

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A bankkérdés alternatívája.

Írta: Mezei Ernő.

Az önálló bank kérdését ma már alig lehet más szempontból nézni, mint hogy benne általános nemzeti követelést lássunk. Nincs annak semmi jogosultsága, sőt még értelme sem, hogy ezt a kérdést folyton a pártok fuziójának eszméjével kapcsolják össze. Könnyen lehet felismerni a rejtegetett hátsó gondolatot, különösen azoknál, akik a bankönállóság valamely formuláját oly színnel avatják fel a fuzió lobogójává, mint ha az alája való sorakozással az egyesülő pártok teljesen a függetlenségi program alapjára helyezkednének. Az ilyen lobogó csak hamis lobogó lenne, a kérdésre nézve is, nemkülönben a fuzióra nézve is.

Az önálló bank követelése természetesen mindig benne volt a függetlenségi pártprogramban, de sohasem jelentett a függetlenségi programot jellegzetesen megkülönböztető követelést. A közösgyes viszonyok ama jogi territoriumán, amelyet a 67-es egyezményes kapcsolat is a nemzeti szabadkülönválásnak fentartott, a bankönállóság a legegyszerűbb, legkétségtelenebb, leghatározottabb jogunk, amelynek érvényesítése ezenfelül legkevésbé ütközik a gyakorlati érdekek akadályaihoz. Maga a 67-es egyezség ebben a kérdésben gyakorlati megoldást nem terem-

tett, de az első fuzió után Széll Kálmán, mint pénzügyminiszter, a kartelbank tervével állott elő, később Tisza, a miniszterelnök, az önálló bank tervét vitte a korona elé (igaz, mindketten siker nélkül), anélkül, hogy ebben valaki a függetlenségi programhoz való közeledést láthatott volna. Ma pedig függetlenségi, hatványhatások ebben a kérdésben egyforma mértéknek fogadhatják el a nemzet kétségtelen akaratát, bárha csak a mai koalíciós viszonyban maradnának is, vagy ha teljesen szétválának is. Ez a kérdés nem hogy elvi ellentétet jelentene és elvi kiegyenlítést tenne szükségessé, minden további számítás és következtetés nélkül összehozhatják az egyébként ellentétes elvi irányzatokat. A helyzet uralkodó kérdése ma csak az, hogy a világos nemzeti akaratot és a még világosabb nemzeti jogot a mai kormányban mennyiben sikerülhet a koronánál is megfelelő elismeréshez juttatnia.

Igen, ez az uralkodó kérdés. Csakugy, mint a múltban a korona az örökös kiugró pont, „punctum saliens.” Értjük mi azokat, akik valamely különleges gazdasági opportunitás okából a bankszétválasztás problémáját más, szerintük kedvezőbb időkre szeretnék volna kitolathatni. Legyen érveiknek több vagy kevesebb súlya, álláspontjukat a dolog ereje által túlhaladottnak kell tekinteni. Azt kell ma megtudnunk, hogy oly köz-

jogi téren, amelyen a nemzet önrendelkezésének voltaképp a korona alkotmányos vétőjoga sem állhatna útját (mert hiszen a korona sem kényszerítheti a törvényhozást arra, hogy a közös banknak lejárt privilégiumát meghosszabbítsa) és amelyen érdekei a másik állam érdekeivel sem ütköznek össze, bír-e hát a magyar parlamentarizmus az elhatározás természetes szabadságával? Azt kell végleg megtudnunk, hogy negyven éves alkotmányos fejlődés és a régi többségi rendszer teljes elpusztulása után több súlylyal bír-e a magyar törvényhozás akarata, mint harmincz évvel ezelőtt, vagy pedig a sokat emlegetett *paktum*, amelyet a banknál fontosabb kérdésekre nézve is ideiglenes fegyverszünetnek jelentettek ki, igazában egyszer s mindenkorra minden nemzeti akaratnak kiküszöbölését állapította-e meg a koronával szemben? A bankkérdéssel az alkotmányos vitapont nemzet és korona között a lehető legminimálisabb részletére van szorítva, itt kell a nemzeti akarat előtt meredő akadályokat, nemcsak a korona jogait, de még előítéleteit is leggyengébbeknek tartanunk. Nincs mit titkolni, ezen az ellentétén sarkall mostanság a bankkérdés igazi jelentősége. És ez a jelentősége természetesen annál inkább fogna kidomborodni és a kérdés dologi érdekét is háttérbe szorítani, mentől inkább bizonyosodnék be majd a dolgok

A nyomok beszélnek.

Írta: Makay Béla.

(Utánnyomás tilos.)

A téli reggel késik. Lassan világosodik. Pedig a borotvaélességű északi szél a lustánkelő nap utjából már elseperte az utolsó hófelhőfoszlányt is. A levegőgőzök örök vándorának szabad az útja. Jöhet, van mit látnia. Friss hó esett az éjjel. De hát a nap alighanem vissza-visszaacsuszik, amint az égboltozatra felkapaszkodik, mely olyan sima, mint az azurkék, befagyott tenger.

Nincs rajta egyetlen csillagoska sem. Éjjeli virrasztásukban kifáradtam lassanként megszökődöttek, s most pislantotta az utolsó a hajnalesillag is.

A havas világ végtelen csendben, áhítattal, ünnepies fehér köntösben várja a hatalmas Napot.

A csendnél talán csak a hóvak végtelen fehérsége nagyobb. A friss hóvak az a makulátlan fehérsége, melynek minden mélysége és végtelensége mellett sincs semmi árnyalata. Hőszin, melyet fokozni — fehérebb, legfehérebb — nem lehet; mert „csak” fehér, amelynek más színt csak a rávetődő árnyék ad.

Fehér, mint a szüztiszta leánynak a lelke.

„Fehér” és semmi más.

A színes rügyeket fakasztó tavasz: szerelmes leány.

A gyümölcsérlelő izzó nyár: élnivágyó kéjtkínáló asszony.

A hervadtlevelű rótzöldes ősz: rikkító rongyokban kaczerkódó, fonyadtkeblű, tulérett néni.

És a havas tél? Oh, a tél nekem nem dereshajn, csendes anyóka, akiben „már kihalt” minden szenvedély. Ez a régi hasoulat hamis.

A tél hófehéringes, szüztiszta leányka, aki csak azért hideg és csendes, mert ártatlan lelkében „még nem él” semmi szenvedély.

Ilyen „fehér csend” a hómező.

Néma, megfagyott, fehér csend várja a tavasznak, a nyárnak, az ősznek szerelmesét, a hódító Napot.

A síkságot vastag neszfogó, szmirna-szőnyeg, puha hótakaró borítja, mely gondosan kiegyenlíti a dombok és hajlatok ellentéteit. A hajnali szürkületben, mielőtt még a derengés villódzó sárja csodás színeket festene az ég aljára, köröskörül fehér síkba folyik össze az egész róna s épp úgy nincs élesen határolt körvonala a havasbuczkának, mint a csitri bokornak, tüskés bogánesnek vagy ágasbogas fának.

A hó hatalmába vette a földet és a levegőgőz megfagyott ocaánja alatt megalapítja a végtelen csend rövidéletű fehér birodalmát, melyben még felhős éjjel sincs teljes sötétség, mert világít a hó.

Nyugalom honol a hólepte síkságon. A levegőgőz és föld dermedt. Üres és kihalt.

A világlátott nagy hódítóknak is lángba borul teli ábrázata, amint a havas szemhártya peremén feltelakodva, a szűz hó birodalmára ráveti a szemét.

Szerelomsóváran ontja sugarait a nap. Ostromolja a szeplőtelen szűz havat, mely ellenáll ugyan a csalóka hideg fénynek, de remegve sziporkázzik kristályszepe a mindig győzedelmes Don Juan előtt.

Amint a nap égi útján emelkedik, mindinkább ragyogóbb lesz a hómező. Üdeség árad szét a dermedt természetben. A napsugarban ragyogó hófehérség üde és zsongító, bár teli tudóval is hiába szívjuk, keressük illatját.

Am az éltető napsugárnak az üreségen kívül más is jár nyomában. Árny. Sajnos, árny nélkül nincsen fény!

Elég a szerelme napnak egyetlen esőjka s máris árnyék vetődött a szeplőtelen hó ragyogó fehérségére.

A végtelen, egyenletes fehérségen kékes árnyékok suhannak végig és rögzítődnek meg. A domhajlatok, buczkák, faderekak, erdők árnyékos oldalai, a hóbokrétság bozótok, bokrok, gazosok élesebb körvonala egyszerűben átalakítják a hajnali szürkületben még összefolyt végtelen fehérség képét.

A hómező egyszín fehérségén a fény küzd az árnynyal. Minden érintés, minden nyom a sima érintetlen hómezőn: sértő árnyék, fájó seb, mely leplezetlenül feltárja erdő-mező titkait.

A szűz hótakarón érintett nyomok beszélnek.

folyamán, hogy a nemzeti akaratnak csak a korona és szegyeit és nem drágaköveit lehet érintenie.

Nem lehet kétséges, a kérdésnek ez az oldala foglalkoztatja legjobban a kormányt is, nemcsak mert ebből fakadhat a helyzet esetleges válsága, de mert ebben rejlik a lelkiismeretek válsága is. Feladata nyilván abban a kérdésben hegyeződik ki, vajjon a mai többségi szervezettel és a mai nemzeti lélekkel háta mögött bírja-e elosztani azokat az „uralkodói aggodalmakat”, amelyeknek megdönthetlenségét hajdanán oly sirva-vigadón, színelte lemondással jelentette be a parlamentnek Tisza Kálmán? Valószínű ugyan, hogy ez a drámai próba nem fog nyomban a nagyközönség előtt látható képekben kialakulni. A kormánynak mai álláspontja a kettős kartelbank, amelyre nézve Ausztriával kell a megegyezést keresnie. Nagyon természetes, a királynak mi oka sem lehet, hogy a kérdés így alakja irányában közvetlenül állást foglaljon. Semmi esetre sem lehet föltenni azt, hogy az esetben, ha kartelegyezmény a két kormány között sikerülne, az uralkodó mindkét állama irányában visszautasító álláspontot helyezkednék. Viszont azt sem lehet föltenni, hogyha a keresett kartelviszonynak Ausztria ellenzésén meg kellene hiúsulnia, a király bármilyen előleges állásfoglalással ennek nagyon is metsző ódiáját magára akarná venni. Az Ausztriával való tárgyalások közben az uralkodó részéről mást, mint merev semlegességet nem várhatunk. Sőt azt is bizonyosra kell vennünk, hogy az osztrák császár még a mi rovásunkra is föltétlenül meg fogja óvni az osztrák alkotmányosság szempontját, ahogy azt cly sajnos tapasztaltuk a kiegyezési tárgyalások idején, amikor a paktumban foglalt királyi biztosítás ellenére báró Beck az osztrák parlamentáris-

musra való hivatkozással oly könnyedén felrughatta a „statusquora” vonatkozó kikötést. Tessék is ezt emlékezetben tartaniok mindazoknak, akik az osztrák parlament elnapolása óta bögőnek nézik az osztrák eget és gyerekes képzelődéssel a császár-szakasz alkalmazásától várják a legkitünőbb kartel áldásait.

Amde, ha föltesszük és föl is kell tennünk, hogy az a kartel tervezet, amely ma a magyar kormánynak szolidárisan kijelentett álláspontja, nem pusztán szó-játékos ügyeskedés és a bankközösség fentartásának elleplezésére kigondolt szemfényvesztés, akkor világos, hogy ez az ajánlat csak az alternatívák egyik ágát jelentheti a kormány politikájában. Világos az is, hogy a kormánynak az Ausztriával való alkudozás első stádiumában is tisztában kell lennie afelől vajjon a szakításnak és a belőle folyó természetes konzekvenciáknak esetére, amikor a kérdés csak nemzet és uralkodó között lesz föltéve, a bankönállóság jogának teljes érvényesítése nem fog-e újra a korona ellentállásába ütközni. Jaj volna a magyar kormánynak, ha a kartel tervezetek útját nem a gazdasági érdekek okos kiegyenlítéseért, hanem csak azért választotta volna, mert fázott attól, hogy a dolog lényegét érintő kérdéssel a korona elé lépjen. Pórus kelene járnia az alkudozás malomkövei között, ha a karteles egyezkedést azért keresné, mert az uralkodói akarat erejénél fogva egyezkednie föltétlenül muszáj is és a teljes bankönállóság jogára semmi visszavonulása nem maradt. És mily óriási hibát jelentene, ha még a magyar kormány szolidaritása is csak az Ausztriával való egyezkedésre terjedne ki és így igazában ez a szolidaritás nem az Ausztria irányában adott álláspontot, hanem az egymásközi pillanatnyi kompromisszumot jelentené. Gondolja valaki, hogy az ilyen helyzetet ott túlnan valamennyien, az udvari hatal-

maktól az utolsó obstrukciós kereplőig alaposan ki nem használnák? Gondolja valaki, hogy báró Bienert és társai, akiknek most az összes megvadult reichsrathi rémekkel kell osatáznioik, kéjelegve nem ragadnák meg az olyan kínáló alkalmat, amikor fölényes kihívásukkal egyfelől az osztrák pártokat sorakoztathatnák maguk köré, másfelől meg egyszeriben a magyar kormány és a magyar pártok pillanatnyi szolidaritását tehetnék pocsékká. Milyen kapóra jönne az osztrák miniszterelnöknek a mesebeli hős szabólegény szerepe, ki egyetlen csapásra nem is két, hanem hét legyet üthet agyon!

Hu képzeldések kergetése valóban nem illik nemzeti ügyünkhöz és mai helyzetünkhöz. A bankönállóság kivívása mostanában, megengedjük, nem könnyű feladat, de úgy belső természeténél, mint a külső körülményeknél fogva teljességgel nem lehetetlen, csak éppen komoly és egységes elhatározást kíván. Az kell, hogy az az egyértelműség, amely a nemzeti közvéleményt áthatja, váljék uralkodóvá a parlamentben is és hassa át mindvégig a kormányt. Aki alkotmányunkat ősi becséből teljesen kivetkőztetni nem kívánja, ma a bankkérdés végső állomásánál Ausztria irányában nem ismerhet más álláspontot, mint amelyet a nagy Fabius, mint Róma követe tógája két csücskével mutatott meg a karthagoi tanácsnak, ez a béke, ez a háboru, válaszszatok.

Budapest, február 13.

A képviselőház hétfőn, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják az ujoncz-javaslatok tárgyalását. Az ülés elején dönt afelől a ma benyújtott indítvány fölött, hogy az ülés ideje egy órával meghosszabbítottassék.

A honvédelmi miniszter nyilatkozata. A képviselőház folyosóján ma déltől a honvédelmi miniszter egy állítólagos nyilatkozatát kolportálták, amely szerint Jekelfalussy Lajos honvédelmi mi-

A vadak nyomai, melyek mindmennyi betáblázott bizonyítékai annak, hogy a kihaltak látszó hólepte síkságon is van élet.

Valamerre a hólepte síkságon fakósárga nádas szegélyezi. Még nem vágják a télen, gyenge a rónavíz jege. A hajlékony nádszálon a hó súlya alatt megdőlvé ing-ring a helyes nádbuga. Egész guzsalyerdő mered az égnek, telisdedtele fonásra kész, puha, fehér gyapottal.

Kihaltak látszik a sűrű náderdő környéke. Mélyéből sem hallatszik az életnek semmi nesze. Csak a reggeli szél hárfázik a zizegő nádszálon. Nincs már víziszárnyas lakója „Nádország”-nak. A nagyobb komforthoz szokott gázlók rég elhagyták a jégpáncélba szorított rónavízet. A golya valahol délen kelepel. A gémekek is melegebb éghajlat nádasaiiban gunyasztanak. A sneffek, a gojzer régen máshol keresik a gilisztákat és délibb vidéken jajong a szeles bibiez is.

A meleg, turfásvízi pocsogót azonban mégis látogatják ma. Néhány uszóhártvány madárláb nyoma süpped körülötte a hóban, mely egy darabon, a be nem fagyott lék szélén, ugyancsak le van tiporva. Nem idevalósiak. Csak jöttmentek. Vendégek látogatójegei. Alighanem átvonuló tókeruczák voltak, akiket a pocsogónak felesillanó tükre csalogatott le a levegőből; mert a nyomok nem vezetnek tovább semerre. A levegőgriporterei néhány „kaesahir”-t hagytak hátra, azután jöttek, mentek.

A nádassal testvér zombikos, deresfüvű hompjával a hótakaró alatt olyan, mintha ezer meg ezer óriásnak levágtott torzonborz ősz feje heverne szerteszét. Nyáron, magas vízállásnál, amikor felbukkan a réten a talajvíz, kedves helye ez a zombikos gémekek, ruczának. De úgy látszik, most télen sínes lakó nélkül. Mert hát jobbnak híjján nem megvetendő zugsócskával kínálkozik a hompokról deres üstökéknél leboruló pöndörfünek sápora is. Jó itt a fogolynak, fácskának meghuzódni, ha az éles északi szél borotválja a mezőt és sirdombokat hord össze a hófúvás.

Apró kereszttek nyoma rajzik a zombikosban. Egy pöndörfüves homp tövéből indultak ki a nyomok. Egész farka tyukocska nagyságu apró szárnyas vad tipegett a réten át a lápvízet leveztető esatorna felé. A keresztet utvonalon végig hosszabb-rövidebb vonalrajzok meg arról beszélnek, hogy a farka futásnak eredt és egyesek farktolla végig söpörte a laza hótakarót.

Akik erre jártak, tényleg „tollal” irták be nevüket a hómező vendéglönyvébe.

A esatorna partjáról a szél lefújta a havat; zuzmarás, füzbokros, turfás partja fehér csipkés szegélyű fekete szalagként húzódik végig a réten. Ilyen sötét foltokat keres az apró szárnyas vad a havon, ha már a hótakaró alatt élelemhez nem fér. Apró, fekete göröngyök gurulnak ide-oda a parton; majd egy kupacba összeszalad valamennyi és ijedten rebben fel s zug el a nádassal felett a fogolycsapat. Mert hát a „saját lábú” keresztvonásokat, az árokparton kapargáló, messziről göröngyforma foglyok hagyogatták el a hótakarón.

Valakitől nagyon megrezzenhettek szegények.

A nádason tört csapa vezet végig ki a rónavízre torkoló esatornáig. A letört nádak egymásra hajló havas szálai ezüst veszőkből összetakolt természetes kúriát alkotnak, melyet ezüst zsinagként köt össze a zuzmarás iszalag szívós indájának szövevényes köteléke. „Valaki” végigcsuszott már a kúrián, mert a puha hó pamatokban hullott le róla. Ennek a „valaki”-nek — amint a nádast elhagyta és befordult a havasfenekű árokba — már nyoma is van. Sáros, iszapos nyoma. A gonosz uton járó „valaki”-nek első lépése is moeskot hagyott a szüzi hótakarón. Könnyű lépése alatt is beszakadt a vékony jégvárta és felbuggyant a turfás árok fekete vize. A mellő jobbláb nyoma jó darabon sáros. A puha hóba süppedt egyvonalonban haladó nyomok a tacsokóhoz hasonlítanak. Csakhogy hosszukasak. Ami arra vall, hogy a két középső lábujj nagyon előreáll. De tacsokó nem lehet, mert a lépés hossza nagyobb állatra vall. Hopp! Most a „maszatos lábú” abbahagyta a „küllögés”-t. Megállt. Valami nagyon felkelthette a figyelmét. Talán az, hogy idegen csapa keresztet kalamdos utját. Valódi különlegesség. Minden vadnyomtól ug yellüt, mint a manupropriáktól a padisah „tugrá”-ja. Két hosszabb lábnyom egymás mellett elöl; két rövidebb egymás mögött hátul. Baktató nyul csapája. (A nyul a hátulsó hosszabb ugróit baktatás közben az egymás elé rakott rövidebb melső lábát elé rakja, úgy hogy egész talpára esvén a

niszton azt mondotta volna, hogy háboru esetén az ujonczozás megszavazása nélkül is lehetséges volna. A „Budapesti Tudósító“-t illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a miniszter ilyen vagy hasonló tartalmu nyilatkozatot annál kevésbbé tehetett, mert a miniszter maga tudja legjobban, hogy minden lehetőség esetére az ujonczozás csakis törvényes fölhatalmazás alapján lehetséges. A kolportált állítólagos nyilatkozat tehát a valóságnak nem felel meg.

A főrendiház elnöke a királynál. Bécsből jelentik: A mai általános kihallgatás során ő felsége a többi között gróf Desseuffy Aurél főrendiházi elnököt fogadta.

A horvát koalíció bomlása. Zágrábból jelentik: A horvát jogpárt ma délelőtt folytatta tanácskozásait arról a kérdéssel, hogy vajon benn maradjon-e a koalícióban. A tanácskozás időnkint rendkívül heves volt. Purics képviselő, aki közölte a pártból való kilépését, előbb választóival akar érintkezésbe lépni. A párt klerikális elemei határozottan vonakodnak egy uton haladni a szocialistákkal és a parasztsággal. Mindazonáltal nem lehetetlen, hogy ma délutánig valami kibúvót találjanak, amely a párt elégedetlen elemeinek lehetővé teszi a koalícióban való megmaradást és legalább kifélé fentartja az eddigi állapotot. Ebben az esetben csupán Zagorac, Harambasics, Bauer és esetleg Purics válnak ki a pártból. De ez az esetleges kibúvó nem fog tartós állapotot teremteni, mert semmiképen sem szünteti meg a létező ellentéteket.

A boszniai alkotmány. Szerajevéből jelentik, hogy tegnap az alkotmánytervezet ügyében az országos kormány által egybehívott ankétet folytatták, de a tanácskozásokat ezuttal is elnapolták, még pedig a muzulmán nagybirtokosok óhajására. Az erre vonatkozó indítványt Kulovics effendi terjesztette elő, hogy hitsorsosainak idejük legyen az alkotmánytervezetet tanulmányozni s álláspontjukat megállapítani. A tanácskozásokat a jövő hét szombatián folytatják. A muzulmánok ugyanis háttérbe szorítva látják magukat a tervezet azon intézkedése folytán, hogy a képviselők felét a kmet-ek (jobbágyok) fogják választani. Az alkotmány értelmében a mandátumok megoszlását így tervezik: első kuria (legtöbb adófizetők, akadémikusok, papok, hivatalnokok, tanítók) tizennyolcz, második kuria (városi lakosság) tizennyolcz, harmadik kuria (falusi lakosság) harminczhat. A konzervatív nagybirtokosság attól tart, hogy a kmet-ek majorizálni fogják őket s hatalmi állásuk megrendül. Az országos kormányban azonban nincs szándékában őket megrövidíteni, csupán a jogokat kívánja kiterjeszteni az eddig teljesen mellőzöttekre.

A függetlenségi párt vacsorája. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt szerdán, e hó 17-én a Kovács-féle étteremben tartja pártvacsoráját.

sarokcsontig, hátulsó lábainak nyoma hosszabb.)

De a tapasztalt kujtorgó legkevésbbé sem ezen a csoda-csapán tünődik. Sőt még azzal se törődik, hogy a réten át, a hóbokrétás tündéredő felé vezető nyulesapa még érkesőbb. Egyszerre hirtelen megszakad a nyulnyomok vonala, mintha a „nyakigiláb“ kinyugta volna maga alól a földgolyóbist. Pedig hát csaknem úgy is van. Utolsó nyomából két-három lépésnyire dobta el magát előbb jobbra, aztán balra és ilyen zegzugos kitéréssel megújra nyilegyenesen az erdőbeli otthon felé vezet a csapa. Hm! a vén kujon bizony a féltékeny „mámit“ szeretné félrevezetni, ha ne talán a „ténssasszony“ kíváncsiságából uthosszat végig visszafelé nyomozná, hogy: az éjjelező vén lump „merről, kitől“ kujtorgott haza.

Az árokban kullogó „valaki“ soh' se szokott haragudni, ha nyulesapa keresztezi az útját. Most is készséggel és nagyuri vadászszenvédélylyel követni az érdekes nyomokat, ha csak valamicske reménye is lehetne. De hát he kell látnia, hogy a nyomok tulajdonosának, a puha hóban már mindenképen „hült helye“ van.

Nem is ez állította meg kullogtában. Mászt érez. Magasra tartott izgatott orral nagy kéjesen szimatol, szív magába valami édes illatot. Még a szemét is behunyja, hogy jobban élvezze a látatlant. Igen, igen! onnan az árokpartról száll errefelé az étvágygerjesztő peccsenyőillat. Tessék sietni! Találva van!

Izgalomban meglapult. Végighasalt a havon s bármily óvatos is ő kelme, „saját

Szerbia.

Budapest, február 13.

Bécsben már úgy látszik, kezdik a külügyminisztériumban elveszíteni a józanságukat. Eddig csak arról volt szó, hogy Szerbia ellen háborút viselünk s már ez ellen is tiltakozott az egész magyar közvélemény, de úgy látszik, még mindig nem elég Aehrenthalnak, ha háboruba dönti a monarchiát, még nagyobb katasztrófát akar felidézni. A „N. Fr. Pr.“ ugyanis ma esti lapjában azt jelenti, hogy az európai külügyi hivatalok most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Ausztria-Magyarország felhatalmazást kapjon arra, hogy szerb bandáknak Boszniába vagy Herzegovinába való betérése esetén, „vagy ha egyébként szükséges“, ideiglenesen okkupálja Szerbiát.

Ezt a hírt ugyan az éjszaka folyamán megczáfolták hivatalosan is, de azért a kérdéssel mégis foglalkozni kell, ha tudjuk azt, hogy a „N. Fr. Pr.“ ugyancsak lelkes támogatója és buzgó eszköze a mostani külügyminiszter politikájának.

A XVII. és XVIII. század diplomatáinak bölesége volt az, hogy mikor az országuk súlyos belső bajokban sanylődött, melyre gyógyító szert a hivatalos böleség találni nem tudott, mindig egy véres háboruban akarta a forrongó vért lecsapolni s hadat viselt csak azért, hogy a polgárság figyelmét a harezterre terelje s a belső bajokról elfordítsa a közfigyelmet. Az utolsó háboru, mely ilyen szegyenletes motivumból provokáltatott, a német-francia háboru volt, de Napoleon súlyosan bünhődött érte, s azóta joggal hihette a világ, hogy ilyen frivol ok többé nem fog háborukat felidézni. S most Aehrenthal a diplomácia ócskavasai közül előkeresi ezt, s a monarchiával akarja végig jártni azt a kálváriát, amit ma egy háboru jelent.

De a létszámemeles, a bankkérdés, az osztrák nyelvviszály, az annexió törvénybe iktatása, mind olyan nehéz kérdés, amit a mai államböleséggel nem tudnak Bécsben megoldani, s miután a terminusok kényszerítő erővel állanak a küszöbön, karddal akarják kettévágni azt a sok gordiusi eszmét, amit nem hogy egy, de száz Nagy Sándor sem tudna megoldani. Ugy látszik, Aehrenthal nem bizik abban, hogy a monarchia belső bajaira nála panacea volna

s ezért erőlteti már napok óta a háborut s ezért akarja még olyan vakmerő kalandba is belekergetni a monarchiát, aminő Szerbia okkupálása.

Mert ez kalandnál egyéb nem lehet. S már a hír, a terv is felháborító. Epen most, mikor majdnem nyolcz hónap óta nem tudja a monarchia megemészteni azt a nehéz falatot, amit Bosznia és Herzegovina annexiójával lenyelt, s amikor nemcsak a nagyhatalmak előtt kellett megalázkodnia, hanem még Törökország előtt is, csak hogy az annexió ellen nyíltan ne tiltakozzanak, akkor igazán nem gondolható józan észszel, hogy monarchiánk ilyen felhatalmazást kapjon a hatalmaktól. Hisz az annexió legjobban bizonyította, hogy az okkupáció mire vezet s lehet-e józan észszel arra gondolni, hogy majd a hatalmak beleegyeznek Szerbia okkupálásába akkor, mikor még Bosznia és Herzegovina annexiója ellen is tiltakozni akartak. Pedig Bosznia és Herzegovina okkupációja már eleve azzal a meghatalmazással történt, hogy a két tartomány majdan a monarchiához csatoltassék, hisz a berlini konferencia be nem vallott célja éppen az volt, hogy Törökország darabonként boncoltassék fel. A szerb királyság, a román királyság, a bulgár fejedelemség elszakadásának szankcionálása, mind erre a törekvésre vezetendő vissza.

De Szerbia ma már egy szabad, önálló és független ország, melynek okkupálásához a hatalmak nem adnák meg ugyanazt a felhatalmazást, amelyet harmincz évvel ezelőtt Bosznia és Herzegovinára vonatkozólag megadtak. Ha tehát Aehrenthal tényleg ilyen engedélyért könyörög a hatalmak ajtóit előtt, ebből olyan szegyenletes kudarc származnék monarchiánkra, amely még a mi hagyományos diplomáciai vereségeink közt is ritkáná a párját.

Azonkívül is Szerbia okkupálása akkor is megengedhetetlen volna, ha arra a hatalmak felhatalmaznák a monarchiát. Nekünk Szerbiában semmi keresni valónk nincs, s minket sem politikai, sem gazdasági érdekek nem vezethetnek fegyveres kézzel Szerbia ellen. S nem is szólva arról, hogy Szerbiának rendes hadserege van, mely véres háboru után volna csak legyőzhető, a monarchiának pénze sincs arra, hogy ilyen háborut viseljen. Ausztriában is, nálunk is százmilliók póthitelekkel tudjuk csak a költségvetés deficitjét leplezni s mikor még a legszükségesebb belső re-

lába irásán“ kívül ott hagyta a hóban nagybecsi énjének lompos farkával együtt teljes és hü lenyomatát is. Akárcsak puha viaszba nyomták volna róka komát, olyan áruló a nyom. Mert hát lehet-e más, mint róka ez a „valaki“?

Felkelt az „ipse“ s azt hiszi, hogy az áruló lenyomat után jó lesz, ha taktikát és lépést változtat. Lépésben „lappang“ a terület asztal felé. Lábnymoi már nem egy vonalban egymás mögött, hanem rézsutosan — egy jobbra, egy balra — vannak egymás mellett és „vitorlája“ vonzolásának a nyoma is látható itt-ott a puha havon. Így jár, ha valami után topakodik.

Sunyi módon közeledik az árokpartron kapargáló fogolyesaphoz s mikor a nyomokból ítélve már megtoppant, hogy rácsapjon valamelyik gyanútlan tyukocsára vagy idei csibére, a levegőből lekiált a gonoszra egy feleté átváltó, lomha pápista-varju: „Kár-kár!“

A megrebbent fogolyesapat szárnyra kelt. A felsült róka pedig butácskám bámul: hol az elzúgott fogolyesapat, hol pedig a megmentő „gyászvitéz“ után, míg gyomra korog és nyála folyik.

A megmenekült fogolyesapat az erdő szélébe szállt le. Apró nyomaik az irtás rozsdaverte bokrai közt vesznek el.

Hej! sokat beszél ez az erdő széle. Sokat „beszélnek a nyomok“, amelyek az erdő és mező közt ki- és beválnak.

Olyan itt a puha hótakaró, mint a vendéghölyv. Csak olvasni kell tudni a „saját lábú“ bejegyzéseket, mindjárt megtudjuk:

ki volt itt, mit csinált? A décesipte kékénybokr aljából ólálkodva sompolygó ragadozó-nak a csapája kanyarodik ki a mezőre a gazos vágásból. Mélyen süppednek a kerekded, éles nyomok a hóba.

Vadmaeska lábnyoma.

Valami hosszufarku, nagyobb szárnyas vadat csapózott. Ennek meg keresztforma a nyoma, mely azt is elárulja, hogy az illető „sarkantyus“ vitéz, kakasféle.

Az egy uton haladó nyomok mást is mondanak: az üldözés hiába volt.

Olyan nagyot ugrott ugyan a bestia, hogy estében féltessel besüppedt a hóba, mégis boszusan pödörgetheti most a bajszát amiatt, hogy karmai között egy elrepült fácskának csak hosszú farktolla maradt.

Keresztül-kasul összejárt a mező hótakarója. Egész sereg nyulnyom vezet róla az erdő mélyébe, ahol a süri gazos esenderes ágszövedéke alatt még hótól mentes vaczkot haraphat magának a „hosszufülü.“

A nyulnyomok mértani ábrái közül élesen kiválik egy iramodó kétesülkünek keresztetző mély csapája, mely zsinórgyenesen szalad az alacsony vágásnak.

Ózbak „vonult“ ki innen éjjel legelni. Valamitől megriadhatott. Rendes váltoján menekült vissza mappali tanyájára.

De vajjon megmenekült-e, vagy „csak“ menekült?

A vágásban az őz váltótján vastag dereku, vén magfa áll. Körülötte letaposott a hó. Patkós eszima nyoma vezet a fa alá. Itt olyan valaki ácsorgott, akiről a kopakodó

formákat is el kell halasztanunk, mert nincs pénzünk, nem költhetünk egy milliárdot ilyen kalandos vállalkozásra. Mert talán nem is egy, hanem több milliárdról van szó. Hisz az őszszel alig huszezer embert szállítottunk Boszniába s ez is kétszáz millióba került a monarchiának; könnyű kiszámítani, mennyibe kerülne egy nagy háború s négyszázezer ember mozgósítása.

A politika világából.

Budapest, február 13.

A miniszterelnök Bécsben.

— Bilinski a közös bank mellett. —

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután titkára, dr. Bárczy István kíséretében egy napi tartózkodásra Bécsbe utazott. A kormányelnök holnap délelőtt ő felségénél kihallgatáson jelenik meg, hogy a parlamenti helyzetről jelentést tegyen.

Mértékadó helyről közlik a „Budapesti Tudósító“-val, hogy a kihallgatásnak tisztára tájékoztató jellege lesz. Sem a bankkérdésben, sem más aktuális kérdésben most döntés nem várható. Wekerle miniszterelnök, amennyire rövid bécsi tartózkodása engedi, Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszterrel is érintkezésbe szándékozik lépni. Vasárnap este Wekerle ismét Budapestre érkezik, hogy a képviselőház hétfői ülésén résztvegyen.

A miniszterelnöknek ez a bécsi útja — amint már mai számunkban megírtuk — a tegnapi minisztertanács határozataival van összefüggésben. Ezek közül természetesen a *kartellbank* tervezete a legjelentősebb. Ennek alapján fog Wekerle Sándor miniszterelnök holnap tárgyalni Bilinski osztrák pénzügyminiszterrel is, s ezen az alapon indítják meg a szakbizottságok tárgyalásait is. Ezek a tárgyalások azonban nem sok eredménnyel kecsegtetnek, amit a legjobban Bilinskié az a nyilatkozata igazol, amelyet ma új hivatalának átvételekor tett. Bilinski lovag pénzügyminiszter ugyanis ma vette át a pénzügyminisztérium vezetését s azt hangoztatta üdvözlő be-

nyomok azt beszéltek, hogy: nem igaz dologban járt. Tilosban vadászó vadászó lehet. Eldobott, kilőtt töltéshüvelye félig kiáll a puha hóból. A fától vagy husz lépésnyire, az iramodó őz csapatja nyomán, még folytatódna a csizmás nyomok s ahol az ember megállt, a havon vérrózsák nyílnak a „tüzből“ összerogyott bak lenyomata mellett. A tilosban járó valamitől megrezzenhetett, mert kizsigerezés nélkül, sietve a nyakába kerítette a zsákmányt és súlyos léptékekkel nekivágott amerre legsűrűbb a vágás bozótja. Hólavina szakadt nyomába, amint terhével sietve lábalt, turta maga előtt a havat.

Az erdő megfagyott csendjét felverő puskadörreje valaki figyelmessé lett és utána csapásván, elébe került a vadászónak. S hogy még egyszer nem hiába szól a puska, arról is beszélnek a nyomok.

Az egymással szembeszállt két ember között az egyik elvágódott a tisztáson. Két kézzel belemarkolt a hóba. Aztán nehezen fel-tápaszkodott és tántorgó lépésekkel vonszolta magát az erdő mélyén fekvő erdősház felé.

Még egy utolsó istenhozzátot szeretne talán valakinek mondani. Valakinek, aki remegve, aki nagyon, aki talán hiába várja.

Nyomában piros vérrózsák virítanak a havon...

S ha ismét havazni fog, a hó, mely fehér ártatlanságában mindent elárult, ami rajta nyomot hagyott, épp oly ártatlanul, minden „bestia“ nyomát, minden bünt, gondosan befed. eltökol, eltemet.

szédében, hogy remélhetőleg mai szervezetében marad fenn az Osztrák-Magyar Bank, amelynek szervezőbizottsága kitűnőnek bizonyult. Beszéde végén arra intette a pénzügyminisztérium tisztikarát, hogy őrizzék meg hiven az ősi osztrák tradíciókat.

A bankkormányzói állás betöltésének ügyében Wekerle Sándor miniszterelnök — hír szerint — a holnapi audiencián nem fog még elterjesztést tenni. A bankkormányzói állást bécsi hírek szerint egyelőre nem fogják betölteni.

Itt említjük meg, hogy Sztéryi József kereskedelemügyi államtitkár holnap egy napi tartózkodásra szintén Bécsbe utazik fontos hivatalos ügyek elintézésére véget.

A katonai kérdések.

A szerb háború valószínűségének növekedése Ausztriában ismét előtérbe helyezte a katonai kérdések megoldásának problémáját. Természetesen ismét Luengerék azok, akik már előre harszó riadót fuvatnak az ellen, az eszmé ellen, hogy a háború miatt sürgősen megoldandó katonai kérdések a magyarok jogos követeléseinek teljesítése mellett rendeztesse. Az osztrák keresztényszocialisták lap-tudósítója ugyanis báró Schönauich közös hadügyminiszter környezetéből egy igen magas állású katonai személyiségnek azt a nyilatkozatát közli, hogy a hadvezetőség már nem várhat tovább a katonai kiegyezés megkötésére, mert a hadsereg máris olyan állapotban van, hogy az elmulasztott pótlása is csak a leg-rövidebb időn belül bír értékkel. A hadvezetőség körében azt hiszik, — mondja tovább ez a nyilatkozat — hogy Magyarországgal tudnak olyan megállapodást kötni, amely a hadsereg harc-képességét nem gyöngíti, de attól félnek, hogy az osztrák pártok politikai szempontból a magyar követelések teljesítése ellen foglalnak állást. Köztudomású ugyan, hogy a magyar követeléseknél is politikai szempontok irányadók, de a magyarok kívánságaik egy kis-részenek teljesítésével is beérik, ha a mostani kormányzati rendszert a mostani és a jövődö-beli uralkodó alatt biztosítják. Ebben a had-vezetőségnek nincsen szava, mert csak azt célozza, hogy a magyar képviselőház az ujoncz-jutalékok fölemelje. És ezt a célt el kell érni, ha kell, Ausztria megkerülésével is, amely esetben az osztrák pártokat nem veszik figyelembe. Ehez az állítólagos hadügyminiszteri nyilatkozathoz, amely magyar szempontból éppen nem mondható megfelelőnek, a keresztény-szocialisták hozzáfűzik, hogy Weisskirchner éppen ezért vállalt tárczát az új Bienert-h-kabinetben, hogy Ausztria megkerülését meg-gátolja.

Budapest, február 13.

Küldöttség Apponyinál. Ujbárd máramaros-megyei község küldöttségét fogadta ma gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Táth János államtitkár társaságában és leégett templomuk újjáépítéséhez államségélyt kért. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és az ügy meg-vizsgálása után az államségélyt kilátásba helyezte.

A gazdasági népoktatás. A képviselőház föld-mivelésügyi bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen Vertán Endre előadása mellett tárgyalta és elfogadta a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatot. Az általános tárgyalás során Bernáth Béla történeti és Csillári Béla a tanítók javadalmazásának rendszeresítésére hívja fel a bizottság figyelmét, mire nézve gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter adott megnyugtató felvilágosítást. A részleteket többek hozzá-szólása után a közoktatásügyi bizottság által esz-közölt módosításokkal fogadta el a bizottság.

Kavarodás a Házban.

— A függetlenségiek a néppárt ellen. —

Budapest, február 13.

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság előadója, már nagyon sokszor megcselekedte azt, amit a mai ülés elején cselekedett meg; néhány képviselő mentelmi ügyét terjesztette elő és azoknak a kinyomatását kérte. Ember-omlékezet óta a Ház erre rámondja „Amen“ és azután meynek tovább.

Ma azonban Farkasházy Zsigmond azt kér-dezte, joga van-e a Háznak kimondani ezt az áment, amikor nincs együtt a Ház határozat-képes számban?

A házszabályok 195. szakaszát az utóbbi évek-ben nem tartják be — mondta. — Ugy tesznek, mintha ennek betartása nem az elnököt kötelezné, hanem az ellenzéket. Az a bizonyos szakasz arról intézkedik, hogy a határozatképességhez legalább száz képviselő jelenléte szükséges. Ettől a szakasz-tól függ, vajjon a parlament akarata jut-e igazán kifejezésre a határozatokban. Négyszázötven képvi-selő közül rendszerint csak negyven van jelen s ezzel a parlament és az elnökség beéri. Szavazatom nem kellene bevárni, míg az ellenzék szavazást provo-kál, hanem magának az elnöknek kellene konsta-tálni a határozatképességet vagy annak ellenke-zőjét.

— Persze tegnap itt voltak, mikor napirend-re kellett tüzni a katonákat! — ez volt Nagy György véleménye.

— Kérem az elnököt, teljesítse e téren köte-lességét — folytatta Farkasházy. — Ugyis az a gyakorlat a mostani rendszer alatt, hogy csak az ellenzékkel szemben gyakorolják szigorúan a ház-szabályokat, a kormánypart nébántsvirág. Csak akkor jönnek el az urak, ha Bécsnek nagyon fon-tos és sürgős határozatok kell hozni. Tessék megnézni a külföldi parlamenteket. Mindenki je-len van, ha határozni kell. Ujból kérem az elnö-köt, hogy számláltassa meg a jelenlevő képvi-se-letet...

Igy volt föllállítva a tézis. Ha ránéz az ember, ártatlannak látszik és senkisémm gondolta volna, micsoda, ugynevezett viharadarak csipogtak a gyomrában.

„Visszautasítás!“

Egyelőre csak Justh Gyula fogja föl a vágást.

— A képviselő ur kérésére természetesen el fogom rendelni a határozatképesség megállapí-tását — felelte. — Nem áll azonban az, mintha ez nekem hivatalból kötelességem volna. A ma-gyar parlamentben eddig ilyen gyakorlat nem volt és ezt a házszabályok sem rendelik. Farkas-házy képviselő ur azt is mondta, hogy én az el-lenzékkel szemben másként alkalmazom a ház-szabályt. Ezt én nem tettem soha és a jogosulatlan vádat visszautasítom.

Pont. A helyeslés fölzug és a jegyzők megolvassák a képviselőket.

— Minthogy csak hatvanegy képviselő van jelen — jelentette az olvasás eredményét — és így a Ház nem határozatképes, az ülést negyed-órára felfüggesztem.

— Rendben van! — kiáltja Molnár Jenő. — Tessék itt lenni! Az urak bedobják ide az ujon-czokat és elutaznak!

A szünet alatt erőlyesen folyt a képviselők toborozása, de eredménytelenül. Csak nyolcz- van képviselőt tudtak összefogni.

— Jelentem a Háznak, — szólott Justh — hogy csak nyolczvan képviselő van jelen. Elrende-lem a névsor felolvasását. (Élénk helyeslés és ál-jenzés a balpárton. Félkiáltások: Mi ráérünk! Ne-künk nem sürgős az ujoncz.)

A jegyző olvassa a névsort. Sok, nagyon sok képviselő nem volt jelen. De százhuszan mégis jelen voltak. A távollevők névsorát a legközelebbi ülésen fogják bemutatni. A távol-levő képviselőknek, míg elmaradásukat nem igazolják, napidíj nem jár.

Ezt az elnöki bejelentést a jelenlevők za-

jos helyesléssel vették tudomásul. Most az elnök megakart kérdezni a Házat, rámondja hát az áment *Héderváry* Lehel kérésére — de *Farkasházy* megint szót kért, még pedig a házszabályokhoz.

— Az elnök az imént azt állította, hogy az elnöknek nem kötelessége ellenőrizni, vajjon a Ház tanácskozó, illetve határozatképes-e. Ezzel a fel-fogással szemben utal a házszabályoknak arra a pontjára, amely az ügyrend ellenőrzését az elnök kötelességévé teszi. (Gulyos zaj.) Az uraknak nagyon jó kedvük van, de az igazság ez által nem változik. (Folytonos zaj. A képviselők a közepén tolonganak. Az elnök kéri, foglalják el helyüket.) A többségnek egy igen tekintélyes és tiszteletreméltó tagja, *Simkó József* (Derültég.) egy újsgot adott át nekem, amiből kiderül, hogy a pénzügyi költségvetést egyedül *Simkó József* szavazta meg, mert a szavazáskor a Házban egyedül ő volt jelen. (Nagy zaj.)

Nagy György: Szép kis törvényhozás!

Farkasházy Zsigmond: Én ugyan *Simkó József* pénzügyi tekintélyét nem vonom kétségbe... (Derültég.)

Ugron Gábor: Nem járja, hogy egy képviselő-társunkról gulyosan beszél. (Folytonos zaj.) Ez disznóság!

Farkasházy Zsigmond: Disznóság az, hogy ezt nekem *Ugron Gábor* mondja. (Állandó zaj.)

Felkiáltások a néppártan: *Ki vele! Ki vele!* (Folytonos zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Nem járja, hogy itt egy költségvetést egyetlen ember szavazzon meg. (Ugy van!)

Az elnök: Lehet, hogy vannak esetek, mikor nem határozatképes a Ház, de ezt előzetesen kellett volna kifogásolni, utólag szóvita tárgyává tenni nem lehet. (Helyeslés az alkotmánypártan. Nagy zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Az is anomália, hogy csak kormánypárti jegyzők olvassák össze a képviselőket. Persze, nincs ellenzéki jegyző. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: *Gyanusit! Gyanusit!*

Farkasházy Zsigmond: Én nem vonom kétségbe, hogy a kormánypárti képviselők helyesen olvassák össze a névsort, de a gyakorlat mindig az volt, hogy egyik jegyző az összeolvasásnál ellenzéki volt. (Ugy van!)

Ekkor már igen élénkek voltak a gesztusok és hangosak a kiáltások. Különösen a néppárt nyugtalanzkodott.

— *Az egész Házat végiggyanusítja!* — *lármozott Rakovszky István.*

Vertán Endre: A jegyzőség a megtiszteltetés kérdése! (Zaj.)

Felkiáltások: *Azért 1200 forint jár!*

Molnár Jenő: *Ne tessék gyanusítani!* A szabadelvű párt uralma idején volt ellenzéki jegyző! Nem az 1200 forintról van szó. Tessék betartani a parlamenti gyakorlatot!

Az elnök: Rendreutasítja *Molnár Jenőt*.

Mig ezek az izgatott jelenetek a völgyben lepergették, azalatt fönt az elnöki emelvényen szintén puskaporos volt a levegő. Az időközben megérkezett képviselők ugyanis megrohanták az amugy is ideges *Justh Gyulát*, hogy igazolják magukat távollétükhöz. (Aki igazolják magukat, megkapják a napidíjat.)

— *Nem ez a módja a jelentkezésnek* — rivallt rájuk. — *Tessék az elnöki emelvényről távozni. Igazolásukat terjeszték elő, az ülés után az elnöki irodában.*

Polónyi Dezső, aki az elnöki emelvény lépcsőjéről szól *Justh*nak, megkérdezte:

— *Nekem is szól a rendreutasítás?*

— *A képviselő urnak is!* — volt az energikus válasz.

A függetlenségi párt helyeselt s csak ketten elégedetlenkedtek: *Beniczky Ödön* néppárti képviselő és *Polónyi Dezső*. Az utóbbi folytonosan méltatlankodott:

— *Mégsem járja ez a hang! Másképpen is megmondhatná! Nem vagyunk elemi iskolában!*

Nagy zaj tölti be a termet. A szónokló *Farkasházy Zsigmond* hangját alig lehet hallani. Mielőtt leült volna, hangosan odakiáltja az elnöknek:

— *Teljesítse a kötelességét!*

Nincs a házszabályban olyan rendelkezés, — azt felelte *Justh* — amely az elnököt a határozatképes ellenőrzésére kötelezné. Azt a vádat pedig, mintha nem alkalmaznám egyformán a házszabályokat, visszautasítom. (Éljenzés a függetlenségi pártan.)

Az elnök hangja.

Most *Lázár Pál* szólalt föl, akit az elnök szintén elzavart az elnöki emelvényről.

— Szerintem — mondotta — az a rend, hogy a névsort kétszer olvassák fel, hogy a másodszori olvasásnál jelentkezessenek az elkésztettek. Miután ez nem történt, én és több képviselőtársam az elnöki emelvényen jelentkezni akartunk az elnökkel, aki azonban minket, amint a Ház hallhatta, durván elutasított.

— *Ez a hang nincs megengedve!* — ezt *Polónyi Géza* mondta.

— *Ugy van!* Ez a hivatalos helyisége az elnöknek! — ezt pedig *Beniczky Ödön*.

A Ház óriási többsége megragadta ezt az alkalmat és parázs tüntetést csapott *Justh Gyula* mellett. Ugy pattogott a tapasz, mint a jégeső. Mikor a tüntetés lecsillapodott, az elnök vette át a szót. Izgatott volt, amikor beszélt.

— Ha az elnök nincs elfoglalva — ugymond — lehet a képviselőknek nála jelentkezni és igazolni távolmaradásukat. De amikor el van foglalva, ez lehetetlen. Lehet-e tanácskozást másképp vezetni s lehet-e követelni egyes képviselőnek más, azért mert nem volt jelen, mélt hanyag volt?

A függetlenségi párt ujjongott, a néppárt kétségbeesetten protestált és lamentált. De az elnöki csengő nyugalmat teremtett.

— *Ez abszurdum!* — folytatta *Justh* — Vanak nyugodt pillanatok, amikor a jelentkezés megtörténhetik. Az elnök eddig se járhatott el másképp, ezután sem fog. De amikor élére van állítva itt minden, amikor az elnöknek minden figyelmére szüksége van, másképp nem járhat el.

— *Nincs joga az irodába rendelni!* — kiáltotta *Beniczky Ödön*.

— *A képviselő urnak nincs joga közbeszólni!* — ripostozott az elnök. — *Hu így folytatja, kérem fogom a Házat, hogy a mentelmi bizottsághoz utasítsa. Téved a képviselő ur, ha azt hiszi, hogy ehhez is joga van!*

Megismétlődik az iménti jelenet: a nagy függetlenségi párt tomboló tetszése elnyomja a esőpp néppárt ágaskodását. A viharos jelenetek ösezes rekvizitumai sorompóba lépnek. Ózól, villogó tekintet, inzultus, padverés, hadonászás, rekedt ordítás — nem hiányzott semmi.

Mikor belefáradtak kissé ebbe a munkába, meghallgatták *Bozóky Árpádot*, aki a házszabályokhoz szól. Helyesli, amit az elnök mondott. A 253. szakasz alkalmazása tekintetében azonban osztja *Farkasházy* álláspontját.

Molnár Jenő pedig személyes kérdésben szól.

— Eddig is szokás volt — ugymond — ha egy pártot támadnak, a párt egy tagja felszólalhat. *Farkasházy* kifogásolta, hogy nincs ellenzéki jegyző. Erre ezt kiáltották feléje: „1200 forint miatt?” A függetlenségi párt negyven évig követelt ellenzéki jegyzőt. Kérde, hogy az 1200 forint miatt? Visszautasítja tehát a gyanusítást. *Rakovszky István* is közbeszólt: „ezek az egész Házat meggyanusítják!” Emlékeztet arra, hogy *Rakovszky* is a múltban egyike volt azoknak, akik legjobban kételkedtek a jegyzők összeszámlálásában.

Izgalmas jelenetek.

A hadd-el-hadd azonban csak most következett. A néppárti *Beniczky Ödön* ugyanis szót kért. Eleinte igen nagy csöndben hallgatták.

— Azonosítom magam *Lázár Pállal* — kezdte. — Szerintem is eddig az volt a gyakorlat, hogy kétszer olvasták a névsort. Hogy az elnök ma csak egyszer olvastatta, ellenkezik a gyakorlattal. Helyes, amit az elnök mond, hogy a képviselőknek itt kell lenniük az ülés közben. De kérdem, nem történt-e meg velem, hogy amikor nem elnököltem s amikor mint képviselőnek itt kellett volna lenniem, a

folyosón politikai expectorációkra csődítette az embereket.

Hát erre kitért minden, ami csak kitérhetett az emberekből. Olyan zenebona támadt, ami az öregebb képviselőkben kellemes emlékeket bizsergetett meg. A függetlenségi párt, mint valami nagy fekete madár, rácsapott a kis néppártra és perczekig tépte, cibálta, mint-ha darabokra akarná tépni. Ennek a szenvedelmes jelenetnek maga *Justh Gyula* vetett véget:

— *A képviselő ur* — fordult *Beniczky*hez — *nem ismeri a házszabályokat.* Hivatkozom hosszas politikai multamra s elnöktársaimra, hogy én mindig engedélyvel voltam távol a Házból, vagy az üléssteremből. Ami pedig *Beniczky*nek azt a kijelentését illeti, hogy a folyosón politikai nyilatkozatokat tettem, ahhoz neki (*Beniczky*nek) *semmi köze.* S ha így folytatja, *megvonom tőle a szót.*

Az iménti jelenet megint megismétlődik. — *Takarodjék ki a néppárt a koalícióból!* — ez a kiáltás hangzott legsűrűbben.

— *Ki a néppárttal!* — majdnem strófkában harsogták ezt az aposztrofálást.

Beniczky még mindig állott a helyén és amikor végül némi csönd támadt, kijelentette, hogy nem az elnök személyét akarta támadni. De neki, mint választópolgárnak s mint képviselőnek, joga van bírálni bárkinek politikai működését.

Az elnök félbeszakította:

— *Joga van, ha a címet megmondja, de ahhoz nincs joga, hogy a házszabályokhoz szólna, itt összebeszéljen minden tücsköt-bogarat!*

Elképzelhető ennek a megjegyzésnek a hatása. De *Beniczky* rögtön revanche-t vett. Gulyosan fordult az elnök felé:

— *Tudomásul veszi, hogy azokat a politikai kijelentéseket, amiket az elnök tett, a 67-es alelnökök engedélyével tette a folyosón.*

És leült, mintha azt akarta volna, hogy a támadt förgeteg elszálljon a feje fölött. A néppárt nagyon kényelmetlenül érezte magát. Anynyira kényelmetlenül, hogy *Rakovszky István* a mentegetődzést látta szükségesnek.

— *Beniczky* — mondotta — tendenciózus színben állította be azt, hogy az elnök bejelenti az alelnököknek, ha távozik. Tanuskodom, hogy az elnök, bárha két alelnök is marad az üléssteremben, mindig bejelenti nekik, hogy hová megy. Ez csak az elnök tiszteletére és becsületére válik.

*Justh*ot éljenezik és a néppárt csöndesen meglapul. Még *Mezőfi Vilmos* beszélt és azután végre-valahára szavazhattak *Héderváry Lehel* kéréséről. A Ház teljesítette kérését; kinyomatják a mentelmi jelentéseket.

Ezzel a teremben befejeződött az affér; de nem a folyosón. Itt tovább tüntettek *Justh* mellett és szidták a néppártot, mint a bokrot. A függetlenségi párt *Rakovszky István*at okolta a jelenetekért és a Házban történt dolgokért.

Szmrecsányi György néppárti képviselő előtt megemlítették *Rakovszky*nak azt a minapi dolgait is, hogy egy bécsi újságnak azt telefonozta, hogy az önálló bankot nem kívánja az egész függetlenségi párt, csupán egy része.

— *De ez nem lehet akadály a önálló banknak!* — vetette közbe *Szmrecsányi*.

— *Igen, de a tendencia!* — kiáltották a függetlenségiiek. *Ti mindent megpróbáltok az önálló bank ellen, most is azért támadtatok Justhot, mert a banknak akartatok ártani, de a puská visszafelé sült el!*

Még egy ideig eltartott a vita, azután szétszórt a képviselők serege.

Polónyi Dezső és az elnök.

Polónyi Dezső még a délelőtt folyamán azt a levelet írta *Justh Gyulának*:

Nagyméltóságú elnök ur!

A mai ülés folyamán 12 órakor az elnökemelvényre mentem, mert a névsorolvasásnál nem voltam jelen, hogy régi szokás szerint jelentkezsem. Ott *Hencz Károly*t szólítottam meg. *Hencz Károly*lyal néhány szót váltottam. Ugyanakkor *Lázár Pál* ellen durva támadás hangzott fel és ezek a kifejezések mindazokra vonatkoztathattak, akik akkor az elnöki emelvényen voltak. Én, aki viselkedésemmel okot sohasem szolgáltat-

tam arra, hogy velem szemben meg nem engedett, művelt emberhez nem illő hangon beszéljenek, a következő kérdést kockáztattam meg: „Remélem, ez nem nekem szól?” amely kérdésemre én minden ok nélkül oly megtámadtatásban részesültem, amelyet szó nélkül nem hagyhatok. Én, miután az ügyet lovagias elintézésre alkalmasnak nem találtam, nem tehettem mást, mint azt, hogy a minden ok nélkül történt durva támadást visszautasítom s egyszersmindkorra kikérem magamnak, hogy velem szemben művelt emberhez nem illő módon támadást intézzenek, mert hasonló alkalmakkor kénytelen leszek a megfelelő retorzióval élni. Teljes tisztelettel Polónyi Dezső.

Justh Gyula a levelet átadta elintézés céljából gróf Teleki Arvédnek és Nagy Emilnek. Ők aztán együttesen ezt a levelet intézték Justh Gyulához:

Kegyelmes urunk!

Dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselő ur által mai napon hozzád irt levelet a benne foglalt sértő kifejezések folytán nekünk lovagias elintézés végett át méltóztattál adni. Mi a levél tartalmát fontolóra vévén, abból megállapítottuk, hogy a benne foglalt bírálat kizárólag az elnöki székben, elnöki minőségben Polónyi Dezső ur által észlelt eljárásodra vonatkozik; ebből folyólag az ügyet benső természeténél fogva lovagias eljárás tárgyává tehetőnek nem tartjuk és a levelet mellékelten visszazáraztatjuk.

Szívélyes üdvözléssel

Gróf Teleki Arvéd,
Nagy Emil.

Justh Gyula kijelentette, hogy Polónyi Dezső levelet hétfőn előterjeszti a képviselőházban.

— *En nem engedem magam terrorizálni. Ezt a levelet elbírálás céljából a Ház elé terjesztem.*

Tüntetések Justh mellett és ellen.

A parlamenti eseményeknek este a pártkörökben is volt visszhangjuk. A függetlenségi pártkörben, ahol a nagyszámúban összegyűlt párttagok között jelen voltak Tóth János s Mezőssy Béla államtitkárok is, a képviselők a néppártiak eljárását úgy fogták föl, hogy a Justh ellen intézett támadás tulajdonképpen nem az elnök, hanem a függetlenségi törekvések és különösen az önálló jegybank rendületlen harcossága ellen irányult. Rakovszky István mentegőtödzése távolról sem elégitette ki a függetlenségi pártot és a körben megjelent tagok a leghatározottabban követelték, hogy a néppártot rekeszszék ki a koalícióból. A legélénkebb vitatkozás közben lépett a társalgó terembe Justh Gyula, akit lelkes éljenzéssel fogadtak. Perczekig tartott az ováció, amely után még elkeseredettebben nyilatkoztak a néppárt ellen. Polónyi Dezső levele ügyében is úgy nyilatkoztak, hogy azt a mentelmi bizottsághoz kell utasítani. Justh különben csak rövid ideig maradt a pártkörben, ahol főképpen Ságthy Gyulával tanácskozott.

A néppárt nem tud belenyugodni abba, hogy kénytelen volt ma délelőtt visszavonulni. Politikai körökben nagy feltűnést keltett ugyanis, hogy a néppárt tagjai, élükön Rakovszky Istvánnal, estére banketet rögtönöztek Beniczky Ödön tiszteletére a Hungáriában, mintegy dokumentálásul annak, hogy bár Rakovszky kénytelen volt ma délelőtt Justh előtt dezavualni Beniczkyt, mégis teljes közöttek a szolidaritás. A vacsorázó tüntetésről még az este folyamán értesültek függetlenségi körökben s most már még élesebb összeütközés várható a függetlenségi párt és a néppárt között.

Az ujonczok.

— A képviselőház ülése. —

Amilyen viharos volt a Ház mai ülésének első része, (amelyről lapunk más helyén számolunk be) olyan csöndes volt a másik része.

Moskovitz Iván előadó az ujonczjavaslatokat ajánlotta elfogadásra, míg Babocsay Sándor a balpárt nevében kijelentette, hogy ők nem szavaznak meg egy szál ujonczot sem.

Az ujonczvitát itt félbeszakították és átérték az interpellációkra. Popovics Dusán horvát sérelmeket tett szóvá; Beniczky Ödön a felvidéki katonaszabadtók dolgát tette szóvá. Barta Ödön itt személyes megtámadtatás címén kért szót és tiltakozott Beniczky egyik másik kijelentése ellen. Bozóky Árpád a nemzeti bank dolgában interpellált, míg Markos Gyula közigazgatási visszaéléseket ostromozott. Günther Antal igazságügyminiszter pedig válaszolt Szmrecsányi György egyik minapi interpellációjára.

*

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Czizmazia Endre és Raisz Aladár.
Az elnök: Megnyitja az ülést.
(Az ülés elején lefolyt viharos jelenetről lapunk más helyén számolunk be.)

Bozóky Árpád és Nagy György indítványozza, hogy a mai ülésen már egy órákor térjen át a Ház az interpellációk tárgyalására.

A Ház ehhez hozzájárul. Napirenden van az ujonczjavaslat.

Az ujonczjavaslat.

Moskovitz Iván előadó pár szóval elfogadásra ajánlja az ujonczjavaslatot.

Babocsay Sándor igen terjedősen beszél; azt fejtegeti, hogy három év alatt már megvalósíthatók volna az általános választójogot.

Az elnök kéri, hogy beszéljen hangosabban, mert a gyorsírók nem tudnak jegyezni.

Nagy György: Méltatlanság, hogy az ellenzéknek hátra ültetik.

Babocsay Sándor a balpárt nevében kijelenti, hogy nem szavazza meg az ujonczjavaslatot.

Az elnök a vita folytatását hétfőre halasztja és kijelenti, hogy Ugron Gábor indítványt adott be arra, hogy az ujonczjavaslat tárgyalásának ideje alatt a Ház az ülések idejét egy órával hosszabbítsa meg.

Ezzel az indítvánnyal a hétfői ülés végén határoz a Ház.

Günther Antal igazságügyminiszter válaszol Szmrecsányi György minapi interpellációjára, a vágbesztercei járásbírósg megszüntetése ügyében. Kijelenti, hogy neki semmi szándéka nincs a vágbesztercei járásbírósgot megszüntetni.

A miniszter válaszát a Ház tudomásul veszi.

Az interpellációk.

Popovics Dusán interpellál a horvátországi állapotokról, különösen a lapok elkobzásáról, amivel hetelenné teszik, hogy a nagyszerb pörben az igazság napfényre kerüljön. A kormány egyenesen az ellenzéki lapok megszüntetésére törekszik. Üldözi még azt a nyomdát is, amely ellenzéki dolgot nyomtat.

Mielőtt az interpellációt kiadnák a kormánynak, Bozóky Árpád kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Az elnök jelenti, hogy a Ház határozatképtelen, ennél fogva az ülést tíz percre felfüggeszti. A szünet után a Ház Popovics interpellációját kiadja a kormánynak.

Popovics Dusán újabb interpellációt terjeszt elő báró Rauch kormányzati rendszere miatt. Az interpellációt kiadják.

Beniczky Ödön interpellál a felsővisi rabbi katonaszabadtóinak ügyében. A felvidéken valósgos rendszerré vált az anyakönyvhamisítás és most, amikor ezekre rájött a bíróság, küldöttséget utján kéri a kormányt, hogy a bünygi eljárást szakítsák félbe és a már besorozott zsidókat bocsássák el a katonaságtól. Nem volt még rá eset, hogy folyamatban levő bünygyeket deputációk utján akarták volna eltusolni.

Félkialtások a néppárton: Szemtelenég!

Beniczky Ödön: Nem lehet büntetlenséget

biztosítani egy egész országgrszre kiterjedő büntetkezett számára. Az újságok bizonyára igen részletesen tárgyalták volna a büntetkezett üzemét, ha katolikus papok követték volna el a tömeges anyakönyvhamisításokat. Szomorú, hogy még országgyűlési képviselő is akadt, aki vállalkozott rá, hogy a miniszterek elé vezessék ezt a büntetkezett kéro büntetkezett. Az ilyen dolgokkal szemben védelem kell; meg kell akadályozni a galicziai bevándorlást és ha erre száz határrendőr kevés, akkor ezer rendőrt kell a határra küldeni. Anglia is mert törvényt hozni a zsidóbevándorlás ellen. Ahol a középkor támad ellentünk, akkor a középkor fegyvereire van szükségünk. Egy óriási raziára van szükségünk az ország északi részén. Kérdi a honvédelmi minisztert, van-e tudomása az anyakönyvhamisítások utján elkövetett katonaszabadtókról?

Barta Ödön személyes kérdésben felszólal s megjegyzi, hogy nincs megrovandó abban a tényben, hogy egy képviselő kerületbeli fedhetlen életü, vizsgálat alatt nem álló választókból, ezeknek legtisztességesebbjeiből álló küldöttséget vezet. (Hencz Károly: Milyen lehet a többi! Derültség a néppárton) A kérvényezők, Neuwohner és társai. (A néppártról egy hang: Schöne Nam-n!) Igenis, nagyon jó név, tisztességes név. Nem járja, hogy mert német hangzású név, kigunyolják. Elmondja azután a bilkei anyakönyvi hamisítás bünypörének történetét s e bünypörrel kapcsolatos közigazgatási vizsgálatot. Ez hosszú éveikig fog tartani. A kérvény a többi között felemlíti, hogy bizonyos Raich Aronról a közigazgatási vizsgálat azt derítette ki, hogy most huszonhat éves, holott az anyja, a sarköve szerint, harminczegy év előtt halt meg. Ilyen dolgok vannak a kérvényben. Ha a kérvény ily dolgokat hoz fel, kötelesség az ilyen kérvényt illetékes helyre juttatni. A kérvényben az anyakönyvi kiigazítások revizióját kéri. Szólv nem vizsgálhatja meg, hogy a panaszokban mennyi az igazság, de mert konkrét adatok vannak benne, kötelessége volt a tisztességes emberek küldöttségét a miniszterelnökhöz elvezetni. Nincs a Házban egy képviselő sem, aki kerületének ilyen kérelmét megtagadná. (Ohó! felkiáltások a néppárton.)

Beniczky Ödön: Ha Barta Ödön nem helyeselte a kérvényben foglaltakat, akkor miért vezette a küldöttséget?

Az elnök: Az interpelláció kiadatott a minisztereknek. Következik: Bozóky Árpád interpellációjára. (Zaj. „Már három óra!” felkiáltások.)

Az önálló bank.

Bozóky Árpád a nemzeti bank s a kartellbank ügyében interpellál. Ez foglalkoztatja a közvéleményt, a sajtót, a Ház folyosóját. A parlamentáriszmus alaptétele az, hogy ilyen fontos kérdésben tájékoztatni kell az országot. (Helyeslés a balpárton) s a miniszterelnök valóságban bujkál a kérdés elől. Most is már nincs itt a Házban. Ahelyett, hogy ezt a kérdést tárgyalnók, az ujoncztörvénnyel foglalkozunk. Az ujonczmegajánlás jogát nem szabad kezünkben kiadni. Majd ha megszavaztuk az ujonczokat, akkor fog nyilatkozni a miniszterelnök, hogy neki nem kell az önálló vánterület. Ezért jó fegyver az obstrukció. Az önálló banket talán a néppárt kivételével megszavazn az egész Ház. (Ellentmondás a néppárton.) Ha a miniszterelnök meggyözdése a többségével ellenkezik, akkor el kell hagynia helyét. Hogy alkalma legyen a miniszterelnöknek nyilatkozni, kéri tőle, hogy mi a kormány programja az önálló bank felállítására kérdésben, miért tárgyalja előbb az ujonczjavaslatot.

Kiadatik a miniszterelnöknek.

Baresics Erazmus a susaki állomás és a magyar-horvát hajóstársaság hajóinak kikötése tárgyában interpellálja a kereskedelmi minisztert.

Markos Gyula a györmegyei pusztai járásban előforduló közigazgatási visszaélések tárgyában interpellálta a belügyminisztert, aki még nem válaszolt, de az interpellált eset egyik ludasa már felelt neki. Györmegye közigazgatási bizottságának ülésében. Most erre viszonzválaszul részletesen mondja el az általa vádolt jegyző viselt dogett. (A balpárt ugratja az interpellálót: Ilyen fontos kérdést nem érdemes ennyi kevés ember előtt tárgyalni!)

Kérdi, hogy van-e tudomása a belügyminiszternek Prager Sándor veeri jegyző újabb üzelméről.

Kiadatott a belügyminiszternek.

Az ülés negyednégy után végződött.

Budapest, február 13.

Az oraviezi mandátum. Dr. Siegescu József az oraviezi választókerület alkotmánypárti képviselőjelöltje ma folytatta körutját a választókerületben. Utjában báró Sztojanovics Iván és Pescha Miklós orsz. képviselők kísérik. Az ellen-

párt nagy erőfeszítéseket tesz, hogy nemzetiségi jelöltet segítsen diadalra. A románok körében Lukács Vajda és Vlád orsz. képviselők agitálnak. Mellettük buzgólkodott Bireauc Döme is, a Lupta főmunkatársa, akit azonban tegnap a budapesti királyi ügyészség intézkedésére Oraviczán letartóztattak, mert rágalmozás miatt fogházbüntetését most kellett volna megkezdenie.

A t. Házból.

I. Többről-többré...

Eleinte a balpártiak igen kedélyesen voltak. Szívélyesen üdvözölték Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, aki Bolgár Ferencz államtitkárral együtt érkezett, mivel-hogy speciálisan honvédelmi ügy volt napirenden az ujonczjavaslatok tárgyalása. És éppen szombati nap. Máskor az ilyen napot szereti szabadnak biztosítani a honvédelmi miniszter. Csütörtökön át szokott menni a balpárthoz és kérdezi:

— Mondjátok, fogtok-e interpellálni katonai dolgokban szombaton, mert attól függ, hogy elutazhatom-e.

Ha nincs interpelláció, akkor a miniszter elmegy. De a balpártiak szivességéből is megteszik neki, hogy elhagyják az interpellációkat, hadd utazzék egy kicsit.

Most ellenben egészen rendes törvényjavaslatok vannak kitűzve.

— Egyébiránt azonban, kegyelmes uram elutazhattál volna — szólanak tréfásan a balpártiak — ma nem lesz ujonczjavaslat tárgyalás.

— Nem lesz-e? Csak nem ettetek meszet!

— Ugy gondoljuk, hogy kipróbáljuk az erőnket, mire megyünk a régi tempókkal.

— Obstrukció?

— Az. Vagy ahhoz hasonló.

— Ne okoskodjatok — véli Jekelfalussy — nem olyan idöket élünk, hogy okoskodni lehetne.

— Na csak egy kicsit...

Aztán kezdtek egy kicsit; Farkasházy jelenlévőket számoltatott, Justh Gyula haragudott, affaireket rendezett, névsort olvastatott, szünetet rendelt, csemetett és megregulázta a képviselőket szakasztott úgy, mint a falusi tanító a rakoncátlan kölyköket.

Egy óra múlva a szenvedélyek lángja lobogott a Házban. Pedig mindössze arról volt szó, hogy a mentelmi bizottság jelentéseinek kinyomatását és szétosztását elhatározza-e a Ház, vagy nem. Egyszerűen technikai kérdésről volt szó, miután követelni lehet, hogy bármely határozathozatalnál száz képviselő legyen, a balpárt ezzel a követelési joggal élt. És e miatt beharangozták az egész várost, elhozták a Házba minden épkézláb képviselőt. Ide sietett valamennyi miniszter, félbehagyta a hivatali munkáját, minden államtitkár s a Ház színe olyan volt, mintha világrengető dolog felett kellene határozni. (Talán most döntik el a szerb háborút — vélték a tözsdések és szaladtak a Szabadságtérre lenyomni a papirokat.) Pedig mindössze, amint mondtuk, csak az volt a kérdés, hogy bizonyos mentelmi ügybeli fogalmazványokat kinyomassanak-e vagy nem. Máskor az ilyen en észrevétel nélkül siklanak át. De az obstrukciós állapot és a rendes állapot közt az éppen a különbség, hogy az obstrukciósban a kis dolgokból csinálnak nagy ügyeket és a végén a nagyokat — mint például a vezényszót — elejtik.

Most is a nyomtatványba kapaszkodtak

be és házszabályvitát csináltak abból, hogy miért nem gondoskodik az elnök afelől, hogy mindig legyen az ülésteremben száz képviselő.

— No ha engem akartok ugratni, akkor jó helyütt kereskedtek — vélte Justh Gyula.

Nyomban elmondott az elnöki emelvényről néhány beszédet.

— Reflektálni kell minden szóra, amit az elnök mond — adta ki az utasítást Farkasházy. — Mert ha reflektálunk rá, ő úgy tekinti, mintha rendkívül fontosnak találónk a nyilatkozatait és ismét beszél, mi pedig időt nyertünk vele.

Igy csinálták, És Justhnak tetszett a vitézi torna. Ugy dobálta a balpártiakat, mint Kinizsi a liszteszákókat, egyszerre négyet-ötöt is felborított.

A balpártiak elhullottak. De mások következtek. Hithü függetlenségek siettek fel az elnöki emelvényre igazolni magukat, hogy a névsorolvasásról lekéstek. Justh fogta őket és leborította a lépesőkről: egymás orrán, hátán buktak alá. Lázár Pál nyílt ülésen panaszkodott, Polónyi Dezső ellenben leült és sértő levelet irt az elnöknek, előadvám, hogy minő hang nem illik a művelt emberhez.

Párbaj azonban nem lett belőle. Justh Gyulának a segédei visszadták a Polónyi Dezső levelét és Justh Gyula azt elő fogja terjeszteni a Háznak, hogy az elnököt ért sérelem felől intézkedjék.

Ilyen dolgok történnek, hogy ha beleesik a Ház az obstrukciós hangulatba.

A legszebb pedig az, hogy nem is volt obstrukciós hangulat. Mert hisz mihelyt elkezdheték félegy órakor az ujonczjavaslatokat, hát fél óra alatt nemcsak az előadói beszédet hallgathatták meg, hanem a balpárti vezérszónoknak, Babocsay Sándornak a beszédén is tustek.

Több eredményt egy nappól igazán nem lehet várni. Begyűjtötték az összes megmozgatható képviselőket, volt veszekedés, affaire és a tetejébe az ujonczjavaslatból is elvégeztek egy napra valót.

Ausztriában ennyit se szoktak csinálni, amikor van parlament.

II. Idegesség.

Mi a magyarázata a parlament idegességének? Ezt kérdezik a folyosón az objektív politikusok.

Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár előtt is felvetették a kérdést.

— Én abban az esetben érteném az idegességét, hogyha olyan hírek terjednének, hogy választások lesznek. Magam átéltem néhány ily állapotot, mint képviselő, hát tudom mi az. Én tíz év alatt ötször mentem át választáson.

Elmagyarázta, hogy miképpen kellett neki a Bánffy-kormány óta öt ízben a választók elé menni, egész addig, amíg mint államtitkárnak is újból kellett választatnia magát.

— De most nem várnak választásokat — mond Mezőssy Béla.

... Amiből azonban a hallgatók nem következtették, hogy feltétlenül nyugodtak lehetnek választások nélkül is.

Szerbia megfenyítése.

— Zürzavar Törökországban. —

Budapest, február 13

A politikai jövődömondók a hóolvadáshoz kötötték, a balkáni átalakulásuk nyomán keletkezett bonyodalmak elintézését. Jóslatuk kilátásba helyezte, hogy amire a tavaszi napsugarak felolvasztják a bosnyák lejtőkön a hótakaritást, megdörödulnek a fegyverek a Drina mentén és a montenegrói határon, hogy végleg döntsenek Bosznia és Hercegovina sorsáról. A hóolvadás ideje megérkezett és ezzel együtt a legharciasabb hárek kóvályognak a levegőben, mintha igazolni akarnák a hóolvadáshoz kötött legendát. Mig dermedt hideg fagyasztotta a boszniai határon őrt álló katonáinkat, a politikai horizontot ellepő sötét fellegek oszladozni kezdtek és a béke hiveiben új remények ébredtek. Még néhány nap előtt alapos volt a kilátás, hogy minden félreértés elsimul és a monarchia megtépzott presztizszel ugyan, de nagyobb megrendülés nélkül kerül ki abból a zsákutcából, amelybe oly zseniálisan szorította bele Aehrenthal. Törökországgal való megegyezésünk a legjobb uton volt és szelvében híresztelték, hogy Szerbia belátva kényszerhelyzetét, megelégszik néhány gazdasági engedménnyel, különösen, ha kilátásba helyezik, hogy megkapja az annyira óhajtott összeköttetést a tengerrel. A nagyhatalmak is állítólag minden igyekezetükkel oda hatottak, hogy a nyugtalankodókat esendire intsék, Európa békéjének érdekében. Egyszóval a Balkán felől barátságosabb szelek kezdtek fujdogálni. De ekkor elérkezett a fatális hóolvadás és a békereményeket márol-holnapra felváltotta a legvadabb harcizaj. Belgrád ismét átalakult harciz táborrá, ahonnan a legvéresebb fenyegetések röptenek a monarchia felé. Gyorgye trónörökös ismét elemében van és megint oly hangon beszél a világgal, mint amikor Milovánovicsot arra oktatta, hogy a külföldi hatalmakkal úgy tárgyaljon, mint akinek minden szavát kétszázötvenezer szurony támogatja. A szkupstina ugyan akadékoskodni akart és a harminczötmillió hadihitelt csak részletekben akarta megszavazni, de rögtön engedékenyebb lett, amikor Zsifkovics hadügyminiszter duzzogva hagyta ott a miniszteri széket, mert ma Szerbiában mindenki hazaáruló, aki az orrahegyénél tovább lát a jövő eseményeibe.

Hogy pedig a felfordulás teljes legyen, néhány nap óta az osztrák fővárosból is olyan szenzációkat röptenek világgá, amelyek élénken emlékeztetnek a szerb sajtóiroda működésére, amikor még naponta elhelyeztet a külföldi sajtóban egy-egy állítólag Boszniából eredő táviratot, amelyben sorra robbantotta fel a boszniai helyőrségek laktanyáit. Tegnapelőtt például tudatták a világgal, hogy a monarchia felhatalmazást kapott a nagyhatalmaktól, hogy kénye-kedve szerint bánjon Szerbiával. Két napig várták a hatást, de amikor látták, hogy Belgrádban nem ijedtek meg, ma ismét szenzációval szolgálnak, mert nem kisebb dologról adnak hírt, minthogy a monarchia mandátumot kapott Szerbiának szükség esetén való okkupálására.

Akármilyen ezelt is akarnak szolgálni ezek a szenzációk, bizonyos, hogy hatásuknak nem lesz meg a kívánt eredménye, mert azzal ma már mindenki tisztában van, hogy ilyen mandátumommal egy hatalom sem

bizná meg Ausztria-Magyarországot. Hiszen eltekintve az entente hatalmaktól, Németország is ellenozna ilyen akciózt, a másik szövetséges, Olaszország miatt. Már Bosznia anektálását is a monarchiánk terjeszkedését látták Rómában. Pedig az ellentétben állna azokkal a megállapodásokkal, melyektől függővé van téve Itáliának benmaradása a hármasszövetségben. Elképzelhető-e, hogy Olaszország ezekután támogatna olyan megbízást, mely Ausztria-Magyarországnak újabb terjeszkedést biztosítana a Balkánon, ha mindjárt az ideiglenes is lenne. Az olyan kormányt rögtön elseperne a közvélemény felháborodása.

Hogy a khaosz ismét teljes legyen a Balkánon, Törökországban is teljes a felfordulás. Az ifju-törökök pártja végleg Kiamil pasa ellen fordult. A nagyvezér eljárása, hogy a hadügyminisztert a régi szokás szerint egyszerűen elbocsátotta, felháborította az alkotmányt féltő ifju-törököket. A török kamara ma bizalmatlanságot szavazott Kiamil pasának, kinek lemondása már befejezett tény. Mert ha a kamara bizalmatlansága dacára megmaradna a minisztérium élén, a legkomolyabb következményekkel járna. A Konstantinápoly előtt horgonyzó török flotta már is azazal fenyegetődzik, hogy bombázni fogja a várost, ha Kiamil pasa az erőszak terére lépne.

Mai híreink a következők:

Szerbia okkupálása.

A „N. Fr. Pr.“ jelenti, hogy az európai külügyi hivatalok jelenleg *azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Ausztria-Magyarország fölhatalmazást nyerjen arra, hogy szerb bandáknak Boszniába vagy Herzegovinába való betörése esetén, vagy ha egyébként szükséges, ideiglenesen okkupálja Szerbiát.* Tehát nem formális háborúról lenne szó, hanem Szerbia okkupálásáról európai fölhatalmazás alapján.

Azonban aligha fog a sor erre kerülni, mert jól értesült körökben rámutatnak arra a körülményre, hogy Oroszország erősen érvényesíti befolyását Szerbiában abban az irányban, hogy nem hajlandó Szerbiának bizonyos követeléseit támogatni, aminek következtében a háborus kedv Szerbiában erősen csökkenőben van.

A 13. osztrák-magyar hadtest parancsnoka esütörtökön Zimonyba érkezett a szerb határ megvizsgálására. Ezenkívül Temesvárról érkezett vezérkari tiszt a szerb határ keleti részét tanulmányozzák. Belgrádi hír szerint esütörtök éjjel néhány járőkelő a Topesiderbe vivő faszorban egy szakasz katonát látott, akik a Zimonyba vivő vasúti hidon valami munkát végeztek. Egy belgrádi banktisztviselő közölte a katonák felé, de egyik katona elébe tartott szuronyával föltartóztatta. Erre egy tiszt és néhány katona érkezett oda s a tiszt fölszólitotta a banktisztviselőt, hogy azonnal hagyja el a környéket. A Belgrádot és Zimonyt összekötő vasúti hidnál az elmúlt éjszakákon is folyt hasonló munka. Belgrádban azt hiszik, hogy ez alkalommal megtették az előkészítéseket a hid esetleges fölrobbantására.

A kamara folyosóján állandóan az a hír kering, hogy ma személyi változás áll be a nagyvezéri állásban. A kombinációk szerint jelöltek: Hussein Hilmi pasa az elnökségre és belügyi tárczára, Rifaad pasa londoni nagykövet a külügyi, Ali Riza volt hadügyminiszter a tengerészeti tárczára. Nazim pasa megtartaná a hadügyi tárczát.

A „Zvono“ jelenti, hogy Casa Milosevics, elmozdított állami egyedárusági igazgató ellen megindították a törvényes vizsgálatot.

A „Neue Freie Presse“ azon hírére vonatkozólag, mintha Ausztria-Magyarország Szerbia okkupálására törekednék, a legilletékesebb

bécsi oldalról távirati uton a következőket közlik:

A bécsi külügyi hivatal nem gondol arra, hogy Európa hatalmaitól Szerbia okkupálására kérjen mandátumot. Az erre vonatkozó közlések teljesen önkényes és merőben tarthatatlan kombinációknak tekintendők. *Ausztria-Magyarország majd meg fogja találni módját annak, hogy jogait megfelelően megővje és e jogok megővése céljából semmiféle engedélyre sem szorul. Különnyomatékkal kell hangsúlyozni, hogy Ausztria-Magyarországnak Szerbia ellen küszöbön álló akciójáról szó sincs.*

A „Neue Freie Presse“ még a következőket jelenti: Bécsi diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy ha a szignatárius hatalmak tényleg mandátumot adnának Ausztria-Magyarországnak Szerbia okkupálására, az osztrák-magyar monarchia ilyen mandátumot aligha fogadna el, hanem *fenntartaná magának az elhatározás szabadságát.*

A politikai helyzet Szerbiában.

Péter király több radikális és új-radikális politikust hívott meg magához, hogy a helyzetre vonatkozó véleményüket meghallgassa. Befolyásos egyéniségek azon fánadoznak, hogy a jelenlegi válságot elsimítsák és különösen Zsifkovics hadügyminisztert a maradásra bírják. Zsifkovics kijelentette, hogy hajlandó állásában megmaradni, hogy ha a szkupstina a harminczhárom és fél millió dinári hadi hitelt megszavazza. Glavinics és Szaftics új-radikális miniszterek visszaéléseinek fölfedezése az új-radikális pártira igen leújtó hatást tett. A pártklub elnöke, Sztjojanovics, rendkívül éles beszédben a két miniszternek azonnal való lemondását követelte. Ennek folytán az új-radikálisok nem idegenkednek többé annyira egy Pasics elnöklésével alakítandó minisztérium tervétől. Sztjojanovics közölte Jovanovicsal, a szkupstina elnökével, hogy amennyiben Milovanovics megmarad külügyminiszternek, az új-radikálisoknak nincs kifogásuk egy Pasics-kabinet megalakítása ellen. Az új kormány megalakítása valószínűleg a legközelebbi napokban megtörténik s előreláthatólag békes irányu politikát fog követni, amint Péter király már dinasztikus szempontból is szükségesnek tart. Az új kabinetben a legfontosabb tárcza a jelen körülmények között a hadügyminiszteré lesz. Ezt az állást, hir szerint, Vassics vezérkari főnökkel és volt hadügyminiszterrel fogják betölteni, aki a szerb hadsereg tisztjei körében nagy kedveltségnek örvend és aki nem osztja Zsifkovics jelenlegi hadügyminiszternek háborus allúrizeit.

A két radikális párt delegátusai között megegyezés jött létre, amely szerint a Glavinics közigazdasági miniszter elleni bizalmatlansági szavazattól eltekintenek és csak parlamenti ankét kiküldését követelik. Együttal mindkét részről kifejtik azt az óhaját, hogy Zsifkovics tábornok hadügyminiszter követeléseinek legmesszebbmenő figyelembevételével tetsessék lehetővé megmaradása a kabinetben. Az ó-radikális párt delegátusai nyilatkozatot adtak ki, amely szerint az ó-radikális párt a szkupstina munkaképességének biztosítását csak a Velimirovics-kabinet alapos rekonstrukciója révén reméli. Jelenleg ebben az irányban folytatják a tárgyalásokat.

A helyzet Szerbiában.

Más forrásból eredő hírek szerint Péter királyról érkezett azon hírek, hogy Oroszország nem hajlandó többé Szerbia követeléseit támogatni és ezért Belgrádban nagy a rémület. A pétervári kormány ugyszólván az utolsó pillanatban hagyta cserben Szerbiát, amikor már alapos volt a remény, hogy teljesedni fognak vágyaik. Ilyen körülmények között valószínű, hogy Pasics kerül kormányra, aki mindig Oroszország eszköze volt és ha ő veszi át a kormányt, az annyit jelent, hogy Szerbia külpolitikája ezentul az lesz, amit Oroszország kíván. Természetesen Zsifkovics nem maradhat az új kabinetben. Az elkekeredés Oroszország ellen annál nagyobb, mert a pétervári kormány ed-

dig el tudta hitetni, hogy őszinte jóakarója Szerbiának.

Paul Cambon londoni francia nagykövet Párisba érkezett, hogy az illetékes tényezőkkel a keleti kérdés felől tanácskozzék és megtudakolja, hogy a hatalmak meddig hajlandók menni a Szerbiának adandó engedményekben.

Belgrádban holnap elsörendü kritikus nap lesz s ennek megfelelőleg rendőrség és katonaság széleskörű intézkedéseket tett. Milovanovics külügyminiszter megjelent Péter király előtt és beszámolt a készülődő eseményekről. Nyíltan megmondta a királynak, hogy tüntetések készülnek a konak és a trónörökös palotája előtt s a tömeg a király lemondását akarja követelni. E jelentés után a király telefonon hívatta a trónörökösöt, a belgrádi helyőrség parancsnokát és a rendőrfőnököt. Holnapra az egész helyőrség készenléletben lesz és egy lovascsapatot már ma éjszaka elhelyeztek a királyi palota udvarán.

Belgrádból jelentik még, hogy a mára hirdett nagy meetinget, amelyet az egyetem ifjuság a horvátországi szerbek üldözése és a szerb hazaárulási pör ellen tiltakozásul akart rendezni, elhalasztották. Az elhalasztásnak nem adják okát, de híresztelik, hogy a nagy hideg miatt nem tartották meg a tiltakozó gyűlést. Három nap óta ugyanis Belgrádban nagy hóviharok vannak. Nem igaz, hogy a szerb főváros lakosságát pánik fogta el, az sem igaz, hogy az osztrák és magyar kereskedők bezárják üzleteiket. A kormányhoz közelálló körökben azt állítják, hogy a memorandumot a legközelebbi napokban küldik el a nagyhatalmakhoz.

Újabb jelentések szerint Zsifkovics hadügyminiszter helyén marad, miután a pártklubok részéről kötelező ígéretet kapott, hogy a rendkívüli hadi hitelt megszavazzák. Kétséges azonban, vajjon Glavinic kereskedelmi miniszter és Savisics közmunkaminiszter megtartja-e állását.

A török miniszterválság.

Megerősítik, hogy a parlament új-török klubja, amely szöztven szavazattal rendelkezik, elhatározta, hogy minden körülmények között, akárminő lesz Kiamil basa válasza, bizalmatlanságot fog neki szavazni. Kiamil basát ily módon meg akarják buktatni a kamarában. Az eddigi hadügyminisztert egyszerűen elbocsátották és nem mondott le. Ő maga volt legjobban meglepve, amikor megtudta, hogy az egyiptomi csapatok főparancsnokává nevezték ki. Kiamil basa a hadügyminiszter elbocsátásával az új-törökök ellen akart eljárni. A miniszterválság különben egyre jobban fölzigtatja a közvéleményt, amely Kiamil basa nagyvezér ellen fordult, akiben az abszolutizmusra való hajlandóságot látnak. Pedig a török kormány még soha sem volt tehetetlenebb, mint a jelen pillanatban.

A „Frankfurter Zeitung“ tudósítója táviratozza Konstantinápolyból, hogy a Delma-Bagese előtt horgonyozó három panczélos hadihajó parancsnokai a nagyvezirhez ultimátumot intéztek, amelyben fenyegetőznek, hogy bombázni fogják a várost, ha a porta reakciós uralmat akarna gyakorolni és tiltakoznak az elbocsátott miniszterek újabb kinevezése ellen. Kiamil pasa hosszabb idő óta hetenként ötszáz fontot kap a Yildiztól és ezen a pénzen az egyes klubokban kémekeket veszteget meg. Lehetőséges, hogy Kiamil pasát alkotmányellenes üzelméi miatt le fogják tartóztatni. Az ifju-törökök lapja hevesen megtámadja Kiamil pasa fiát, Said pasát, aki hamisított táviratokkal dolgozik, csak hogy megmenthesse állását. Said pasa még csak harminczéves és már tengernagy.

Kiamil pasa utódául főképpen Hilmi pasát emlegetik és ha ő nem fogadná el a nagyvezirséget, legtöbb kilátása van Rifaad pasának, a londoni nagykövetnek.

A szultán elleni összeesküvés.

A tegnapi szelámlík, az összeesküvés fölfedezése után, miként várható volt, incidens nélkül folyt le. A szultán palotáját erős katonai csapatok szállották meg. Miként a forradalom első napjaiban, az utczákon mindenütt lovas-örjáratok ezírkálnak. A szultán szemeláthatóan megijedt, amídon egy embert kérvényt akart neki átadni. A kérvényezőt letartóztatták. Fontosabb ennél, hogy a

tegnapi szelámlik alkalmával hiányzott a szaloniki három zászlóalj kirendeltsége, amely eddig minden szelámlik alkalmával ki volt rendelve. Ezeket a vadászzászlóaljakat a forradalom első napjaiban az új-török bizottság rendelte Szalonikiból Konstantinápolyba s azóta ugyszólván testőrségét alkotta az új-török bizottságnak s a parlament tanácskozásai alatt mindenkor őrt állott a parlamenti épület előtt. Ezekre a zászlóaljakra támaszkodott az új-török bizottság és szerepük lett volna az összeesküvésben is, amelyet tehát nem Sabat Eddin herceg, hanem az új-török bizottság készített elő. Az új hadügyminisztertől várják, hogy ezeket a csapatokat el fogja távolítani Konstantinápolyból és alkalmas embernek vélik arra, hogy ezt keresztül is tudja majd vinni.

Az egység és haladás érdekében működő ifjútörök bizottság hivatalos nyilatkozata erőlyesen megczáfolja azokat a híreszteléseket, amelyek szerint előkészületek történnek a szultánnak Jusuf Izzudin herceg javára való detronizálására és hogy a hadügyi és tengerészetiügyi minisztert azért távolították el. A bizottság, amely annyi mérsékletet tanusított, a legutóbbi kongresszus alkalmával kidolgozott új programmban föltelezte magát, hogy megvédi a szultán életét és jogait, amíg hi marad az alkotmányhoz és ezért visszautasítja a humanizmus és az ottomanizmus ellenségei által terjesztett hazugságokat.

Kiamil basa ma a képviselőházban a miniszterváltásokról szóló interpellációkra azt fogja válaszolni, hogy most arra termett hadügyminiszterre van szükség. Az új kormányrendszer ellen szőtt összeesküvésben magasrangú tisztéken kívül hivatalnokok is kompromittálva vannak, akik Sabah Eddin herceg pártjához tartoznak. Természetesen gyalogsági és tengerészeti közlegénység is be volt avatva az összeesküvésbe, akik a szelámlikon sorfalta szoktak állani. Árulás útján jutott tudomására a szultánnak az összeesküvés; azonnal hívatta a nagyvezért és erre következett be a miniszterváltás. Mikor az új tengerészeti miniszter megjelent hivatalában, a tiszték, sőt a közlegénység közül is igen sokan megtagadták az engedelmességet és a zendülők ellen csapatokat kellett kirendelni. Az új hadügyminiszter kezességét vállalt a nagyvezérnek, hogy helyre fogja állítani a rendet. Figyelemreméltó, hogy Sabah Eddin herceg a szabadelvű új áramlatot a birodalom érdekében levőnek tartja, ellenben az ifjútörök bizottság mindenható uralmát kárboztatja és ez a magyarázata az összeesküvésnek, amelynek megszűnése az a jó hatása, hogy véget fog érni a torzalkodás Kiamil basa és az ifjútörök bizottság között.

Bizalmatlansági szavazat a nagyvezérnek.

A török kamara ülése igen viharos volt. Élénk vitára adott alkalmat a nagyvezér azon értesítése, hogy az interpellációra szerdán válaszol. Az ellenzék azt javasolta, hogy szólítsák fel a nagyvezért, jelenjék meg haladéktalanul a kamara előtt, különben egész éjjel át permanens ülést tartanak. A pánczölshajók parancsnokai a nagyvezéri hivatal és a kamarához levelet intéztek, amelyben tiltakoztak a hadügyi és tengerészetiügyi miniszteriumokban történt változás ellen, kiemelik a tengerészet igazgatottságát és kijelentik, hogy a tengerészeknek nem lévén főparancsnokuk, azt a kamarában látják. A kamara százkilencvennyolcz szavazattal nyolcz ellenében elhatározta, hogy Kiamil basa nagyvezérnek bizalmatlanságot szavaz és határozati javaslatot fogadott el, mely felhívja a kamara elnökét, közölje a szultánnal a kamara azon akaratát, hogy a kormány főnökévé oly egyén nevezessék ki, aki a kamara bizalmát bírja. A határozati javaslat másik részét, mely szerint a kamara tartson folytonos ülést mindaddig, míg Kiamil basa kijelentését megkapja, elvetették. Amidőre a kamara a bizalmatlansági szavazatot meghozta, felolvasták a nagyvezérnek a kamarához intézett levelet, melyben kijelenti, kész lemondani, az azután következő eseményekért azonban a felelősséget a kamarára hárítja. Megjegyzé még, hogy a sajtó útján fel akarja világosítani a közönséget a történetekről és ezért előbb megvárja a kamara választát.

Legújabb híreink.

A török kamara ülésének végén elfogadott határozati javaslat hangsúlyozza a kamarának és a nemzetnek a szultán iránti hűségét, aki a kamara bizalmát élvező nagyvezér kinevezésével az ország bel- és külügyeiben ismét helyreállítja majd a rendet. Az elnök bejelentette, hogy a szultán választát a holnapi ülésen közölni fogja a kamarával. Az ülés végén a kamara előtt négyülős tüntetés volt. Eltekintve ettől városban a nagy eső miatt nyugalom uralkodik. A lövész-zászlóaljak és néhány más csapatot az egész napon át készenlétben állt. A tengerészek igazgatottsága sokkal nagyobb, mint a szárazföldi csapatoké. A kikötőkben horgonyzó hadihajók ma délután harozra készen állottak. Csak a kamara ülésének befejeztével nyugodtak meg a kedélyek.

A SZEZÓN.

Nagyváradon kicsaptak az iskolából öt diákokot, mert táviratban egy fővárosi író tudósított, akit a vizsgálóbíró éppen nem diákoknak való írásáért előbb letartóztatott, azután hamarosan szabadon engedett. Az öt diák, akinek kiművelten, rendkívül szűk látókörű, a helytelen, beteges betűfalástól elrontott agyában a sajtószabadságon esett sérelem tán óriási arányokat öltött, akiket ingerelt a forma, hogy pöttöm körükből kinöve távirjanak egy fővárosi írónak s csak azért is éppen ennek az egynek, — akik az iskolától való önállóságukat csak azért is olyan gyerekesen demonstrálták, hogy két-három osztálylyal épp a lejobbvalóságuk tűnjék ki, ezeket a zöld nebulókat most a tanári kar kicsapta az iskolából. Itt határozottan nagy fegyvelemsértés esett, még pedig mind a két részről. A diákokat az iskola falain belül a jól kiérdemelt legsúlyosabb büntetés illeti. Akkor is, ha nem az író, hanem az írások miatt való felháborodásukban s erkölcsi érzésükben a vizsgálóbíró tudósított. A diák diák, akit tanulni és nevelődni küldenek az iskolába, nem pedig tüntetni, politizálni és botrányt csinálni. De az iskola nevelő feladatának éppen egyik legfogasabb kérdése az erkölcsi érzés kialakítása. Ahol annyi különböző társadalmi osztály, oly sokféle, gazdasági helyzetben lévő szülő, a műveltség, szeretet, kényelem oly változó fokai berendezkedett családi élet annyi jól-rosszul fejlett, vagy betegesen terhelt gyermeke kerül össze, ahol a kölesönös hatások eredményeképp egyetlen iskolai osztály szignaturáját sem lehet soha előre meghatározni, ahol végül a tanárok nevelési rendszere, felfogása, személyeskedése, ambíciója, vagy elkedvetlenedése és egyéni hajlandósága oly különböző hatásokat eredményezhet, ott az olyan rendkívül finom, csak szaggatottan jelentkező s a fiatal testiség által egyre veszélyeztetett benső érzés, amilyen az erkölcs, igen-igen sok elnézésre, ellenőrzésre, javításra, nemetésre szorul.

Az erkölcs teljes hiányát még nem demonstrálja öt diák félszeg és gyerekes esinyje. Romboló hatásuk az egész osztályra, vagy pláne iskolára nem lehet olyan nagy, hogy közvetlen az érettségi előtt öt fiatal életet, a szülők minden reménységét, jövőjét s annyi tanulást, idő és vagyon értékét egyszerűen tönkre kelljen érte tenni. A tanári kar az intézet falain belül jogosan alkalmazta volna a legszigorubb büntetést. De nekik épp úgy, mint éretlen diákjaiknak kerülniök kell az országos botrányt, a minden ároni feltűnést és különösen az iskolából való politizálást. Lehet, hogy eljárásukat nem ez vezette, de fegyelmi szigorúságuk mindezt szükségképp eredményezte. A felkavarodó botrányt ők csinálták éppen az erkölcs nevében, amelynek aligha lehet szava ottan, ahol jobbról is, balról is arzulütötték.

* * *

Franciaországban külön hőhért követelnek a halálraítelt nők számára, Budapesten a halálraítelt lakók követelnek külön hőhért a háziuraknak. A francia hőhért még késhe, a budapesti, ha soká késik, a lakók mind belepusztulnak. Egyelőre még úgy segitenek magukon, hogy mindig kisebb, piszkosabb és sötétebb lakásokba huzdolkodnak, ma már azonban fogytán ezek a lakások is, s

mert a külső kerületek arányos kiépítése késik, az állam és a főváros segítsége sehogy sem oldja meg ezt a legégetőbb társadalmi kérdést, az uzoraszpekuláció épp a két- és egy-szobás, a havi és hetilakbéres odokra vetette magát a legéhesebben. A lakók elkeseredése ma már a tehetetlenség gyűlöletére süllyedt, innen már csak kicsi út van a nihilig, lakások lerombolásáig és felforgatásáig. Egy-egy utcái ostrom már is ennek a jegyében születtek, s ha még sokáig késik a lakásrendezés kérdése, ugy az államnak, a fővárosi hatóságoknak s a rendőrségnek már nemcsak ezt a kérdést s a legsürgősebben már minden-estetre nem ezt a kérdést kell rendeznie.

Ha az állam, a főváros, a politikai pártok s a munkásság intező köreiben nem háziurak ülnének, ha jól felfogott s kihasználtság saját érdekük ellenére törődni akarnának a lakók legfőbb boldogságával, munkabírásával s a jövő nemzedék egészségével és életkedvével, ajánlanám, tartsunk razziaúrak, csak egyszer is a kétszobás és egyszobás lakásokban, a külön házmesteri törvénykönyvekben, a háziurak lakbérkönyvecskéiben, szóval a kisember legbensőbb környezetében. Gyönyörű eredménye lenne egy ilyen razziaúrnak. A rendőrség és az ügyészség börtönei egyszerre megtelnének vastag aranylánczos, egész emeleteket egyedül lakó, bankok sorsát intező nagyurakkal. De ahelyett annál szelölőbbek lennének a kórházak és tudósztatóriumok.

A munka már tán a nyert emberanyagért is megérné a fáradságot.)

*

Rendkívül érdekes, hogy még az olyan általános itéletű és rendszeres megfigyelésű nagy természettudós is, mint amilyen Darwin volt, korszakos határokat jelölő rendszernek kiépítésénél bizonyos végeken megnyire önmagába esuklik és önmagából kiindulva milyen határokat következtetésekre jut. Szerinte bizonyos állatok színe, vagy alakja lét- és fajfentartásukat biztosítja (mimicry), védi, vagy a támadásban segíti őket s ebben az irányban ha az utód tökéletesedik, ugy az egész faj megélhetését és továbbfejlődését biztosítja. Ezt a gyönyörű tételt Darwin saját itélete szerint, mintegy emberi önmagából kiindulva s oda visszatérve mérlegelte. Pedig a természet középpontja nem az ember, s a természet nem az ember czélszerűsége szerint rendezkedett be. Az állatoknak környezetükképp azonos színe csak emberi szem előtt biztosítja a maguk védelmét. A föld rögével egyszínű foglyot, nyulat a vadász nem látja, de látja a sas, amelynek sokszorosan élesebb a szeme, a róka, vagy a kopó pedig nem is kell, hogy lássa, hiszen a szagát már messziről megérzi. A fogolynál, nyulnál tehát a fontosabb mimicry az lenne, ha nem volna vadszaga. Ugyanez áll a lepkeknek, rovaroknak, gyíkoknak a fatörzsszel, levéllel, vagy füvel azonos színére is, mely megint csak az emberi szem előtt azonos, de roppant elütő, a rájuk vadászó s őket felfaló madarak előtt. Rendszeresen, chémiailag vizsgált madárgyomrok e mimicry haszталanságát bizonyítják. Egyes rovarok, s ahangyák Forel kísérletei szerint az elöttünk fekete ultraviola sugarakat is érzékelik s már ebből az egyszerű adatból is kitűnik, mennyire nem lehet az emberi szem után általános biológiai következtetéseket vonni. Az állatok színezetere táplálékuk, éghajlatuk, élettani viszonyaiknak sokkal, de sokkal nagyobb befo-

lyása van, mint a mimicrynek, mely legfőbb az emberektől védendőt. A halálfejes lepke a csemegéző denevér nem látja borzalmának s a méhalku legyet nemcsak a legyek, de a méhek ellensége is fölfalja.

A tudomány mai állása már túl van mindezen. Jellemző példának azonban ahhoz megmarad a mimicry általánosító elmélete, hogy még Darwin is csak emberi szemmel pillantott bele a természet kohójába.

Miklós Jenő.

KÜLFÖLD.

A berlini találkozás eredménye. A Reuter-ügynökség berlini tudósítója felhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy angol részről igen kiélegetőnek tartják azon politikai megbeszélések eredményét, amelyek angol és német államférfiak közt folynak Berlinben. E megbeszéléseknek szemmel láthatólag kitünő hatásuk volt a német-angol viszonyokra. A birodalmi kancellár előtt kijelentették, hogy az angol kormány feltétlenül és szívesen helyesli a német-farancia-marokkói egyezményt, mely csak odairányul, hogy a Franciaország és Németország közti jóbarátság ápoltságát, és így révén a német-angol baráti viszonyt szilárdítja. Kijelentették, hogy Anglia a közeli keleten a béke megőrzésére és a statusquo fentartására törekszik. E béke remények dacára Angliából az a hír érkezik, hogy a flotta sürgős fejlesztésére újabb hitelt kérnek, és hogy *Hardane* hadügyminiszter a londoni haubitz-gárda banketjén kijelentette, hogy a hadügyminisztérium a gyarmatokkal egy nagy brit birodalmi hadsereg szervezése iránt folytat tárgyalásokat.

Kirschner főpolgármester a londoni lord-mayorhoz a következő táviratot intézte:

Abban a pillanatban, amidőn az angol király ő felségét a városházán fogadtuk, mely köszönetemet küldöm a táviratért és a szívélyes üdvözlésért emlékezve arra a barátságos fogadtatásra, amelyben a német császár, a múlt évben Londonban részesült és népeink közötti barátságos kapcsolatra, — és kívánom, hogy *Edvárd* király berlini látogatása fejlessze és szilárdítsa az angol és német nép közötti jóviszonyt.

Berlin város tanácsa ülésén szóba került az az eszme, hogy egy angol városrészt létesítsenek és öt nagy utcát angliai városok nevével nevezzék el.

Lord Grenville a „Journal“ berlini levelezőjének azt mondta, hogy az angol királyi pár el van ragadtatva a berlini látogatástól és az döntő befolyással lesz Anglia és Németország jövő viszonyára. A hadikészülődések csökkentéséről most még biztosat nem lehet mondani, mert erre a kérdésre majd csak a jövő fogja megadni a választ. *Hardinge* a legjobb benyomást nyerte a német birodalmi kancellárral folytatott tanácskozásból. Annak meg volt a maga oka, hogy miért nem kísérte el a királyt Berlinbe *sir Edvárd Grey*.

Az angol sajtó majdnem egyöntelmű örömmel, komoly szavakkal ismertette el az angol király berlini látogatásának jelentőségét. A *Daily Chronicle* *Edvárd* király látogatásáról a következőket írja: A látogatás kétségkívül hozzá fog járulni az Anglia és Németország között fennállott félreértések eltüntetéséhez. A „Daily Telegraph“ írja: Csupán a tény egyszerű és világos megállapítása, ha azt mondjuk, hogy *Edvárd* király látogatása a két népet szorosabban összefűzte és hogy az ellentétek enyhültek. A „Daily Graphic“ írja: A király nagy lendülettel adott az angol-német barátságának.

Az angol királyi pár viharos tengeri utazás után ma 3 óra 25 perckor Doverbe érkezett.

Ujsághírekkel szemben meg kell állapítani, hogy gróf *Stolberg*, a birodalmi gyűlés elnöke az angol király tiszteletére rendezett diszebról azért maradt el, mert az utolsó pillanatban családjában megbetegedés történt, és helyettesének meghívása már lehetetlen volt.

Londonból jelentik: A királyi pár kevéssel hat óra előtt érkezett ide. Fogadtatásukra a walesi

hercegi pár, *sir Edvárd Grey* államtitkár és *Asquith* miniszterelnök jelentek meg. Nagyszámu közönség lelkes ovációkkal üdvözölte az uralkodópárt.

A porosz képviselőház. A képviselőház elfogadta a katolikus lelkészek javadalmazásáról szóló törvényjavaslat második olvasását. *Hoffmann* szociáldemokrata, ki a vita berekesztése miatt nem jutott szóhoz, ezen eljárást gyávanak, igazságtalannak és infamisknak mondta, miért az elnök rendreutasította. Amidőn ez azt válaszolta, hogy ez csak megtiszteltetés, az elnök másodizben is rendreutasította.

Alfonz és Manuel királyok találkozása. *Alfonz* király a Villa Viciezia-ban meglátogatta *Manuel* királyt. A két fejedelem találkozásáról nem adtak semmiféle hivatalos nyilatkozatot. Tegnap délután automobilon sétakocsizást tettek, mely alkalommal a lakosság lelkesen ünnepelte őket. *Alfonz* király ma tér vissza Spanyolországba. A lapok azt a hirt közlik, hogy *Manuel* király legközelebb eljegyzi *Beatrice* hercegnőt, az edinburghi herceg leányát.

A perzsa forradalom. A sah hallani sem akar az ispani khán feltételeiről, aki amnesztiát és alkotmányt követelt és a sah vonakodása az ispani lakosságot felbőszítette. Teherán utcáin forradalmat hirdetnek, követelik a sah lemondását, sőt a köztársaságot is emlegetik. Még a hivatalnokok között is nagy a forrongás. Kasvin után Restben tört ki a zendülés és most Teherán forrong. Az orosz külügyi kormány fentartja eddigi tervét a perzsi viszonyok szanálására és nagy reményeket helyez a perzsa külügyminiszterbe, aki körültekintő politikusnak bizonyult. Pétvárosok a jelszó Perzsiát illetően az, hogy egyelőre csak gyógyításról van szó és még nincs szükség sebészi műtetre.

A német pénzügyi reform. Parlamenti körökben hirt jár, hogy a birodalmi pénzügyi reformra nézve a blok pártjai között kompromisszum jött létre. A kormány elejti az örökségi villámossági és hirdetés adót, ellenben fölemeli a dohány adóját. A szesz-kérdést állami monopóliummal fogják megoldani. Az új adók jövedelmét négyszáz millió márkára becsülik.

Taft kormányja. Különös nehézség merült föl *Taft* elnök első kormányának megalakulásánál. *Taft* elnök a republikánusok általános helyeslésével *Knoks* pennsylvániai szenátort akarta külügyminiszternek megtenni, ez azonban beleütközött az alkotmányba. Az amerikai alkotmány egyik szakasza értelmében ugyanis képviselőt vagy szenátort nem lehet oly állásra kinevezni, amelynek járandóságát ő szavazta meg első ízben, vagy változtatta meg. Az amerikai minisztereknek fizetését éppen úgy, mint az elnökét pedig éppen a legutolsó ülésük alatt emelték föl, úgy, hogy az amerikai miniszterek fizetése most az eddigi nagyvenerer korona helyett hatvan ezer koronára emelkedett. Minthogy a nagyobb fizetést a jelenlegi törvényhozásban *Knoks* is megszavazta, az alkotmány értelmében tehát most nem lehetne miniszter, sőt egyetlen képviselőt vagy szenátort sem lehetne miniszterre kinevezni. A republikánus párt most külön törvénnyel akarja lehetővé tenni *Knoks* kinevezését.

Az angol felsőház ellen. *Pease*, a kormánypárt főwppje *Plymouth*-ban beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a kormány nemsokára a néphez fog appellálni, miután el van határozva, hogy a felsőház vétőjogát megszünteti.

Török vasutépítések. A török építésügyi miniszter a minisztertanács által helybenhagyott 8 évre szóló munkaprogramot terjesztette elő, amelyben évi 3 millió fontot követel. Az európai vasutépítések között van a *Mitrovica-uvaci* boszniai vasúti csatlakozás, továbbá a bolgár és görög csatlakozás, valamint a *Mirdar-pek-Biakova-Szkutari*-Les vonal, ami összesen 708 kilométert tesz ki. A kisázsiai vasutervezet között van a bagdadi és Mekka-vasut befejezése, az Egyiptommal és Kaukázussal való csatlakozás létrehozása, mely összesen 7940 kilométer vonalhosszt tesz ki. A program továbbá ut-, kikötői- és öntözési terveket tartalmaz.

EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Holnap üzent a Mának.

Budapest, február 13.

Holnap üzent a Mának; erre az üzenetre azonban szokatlan és nála rendkívüli formát választott: egy bírósági ítélet formáját. A bíróságok rendszerint a Tegnap postásai. A Tegnap vasok, poros, penészes kodexeket hagyott nekünk örökségül, kodexeket, amelyek félig mult, vagy az egészen mult szükségleteiből fakadt erkölcsi fölfogásokat és gyakorlati követelményeket foglalnak kacs-karingós paragrafusokba. A reális dolgok után futó világ már régen elfelejtette volna ezeket a paragrafusokat, a bíróság azonban tudja őket és büszke arra, hogy tudja; fogja lát az életet, a flezkádozó, ujjajta vérrel, ujjajta törekvésekkel telített életet és rácsavarja a paragrafusra, mint ahogy a régi rómaiak gömbölyű pálezikákra csavarták a bölcseségekkel teleirt papyrust. Az avas papyrus kibirta ezt a műveletet, az érző, eleven élet azonban kinnal vergődik, vérzik és zokog alatta. Am a bírő lelkiismerete mégis tiszta; a kodexekre hivatkozik s a kodexek szerint neki van igaza.

És most mégis bírő vállalkozott arra, hogy a Mának elhozza a Holnap üzenetét. Egy fiatal nő porében kellett itélkeznie a bécsi kereskedelmi bíróságnak. A fiatal nő a szokásos fölmondási időre járó béréért perelt be egy áruházat, ahonnan azzal az indokolással, hogy leány létere anyjai örömeinek néz eléje s így kétségenkívül erkölestelen életi személy, rövidesen és fölmondás nélkül elbocsátották.

A bírő pedig így ítélt:

Fizesse meg az áruház a lánynak mindazt, ami őt jogosan megilleti. Igaz, hogy a törvény a munkaadónak megadja a fölmondás nélkül való elbocsátás jogát, ha az alkalmazott nő erkölestelen életet él. De ez csak arra az esetre vonatkozik, hogy ha a nő üzletszerű prostituczióval foglalkozik. Ma, amikor a megélhetési viszonyok egyre nehezebbek lesznek; amikor emiatt a házasságok megritkultak, s a munkásosztályban szokássá vált az, hogy egyes emberpárok papi áldás és társadalmi szanekzió nélkül állanak össze; bár a házasságon kívüli anyaságot a közfelfogás elítéli, mégsem lehet azt magában véve erkölestelennek tartani, hogy ha egy munkássorsban élő fiatal nő bekötetlen leányfővel mer kezdeni nemi életet.

Ebben a néhány soros indokolásban esodálatos dolog történik majdnem a szemünk láttára: új morál születik.

Szokás mondani, hogy új morál sohasem születik, mert a morál öröktől fogva van és örök időket lesz. A morál nem társadalmi, nem emberi produktum, hanem egy minden anyagiasságtól ment, felsőbb származásu valami, melynek bölcsője az egy kinyilatkoztatás, az isteni akarat. Ha azok, akik ezt hirdetik nem lennének süketek, minden érveléssel és vakok minden látható tényvel szemben utalnék erre a bécsi példára, hogy: ime! a szociális élet megváltozott rendjéből, a módosult szükségletek és átalakult érdekek televény földjéből előttük nő ki egy új erkölcsi fölfogás. Az erköles tehát nem egy föltűnt lógó, rajtuk kívül álló valami, mely kategórikus imperativusokat szab, melyekkel szemben nekünk csak egy kötelességünk lehet, az, hogy hozzájuk vakon alkalmazkodjunk. Hanem éppen ellenkezőleg: az erkölcsi fölfogás bennünk él és aszerint változik, amint a külső körülmények más-más föltételekkel szegélyezik az életutunkat. Az erkölcsi fölfogás mindig annak a visszatükröződése, hogy bizonyos viszonyok között milyen eslekvés lesz a faj, az állam, a társadalom, a kaszt érdeke szempontjából hasznos. Bizonyos viszonyoknak tehát, bizonyos morál felel meg; változott viszonyoknak, változott morál.

Mint ahogy a munkásnép megérezve azt, hogy amióta a napsugaras mezők csendes, otthonias tanyáiról, a régi módi patriarchális étellel szakítva beköltözött a városba, a füstös gyárba, a forgalmas áruházba, az ipari

gócponthoz zsúfolt külvárosai nem élhet többé a régi viszonyokban gyökerező morál követelményei szerint. A régi rendben a foglalkozás, a letelepedés állandósága, egyenesen rá utalta az embereket a nemi élet állandó rendezésére. A kereső férfi az egész életre magához kötötte tehát a maga asszonyát s ezt megkönnyítette a lakás, az egyszerű testi ruha, a könnyen megszerezhető élelem aránylagos olcsósága. Az ipartelepek folytonosan hullámzó, folytonosan vándorló, bizonytalan keresetű sokaságában, ahol az önálló keresetű nő különben sinesen rá utalva, hogy eltartásért magát egész életre eladja, a lakbér- és élelmiszeruzsorában tövöző nagyvárosokban a házasság sokkal terhesebbé vált az emberek számára, semhogy új viszonyaik követelményeivel össze tudták volna egyeztetni a régi morált. Papok, hivatalos moralisták és sablonfölfogásokban megkövesedett agyuak nagy megbotránkoztatására tehát egyszerűen szakítottak a régi morállal s kovácsoltak maguknak egy új erkölcsi fölfogást a nemi élet berendezéséről, melyet íme már egy jószemű, emberséges bíró is észre vesz és alkalmaz a nagy emberközösségben uralkodó mai morál daczára.

Önként következik az az ellenvetés, hogy a munkásosztály változott erkölcsi fölfogása nem új morál, csak egy züllött anyagi helyzetű kaszt immoralitása. És ezért még mindig reménykedhetnek a hivatalos moralisták, hogy ez csak muló, részleges tünet marad, mely nem esap át az egész társadalom, az egyetemes erkölcsi területére.

Fontos jelek azonban azt mutatják, hogy ebben a reménységben is csalódnak a hivatalos moralisták. Ugyanazok a gazdasági rugók, amelyek már is megszülték a munkásosztály új kasztmorálját az egész társadalomban hatnak és dolgoznak, aláásván a szent házasságnak, mint intézménynek az alapjait. Hivatalos moralisták is bevallják azt, hogy a szent házasság recseg-ropeg. Soha annyi boldogtalan házasság nem volt, mint ma; soha annyi házasságtörés, annyi titkon elírt köny, annyi válóper és nyilvános botrány. És soha annyi pártában maradt lány, haszon nélkül elfecérelt ifjuság, siralmas meddőség. Hivatalos moralisták erre azt mondják, hogy nem az intézményben, hanem magukban az emberekben van a hiba. Az emberek önzők, vagy lelkiismeretlenek, vagy kéjvágyók, vagy nem elég szilárd erkölcsi alapuk. Furcsa fordított okoskodás: nem józanabb dolog volna egyszerűen annyit mondani, hogy az emberek mások lettek, s nem kell nekik többé a házasság? Az emberek pedig azért lettek mások, mert a viszonyok változtak; ugyanazok a hatóerők, amelyek a munkásosztály létfeltételeit módosították, az egész társadalomban érvényesültek. A középosztály számára a drága megélhetési viszonyok miatt éppen olyan pazar luxus lett a házasság, mint a munkásosztály részére; az intellektuellek is későn, vagy sohasem házasodnak, a polgárság lányai is meddő pártában töltik fiataláguk javát, vagy szüzen hervadnak. És ahogy a proletár nőjét és leányát gyári műhelyekbe hajszolta a kényszerűség, polgári familiák leányai is szétszóródnak tanulószobákba, bankokba, irógépek mellé. Ha maguk fogják keresni a kenyerüket, s nem lesz többé egyetlen tisztességes asszonyi megélhetési mód a házasság, ők is ki fogják szabadítani magukat a mai egyoldalú, igazságtalan nemi morál alól, mint ahogy a férfi kiszabadította s megkövetelik azt a jogot, hogy tetszésük szerint rendezzék be a szerelmi életüket.

Azok az erők, amelyek a munkásosztály kasztmorálját megteremtették, így munkálnak a társadalom magasabb osztályaiban is a szociális élet rendjének az egész vonalán.

Azért bizony a Holnap üzenetét hozta a Mának, az a már említett bírósági ítélet, némi vigasztalásul azoknak, akik ma rosszul sikerült házasságok Prokrusztesz ágában, vagy meddő agglányi nyoszolyában, vagy a példengérré szegezve szenvednek.

Benda Jenő.

BUDAPEST.

*

Ismert ismeretlenek.

Életemben, különösen amióta ezeket a sablonos pesti éjszakákat járom, egyre találkozom azokkal a problematikus existenciákkal, akikkel sehogyan sem tudok eligazodni. Felkutatom valamennyi általam ismert társadalmi réteget, kényszerű átmeneteket konstruálok — és sehová sem tudom elhelyezni őket. Hol a kávéházban, éjjeli mulatókon, hol színházakban bukkannak fel a legsötétebb ismeretlenségből, azután elkísérnek utamon, megtalálnak bárhová rejtőzöm is. Mindenütt otthonosak és minden ismerősömet ismerik, mindenki ismeri őket és senki sem tudja: kicsodák, mióta ismerik, honnan ismerik? Észrevétlenül osonnak be a környezetünkbe, s amikor eszünkbe jut gondolkozni a kiletük felől, már személyes sértésszámba menne az érdeklődésünk. Látjuk, hogy élnek és nem tudjuk miből. Látjuk, hogy mindenre van idejük és nem tudjuk, honnan veszik. Látjuk, hogy mindig simák és gondtalanok és még csak nem is sejtjük, hol csiszolódnak, hol nyerik azt az energiát, melylyel életstönüket táplálják. Megfigyeljük minden lépésüket, kiléssük arezuk minden leplezett inrandulását, mikroszkópon vizsgáljuk a lelkük legmélyebb rezzenéseit és nem vesszük észre semmit. Belezavarodunk a kombinációink ellentmondásaiba és csodálkozva állunk meg a következtetéseink végnélküliségénél. Kik ők? Csodásan tudnak hozzá hasonulni a társaságunkhoz, bámulatos érzékenységgel találják el a hangunkat és szinte undorítóan tudnak reagálni a gondolatainkra: kacagnak az ötleteinken, helyeselni az állításainkat, szomorkodni az elbusulásunkon. Kik ők? Egy szép napon elfognak valakit, mint azt a husz éves jogászt, aki kabátot lopott és akkor jobban csodálkozhatunk magunkon, mint bizalmas ismeretlenünkön. Hogy azok az idegenek, akiknek kenyerük az emberismeret, tényleg emberismerőbbek, mint mi vagyunk, akik azt hisszük, hogy születési privilégiumunk. Néha-néha még az ilyesmire is jó rájönni. Ha a magunk kárán, ha a mások kárán jövünk is rá. S ha nem is az ismert ismeretlent, de önmagunkat ismerjük meg.

Régi, de mindig új.

Mostanában riadt hangokkal hatól hozzáim Budapest polgárainak felhorkanása. Működik az adóprés és igen tisztelt felebarátaim olyan laposra lapulnak, hogy jóformán már megkűőnböztetni sem tudom a szegényeket erszényeiktől. Archimedesnek képletes csavarja nagyon is tényleges fájdalommal hatol be már-már börtelen husukba és maholnap úgy leszünk ezzel a szimbólummal, mint lassan-lassan, mindennel, ami szimbólum: ellenkező értelemben fogjuk használni. De tul minden okoskodáson, kénytelen-kelletlen gondolkozásra ösztökél ez a budapesti lakásdrágaság. Tudom, hogy a főváros tizenkét millió koronát fektetett be a kispest-kőbányai munkásháztelepbe, melyet hatezer-tízezer család számára kontemplált. Tudom, hogy ennek a tervnek a megvalósítása egyszerre, ámbár csak ideiglenesen, elejét venné a főváros lehetetlen lakásviszonyainak és tudom, amit tudok, hogy a gyors megvalósításnak éppen a főváros áll az útjában. Tudom, hogy abban a testületben, mely ennek a nagyon sürgős tervnek a sorsát/is intézi, nem éppen azok vannak képviselve, akik a prés alatt nyögnek, — nem lévén gyanúsító természet — nem is állítom, hogy azok vannak ott, akik ezt az ujkori kinzó-rekvizitumot kezelik. De hát, nem tudom: miért kell ennek a rekvizitumnak kezelőinek és szenvedőinek lenni, miért van szükség egyáltalán erre az eszköze? S ha olyan-könnyű lenne elintézni ezt a kis ügyet, mégis, miért olyan nehéz? Ha az állam, ezuttal olyan méltányosan tudja elismerni a polgárság elemi érdekeit, miért nem akarja ezt a főváros is tudni, vagy legalább is, miért nem tudja akarni? Ha már a háziurak önkényeskedő urai lettek ennek a városnak, miért nem igyekszik a főváros is háziur lenni? Hogy ő is élhessen

azzal a joggal, melylyel a háziurak visszaélnek! Hogy ő is lehessen önkényes ur, még pedig olyan önkényes, hogy amazok önkényét legalább a normális határok közé szorítsa! Lehetetlen, hogy az ország gazdasági helyzetének anomáliáit, a minden vonalon megnyilatkozó, mindenkire, tehát a háziurakra is háruló drágaságot mindenki, de első sorban és a legérzékenyebben a háziurak, a tehetetlen és védtelen lakókon kárpótolják. Nagyon egyszerű és nagyon régi, ámbár mindig új és ezuttal aktuális érdeklődés ez; és nagyon szeretném, ha azok akarnának és tudnának felelni rá, akikhez — tisztelettel mondom, — intézni bátorokdtam e sorokat. S amit a legkevésbé várok,

Emlékrombolás.

A Városligetben épül az új vurstli. Nagy arányok bontakoznak ki a kusza gerendahálózatból. Egyik énem, amelyikkel világvárosi kialakulásunkat lesem napról-napra, ujjongani szeretne... Látom: itt a „modern igények nyerne kielégítést“, itt pompa lesz, fény lesz, stílus lesz a régi ponyvarongyok, kasirozott kintornás bódék és papírmasé panoptikumok helyén. Látom. S a másik énem, a mindenki énje, a velem született, a belém nevelt konzervatív lény, akitől egy fél élet munkájával lehet csak megszabadulni, mintha méy, visszasíró fájdalommal nézné, ezt a rombolva építő munkát. Mintha legszebb, legszínesebb gyermekemlékeimnek kegyelettel őrzött játékszereit vagdosnák ezek a tót embergépek iromba csákányakkal. Minden lesújtás egy kedves emlék pusztulása, minden lerombolt, kapott viskó, egy darab legszebb emlékperiodus kegyetlen ledöntése, minden leszakított, rikitó, czafrang, egy barbár kézzel letörölt színfolt a gyermekfantázia tarka palettájáról. Mennyi szép hazugság, mennyi kalandos romantika, mennyi visszazerezhethetlen életöröm temetője, diszes kriptája lesz ez az új vurstli. Szinte bosszantó arra gondolni, hogy az utánunk jövő generációnak éppen olyan emlékei fognak ehhez az új verklivároshoz fűződni, mint amieink voltak. Hogy az ő gyermekkedélyük előtt ez lesz az örömök, a nyujtható és lopott mulatságok kritériuma... Bosszantó és fájdalmas ez nagyon. A mi jó spiesbürgerisch kirucczanásaink, amikor egyformán tudtunk lelkesedni az óriás-kifli rekordverő arányain, csakugy, mint a Vitéz László aranyhülyeségein s a válogatott hintatazigálók józsefvárosi élcelődésén, a pofozó-gép krajezárokat evő, baromi türelmén és az öreg Barokaldi agyonismert verkli-szólamain, melynek hangjai mellett alya futott körbe a cirkuszi ló s a müznu akrobata-legények ásitva végezték „nyaktörő“ mutatványait — milyen szép volt mindez (különösen, ha blieceltünk) és milyen másként lesz most minden. A Vitéz László öröknek vélt tragédiája, most már nem okvetlenül a lenyakazás végakkordja lesz s ha az lesz: a kipróbált fabárd helyét bizonyára a modernebb guillotine fogja elfoglalni. A bábszínházban valószínűleg jól öltözött gentlemanek és finom, porcellánfejű ladyk játszzák majd el néma történeteiket, új bábszínepadi teóriák szerint. S a régi, logikátlan és talán éppen ezért izgató ideoda ugrálás helyett drámai paragrafusok szerint fogja bész Kázmér lovag az ő szerelmes Ildikóját megölni. Hja, a miljó! A fényes keret! A modern igények! Szegény, jó utódaim kerülésében az iskolának, hogyan fogtok ti áttörni a jegyszédők fegyelmezett kerdonszolgálatán, amit mi még olyan bravuros stratégiával hajtottunk végre és hogyan fogtok habittieskedni a színzsebjárónál, ha annyi pénz lesz a zsebetekben, mint amennyi a mienkben volt? Mit fogtok kezdeni, emlékeimnek szegény jó pajtásai, a ti modern igényeitekkel? És mit fogtok gondolni rólunk, tegnapi fiatalokról, akik visszavágyó melankóliával bóbiskolunk még meleg emlékeink primitív játékszereiről... Mit fogtok gondolni rólunk, akik mohós tradíciókkal ragaszkodunk differenciálatlan élvezeteink porladó foszlányaihoz?... Ugye, hogy megöregedtünk?!...

Relle Pál.

Magyar birtokpolitika.

— Dr. Beck Lajos könyve. —

Budapest, február 13.

Dr. Beck Lajos országgyűlési képviselő a komoly kérdésekkel komolyan és alaposan foglalkozók ritka fajtájából. Nyilvános szereplése rendszerint a magyar közgazdasági élet valamilyen érdeke kapcsán történik s felszólalásai színvonalában rendszerint felülmúlja a szokott honatyabeszédek uivóját.

Dr. Beck Lajos ezúttal nem a parlamentben kért szót, hanem a tanácsstermen kívül: „Magyar birtokpolitika” cím alatt egy kilencz éves tanulmányt bocsátott közre, melyben a magyar földbirtokviszonyokat veszi taglalás alá. A könyv, mely első része egy nagyobb, összefüggő birtokpolitikai tanulmánynak, a magyar mezőgazdaság legégetőbb problémáját tüzi napirendre: a gazdák hitelviszonyait s a földbirtokok mai megterhelhetési arányát. Szerző az előszavában fejti ki, hogy munkájával milyen intenczióknak kíván szolgálni. A Magyarország kereső osztályai közt folyó osztályharoz élességét és keserűségét csak úgy sikerülhet eloszlatni, hogy ha az egymással szemben álló érdekek jogos gazdasági törekvéseit tárgyilagossá megvilágításba igyekszünk a közlemény elé állítani. Ezt a tárgyilagossá megvilágítást kívánja szolgálni Beck Lajos akkor, amidőn a gazdaközönység törekvéseit boncsolva, a magyar birtokpolitika problémáival foglalkozik s tanulmánya mostani, első részében a mezőgazdasági hitel kérdését vizsgálja.

A könyv egyenesen gyakorlati szempontból fogva a kérdés boncsolásához a szanalás egyik eszközének, a gazda hitelének taglalásával foglalkozik.

Ismerteti a magyar földbirtok jelenlegi megterhelési viszonyait, a terhek nemét és összegét. A különböző statisztikai számítások közül a Feller-féle tartja a legmértékesebbnek, amely szerint a nem kötött magyar földbirtokok 10.331 milliárdnyi értékét 4111 millió jelzálogkölcsön terheli. Ebből csupán 1057 millió zálogleveles, azaz törlesztéses kölcsön. A szerző szerint a reform első lépésének annak kell lennie, hogy a megterhelt magyar földbirtok becsértékének 50 százaléka erejéig a kölcsönök zálogleveles, amortizációs kölcsönökké konvertáltassanak. Beck új alapokat jelöl meg, amelyek a záloglevelek elhelyezésére alkalmasak volnának.

Érdekesebben ismerteti a könyvnek III. és IV. fejezetében a legújabb porosz földterhermentesítési akcióit, amely az ingatlan becsértékének négyötöd értékéig juttat zálogleveles, tehát automatikus törlesztés alá eső kölcsönt a gazdának. Igen helyesen jegyzi meg azonban a szerző, hogy a mi viszonyaink mellett a szanalásnak ez a módja nem fogantatosítható, mert a mi gazdasági viszonyaink mellett a föld hozadéka nem bírja el a magas amortizációs kvótát, amelyen a porosz Landschaft-ok hitelpolitikája alapul.

Beck szerint nálunk a második lépés az volna, hogy a teherlap végén (az érték 50 százalékán felül) szereplő drága és többnyire nem intézeti terheket, ha nem is amortizációs, de lehetőleg mégis zálogleveles, a jelenlegiekénél kedvezőbb feltételű, intézeti kölcsönökké alakítsák át. A harmadik lépést, reformtervének legeredetibb súlyát abban látja a szerző, hogy megalkossuk a magyar gazdának üzemi hitelét. Ez két részből állana: az ingójelzálogi és a pusztán személyes hitelből.

Itt ismerteti a külföld és különösen Franciaország ingójelzálogi hitelberendezését és egyben foglalkozik az alapelvekkel, amelyek szerint a magyar ingójelzálog intézményét meg lehetne konstruálni. A rendszer szempontja a mezőgazdasági warrant, amelyet Beck magánjogunk általános szervezetével összhangba igyekszik hozni.

Végül fejtegeti azokat a módokat, amelyek szerint takarékpénztárainkat kapcsolatba lehetne hozni hitelszövetkezeteinkkel, úgy hogy a mezőgazdaság keretében megtakarított tőke visszafolyjék a földbirtokokhoz a mezőgazdaság fejlesztésére, a földbirtokok ameliorációjára.

Ez a komoly, alapos tanulmány jó szolgálatot tesz mindazoknak, akik a magyar földbirtokviszonyokkal behatóan kívánnak foglalkozni. A könyv ára két korona.

A gazdátlan Köztelek.

Budapest, február 13.

Mult év december óta van elnök nélkül az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a magyar mezőgazdaságnak egyedül álló országos társadalmi intézménye, melyet a mult század harminczas éveiben a nagy gróf Széchenyi István és lelkes társai alakítottak. Gróf Desseffy Aurél főrendiházi elnök több mint két évtizedig vezette az egyesületet és töltötte be az elnöki tisztelet. Ez a két évtized a magyar mezőgazdasági kultúra előbbrevitele körül egy olyan kiemelkedő korszakot alkot a közel százéves egyesület történetében, olyan alapvető nagy munkáldoklás folyt gróf Desseffy Aurél vezetése mellett ez alatt az idő alatt a Köztelek, hogy a magyar mezőgazdaság előbbrehaladásának atributei egy emberöltőre biztosítva vannak.

A negyedszázaddal rendelkező orsz. gazdátlan köztelekben holnap lesz az elnökválasztó rendkívüli közgyűlés, amely előreláthatólag igen népesnek ígérkezik s a tagok fele — legalább is kétezer — fog a szavazati joggal élni.

Irtunk már arról a trükkéről, ami a nemzeti kaszinóban életrekelve, minden áron az intranzigens agrárius lengyel mágnást, gróf Zselénszki Róbertet készíti az elnöki székbe ültetni, ha ez a trükk sikerre vezet, beláthatatlanok lesznek a következményei, mert elvitathatlan nagy a volt és leendő elnök felfogása közötti különbség. Gróf Desseffy Aurél az ő konziliáns modorával, tapintatos és a viszonyoknak megfelelő ésszerű gazdasági politikájával a fejlődés olyan fokára emelte az egyesületet, hogy annak tekintélye és sulya a közvélemény és a kormányzat előtt folyton gyarapodott. Ennek az alkotó munkának letéteményese éppenséggel nem lehet gróf Zselénszki Róbert, aki elfogult merev gondolkodásáról és az ország önálló gazdasági berendezkedésének és az önálló vámtérületnek csökönys ellenségeül gerálta magát már akkor is, amidőn az ország gazdái gróf Károlyi Sándor vezérlete mellett a közös vámtérület eszméjét a nemzeti küzdelem idején feladták.

A holnapi tisztújító közgyűlésen tehát az Omge-ben ez alapon indul meg a választási hadjárat, a régi szabadelvű rendszer hívei felvonulnak az urnához és megvívják az ütközetet azzal a gazdátlan köztelekkel, amely az önálló gazdasági berendezkedés kivívását írta lobogójára.

A ma délutáni választmányi ülésen a Zselénszki-tábor adlatusai már felvonultak gróf Tisza István geszti magányából előkerülve, mint választmányi tag az általa ritkán látogatott ülésen ma megjelent és a Nemzeti Kaszinó trükk-pártjával együtt máris élénk, feltűnést keltő agitációt fejtett ki Zselénszki érdekében, ez azonban még korántsem jelenti azt, hogy a holnapi választás a Zselénszki-párt grózelmével fog végződni.

Gróf Károlyi Mihály a másik jelölt, Párisban párthíveit arra, hogy reá az elnöki szék betöltésénél ne szavazzanak, miután nem hajlandó elvállalni ezt a tisztelet. Az Omge Károlyi-párti tagjai azonban a távirat dacára kitarának Károlyi lobogója alatt és gróf Károlyi Mihályra fogják szavazataikat leadni, dokumentálni akarván azt, hogy a gróf Zselénszki által inaugurált intranzigens politika nem méltó és nem illő ezen nagy multra visszatekintő országos gazdátársadalmi tisztelethez.

Az Omge mai választmányi ülése után értekezlet volt a holnapi elnökválasztás technikájának megbeszélése végett. Előterjesztést e tárgyban Bujanovics Sándor alelnök tesz, aki a választást vezeti. Számítása szerint s az eddigi jelentkezések után itélve, közel kétezer tag lesz jelen a közgyűlésen, amelyet egyszerűen meg fog nyitni s azután ismertetni fogja az alapszabályoknak a választásra vonatkozó intézkedéseit. E szerint a szavazás szavazólappal történik, melyeket szavazatszedő-küldöttségek gyűjtenek. Ilyen küldöttség négy lesz.

A megválasztáshoz a szavazatok abszolút többsége szükséges. A szavazás személyesen történhetik. Testületek, szervezetek megbízott útján gyakorolják a szavazatot. Egy szavazatnál többet azonban senki sem gyakorolhat. Tagdíjhátralékosok nem szavazhatnak, a folyó évben egész a legutolsó időkig felvett tagok azonban igen. A szavazatszedő küldöttségek: I. Elnök Sommsich Andor, jegyző Szilassy Zoltán, tagok Szentiványi Árpád és Biró Lajos. II. Elnök Mezey Gyula, jegyző Mutschenbacher Emil dr., tagok Koppély Géza és gróf Hoyos Miksa. III. Elnök Jeszenszky Andor, jegyző Jeszenszky Pál, tagok Lázár Pál és Lovassy Ferencz. IV. Elnök Emödy József, jegyző Krolopp Hugó, tagok Ivánka Oszkár és Zathureczky István. A szavazók nevének kezdőbetűi szerint a szavazás a székház következő helyein történhetik: A—F-ig a nagy teremben az I. bizottságnál; G—L-ig a buffetben a II. bizottságnál; M—R-ig az üzemi osztálynál a III. bizottságnál (II. emelet); S—Z-ig az ügyvezető titkár hivatalos helyiségében a IV. bizottságnál (I. emelet). A ruhátár a könyvtár földszinti helyiségében lesz elhelyezve.

A négy küldöttség előtt végbement szavazás eredményét Sommsich Andor terjeszti elő. Bejelentés után az elnök, hogy a szavazás megkezdése előtt fel fogja olvasni gróf Károlyi Mihály Párisból jött táviratát, mely szerint a jelöltséget nem fogadja el s kéri, hogy rá ne szavazzanak, mert megválasztása esetén az elnökségről le fog mondani. Bejelentés egyúttal Bujanovics Sándor, hogy a jelöltséget ő se fogadja el, a szavazásnál tehát őt is hagyják figyelmen kívül.

Mérey Lajos, Sággy Gyula, Darányi Gyula, Löcherer Andor felszólalásai után az értekezlet helyeslőleg vette tudomásul a teendő intézkedéseket.

TÁVIRATOK.

Az olasz és angol király találkozója.

Róma, február 13. (Saját tudósítónktól) Itteni beavatott körökben úgy tudják, hogy a londoni és a római udvarok között tárgyalások indultak meg Viktor Emánuel királynak londoni látogatásáról. Az olasz király még az idén akar Londonba utazni.

A francia tengerészet újjászervezése.

Páris, február 13. Az Elysée-palotában maott minisztertanács folytatta a tengerészeti követelések tárgyalását. A pénzügyi felügyelők, akiket a pénzügyminiszter megbízott azon kérdés tanulmányozásával, mily visszahatást fog Picquard tengerészeti miniszter programja az olasz pénzügyi helyzetre gyakorolni, befejezték munkálataikat. A tengerészeti miniszter megteszi megjegyzéseit, mire Caillaux pénzügyminiszter kedden a minisztertanácsnak írásbeli jelentését nyújtja be.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, február 14. — Róm. kat.: C. Katonád v. — Prot.: C. Bálint. — Görög-orosz: febr. 1. Hush. v. — Zsidó: Sab. 23. — A nap két reggel 7 óra 10 perczkor, nyugszik délután 5 óra 19 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 49 perczkor, nyugszik d. e. 11 óra 5 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Beem Ritta kiállítás a Könyves Kálmán-nál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva 9—2-ig. Belépődíj nincs. — A M. I. É. N. K. kiállításának ünnepélyes megnyitása d. e. 10 órakor a Nemzeti Szalonban. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti u. 3. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva 9—2-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — A N. Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Történelmi Képesárny nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai intézet múzeuma nyitva 9—12-ig. — Az Erzsébet múzeum zárva. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Hétfő, február 15. — Róm. kat.: Fauszt. és Jov. — Prot.: Bátor. — Görög-orosz: febr. 2. Jéz. bemut. — Zsidó: Sab. 24. — A nap két reggel 7 óra 59 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 21 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 49 perczkor, nyugszik d. e. 11 óra 41 perczkor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.

A patronage.

Az „Egyetértés“ hasábjain folyó év január hó tizedike óta vasárnapként közzétett nyilatkozatok egyetértének abban, hogy patronage nélkül nincs rendszeres gyermekvédelem, a vélemények eltérnek abban, hogy a patronage milyen legyen. Némelyek a dilettáns, ingyenes patronagetól mitsem várnak, csak a hivatásszerű, díjazott pártfogók rendszerétől várnak sikert, mások az ellenkező felfogást vallják.

Kétségtelen, hogy az eszményi állapot abban állana, ha elegendő számu külön pártfogói állásokat szervezhetnénk és ezeket külön díjazhatnók, mert azok munkája, kik e feladatkört hivatásszerűleg látnák el, a sikert, azaz az életmentést valószínűsítene.

Épp oly kétségtelen azonban, hogy az eszményi állapot viszonyaink között talán még soká meg nem valósítható.

Már ezen egy ok is meggyőzhet mindenkit arról, hogy ma a társadalmi patronage tiszteletbeli munkáját sem nélkülözhetjük.

De tovább megyek.

Bármily eredményes működést fejthet ki azon pártfogó, kinek e tisztség élethivatását képezi, sohasem lesz felesleges azok tevékenysége, kiket nem a díjazás, hanem a lelkesedés és pedig csak a lelkesedés, csak a gyermekek iránti rajongó szeretet, csak az akarat: „segíteni a mások baján“ serkent a munkára.

Legkevésbé lesz felesleges a nők ezen társadalmi szereplése, hisz őket a természet kioltathatlan törvényei egyenesen felavatják e szerepre.

A dilettáns munkától én is félnék, az öfletszerű, tétova kapkodás csak árthat, a rossz tanács félrevezet; a lágyszívű sajnálkozás épp úgy helyén kívüli, mint a rideg hajthatatlanság.

Milyen legyen, milyen lehet tehát a patronage?

A társadalom önkénteseinek ingyenes, de azért tervszerű munkája.

Épp úgy, mint a gyermekvédelem vezetőinek kötelessége, hogy azokat, kik e feladatra vállalkoznak, a propaganda minden rendelkezésre álló eszközével kitanítsák, — épp annyira szükséges, hogy azok, kik hajlandóságot és érdeklődést éreznek a munka iránt, magukat abban tervszerűen kioktatni hagyják. Fontos tudni, hogy előforduló esetekben miként közvetítsenek az oltalmat igénylő gyermek és az oltalmat nyújtandó hivatott közt.

A fővárosban szervezték ugyan a kerületi közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottságokat, azonban azt hiszem, hasznos lenne, hogy a Liga külön szótartot bocsátasson ki, mely népszerűen ismertetné a nagyközönség széles rétegeiben, miben áll a patronage mindennapi munkája és miben a munka minden egyes részlete.

A nyomor nagy, — a mentés nehéz. Ne vitatkozzunk elméletek fölött, lássunk a munkához.

Sok ezer kézre van szükség.

Én jelentkezem!

Özv. gróf Almásy Györgyné.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“ ezen a héten gróf Pallavicini György orsz. képviselő arcképével kezdi meg a sorozatot. Ugyanazon az oldalon adjuk Izabella főhercegnő arcképét, abból az alkalomból, hogy az Országos Magyar Házipari Szövetség rendkívül. közgyűlé-

sén beszédet mondott. Adjuk továbbá Michalovits Géza huszárszázadosnak, Schmedes, a bécsi udvari opera tagjának és nejeének, Pulszky Tesszának arcképeit. A sorozatot kiegészíti az angol királyi pár arcképe és egy kitünően sikerült főlvetel az angol uralkodó bevonulásáról Berlinbe. Kiadtuk továbbá Eibenschütz Riza, a drezdai opera magyar születésű tagjának fényképét, aki nagy sikerrel vendégszerepelt a budapesti Operában, továbbá Székely Ferencz portrait-ját, abból az alkalomból, hogy a Belvárosi takarékpénztár elnöke lett. Darwin, Cattulle Mendés és Menelik arcképei fejezik be az érdekes sort. A szövegrészben több érdekes külföldi dolgot találunk olvasóink.

— **Személyi hír.** Thurn Taxis herceg és neje a hó 14-én Bécsbe érkeznek és a schönbrunni kastélyban a király vendégei lesznek.

— **Kinevezés.** A király dr. Dereáno István miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsos, királyi jogügyi aligazgató miniszteri tanácsos, dr. Marinovich Imre jogügyi főtanácsosi címmel és jelleggel felruházott jogügyi tanácsost pedig jogügyi főtanácsossá kinevezte.

— **Meghalt herceg.** Londonban a westminsteri herceg fia és örököse, a négyéves Grosvenor Ede ma vakbélgyulladás következtében meghalt.

— **Uj pénzügyigazgató.** A király Brodszky Ágost pénzügyi tanácsost és pénzügyigazgató-helyettesét, a VII. fizetési osztályba való meghagyása mellett, a belvárosi pénzügyigazgatósághoz pénzügyigazgatóvá kinevezte.

— **Érdekes házassági hírek.** Lisszabonból jelentik, hogy a lapok szerint Manuel király legközelebb eljegyzi Beatrice hercegnőt, az edinburgi herceg leányát. — Párisból jelentik, hogy a „Temps“ értesülése szerint Patricia connaughti hercegnő, aki most Alexandriában időzik, onnan az afrikai nagy tavakhoz fog utazni, ahol egyelőre megállapított helyen találkozik, majd a turini gróffal, aki jelenleg egy expedícióval Afrikában jár. Az eljegyzést hivatalosan onnan fogják majd jelenteni.

— **Uj egyetemi tanár.** A király dr. Somló Bódog dr.-t, a kolozsvári tudományegyetem jogbölcseleti és nemzetközijog nyilvános rendkívüli tanárát ugyanazon tanszékre nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— **Ismeretlen betegség.** Egy ismeretlen betegség föllépéséről ad hírt egy Belgrádból érkezett távirat. Prizrenből érkezett hírek szerint az ottani katonaság körében eddig ismeretlen veszedelmes betegség dühöng, amely már eddig is sok áldozatot követelt. Minden nap fordulnak elő halálesetek s a betegség már a polgári lakosságra is áttért. A titokzatos betegség legtöbb esetben halállal végződik. A kezdete rendszerint ajúlási roham, amelyet orr- és szárvérzés követ.

— **Kossuth Ferencz elismerése az Adriának.** Ismeretes, hogy a déliolasországi katasztrófa napján a messinai kikötőben időzött Adria-gőzösök személyzete fáradhatlan önfeláldozással vett részt a mentés munkájában, s hogy a mi hajóink és derék tengerészeink voltak az első, akik a sebesülteknek ápolást és a menekülőknek segítséget nyújtottak. Ennek elismerésül Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a következő leiratot intézte az „Adria“ igazgatóságához:

A messinai pusztító földrengésről szóló hírekből tudomást vettem a nemes önfeláldozást mutató példáról, melyet a társaságnak a vész színhelyén időzött hajói a mentés és segély néhez munkájában tanúsítottak. Tudomást vettem, hogy a hajók a szenvedett sérülések dacára az első között voltak, melyek a nagy szerencsétlenségben segítségre siettek és a lakosság számainak segélyt, ápolást és biztonságot nyújtottak. A mentésben részt vett hajók parancsnokainak és egész legénységének az áldásuk e súlyos viszonyok között odaadással és kitartással teljesített néhez szolgálataikért őszinte elismerésemet és köszönetemet fejezem ki és egyidejűleg gondoskodom arról, hogy ez a révhivatalok útján a tengerészérdekeltség tudomására hozassék.

Budapest, 1909. évi február hó 6-án.

Kossuth s. k.

— **A szicíliai segélykező.** A szicíliai károsultak javára megindult gyűjtés mai végeredménye 321.792 korona 64 fillér.

— **Nemzetközi háztartási kiállítás.** A Magyar Hölgykoszoru tegnap, 10-én tartotta VI-ik szakosztálya gyűlését, amelynek három fontos tárgya volt. Az egyik a több helyről beadott megkeresések alapján a jótékonyági visszaélések és a közönség adakozási kényszerítésének zaklatása ellen való javaslat készítése. A másik a jóléti ügyhöz tartozó magános uri nők otthonának létesítése a budai oldalon. A harmadik egy nagyszabású vállalat, egy „Nemzetközi Háztartási Kiállítás“ rendezése és annak megoldása, hogy miként tehetjük Budapestet legalább is három évre a világ központjává. Ezen eredeti tervezetet tegnap tett le Vargyasné a Magyar Hölgykoszoru asztalára, melyet a bizottság örömmel fogadott és magáévé is tett. Ezen kiállítás három évre terjedne. Képviselve lenne nemcsak Európa összes művelt népeinek közép-, uri- és a néposztály egy-egy csapdája, hanem még a fennhatóságok alatt álló gyarmatok is egy-egy eredeti népfajjal. Ezek mind saját épített házaik, kunyhó, vagy sátraikkal, berendezve konyhafelszereléssel, bútorokkal, házatájuk, háziállataik, háziiparuk, élelmiszereik, szokásaik, mulatozásaik és cselédségeikkel együtt, egyegy területen leendőnek elhelyezve, a konzulátusságuk által kijelölt hiteles tolmács kirendeltségével. Eczélra a Margitsziget, Városliget, Lágymányos vagy Gellérthegy is igen alkalmas volna. Fényes erkölcsi és anyagi siker koronázhatja az életrevaló és igazán eredeti tervet, mert ki ne töpögetné össze fillérjeit, hogy megláthassa annak a kínai, spanyol vagy norvég asszonynak konyháját, házatáját, viseletét, sőt főztét is szívesen megizlelni és viszont köztünk ki ne iparkodnék hozzájárulni ahhoz, hogy a külföld minél előnyösebben ismerje meg a magyar ház- és családi élet világát, valamint iparunkat és termékeinket is, melynek méltó bemutatására kellő időnk lesz előkészülni.

— **Nagy tengeri katasztrófák.** Két nagy tengeri katasztrófáról hoz hírt a mai napon a táviró. Az egyik távirati hír Brestből érkezik. Elmondja, hogy egy angol gőzös, amelynek a nevét nem sikerült megállapítani, elsüllyedt. A legénység tizennégy embere közül heten eltűntek. — Wellingtonból (Uj-Zéland) az a hír érkezett, hogy az Union Company „Pengic“ nevű gőzöse a Kuk-szorosban zátonyra jutott. Állítólag hatvanhét ember pusztult el. Részleteket a távirati tudósítások nem tartalmaznak.

— **A nagyszerb propaganda.** Pakrácz ősz püspöke, Nikolics Miron, a zágrábi felségárulási perben hozott vádiratváltványra válaszul, hosszabb pástorlevelet intézett híveire. A karlócazi püspöki zsinat tudvalevőleg már e hónap elején állást foglalt a vádiratváltványra a szerb egyház hagyományait és régi szokásait sértő részei ellen. Most az egyes püspökök külön pástorlevélben világosítják föl híveiket e vádiratváltványban foglalt támadások fölül. A pakráci püspök utal a szomorú időkre, melyek Horvátország szerb lakosságára nehezdednek. Ma üldöznek bennünket, — ugymond — mivel szerbeknek valljuk magunkat, mivel ortodox egyházunk szokásait fentartjuk, mivel hívek maradunk a czirill betűkhöz és ragaszkodunk a népszokásokhoz. Bárha sohasem vétünk a törvény ellen, mégis azt mondják, hogy ellenségei vagyunk hazánknak, melyet pedig szeretünk, melyért szeretett horvát testvéreinkkel együtt halni készek vagyunk. Mélyen elkeseredett szívünkben csak egy gondolat tárlunk, hogy úgy, mint a múltban, a múltban, a jelenben is horvát testvéreinkben igazán testvéreket bírnak. Azért kötelességünk ma hirdetni a szeretetet, mer előbb-utóbb mostani ellenségeink is be fogják látni, hogy vádjaik alaptalanok és hogy ha bennünket üldöznek is, nem vagyunk elhagyatva, nem vagyunk elfelejtve, megsemmisíteni bennünket nem lehet.

— **Hőfúvás.** Háromszék vármegyében napok óta rendkívüli havazások vannak. Az utak a nagy hótól sok helyen csaknem járhatatlanok, a forgalmat alig képesek lebonyolítani. A Brassó-háromszéki vasúti vonalon a Brassóból reggel elindult személyvonat Eresztvény és Bita állomások között a nagy hőfúvásban elakadt. A vonat több órai vesztelés után volt képes csak folytatni útját és majdnem fél napi késéssel érkezett meg Kézdivásárhelyre. Attól tartanak, hogy az állandó havazás és nagy hőfúvás következtében a hegyi utak jó időre teljesen járhatatlanok lesznek.

— A volt kubai alelnök tragédiája. Közöltük, hogy Asterez volt kubai alelnök meghalt. Most ezt a hírt követi egy másik, mely a volt alelnök halálát még tragikusabb színben tünteti föl. Eszerint Asterez öngyilkossá lett, mert neje meghalt s az e fölött való bánat kergette a halálba.

— Az áradás. A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a helyzet, noha a Fajsz alatti jégtorlódás változatlanul áll és magasra duzzasztva tartja a vizet, melynek szintje helyenkint még mindig magasabb, mint az eddig észlelt legmagasabb árvíz, mégis valamivel kedvezőbbé vált, egyrészt, mert Baja alatt a jég megmozdult és lefelé csuszott, másrészt, mert a torlasz fölött a víz lassan apad vagy helyenkint csak keveset emelkedik.

Paksnál az árvízveszély még mindig fennáll. A Duna vizét három torlasz duzzasztja és pedig Fajsznál, Bezdánánál és Gombosnál. A fajsi torlasz a leghatalmasabb és folyton nagybodlik; már a hógyszilói átmetszés alsó torkolatáig felrakódott. A miniszteriumból kiküldött katonai bizottság kijelentette, hogy a robbantás eredménytelen volna, tehát a robbantások el is maradtak. A víz a pest-sárközi és paks-faddi töltések között terül el, a töltések kitartók, azonban a fakadó vizek mind sürűbben jelentkeznek. A minisztérium Dolcsko osztálytanácsost ma újból kiküldte Domboriba. A vizállás Paksnál 670, Gerjennél 745, Dombornál 698, Gólgóczyknál 735 csm. Baj eddig még nincs. A védőmunkálatok akadálytalanul folynak.

Pécsről érkező távirat szerint a Duna hirtelen áradása nagy károkat okoz. A Duna jeges árja néhány óra leforgása alatt az árvízterületen levő nagy kiterjedésű erdőket elborította. Frigyes főherceg vadaskertje szintén víz alatt áll. Igen sok őz elpusztult. Hogy milyen nagy kárt okozott az ár a vadállományban, az csak az árvíz elvonulása után lesz megállapítható. A víz bár mérsékelten, még mindig emelkedik.

Az árvíz elleni védekezés tárgyában a belügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez:

A földmivelésügyi miniszter ur 1909. január 8-án kelt rendeletével felhívta czimedet, hogy a vízáradások idejének közeledésére való tekintettel az árvízvédekezés sikerének biztosítására megkívántató hatósági intézkedéseket foganatosítani el ne mulasztja. A földmivelésügyi miniszter ur e rendelkezésével kapcsolatban én is utasítom czimedet, hogy a netalan bekövetkező árvízveszedelemmel szemben az élet- s vagyonbiztonság megóvása érdekében saját hatáskörében a legszélesebbkörű elővigyázati intézkedéseket foganatosítsa. Együttal értesítem, hogy a csendőrkörületi parancsnokságokat utasítottam, hogy árvízveszély alkalmával a csendőrség aloszályai a közigazgatási hatóságok és ármentesítő társulatok működését, különösen az élet- és vagyonbiztonság szempontjából kellően támogassák és a hozzájuk intézendő megkereséseknek haladéktalanul tegyenek eleget.

— A véres ruha. Bácsi Gábor 1622. számú rendőr a Külső Kerepesi-ut 37. száma előtt, a kocsiut mentén húzó folyókában egy csomagot talált, amely teli volt véres ruhaneművel. Egy-egy ing, alsónadrág, kis kabát, bluz, mellény, nadrág, hosszú kabát, két-két harisnyaszár és zsebkendő volt benne. A rendőrség azt hiszi, hogy valami bűntettből származhat s a gazság elpalástolása céljából rejítették oda a csomagot. A nyomozás eddigi adatai szerint egy ismeretlen kocsis tette a folyókába, aki Czinkota felől sietett a fővárosba. Az egyik zsebkendő sarkában vörös pamukkal J. Kiss vagy J. Kass név van bevarrva.

— Az Országos Gyermekvédő Liga tombola-sorsjátéka. Az Országos Gyermekvédő Liga tombola-sorsjáték jegyei minden trafikban kaphatók. Minden egyes sorsjegy nyer. A legkisebb nyeresemény egy értékes arany vagy ezüst tárgy, amelynek értéke jóval fölülmulja azt a 75 krajczárt, amibe egy-egy sorsjegy kerül. A tombola-sorsjáték céljaira még mindig érkeznek értékes adományok.

— Oberdank czinkostársa meghalt. Rómából az a hír érkezik, hogy egyik olasz faluban minap meghalt a községi gyógyszerész, Donato Ragoza, aki részese volt a Ferencz József ellen szőtt Oberdank-féle összeesküvésnek. Ragoza ugyanis 1881—1882-ben gyógyszerész-tan-hallgató volt a római egyetemen, ahol nagy barátságot kötött a triezsi származású Oberdank Vilmossal, aki a katonai szolgálat elől szökött Olaszországba. 1882-ben Oberdank — mint ismeretes — bombamerényletet tervezett a triezsi kiállítás meglátogatni szándékozó Ferencz József király ellen és a merénylet tervét Ragozával is közölte. Ragoza készséggel vállalkozott a merényletben való részvételre és az összeesküvés tényleg utra is keltek Triest felé. Időközben azonban állítólag egy osztrák alattvaló, aki huzamosabb idő óta tartózkodott Rómában és Oberdank összeesküvéséről tudomást szerzett, a tervet elárulta az osztrák hatóságoknak, amelyek egy osztrák falu koresmájában meglepték a bűntársakat és Oberdankot el is fogták, míg Ragozának sikerült elmenekülnie. Oberdankot azután rövidesen halálra ítélték és ki is végezték, míg Ragoza az olaszországi radikális pártnak hosszú időn keresztül egyik vezető embere volt. Később azonban megunta a politikát, és teljesen visszavonult a magánéletbe.

— Csendélet Prágában. A prágai „Bohemia“ közli, hogy tegnap délután a kis Rohan Károly herceg pajtásával, gróf Hartwig Ferenczel és egy nevelővel a koreszlopára ment. A nevelő valamivel hátrább követte a kis herceget és társát, akik németül beszéltek. Meghallotta ezt két cseh suhancz. Nekiestek a két kis artszokratára ifjunak és súlyosan bántalmazták. A nevelő odaszaladt és rendőrré kiáltott, de akkor már a támadók kerekét oldották. — A prágai orosz kávéházban ma éjszaka két diáktársaság mulatott, egy német és egy horvát. A horvátok hamarabb távoztak és az utcán leskelődtek a németekre s mikor azok jöttek, a horvátok, akikhez sok cseh is csatlakozott, megrohanták őket. Botokkal véresre verték a németeket s néhányat közülök súlyosan megsebesítettek. A horvátok közül csak egy Palciez nevűt sikerült kézrekeríteni, a többiit nyomozzák.

— Lázadás az adó miatt. Buenos-Ayresből jelentik, hogy Rozario Santa Fében általános sztrájk tört ki, mert a lakossága 1 van keseredve az elviselhetetlen községi adók miatt. Az egész város forrong. Tegnap a néptömeg kifosztotta a központi vásárcsarnokot és a rendőrség kénytelen volt a tömeg közé lönni. Igen sokan meghaltak. A tözsde és az üzletek, ugyszintén a hivatalok is be bannak zárva. A zavargás városzerető általános. A városi képviselőtestület és a tanács lemondott.

— Arany János szobra. Nagykőrösön Kozma Ferencz huszárörnagy nevének lelkes buzgalma folytán az Arany János-szoborra eddig 18.000 korona folyt be. E szép sikerű gyűjtést most Rákosi Jenőnek 1800 koronás adománya növeli. Most már bizonyosra vehető, hogy a Stróbl Alajos által készített szobor 1910-ben, Aranynek Nagykőrösről való távozása félszázados évfordulóján fel lesz állítva a református templom és a régi főgimnázium között levő kertben, éppen azon a helyen, ahol Arany János nagykőrösi tanársága idejében lakott.

— A kassai gyilkosság. Sok szó esett annak idején Hajnal Lidia kassai rendőri felügyelet alatt levő leány meggyilkolásának és kirablásának szenzációjáról. A büntény elkövetésével gyanúsítva a kassai rendőrség megkeresésére letartóztatta Papp Béla kassai hivatalnokot, akit azonkor tiz napi fogság után szabadon bocsátottak, mert kiderült az ártatlansága. Más ugyanis a rablógyilkos. Most aztán folytatása is lesz a dolognak. Papp Béla azzal a váddal lép fel a kassai rendőrség ellen, hogy ellene a nyomozást szabályellenesen, meg nem engedett módon vezette. A fővárosi rendőrség még aznap délután telefonon megtelefonozta a kihallgatás jegyzőkönyvét, amely Papp vallomását megegyeztetta. Papp vádjának lényege az, hogy ez a jegyzőkönyv hamis, mert a tanukat, Kovács János kivételével, csak hat nap mulva hallgatták ki. Kovács alibit igazoló vallomását pedig már nem telefonozták meg Budapestre. Ezért kellett tiz napig fogva lennie. A jegyzőkönyv telefonozója ellen Papp közírásthamisítás miatt tesz följelentést.

— A bezuott ablak. Ma éjszaka Traoun Vilmos alezredes, aki a Margit-körut 12. számú házában lakik, arra riadt fel, hogy ebédlőjének egyik ablakát bezuották. Nyomban fölkel és kutatta, hogy mi történt. Az ablakot egy ólomdarab zuzta be s az alezredes az ebédlőben meg is találta a golyót. Baj szerencsére nem történt. Az alezredes, aki nem tudta mire vélni a dolgot, reggel tüstént jelentést tett a főkapitányságon, mert azt hitte, hogy valaki vagy szándékosan vagy pedig véletlenségből belőtt az ablakán. A rendőri vizsgálat azonban csakhamar kiderítette, hogy szó sincs merényléről s az ólomgolyó tulajdonképpen csak gömbalaku ólomdarab. A Margit-köruton ugyanis éjszakánként a munkások a villamos vasut sinjét javítják. Munka közben ólmot is vagdaltak s valamelyik munkás egy darab ólmot elhajított. Ez az ólomdarab zuzta be az alezredes ebédlőjének ablakát.

— Házasság. Pollák Adolf Budapestről a hó 16-án, kedden délután tartja esküvőjét (Nagyváradon) Kepes Zsófiával.

Újabb Revueky Kálmán, alberti fűszerkereskedő eljegyezte Fábók Juliskát Felső-Nyáregyházán.

— Nászajándékok. Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelő, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Megtámadott rendőrök. Tegnap este valóságos utcai harc volt a Szondy-utca és a Sziv-utca sarkán. Ott van ugyanis egy mozgófényképszínház s annak bejárója előtt nagyobb csoport ember ácsorgott. Balog III. István rendőr, hogy a gyalogjárón ne akadályozzák a közlekedést, felszólította az ácsorgókat, hogy ne csoportosuljanak. Mindenki engedelmességet, csak Wilhelm Ferencz és Wilhelm Sándor bérkocsis-segédék nem. Górombázkodtak a rendőrrel, aki most már igazolásra szólította föl őket. A Wilhelm-fiúk erre megtámadták a rendőrt, ütlegelték s levették fejéről a kalapot. Csakhamar nagy tömeg gyűlt össze, amely a rendőr védelmére kelt s Wilhelm Ferenczet többben alaposan elverték. Közben odament az öreg Wilhelm A. Gyula bérkocsitulajdonos is, aki látván mi történik, szitkozódni kezdett és természetesen a fiai pártjára állt. Egyenesen neki rontott a rendőrnek s ütötte-verte, sőt megtámadott egy másik rendőrt is, aki társának segítségére jött. A verekedés vége azt lett, hogy az egyik fiút, Wilhelm Ferenczet az emberek véresre verték, a másik fiú elszaladt. Wilhelm A. Gyulát, az apát a rendőrök fűkezték meg és sebesült fiával együtt bekisérték a főkapitányságra. A fiút onnan a mentőkkel bevitték a kórházba, apját pedig kihallgatás után szabadon bocsátották. A vizsgálat tovább folyik.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziser mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

— **Véres tragédia Belgrádban.** Egész Belgrád városa egy véres esemény hatása alatt áll, melynek hősei és halottjai Popovicsné, a belgrádi színház művésznője és a férje, Popovics — valószínűleg féltékenységből — agyonlőtte a művésznőt. Magánkiállítást futott a véres tett után bátyja lakására. Ott elmondta, mit követett el. Majd a szomszéd szobába sietett s mielőtt megakadályozhatták volna, golyót röpített agyába s nyomban meghalt.

— **Kirabolt vonat.** Denverből táviratozzák éjjel, hogy két álarozos rabló Fort-Logan közelében megálította a denver—niograndei vonatot és arra kényszerítették a fűtőt és a gépészt, hogy az ajánlott postaszállományokat adják ki. Ezután, hogy az utasokat megfélemlítsék, több lövést tettek. A rablók megszöktek, a rendőrség automobilon üldözbe vette őket.

— **Amikor a hordár feledékeny.** Ma délután Krausz Gyula ékszerész, akinek a Vigadó-utca 5. sz. alatt van ékszerháza, a 206. számú hordárnak, Hang Sándornak két bőrtáskát adott át azzal a megbízással, hogy vigye ki a nyugati pályaudvarra s adja át az utazójának, Alföldi Dezsőnek. A hordár elment anélkül, hogy tudta volna, hogy a táskában körülbelül négyszázezer korona értékű ékszer van. Az utazó a kitűzött időben várta a hordárt az ékszerrel, de az nem jött el, amire telefonozott a főnökének, hogy mi lesz az ékszerekkel? A gyáros megtudva, hogy a táskák nem jutottak el rendeltetési helyükre, jelentést tett a rendőrségen, mely azonnal megindította a nyomozást. A hordárt ott találták a rendts posztján. Megrohanták azzal a kérdéssel, hogy mi van az ékszerekkel? A hordár persze nem tudott semmiféle ékszerekről. Erre megmagyarázták neki, hogy a rábizott két táskáról van szó, amire a hordár a detektívet bevezette egy közeli kocsmába, ahol egy szék alá elhozta a táskákat. Kiderült, hogy a hordár tévedésből a keleti pályaudvaron kereste az utazót, azután pedig nem sietett a táskák hazavitelével, melyek mintegy másfél óráig heverték egy zugkocsmában őrizetlenül. Az ékszerész természetesen azonnal visszavonta a hordár ellen tett följelentést.

— **Tévedés, ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger flumei cég Budapesten a királyi bérpalotában.**

— **Halólozás.** Ma délután félnégy órakor temették el Gammel Ferenc lovag altábornagyot, az I. Nándor-utca 9. szám alatti gyászházban, fényes katonai pompával. Az elhunyt altábornagy holttestét a ház kapufolyosójában tették ravatalra s a koporsó körül a 68-ik gyalogezred, amelynek az elhunyt parancsnoka volt, állott díszőrséget. A temetési szertartáson, amelyet dr. Nemes Antal pápai prélat, apátplebánus vezített fényes segédlettel, megjelent: báró Fehérváry Géza, aadarabont-testőrség parancsnoka, Czibulka Hubert hadtestparancsnok, Szanyi Ferenc altábornagy, városparancsnok, Papp, Ludmann, Strausenburg és Ziegler tábornokok, a fővárosban állomásozó törzs- és főtisztek, a 10-ik huszárezred tisztikara három századdal, a 68-ik gyalogezred tisztikara két századdal, a 4-ik és 11-ik tüzérezred tisztikara egy ütegostályaival. Thomson dán vegyésztanár ma Kapenhágában meghalt.

— **A budapesti cirikus.** Beketow Mátyás cirikuszigazgató, ki jelenleg nagyszerű belgiumi vendégzereplését fejezi be, utolsó külföldi állomására, a Majna melletti Frankfurth megye társulatával. Beketow a budapesti cirikuszövadra már teljesen összehállította társulatát, szenzációs attrakciókat szerződte, melyek legnagyobb részét egyenesen Amerikából jön el hozzánk. Az igazgató személyesen járt Newyorkban, Londonban, Párisban, Berlinben, Hamburgban, stb. és az ottani variété és cirikusprogramokból a legkiválóbb művészeket szerződte.

— **Szenzációs vendégzereplés a Bonbonniéren.** Feltűnést keltő plakátok hirdetik pár nap óta a müncheni Schürfrichtereknek a Terez-körtü Bonbonniéren való vendégtékát, amely folyó hó 16-án, kedden este veszi kezdetét. A vendégzereplés művészi eseményszámba megy, amit különben az alábbi névsor is sejtet. Fellép a társulat starja, Marya Delvart, továbbá M. Henry, az első konferenciár, Carl Hollitzer, a bécsi milliomas és ismert festő, Heinz Lebrun, Arcus Troll és Oscar Leu. Az első második felét teljesen ők töltik be. Az új magyar műsor szintén kedden kerül bemutatásra. A mostani sláger, az *Orvosi konzilium*, továbbra is műsoron marad és *Zsuzsi Manó lapot alapít* címen már most színpadra kerül egy igen élményes színpadi tréfa.

— **Folies Caprice.** Az idei szezon szenzációs slágere: a „Bade zu hause” című német darab február 13-án, szombaton érte meg első jubileumát, a huszonötödik adást. Hogy ezen a minden részében fényesen sikerült bohózatot mennyit nevet esténként a nézőteret zsúfoltság megtöltő közönség, az szinte hihetetlen. A másik sláger, melynek „Az első stáció” a címe, ugyancsak hatalmasan ütött be és méltán versenyez a másikkal. A Folies Caprice szólószámai, valamint első emeleti Casino de Paris kiváló tánc-attrakcióit teljesen kielégítik a legmagasabb igényeket is, úgy, hogy érthető jelenség, ha a párholyok és a jobb zenekari ülések már a nappali pénztártól kelnek el.

— **Pórus járt tolvajok.** Rujder Sándorhoz, akinek a Ferenc-köruton van kávéháza, beállított tegnap egy fiatalember és mozgófényképes filmet kínált megvételre. Olyan olcsó árt szabott, hogy a kávé gyanusnak találta s rendőrt hívott. Ekkor aztán kiderült, hogy az ajánlkozó, révezerint Antal István huszáves szolgál a filmeteket lovtá Benedek Aladár mozgóképes helyiségében, a Kálvária-terem. Antalt letartóztatták. — **Kern Hermann,** kereskedő észrevette egnap este az Erzsébet-körut és Wesselényi-utca sarkán, hogy egy fiatalember kilopta a mellényzsebéből négyszáz korona értékű aranyórát és lánczát. A tolvaj futásnak eredt, Kern lármát csapott és a tolvajt hosszas üldözés után elfogták. Átadta akkor Kernnek az órát és úrnépélyesen bocsánatot kért, a kereskedő azonban nem kegyelmezett, hanem bekísértette a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy a tettes Weisz Henrik kétszer büntetett szerelő. Letartóztatták.

— **Ujdonságok hete a Royal Orfeumban.** A Royal-Orfeum e heti műsorán a kipróbált és állandóan tli házakat vonzó szenzációk mellett nagy sikert ígérő ujdonságok szerepelnek, Obrenovic-Krisztics Milánt, akit a legutóbb ajánlatokkal hívnak a külföldi előkelő mulatók, rendkívüli sikerére való tekintettel, nagy anyagi áldozatok árán további tíz fellépésre szerződte az igazgató, s így Milán király fia 16-án tul is szerepel dallal és ezellőző műsorával, amely néhány rendkívüli valamerő és izgató mutatvánnyal bővült. Minden este színpadon a 3 kicsi nő, ez a városzerte népszerű operett, amely 19-én éri meg első jubileumát. A 25-ik előadásán a Bécsben élő magyar zeneszerző, Laszky Béla fog dirigálni. — Az üngyilkosok klubja és a gazdag műsor egyéb vonzó számai mellett négy új kacsagató francia bohózat, a pária (Puciner, Grand Guignol és Palais-Royal idei kasszadarabja kerül bemutatásra. Ezek sorát a rendkívüli mulatságos Hálósobalány nyitotta ma meg, folytonos taps és kacagás közepette s nyomon követik a Pamponette éhes, — A művi-szoba és az Adél, ugy van! című darabok, amelyek között a tanczos és aktuális magánzámok, kupléc és mókák sorát adják elő Lonza Annie, a cigánykisérőttel éneklő és hegedülő Varjas Antal, Solti Hermin, Poór Lilli, Boross, Kabók, Szathmáry, Pápay és Szentirmay és a Royal Orfeum egész népszerű művészgárdája.

— **Egy hézagpótló áruház** nyílt meg fővárosunk egyik legforgalmasabb helyén, Király-utca 54. szám alatt s ez a *Hungaria Petroleum Áruház*, Kovács Ákos cég tulajdonos szakértői vezetése mellett, mely egész speciáliter esakisa legfinomabb, teljesen robbanásmentes kétszerfinomított „Hungaria” biztonsági petroleum forgalomba hozatalával foglalkozik. E kiváló petroleum-faj számos előnyeit daczára, nagyon jutányosan árusítják el. Ajánljuk t. előfizetőknek e céget szíves figyelmébe.

x **Czélserű ajándéktárgyak,** legjobb harisnyáruk Röslernél, Bpest, V., Haruinczad-u. és József-tér sarkán.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherezeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Mivel a szilva leginkább aszalási vagy pálinkafőzési célokra lesz használva, elő nem fordulhat, hogy ezen czikkből tulprodukczió állna be, miért is ezen gyümölcsök még a legjobb termő években is a lehető legjobb árak mellett kelnek el. A szilva termelése tehát az összes gyümölcsnek között a legjobban fizeti ki magát. Amidőn Fischer és Társai faiskolák és szőlőültvénytelepek nagyenyedi cége erre vonatkozó hirdetésait az érdeklődők figyelmébe különösen ajánljuk, megjegyezzük, hogy a jelzett cég minden más szakmájából czikkekben is igen szép készlettel áll rendelkezésre.**

x **A Parisiana megnyitása.** Elegáns közönség zsúfolásig töltötte meg a Parisiana-mulató márványpalotáját. A közönség nagy elismeréssel nyilatkozott magáról az épületről, az előadásról. Az előadás fél 10 órakor vette kezdetét, mikor is a színpadon Bachó karmester nyitányt adott elő teljes zenekar élén. Azután sorban következtek a művészek, köztük a „Ferberonis”, kik táncelőadásukkal elragadták a közönséget, azután a „Fehim pasa háreme” című társulata, amely tánczeleival és énekelődésaival hatott, Lilyan Graham, a newyorki Viktória-színház csillaga, Gypsy Wulf angol társulatával, Weeks néger társulata és a többiek nagy hatást kelteket. Éjjel után a télikertben kabarett-hangverseny volt s itt Constance de Linden francia társulata, Elza de Sylvia és Muttasich-Keglevich szórakoztatták az előkelő közönséget. Egy óra után reggel öt óráig Bachó zenekara, egy newyorki néger-zenekar, Balogh Károly cigányzenekar és a házi zenekar hangjai mellett mulatoit a közönség, amely a legjobb hangulatban maradt együtt az új mulató csarnokaiban. Holnap, vasárnap délután négy órkor és este fél tíz órkor is lesz egy-egy nagyszabású előadás.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

M. I. É. N. K.

— **Kiállítás a Nemzeti Szalonban.** —

Budapest, február 13.

Majd kétszáz képpel és rajzzal látogatott el a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre a Nemzeti Szalon helyiségeibe. A második kiállítás. Fejlődést jelent-e ez az elsőhöz, nagy általánosságban szinte lehetetlen megállapítani. Ez az öt betű: „M. I. É. N. K.”, nem egy művész-pedagógiai programmal dolgozó iskola fogalmi szignuma, nem egyetlen egy sémára esküvő hívó-egyedek társasága és nem is az egy ösvényre szorítottak érdekszövetkezete. Ha van valami, ami ezt a művészársaságot összefoglalja, az a korszelleméből kiütököző nagyszerű akarás, mely a természet mélyeséges megnyilvánulásait nem a tradicziók ablaküvegén, hanem az egyéniség prizmáján keresztül keresi. Ha van közös utjuk, akkor ez az út az, amelyik önmagukhoz vezet, önmagukon keresztül a nagy természethez, a mind-magukig fel nem ismert jelenségekhez, minden absztrakció és stilizáció ellenére is az élethez, a természet életdokumentumaihoz. Ennek a társaságnak a tagjai nem egymást korpoltálják és nem önmagukat igyekeznek igazolni a másikkban, hanem mindenben és mindenből a művészetet, az önmaguk művészetét, ha végeredményben ki is tudjuk hógzni a fonalat, mely törekvéseik menetén végig fut. Ha analitikus az egyik, szintetikus a másik, ha szimbolisták, ha naturalisták, ha impresszionisták, ha kívülről befelé látók, vagy belülről kifelé konstruálók, elvégre is csak egyéni műanszkülönbségeket jelent, idegrendszerbeli differenciáltságot s ahová egyszer a művészetben is el fogunk jutni: jót, vagy rosszat. Egyeséges és általános itéletet leadni az összességről, vagy összhatásról beszélni, szerintem, igazságtalanság, sőt feleletesség is lenne az egyének ellen, akik, ha nem is mind tudják megcsinálni azt, amit akarnak, de mindig azt csinálják, amit akarnának. Maga ez az akarás pedig föltétlenül szimpafikus. Tévedéseivel és értékes művészi konkluzióival együtt. Az a nyugtalan hullámvonul, mely ennek a kiállításnak értékét káligráfálja, nem pótolható a kritika kifeszített fonálával, melyen itéletünket végigcsuszátjuk. Utána kell mennünk az egyes művészeknek, ha le, ha felfelé vezet is az utjuk, de egy alájuk vagy föléjük erőszakolt nívó kényelmes kilátóját senki sem rendezheti be magának.

Kronológikus osztályozás szerint Csók István, Ferenczy Károly, Fényes Adolf, Glatz Oszkár, Iványi (Grünwald) Béla, Kernstock Károly, Kosztolányi (Kann) Gyula, Mannheimer G., Rippl-Rónai, Strohentz Frigyes, Szinyei-Merse Pál és Vaszary János tartoznak az első sorba. Csók István ezuttal egy nagy vászonnal szerepel. „Nirvana”, ez a címe képeinek. Viziós, álomszerű kompoziczió, egy szorgalmas nyugatjáró keletbehangolódása, egy érdekes utjelző Csók Istvántól a neoirpresszionizmusig. Érdekes; nem sokkal több. Talán még a hecsületes és szorgalmas művészi törekvések dokumentuma. Csók István képességéből hiányzik a nagy, egybemarkoló kompozitáló tehetség, amiről nagyon részletes igazolást nyújt a Nirvana. Egy roppant absztrakt és szimboliztikus téma, mely azonban túlságosan reálistan alakul ki a Csók ecsete alatt. Mintha azon a rövid uton, a lélektől a kézig, materializálódna az az élmény, mely transzcendentális voltánál fogva a megrögzítésben is több elanyagtalánítást, több misztikus légiességet igényel. Amut ehhez a kompoziczióhoz való részletes előtanulmányok olyan érdekesen illusztrálnak, az összkomponálásnál elvesztik egymáshoz tartozóságukat, szétesnek, taszítják egymást és még a tónikus egységéből is szín- és vonaldiszzonanciákkal kálitanak ki. A súlytalan lebegéget helyett gravitációs törvényszerűségek tolokodnak előtérbe, s a szinte aláhuzottan magyarázott tul-

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS YILMOS
jogi szeminariuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-u. cza 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

(*) **Paulay Erzsébet betegsége.** A Nemzeti Színház kiváló fiatal művésznője: Paulay Erzsébet, aki rövid idővel ezelőtt kötött házasságot Czárán Zoltán földbíróval, nászutján megbetegedett. A fiatal pár jelenleg Kairóban van, ahol a művésznő a leg gondosabban ápolásban részesül.

(*) **Egy zeneszerző felsegélyezése.** Azok a hírlapi cikkek, melyek arról adtak hírt, hogy Donáth József zeneszerző a legnagyobb nyomorban van, élénk mozgalmat keltettek egy a közönség körében, mint a zenészvilágban. A közönség gyűjtést indított Donáth felsegélyezésére, Krausz Jenő zene-tanár pedig hangversenyt rendez növendékeivel a Royalban február hó 21-én. Az érdekesnek ígérkező hangversenyen a nemes emberbaráti célra való tekintettel Rosty Annie dalénekesnő, Rónay Ödön hangverseny-énekes és Kusz Ferenc zeneszerző is megigérték közreműködésüket. Jegyek 4, 3, 2 és 1 korona árban Molitor Oszkár zenemű-keskedésében (Kossuth Lajos-utca 15) kaphatók.

(*) **A Magyar Színepedagógiai Egyesületének** a hónap 14-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor az Ujságírók Egyesületének helyiségében (Erzsébet-körút 27) rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya a szerzői jog terén az Amerikával való viszonyosság törvényes biztosítása.

(*) **Hangversenyek.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének nagy művészhangversenye, holnap, vasárnap délután pont fél négy órakor lesz a Vigadó nagytermében.

Ysaya Jenő, a világ legnagyobb hegedűse, jövő héten hófény rendezi egyetlen hangversenyét Diéni Oszkár közreműködésével a Royalteremben.

FŐVÁROS.

(*) **A köztisztasági legénység lakásinsége.** Balló Alfréd, a fővárosi köztisztasági hivatal ez idő szerinti főnöke előterjesztést dolgozott ki, a melyben azt a javaslatot teszi a tanácsnak, hogy a felveendő kétszázmillió kölcsönből, amelyből munkaházakat is fognak építeni, első sorban a város munkásaira és ezek közül is különösen a köztisztasági munkásokra legyen figyelemmel a tanács. A köztisztasági munkások foglalkozása ugyanis olyan, hogy kénytelenek munkájukhoz közel lakni, nem mehetnek ki a városból, ahol olcsóbbak a lakások, mert akkor nem volnának képesek idejében munkahelyükön megjelenni és sürgős esetekben, például hávazások alkalmával, lehetetlen volna a munkások gyors mozgósítása. Ez az oka, hogy ugyszólván valamennyi köztisztasági munkás a város belsejében kénytelen lakni, még pedig megdöbbentő viszonyok között. Balló erre nézve tanulmányokat tett, kihallgatott mintegy 810 munkást, akiknek lakásviszonyairól személyesen is meggyőződést szerzett. A 810 munkás közül legényember van 117, családos 663, ez utóbbiak közül 206-nak vidéken él a családja, mert a fővárosi lakbérek nem tudják megfizetni. Az összegyűjtött adatok alapján a köztisztasági hivatal főnöke azt javasolja a tanácsnak, hogy a város különböző részeiben, de minden esetre a belterületen építtessen három-négyemeletes bérházakat, amelyeknek pinczéiben, földszinti udvari helyiségekben a köztisztasági hivatal nagyszámu és nagyértékű gépeit, műszereit és szerszámait kellene elhelyezni, amelyek most szabad ég alatt vannak és ki vannak téve a pusztulásnak. Az elsőemeleti udvari helyiségekben a legénységi lakások, fürdők és betegszobák lennének elhelyezendőek, az első emelet utcai részén a kerületi köztisztasági iroda és a tisztviselők lakása. A többi emeletek udvari részeiben a családos köztisztasági munkások és altisztek, az utcai lakásokban pedig a főváros kisebb tisztviselői részére volnának lakások létesítendőek.

(*) **A Frey József-alapítvány** segélyeit adományozó bizottság több 400-400 koronás segélydíjra pályázatot hirdet oly vagyontalán özvegyek és árvák részére, kiknek férje, illetve atyjuk a főváros valamely községi elemi iskolájában igazgató, vezető- vagy osztálytanító volt. Mindezen körülményeket igazoló okmányokkal felszerelt helytelen kérvényeket f. évi április elsején déli tizenkét óráig kell beadni Mosdósy Imre kir. tanfelügyelőnél, a bizottság elnökénél (VII. Rottenbiller-utca 5/a). Részletes felvilágosítással szolgál a bizottság jegyzője, Romhányi Sándor a Nyár-utcai iskolában.

(*) **Uj átszálló-forgalom.** A tanács felhívta nemrégben a Közuti Vaspálya Társaságot, hogy a Köztemető-utcai vonala és a Városi villamos vasút Népszínház-utcai vonala között átszálló-forgalmat létesítsen. A Közuti társaság most előterjesztésében megemlíti, hogy a Közuti közvetlen forgalmat tart fenn és így az átszálló-forgalom berendezése nem szükséges. Az átszálló-forgalomban különben is saját díjtételéből engedményt nem adhat; ilyenformán ezen a rövid átszálló-vonalon a menetdíj 24 fillér, ami a Városi villamos társaság díjtételének esetleges mérséklése esetén 22 fillér lehetne. Kéri tehát a tanácsot, hogy az átszálló-forgalom berendezését ejtse el.

(*) **Utcaszabályozások.** A fővárosi mérnöki hivatal bemutatta a tanácsnak a Szerécsen-utca járdájának és kocsiútjának aszfalttal való burkolási terveit, amelyek 140.500 korona költséget igényelnek. Ugyancsak bemutatta a Vasútcza rendezésének terveit is, amely munkálatok 42.300 koronába kerülnek.

Maláta tápsör különlegesség
Hercules-sör
Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

Mulatságok.

** **Az állatorvostan-hallgatók bálja.** Méreteiben és külsőségeiben is nagyszabású bált rendeztek az állatorvosi főiskola hallgatói a Royal-szálló impozánsan felszerelt termeiben. A bál fényét nagyban emelte az, hogy azon a főiskola, rektorával élén a tanári kar is megjelent családostól. Közéletünk számos kiválóságát is ott láttuk. A bálanyai tisztet dr. Plösz Béláné vállalta magára, aki köré a szebbnél szebb leányok serege gyűlekezett. A hölgyek igen csinos meglepetésben részesültek, a menyhíven Tull remek indiai stílusban készült kis színházi börténkét tervezett számukra, melynek belsejébe helyezhetők el a táncrend-könyvecskét. A bálon Kiss János cigányzenekara játszott. A cigány a bált az ismert népszerű csárdással kezdte meg: „Bájt a fejét, busuljon a ló” és világos reggel fejezte be újra a csárdás vig hangjai mellett. A lefolyt bál sikere a rendezésen kívül Tegledy Miklós vigalmi elnök érdeme.

** **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia végzett tanulóinak szövetsége** a heteken át folyt képződések után ma fényes sikerű és nagyszabású művészestélyt rendezett. A Szuppán Vilmos kir. tanácsos vezetése alatt működő rendezőség magas színvonalon álló, művészi programmal lepte meg az estély nagy és díszes közönséget. Közreműködtek Ligeti Juliska, Rózsahegy Kálmán, Hajdu József a Nemzeti Színház művészei, míg Harmath Ilona ének, Bricht Klári zongora, Euler Ödön hegedű és Radó Pál gordonka számai a műsor zenei részét emelték minden igényt felelőzőre. Az estély külső sikere, tekintettel arra, hogy már kilenc órákor zűfőségig megtelt az izlésesen felszerelt terem, a kereskedelmi és tanügyi világ nagy notabilitásaival. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

** **Vasutas-bál.** Az ország minden tájékaról feljöttek ma a vasutasok, hogy a Vigadóban rendezett fényes bálon jelen legyenek. Ezrekre gyűlt a mulatózóknak a száma, akik közül nagyon sokan a vidéki viseletben jelentek meg. Érdekes és szép látványt nyújtott az ily viseletben megjelenőknél felvonulása, mely után a csárdás vig hangjai mellett megkezdődött a reggelig tartó tánc. A bálon a kereskedelmiügyi miniszter képviseletében Stettina Péter min. tanácsos, Hollán Sándor és Rácz Péter jelentek meg. A bál fényét és nagyságát eléggé illusztráljuk azzal, ha regisztráljuk, hogy az első négyest körülbelül kétszáz pár lejött.

** **Kertész-bál.** Az Erzsébetvárosi Kör összes termeiben ma zajlott le a Kertész-bál. A sikerült est előkészületeiben Fábri Béla elnök és különösen Lázár Ferenc r. b. jegyző vették ki részüket. A virágkörök Hendrich Károly főhercegi virágcsarnok tulajdonosának vezetése mellett és Kredits József, Ledermayer Richárd és Stöckert Rezső fővárosunk virágkörtől közreműködésével a külső fényt igyekeztek megadni, míg a margitszigeti kertészet legszebb növényeivel díszítette a jökevtől hangos termet. A táncrend maga is eredeti ötlet: 63 magnolia levélre ezüst betűkkel nyomtatott szöveg, széles szallagra lecsüngő emléklappal. Az estélyen Ferenczi Endre táncrendező dirigálása mellett száz pár táncolt az első négyest. A finale-ban ismét kedves meglepetés várt a hölgyekre: a Rákóczi-induló akkordjaira egy kedves szöszke, felvirágozott kalapu fiú virágos talyján

botillion-csokrokat tölt be, melyeket a két elnök osztott szét a kolónban álló hölgyeknek. A jelenlevők kedves emlékezzéssel távoztak az estélyről. A bál sikerét fesztelen, díszkrát jókedv, fényét pedig emelte a nagyszámban megjelent szebbnél szebb lány és asszony.

** **Az Ujságírók Tisztviselők Egyesületének** nagy művészestélyét az idén is a Royal-szálló dísztermében tartják meg február hó 28-án. A művészestélynek hangversenye sokkal pazarabb lesz, mint az eddigiek, mert a fővárosi színházak legkiválóbbjai lépnek fel. Sándor Erzsébet és Környei Béla az Operaház elsőrangú tagjai, Ötvös Gitta, a Király-színház primadonnája, Csontos Gyula, a Magyar Színház kiváló művésze, Sarkadi Aladár, a Vigaszínház örökvidám művésze és még többen, csupa kiváló művész lépnek fel. A zenét az I. ker. m. kir. honvédek karmesterének személyes vezénylete alatt szolgáltatja.

** **A Magyar Háztartási Iskola vendégnapja.** A báró Dániel Ernőné elnöksége alatt álló Magyar Háztartási Iskola saját céljaira február hó 14-én a vármegyeház dísztermében, hangversenyyel egybekötött vendégnapot rendez. A két koronás belépőjegyek a rendezőségénél (Damjanich-utca 52.) és a vendégnap napján a pénztárnál kaphatók. A hangverseny 5 órakor kezdődik. Közreműködnek: Varsányi Irén, a Vigaszínház művésznője, Santelli Paula, Talapkovics Andrea, Nógrády Dóra, Brown Eddin, Farkas Béla, Gábor Ferenc, Haják Károly, Hanák Árpád és Mihálkovics János. Házi-asszonyok: dr. Ágh Gézáné, Aprily Jánosné, Ballai Lajosné, Brüll Zsófia, Dobránszky Péterné, Eben Antalné, Fürst Lászlóné, Göttinger Kelemenné, Hajagos Illésné, özv. Herich Károlyné, dr. Helvey Tivadarné, Karlovsky Bertalané, Karsay Sándorné, Kramer Leóné, Kléh Istvánné, Kunecz Ferencné, Lovass Jánosné, Nádas Gyuláné, Neogrady Antalné, Pajzs Gyuláné, özv. Röser Miklósné, dr. Sente Gyuláné, Székács Tivadarné, Thak Endréné, dr. Verebely Jenőné, Vig Albertné, Zemplényi Gyuláné. A hangverseny után, a belépőjegyek szelvényjegyei ellenében, a vendégnap házi-asszonyai és a Magyar Háztartási Iskola növendékei teát szolgálnak ki.

** **Cabaré a VII. kerületi Függetlenségi Pártkörben.** A VII. kerületi Függetlenségi Pártkör saját helyiségében ma este rendkívül sikerült cabaré-estélyt rendezett. Az estélyen közreműködtek: Somogyi Mór zongoraművész, konzervatórium igazgató, Somogyiné P. Karola operanékesnő, ki igen nagy sikert aratott énekszámával, Kanka Henrik hegedűművész, Csikváry Ernő zeneszerző, Kékény Illi és Papp Janci a Bonbonjére cabaré tagjai, Bánóczy Dezső, a Thália tagja és dr. Ladányi Miksa. A közönség, amely szorongásig megtöltötte a pártkör nagytermét, nagyon jól mulatott és rendkívül sokat tapsolt az ügyesen összeválogatott és szépen előadott műsor egyes számai után. A konferenciáit szerepét B. Virágh Géza töltötte be, aki ötletes versekben jelentette be az egyes számokat.

** **Óriási bolondestély a Vigadóban.** A farsangot az idén is a nagy bolondestély fejezi be, melynek sikere már előre biztosítva van, amennyiben a rendezőség a legmesszebbmenő előkészületeket megtette a közönség mulattatása érdekében. Az alkalmi jelenetek kivül látványossága lesz az estélynek a jelmezcsok felvonulása. Jegyek a dohánytözsdekben 2 korona 50 fillérért, az estélyen pedig a pénztárnál 3 koronáért kaphatók.

** **Grüner O. Henrik cég** személyezte tegnap este fényesen sikerült táncestélyt rendezett, a lipótvári polgári kör helyiségeiben. A mulatság szép összeget jövedelmezett jótékony célra.

A makacs meghülést

és köhözést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

annyira kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50.

Kapható minden gyógyszertárban.

As Emulsióvásár
lássai a SCOTT
féle módszer véd
jegyét - a ha
lást - kérjük
figyelembe venni

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bírói kinevezés.** A király Kulin Imre ítélőtáblabíró czimmal és jelleggel felruházott erzsébetvárosi törvényszéki bírót a debreczeni törvényszék elnökévé kinevezte.

§ **Gyermekbírói tárgyalás.** A büntető járásbírósnál dr. Wiener járásbíró ma délután tartotta a heti rendes gyermekbírói tárgyalásokat. A mai napon is egész csomó apró neveletlen gyermek állott a bíró előtt vádlottként. D. Rezső és D. Károly 13 éves csavargó fiúk a múlt év február havában egy szegény asszony kamrájából baltát, seprűt és vasdarabokat loptak el 6—7 korona értékben. A tárgyakat a Teleki-téren értékesítették.

— Hát a pénzzel mit csináltak? — kérdezte a bíró.

- Elmentünk a moziba.
- Szerettek ti a moziba járni?
- Igen.
- Hát a Barokaldiba is jártok?
- Igen, oda is.

— És hol veszitek ehhez a pénzt? Ugy-e bár, többször is loptatok már? A két vádlott fiú nem felelt a kérdésre. Helyettük azonban felszóltak a jelen volt szülők és elpanaszolták, hogy a gyerekek nem járnak iskolába, nem dolgoznak s egész nap csavarognak a városban. D. Rezső szülei elmondták még, hogy apjuk, ha ott van, déli 12 óráig alszik. Az iskolában még a hittanból is megbukott. Dr. Sándor Jenő ügyészi megbízott a vádlottknál nem látván fennforogni a belátási képességet, a Btkv. 84 szakasza értelmében indítványozta a két vádlottnak javítóintézetben leendő elhelyezését. A bíró ny értelemben határozott s a két vádlott, ha meg nem javulnak, 20-ik életévükig ott tarthatók a javítóintézetben. A bíró ítéletét a két vádlott örömmel vette tudomásul s vidáman jelentették ki, hogy szívesen mennek a javítóba.

A másik lopási ügynek vádlottja G. Etel nevű 13 éves leány volt, egy állami alkalmazottnak a gyermeke, aki kis leányok fülbevalóit lopkodta ki az utcán. Mikor tetten érték és bekisérték a rendőrségre, itt Kovács Irma álnevet mondott jegyzőkönyvébe. A mai tárgyaláson a kis vádlott leány így kezdte vallomását: „Boesásson meg a bíró ur, hogy ilyen rosszat tettem, de többé nem fogom tenni.“ A további kérdésekre elmondotta, hogy azért lopott, hogy pénze legyen, a pénzt pedig elcukrozhatta. A bíró a kis bűnöst három napi elzárásra ítélte, de ezt a büntetést a novella 1. szakasza alapján három évi próbaidőre felfüggesztette, miután alapos kilátás van arra, hogy a leányka, akit atyja most szigorú fegyelme alatt tart a főváros közelében levő lakásán és a városba bejönni sem engedi, teljesen meg fog javulni.

Jellemző, hogy mi mindenfélét lopkodnak össze ezek az apró bűnösök. Volt eset, hogy a Külső Váci-úton egy butorszállító kocsirol egy hatalmas nagy éjjeli szekrényt loptak le, máskor egy zsák lisztet, a mai tárgyalás egyik vádlottja G. János pedig a „Népszava“ című lapnak összes múlt évi márczius 20-iki példányait lopta el az utcán a kiadóhivatal előtt álló kézi kocsirol. Ez a gyerek most valahol bujkál, miért is a bíró egyelőre figyelőlapot nyitított a részére.

Volt egy gyújtogatási eset is. A múlt év október 4-én tartott ferencvárosi bucsu alkalmával Szöllösi Ferencz nevű kereskedő rakétákat árulgatott, s elárusítóhelyül lakásának konyháját rendezte be. Hogy portékájának reklámot csináljon, rakétákat gyújtogatott s dobott fel a levegőbe. A látványosságot a nagyszámu gyermekekből álló kíváncsi közönség nagy tetszéssel nézegette. Közben két gyermek B. Árpád, R. Béla egy harmadik társuknak S. Gézának segítségével néhány rakétát szerzett. Ezt a rakétát meggyújtották ők is. Szöllösi egyidejűleg szintén feldobott egy rakétát és most véletlenül az egyik rakéta visszafelé sült el, még pedig oly szerencsétlenül, hogy meggyújtotta Szöllösi előadásra váró rakétakészletét. A kereskedő a fiukat vádolta azzal, hogy az ő rakétakészletét felgyújtották. A mai tárgyaláson azonban ez a vád belgzazolást nem nyert, mire a bíró mind a három fiút felmentette a gondatlanságból okozott tüzvészeldőlés vétségének vádjá alól. A mai gyermek-

bírói tárgyalásokat is nagyszámu előkelő közönség nézte végig.

§ **A gondatlan cselédleány.** Dr. Radó Mór fővárosi orvos felesége a múlt év augusztus 17-én délelőtti bevásárlás czéljából eltávozott hazulról. Távolléte alatt hároméves kis leánykáját Fejes Anna nevű cselédleány gondozására bízta, kinek szigorúan meghagyta, hogy a gyermeket egy pillanatig se hagyja felügyelet nélkül. Fejes Anna, aki különben is felmondásban volt, nem sokat törődött urnőjének parancsával, s a kis leányt felvette a nyitott ablakra. Játék közben a magára hagyott gyermek az ablakon kiesett s az első emeletről lezuhanva, bal felső karján esontörést szenvedett. Dr. Radó feljelentésére a budapesti büntető törvényszék dr. Bakonyi táblai bíró dnöklele alatt ma vonta felsékre Fejes Anna cselédleányt gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségéért s a megtartott tárgyalás után elítélte három napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

§ **Letartóztatott lelkész.** Az ujvidéki törvényszék vizsgálóbírója ma letartóztatta Musiczky Jován ujvidéki görög keleti szerb lelkészt több váltóhamisítás miatt. A lelkész Musiczky Döme orsz. képviselő nevére hamisított váltókat.

§ **A kisebbség terrorizálása közgyűlésen.** A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék, mint kereskedelmi bíróság a m. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezetének 1908. évi április hó 22-én tartott rendes közgyűlésén hozott összes határozatokat megsemmisítette. Ezt a határozatot a budapesti kir. ítélőtábla és a napokban — mint az „Ügyvédek Lapja“ írja — a Kuria is helybenhagyta, mert igazolva lett, hogy a közgyűlésből egyes részvényeseket meg nem hallgattak, hanem öklük emelgetésével kifejezett fenyegetéssel és kiabálással akadályozták meg beszédük elmondásában és azután eltávolították, miután tehát a jelenvolt kisebbség terrorizálva lett, a közgyűlési határozatokat meg kellett semmisíteni.

SPORT.

( ) **Nemzetközi jég hockey-mérkőzés.** A Budapesti Keresztény Egyet. tudvalevőleg revanchemérkőzésre hívta ki a prágai Sláviát, de ez a mérkőzés a múlt vasárnap váratlanul beállott olvadás folytán elmaradt. A B. K. E. ezt a játékot e hó 14-ére óhajtotta elhalasztani, de a Slávia e napon nem jöhet le Budapestre, mert február 13—14-én dől el Prágában a cseh jég hockey-bajnokság, amelyen a Slávia csapata is, — mint a bajnokság egyik legerősebb aspiransa — résztvesz. Nehogy azonban így egyetlen vasárnap is elmúljon anélkül, hogy a magyarjég hockey-csapat komoly mérkőzést ne vívjon, a B. K. E. sportkedvelő igazgatósága Zsigmond Gyéza, aki a legelkessebb propagálója a jég hockey-csapat haladásának és erősödésének, elfogadta a B. K. E. nevében a legerősebb bécsi csapatnak, a Wiener Sport Club-nak kihívását s így vasárnap, e hó 14-én ismét alkalma lesz a magyar csapatnak arra, hogy külföldi csapat ellen játszva, játéktudását s főképpen összjátékát fejlessze. A Wiener Sport Club csapata az összes bécsi ellenfeleit legyőzte s így joggal tekinthető a legjobb bécsi csapatnak. Megverte ugyanis a First Vienna Football Clubot 5:2-re, a Sport Club Slovan 6:1-re s a Training Eisclub és Slovan tagjaiból kombinált csapattal szemben 4:4 eredményt ért el. Nagy formát mutat Troppauban is, ahol a Troppauer Eislauf Verein csapatát verte. Csapata a W. Sp. C. footballjátékaiból alakult s legerősebb tagja Kirner, a kitűnő futballjátékos és a legjobb osztrák sprinter. Tekintettel arra, hogy a B. K. E. válogatott csapatának megközelítőleg erős ellenfele sincs a magyar csapatok között, a B. K. E. vezetőségének helyes sportérzékére vall, hogy e nemzetközi mérkőzéssel segíti elő azt, hogy a Sláviával való revans-mérkőzésre, — amely így 21-ére marad — a csapata minél nagyobb tréninggel állhasson ki. A mérkőzés vasárnap, e hó 14-én déli fél 12 órakor lesz a nagy csarnok előtti pályán.

( ) **Az atléták és a testgyakorlók football-matche.** Az 1908—9. évi bajnokságért folyó küzdelmek egyik legerősebbike fog lefolyni vasárnap, e hó 14-én délután a millenárius versenypályán. A MAC-nak a bajnokságért veretlenül vezető csapata kerül ugyanis össze, mindjárt az idény első bajnoki mérkőzése alkalmából a Magyar Testgyakorlók Köre csapatával. A mérkőzés, eltekintve attól, hogy a két klub csapatainak eddigi találkozásai mindig változatokban gazdag sportvezetést nyújtott, most különösen nagy érdeklődésre tarthat számot, amennyiben a MAC a bajnokságban való vezető szerepét megőrizendő, a tél folyamán, de különösen az utolsó héten erős tréninget tartott, ezzel szemben a MTK csapata nem kevésbé volt szorgalmas, hogy a bajnokságban való eddigi grengyőb helyezésén győzelme által javítsa. Mivel a versenypálya-szövetség mindent el fog követni arra nézve, hogy a pálya talaja reális legyen, a két csapat küzdelme nagy sportvezetést ígér. A két klub eddigi találkozásai

következő eredménynyel végződött: 1903. márczius 8. MTK—MAC. 6:0; november 15. MAC—MTK. 3:2; 1904. márcz. 20. MTK—MAC. 2:0; október 16. MTK—MAC. 1:0; 1905. május 28. MAC—MTK. 1:0; november 1. MTK—MAC. 2:1; 1906. május 13. MTK—MAC. 3:0; november 1. MTK—MAC. 3:1. 1907. márczius 31. MAC—MTK. 3:1. szeptember 29. 1:1, eldöntetlen, 1908. május 10. MTK—MAC. 3:1; szept. 20. MAC—MTK. 1:0.

A két csapat idei összeállítása a következő:
M. T. K. Domonkos—Révész, Nagy—Bíró, Kertész, Balós—Sebestyén, Farkas, Holics, Döme, Vida II.
M. A. C. Sipos—Major, Oláh—Meleghy, Fodor, Medgyessy—Feketeházy II., Krempels, Vangels, Duda II., dr. Borbás.

A mérkőzés Schubert M. Ferencz (MUE.) fogja vezetni a millenárius pályán délután 3 órakor.
Előzőleg délután 1 órakor a F. T. C. mérkőzik a B. A. K. csapatával.

A Margitszigeten is kettős mérkőzés esz az I. osztályú Föv. T. C.—Typ. S. C. délután 1 órakor és utána a II. osztályú N. S. C.—U. R. A. K. között 3 órakor. Délelőtt a II. csapatok játszanak a szövetségi díjért.

Törökvs.—U. T. E. A vasárnapi I. osztályú bajnoki mérkőzések között kerül eldöntésre a Törökvs.—Ujpesti Torna-Egylet matche is. A mérkőzés pont fél 4 órakor kezdődik; megelőzőleg fél 2 órakor a II. csapatok játszanak a szövetségi díjért. Bíró: Hajós József (F. T. C.)

( ) **A Henrik herceg automobilutazás.** A Henrik herceg tura-ut rendező-bizottsága Münchenben illeszt tartott, amelyen a Magyar Automobil-Clubot gróf Zichy Géza Rezső, dr. Delnár és Krisztinkovich Béla képviselték. Megállapították ezen az ülésen, hogy a start Berlinben és Boroszlóban reggel 5 órakor, Tátra-lomnícson reggel 7 órakor, Budapestén reggel 9 órakor, Bécsben és Salzburgban reggel 5 órakor lesz. Berlinben a kocsikat 2 percznyi, Salzburgban 1 percznyi, a többi helyen egy fél percznyi időközökben indítják. Eddig már 15 díj áll rendelkezésre, de lesz még több is.

( ) **A Kőbányai Torna Egylet junior torna-versenye.** A Kőbányai Torna Egylet vasárnap délután 5 órakor tartja junior-csapatversenyét a Magyar Testgyakorlók Köre Westelényi-utca 38. szám alatti tornatermében. A csapatverseny iránt a főváros tornászköreiből igen nagy érdeklődés mutatkozik s csaknem mindegyik egyesület benevezte csapatát. Tekintve, hogy minden egyesület legjobb junior nyújtó tornászait nevezte be, a verseny igen érdekesnek ígérkezik. A versenybírósg tagjai: Babel Rezső, Szűcs Vilmos és Uj-helyi Sándor. A MOTESZT Bély Mihály fogja képviselni.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Természetes forró-meleg kénas forrásto

a Thermál szálloda földszintjén, iszapborogatások, kő- és kádfürdők a nagyszálloda földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővádra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Alapított 1843.

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Részvényesei nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módzatok szerint. Legliberalisabb feltételek.

Összvagyon 1907 decz. 31. ... Kor. 2,436,814,691—
Biztosítanak állománya 1907.
december 31. ... 7,169,298,051—
Díjazottak 1907. decz. 31. ... 278,593,973 78
A biztosítottak között 1908 ban fe osztásra kerülő nyoroménnyek ... 4,015,654—

Vazérképviseletég Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Általános Hitelbank merlege.

Budapest, február 13.

Az év közgazdasági értékének rendszerint a Magyar Általános Hitelbank szokott leghibetlenebb kifejezője lenni, minthogy annál a szoros viszonyban fogva, amelyben a bank az állam hitelműveleteivel van, természetesen is első sorban érzi meg a közgazdasági élet nagyobb és általánosabb ingadozásait. Így az 1908. évi tiszta nyereség 88,831 korona 72 fillérrel nagyobb, mint 1907-ben volt, azaz 7,833,472 korona 32 fillér az 1907. évi 7,744,640 korona 60 fillérrel szemben. E fényes üzleteredmény mellett mi előreláttuk, hogy a Hitelbank ebben az évben negyven korona osztalékot fog adni. Az „Egyetértés” közlése most valóra vált, mert az igazgatóság a mai ülésen valóban elkora osztalékot hozott javaslatba, amely április 1-étől kezdve fizettetnek ki. Az igazgatóság még javasolja, hogy 1,035,128 K 7 fillér a tartalékok javadalmazására fordítsassék s végül 346,113 K 60 fillér új számlára vitesse át. Hogy a bank mennyire föltartoztatatlannul fejlődik, mutatja azt az utolsó nyolc év nyereségeinek összehasonlítása. Ime:

	Nyereség korona	Osztalék korona
1901.	3,180.061.87	30
1902.	3,686.890.21	34
1903.	4,336.685.20	36
1904.	4,644.473.85	38
1905.	5,553.115.38	38
1906.	6,173.640.94	40
1907.	7,744.640.60	40
1908.	7,833.472.32	40

Az a nagy nyereség, mely az áthozatoknál jelentkező különbözet figyelembevételével már 187,558 korona 57 fillérrel emelkedik az 1907. évvel szemben, majdnem kizárólag a folyóüzlethez származik, amennyiben a múlt év folyamán lebonyolításra került szindikátusi üzletek eredménye mérsékelt összeg kivételével a még folyamatban levő társasüzletek ezéjaira tartalékolásokra és részben leírásokra használtatott föl. Pedig ha valamelyik intézetünk az, akkor a Hitelbank a szindikátusok bankja. Hiszen csak az 1908. évi december 31-én még fennállott és el nem számolt nagyobb szindikátusok a következők:

- az 1908. évi 4% magyar koronajáradék,
- az 1908. évi 4% osztrák koronajáradék,
- az 1908. évi 4% Bécsvárosi kölcsön,
- az 1908. évi 4% román kölcsön,
- a Kőolajfinomítógyár Részvénytársaság,
- a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára,
- a Hungária egyesült gőzmalom részvénytársaság,
- a Fatermelő részvénytársaság,
- a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság,
- az Országos raktárházak részvénytársaság,
- a Magnetit-ipar részvénytársaság,
- az Urkány-Zsilvölgyi magyar kőszénbánya részvénytársaság,
- a Kartonyomó-ipar és textil-kereskedelmi részvénytársaság Fürst Jakab és Fiai,
- a Ganz-féle villamosági részvénytársaság,
- a Mezőgazdasági szeszipari és kereskedelmi részvénytársaság,
- a Pannonia kender- és lenipar részvénytársaság,
- a Dunántúli kőszénbánya részvénytársaság,
- a Magyar pamutipar részvénytársaság,
- a Danubius hajó- és gépgyár részvénytársaság,
- a „Mundus” egyesült magyar hajlított fabu-
tergyárak részvénytársaság.

a „Mundus” egyesült osztrák hajlított fabu-
tergyárak részvénytársaság,
az Österr. Berg- und Hüttenwerks-Actien-
gesellschaft,
a Cosmanos Vereinigte Textil- und Druck-
fabriken Actiengesellschaft,
a Società per lo Sviluppo delle Imprese Elet-
triche in Italia,
a Marokkói állami bank részvények syndi-
catusa,
végül néhány helyi érdekű vasut és egyéb kisebb
társasüzetek, valamint több syndicatusi részesedés
az intézet külföldi-üzletbarátival együtt kötött
társasüzetekben.

Hogy ilyen hatalmas szindikátusi működés mellett a nagy nyereséget mégis csak inkább a folyóüzlethez érte el, az erős bizonyossága annak a széleskörű működésnek, amit a bank kifejt. A folyóüzlet fejlődését igazolja az is, hogy a lefolyt évről az előző évinél jelentékenyen alacsonyabb kamatlába dacára elért körülbelül 19,000 koronával kedvezőbb kamatnyereség, valamint főképpen a jutalékoknál mutatkozó mintegy 200,000 koronányi többlet. Ugy a kamatok, mint különösen a jutalékok eredményének növelésében a minden ágazatban teljesen kielégítő módon fejlődő áruüzletnek is van jelentékeny része, amely ezenfelül körülbelül 83,000 koronával nagyobb áru nyereséget ért el. Ugyancsak szépen fejlődnek a bank vidéki fiókjai is, amelyeknek száma a debreczeni és fiumei fiók föllállításával 11-re emelkedett, további szép fejlődést tüntetnek fel és a kimutatott nyereséghez emelkedő mértékben járultak hozzá. Egyedül a szindikátusi üzletek között akadnak veszteséggel dolgozó vállalatok, mint például a Kartonyomó ipar és textilkereskedelmi r.-t., valamint a Fatermelő részvénytársaság, amelyeknek üzletéve veszteséggel zárult és ennek folytán megfelelő összegek leírattak. Mindezeknek figyelembevételével a bank 1908. évi mérlege így alakul:

	1908. évben korona	1907. évben korona
Aktívum:		
Pénztári készlet	5.152.998.94	4.639.086.01
Tárcza	104.248.306.92	104.005.612.47
Értékpapírok	14.645.984.76	18.008.031.25
Adósok	165.965.632.53	166.740.030.05
Társasüzeti részesedések	30.310.831.81	21.554.708.84
Árukészletek	737.535.—	1.160.664.67
Különböleg aktívák	10.696.321.79	12.465.247.70
Ingatlanok	1.273.895.93	1.074.745.25
Felszerelés	1.000.—	1.000.—
	1908. évben korona	1907. évben korona
Passívum		
Részvénytők	60.000.000.—	60.000.000.—
Tartalékalap	34.000.000.—	33.464.871.93
Tartalék ingatlanaira	464.871.92	—
Fel nem vett osztalékok	5.688.—	3.266.—
Elfogadványok	26.367.200.—	20.057.200.—
Pénztári jegyek és takarékbetétek	13.587.869.91	8.801.770.91
Hitelezők	185.095.436.11	195.709.163.26
Különböleg passívák	5.677.969.41	3.868.213.54
	1908. évben	1907. évben
Nyereség	7,833.472.32	7,744.640.60
	1908. évben korona	1907. évben korona
Le: Kiadás:		
Tiszti fizetések	988.770.16	850.879.61
Egyéb személyzeti kiadások	833.792.39	660.867.24
Költségek	788.314.22	680.407.06
Veszteség követeléseken	114.869.57	149.410.03
Adók	597.717.15	585.574.88
	1908. évben	1907. évben
Jövedelem:		
Nyereségáthozat a múlt évről	311.165.81	409.892.66
Kamatok	7.633.968.44	7.614.963.63

Az 1908. évi főüzleteredmény-számla egyes tételeinek a múlt év megfelelő összehasonlító kimutatása ez:

	1908. évben	1907. évben
Jutalékok	1.716.026.08	1.517.453.52
Társasüzeti nyereségek	353.842.96	140.356.87
Nyereség értékpapírokon	572.441.50	531.244.82
Nyer. érézváltók és érézértékek után	122.309.75	108.969.29
Nyer. árukon	329.294.56	245.587.24
Házbérjövdelem	81.476.79	64.394.82
Nyer. rész. a Fiumei rvt.-nál	—	6.491.33
Nyer. rész. a Szegedi ker. és iparbanknál	36.409.92	32.425.24

A mérleg főbb tételei a múlt évvel összehasonlítva alig mutatnak lényegesebb eltérést, amennyiben a váltótárcza az 1908. év végén 104 millió koronát, az adósok állománya 166 millió koronát, a betétek és hitelezők 200 millió koronát tettek, míg a társasüzeti részesedések összege a tavalyi 21 millióról 30 millióra emelkedett, mely körülmény az 1908. évi 4 százalékos magyar koronajáradék, az 1908. évi 4 százalékos osztrák koronajáradék és az 1908. évi 4 százalékos Bécs városi kölcsönkötvényeknek konzervatívális átvételében leli magyarázatát. Ezen különféle kötvényösszegek a folyó évben jelentékeny eladások folytán lényegesen csökkentek. Az értékpapírok az eddigi eljárás szerint lényegesen a napi ár alatt állítottak be a mérlegbe, úgy, hogy az értékpapír-állományban jelentékeny tartalék rejtőzködik. A különféle aktívák 10,696,321 K 79 fillért tesznek ki, amely összegben a későbbi határidőre eladott értékpapírok és áruk 8,615,962 K 3 fillérrel szerepelnek. Ezek mellett még nem lesz érdektelen az egyes üzletágakat összehasonlítani az 1907. évi eredményekkel. Eszerint volt:

Váltónk:	1907-ben	1908-ban
Bejött	751.3 millió	777.8 millió
Kiment	746.9 millió	775.8 millió
Folyószámla és bizományi üzlet összesforgalma	8628 millió	9760 millió
Érézváltók és érézértékek összes forgalma	374.7 millió	508.6 millió
Pénztári forgalom összes forgalma	3918 millió	3852 millió

A tiszti fizetések és egyéb személyzeti kiadások a múlt évvel szemben 310,000 K, a költségek 108,000 K emelkedést mutatnak. Ezen többkiadás oka egyrészt, hogy az 1907. év második felében újjászervezett áruosztály személyzeti kiadásai és költségei a lefolyt üzletévet most már teljes évi összeggel terhelte, továbbá 2 új fiók szerveztetett és az üzlet fejlődése újabb személyzettszaporítást tett szükségessé, másrészt, hogy az alkalmazottak illetményeinek feljavításán kívül a múlt évi közgyűlés által elhatározott nyugdíjszabálymódosítás folytán, amely szerint a nyugdíjigény alapján a törzsfizetés 100 százaléka helyett annak 120 százaléka szolgál, a nyugdíjalap megfelelően magasabban dotáltatott.

A folyó évi március hó 19-én tartandó közgyűlésnek az igazgatóság, épügy, mint tavaly, indítványozni fogja az osztaléknak részvényenkint 40 koronában való megállapítását, továbbá a tartalékoknak 1,035,128 K 7 fillérrel való növelését. A tartalékok részére szánt összegből 700,000 K a rendes tartalékokra, 335,128 K 7 fillér pedig az ingatlanok tartalékára fog fordítani. A tartalékok összege ezáltal 35,500,000 koronára emelkedik és a 60,000,000 korona alaptőkének 59 százalékát teszi, úgy, hogy az intézet mérlegszerűen kimutatott összes saját tőkéje 95 és fél millió koronára rug. A saját tőke az intézetre kezelés végett bizott idegen tőkékkel együtt ilyformán 294 és fél milliót tesz ki, ami kétségtelenül oly hatalmas összeg, amely a Hitelbankot a nemzetközi pénzpiacra is vezető szerephez juttatja.

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszteuten. Ára 1 korona 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postai szállítás. Orvosok által ajánlva.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közgyűlése.

Budapest, február 13.

Nemcsak a bank részvényeseinek, hanem az egész pénzpiac nagy érdeklődése mellett tartotta meg legnagyobb bankjaink egyike, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* hatvanhatedik közgyűlését *Lánczy* Leó főrend elnöke alatt, élénk érdeklődése mellett. Az elnök melegen üdvözi a megjelent részvényeseket, konstatálja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben jelen van 63 részvényes 2857 részvény képviselőjében 430 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére dr. *Görgey* István királyi közjegyzőt kérte fel, annak hitelesítésére pedig dr. *Fodor* Kálmán és dr. *Kann* Lajos részvényeseket. A nagy gondnal összeállított terjedelmes évi jelentést felolvasottak vették. Kiemeljük belőle a következőket:

Az igazgatóság jelentése.

A jelentés beszámol arról a depresszióról, amely a kereskedelem és ipar terén az elmúlt esztendőben uralkodott és azt a küzdelmet, melyet a bank kifejtett azért, hogy a szokott magaslaton tartsa az üzleti forgalmat és ennek a küzdelemnek sikeres következménye, hogy a tiszta nyereség nagyobb a múlt évinél. Az elmúlt év üzleti tevékenységére térve a jelentés megemlíti, hogy a bank mobilitása minden tekintetben megfelel a legszigorúbb követelményeknek, mert eltekintve a kisorsolatlan címletek forgalmától, mintegy 276 millió koronára rugó összes passzíváival szemben 338 millió korona könnyen realizálható értékek, mint pénzkészlet, váltótárca, előlegek, értékpapírok, bankári követelések, adások stb. busás fedezetet nyújtanak. Ez a ritka mobilitás, mely, igaz, rendes időkben csak pénzáldozatok árán tartható fenn, képesíti a bankot arra, hogy az iránta támasztott igényeknek mindenképen megfelelhessen és hogy erős támasza legyen a magyar pénzpiacnak.

A bank üzletei.

A banknak egyik fő ágazata, a *váltószámítási üzlet*, 1908-ban is működésének jelentékeny tényezője maradt, amennyiben az 1908. évben 316.756.800 K összegű váltót számított le, szemben az 1907. évben leszámított 348.788.400 koronával. Az intézet körében működő Hitelrészecs Egylet 1908-ban is szokott módon hasznos tevékenységet fejtett ki. Az 1908. év végén 417 czég (a múlt évben 439) 3.934.000 K hitelt élvezett (1907-ben 4.041.000 K). Leszámított pedig 6.508.900 K értékű váltó (a múlt évben 6.162.900 K).

A *jelzálog- és községi kölcsönüzlet* terén, bár 1908-ban is a ozimletelhelyezés nagymérvű nehézségekkel találkozott és bárha változatlanul figyelemmel volt az igazgatóság arra, hogy kölcsönök megszavazásánál mindenkor lépést tartson a címletek elhelyezésével, mégis ezen a téren a múlt évvel szemben kedvezőbb eredményekre utalhat. A lefolyt évben ugyanis 772 beadványt tárgyalt, melyekben 49.254.500 K kölcsön kéretett s melyek alapján összesen 32.686.600 K-t szavazott meg. (1907-ben 7.347.000 K-t.) Az 1908. évben 295 félnek folyósított záloglevél-kölcsönök összege kitétt 12.423.400 K-t (az 1907. évben 8.015.300 K). A jelzálogkölcsönök állaga 1908. végével 188.625.148 K és 49 fill. volt. A hátralékos törlesztési részletek összege kitétt 1908. év végén 1.179.394 K 59 fill., melyre már a folyó év első napjaiban 193.171 K folyt be, úgy, hogy az 1908. év tényleges hátraléka csak 986.223 K 59 fillér. (1907. végén K 986.788.17 volt). 1908-ban folyósított a bank 65 félnek 19.500.300 K *községi kölcsönt* (1907-ben 5.230.300 K) az év végével fennállott állag pedig kitétt 209.098.587 K és 96 fillért. A hátralékos törlesztési részletek összege ezen üzletágban csekély és csupán 41.806 K-ra rugott. Forgalomban lévő ki nem sorsolt záloglevelek összege 189.716.800 K-t,

községi kötvényeké pedig 209.096.797 K-t tett ki. A lefolyt üzletévben a visszavásárolt mennyiségeken felül eladott a bank 12.468.200 K záloglevelet, 16.250.100 K községi kötvényt, összesen tehát 28.718.300 K címletet (1907-ben 19.049.800 K.) A bank tárczáiban levő saját kibocsátású címleteinek összege — amint ez a mérlegben is fel van tüntetve — n. é. 8.238.200 K-ra rug. (1907-ben 5.032.800), mely készlet időközben a mérleg lezárása óta teljesen eladatott.

Betétek és különféle hitelezők.

A kormány, a megyék és községek követelésein kívül a bank betéteinek állománya az 1908. év végén 195.951.150 K volt, ami az 1907. december 31-iki állománnyal szemben 25.940.100 K (1907-ben 23.047.165 K.) emelkedést jelent. A bank által kezelt betétek és különféle hitelezők követeléseinek egész összege az 1908. év végével 261.939.420 K-ban állott fenn. (A megelőző évben 252.651.722 K.) Ami 9.287.700 koronányi emelkedésnek felel meg. Az összes bel- és külföldön fennálló commanditék és affiliált intézetek, melyeknél a bank érdekelve van, kivétel nélkül jó eredményeket mutatnak fel. folytonos haladásnak örvendenek és azokban a körökben, melyekre működésük kiterjed, a legnagyobb bizalommal találkoznak.

A bank igazgatósága a vidéki hálózat fejlesztésére folyton különös gondot fordítván, a Borsod-Miskolci Hitelbankkal oly megállapodásra lépett, mely ezen tekintélyes és kipróbált vezetés alatt álló intézetet a bank érdekkörébe vonta, amennyiben a tőkefelemelés céljából kibocsátott új részvényeinek túlnyomó részét állandó elhelyezésként megszerezte. Részt vett a bank a Temesvári-Józsefvárosi Takarékpénztár szanalási akciójában is, ami által sikerült ezen régi intézet további fennállítását biztosítani s ezzel együtt a temesvári piacot súlyos megrázkódtatásoktól megóvni.

A bank fiókjai túlnyomólag ez idén is eredményesen működtek és állandóan emelkedő forgalmat tüntetnek fel, amint ez a következő számadatokból kivülágilag:

Az összforgalom kitétt 1908-ban 2.054 millió koronát, 1907-ben 2.011 millió koronát, a pénzforgalom kitétt 1908-ban 1.493 millió koronát, 1907-ben 1.473 millió koronát, a betétüzlet forgalma kitétt 1908-ban 892 millió koronát, 1907-ben 867 millió koronát.

Vasuti ügyek.

Megelégedéssel jelenti a bank igazgatósága, hogy a *Magyar helyi érdekű vasutak r.-t.* melynél oly nagy mértékben van a bank érdekelve, folytonos haladást tüntet fel; a bank tárczájában lévő vasuti címletek jóvedelmességére a vasuti forgalom örvedetes fejlődése folytán az idén is emelkedett, és a társaság tiszta haszna, mely 1907-re jelentékeny tartalékolás mellett 8 százalékos osztalék kifizetését tette lehetővé, az idén ismét magasabb leendő. A társaság fejlődése folytán és akcióképességének emelése érdekében részvénytőkájának szaporítása 10 millió koronáról 12 millióra indokoltnak és szükségesnek bizonyult. Ezen két millió korona részvény kibocsátása a régi részvényeseknek felajánlott átvétel útján vitetett keresztül. Ezen alkalommal jelenti az igazgatóság, hogy a Magyar helyi érdekű vasutak r.-t. nagyrészvényesei közé legújabbban a berlini Deutsche Bank is belépett, mely körülmény az intézet további fejlődésére nagy jelentőséggel bír. Jelenti még az igazgatóság, hogy a Fogaras-Brassói és Borsavölgyi h. é. vasutak részvényeit a Vasuti Bank birtokába engedte át a bank.

A *Budapesti villamos városi vasut* több rendbeli beruházás fedezésére — amint ismeretes — 7½ millió korona 4½ százalékos 30 év alatt kisorsolandó kötvényt bocsátott ki, melyeket részben fix áron, részben optiában az Angol-Osztrák Bankkal együtt átvette a bank. A *Budapesti közúti vas-pálya társaság* hálózatának kibővítése, illetőleg

újabb vonalak költségeinek fedezése végett tőkét pedig 24.816 részvényrel szaporította, melyekből 12.000 darabot elhelyezés céljából fix átváltalt, a bank, míg a fennmaradó 12.816 részvény a társaság régi részvényesei által vétetett át. Ezen műveletek teljesen lebonyolítottán, az ezekkel járó nyereség az idei mérlegben lett elszámolva. Ezen művelet alkalmából átvett a bank a társaságtól 1.300.000 K 4 százalékos kötvényt is, melyeknek elhelyezésével most foglalkozik és mely kategóriából már régebben öt milliót elhelyezett.

Különféle üzletek.

A bank által *Jassy* városából átvett 13½ millió lei kölcsön-kötvény a lefolyt üzletévben teljesen elhelyeztetvén, az evégre alakult syndikátus felosztott és az elért nyereség az idei mérlegben elszámoltatott. Hasonlóképpen végelszámolást nyertek különféle syndikátusokban fennállott kisebb részesedésekből eredő nyereségek, valamint a *Magyar erdőipar r.-t.*-gal fennállott hitelviszony lebonyolításával kapcsolatos nyereség is. A bank *Galatzi commanditja* Aug. Dall'Orso czégnél kezdeményezésére alapított a Galatzi kiviteli gőzmalom, melyben első sorban a Budapesti gőzmalom r.-t. van érdekelve és melyben szerény mértékben a bank is részt vett. Az ezen alapítással járt nyereség szintén az idei mérlegben lett elszámolva.

A *Délmagyarországi Textilipar r.-t. Lugos*, mely külföldi tőkepénzeseknek köszöni létesítését, a bank közreműködése mellett részvénytársasággá alakítottatott át és a bank részéről hitelnyújtással támogatott. Az ezen alapítással járó nyereség is elszámoltatott.

Nyereségelosztási javaslat.

A zárszámadás — amint ismeretes — 9.202.413 K 27 fill. tiszta nyereséggel zárult, ami a teljesen befizetett részvénytőke 21.91 százalékos kamatozásának felel meg. Hozzáadva az 1907. évi nyereségátvétel 898.580 K 25 fillért, a nyereség összege tehát 10.100.993 K 52 fillér. Ebből levonandó az alapszabályok 56. és 60. szakaszai értelmében 1.256.386 K 13 fillér, úgy, hogy a közgyűlés rendelkezésére állt 8.844.607 K 39 fillér. Az igazgatóság indítványozta a közgyűlést, hogy ebből 6.720.000 K az 1908. évi osztalék-szelvénynek 160 koronával való beváltására fordítsassék; az osztalék tartalék-alap javadalmazására, 800.000 K, az új banképület építkezési tartalékára 400.000 K használtassék fel; a 924.607 K 39 fillérnyi maradvány pedig mint nyereség-átvitel az 1909. év javára irassék.

Határozat.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a nyereségelosztásra vonatkozó igazgatósági javaslatokat elfogadta s a felmentvényt minden irányban megadta. Ezután *Zsilinszky* Mihály v. b. t. t. részvényes indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Lánczy* Leó főrend elnök vezérigazgatónak és a vezetőség többi tagjainak, valamint a tisztikarnak az elért eredményért és a körültekintő vezetésért. *Lánczy* elnök úgy a maga, mint a vezetőség többi tagjai és a tisztikar nevében megköszönte a bizalomnyilvánítást és örül, hogy ily szép eredményről számolhattak be. Végül a választásokat ejtették meg. A kilépő igazgatósági tagokat, névszerint: *Haggenmacher* Róbertet, *Vass* Ferenczet és *Weiss* Fülöpöt, valamint a felügyelő bizottság tagjait: *Blau* Adolfot (elnök), tatabányai *Gold* Zsigmondot, hadadi *Kovácsy* Sándort, ikvai *Pfeiffer* Mátyást, *Reimann* Lázárt és boglári *Simon* Jakabot újból egyhangulag megválasztották, mire a közgyűlés véget ért. Az osztalék kifizetését Létfőn, e hó 15-én, kezdik meg az intézet főpénztáránál.

A *Fürst-féle kartonnyomó-gyár r.-t.* mérlege Kereskedői körökben már régóta beszélnek arról, hogy a *Fürst-féle Kartonnyomó ipar és Textilkereskedelmi r.-t.* 1908-ban súlyos veszteségek érték. Mi is tudunk e hírekről; mindazonáltal

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

nem akartuk megírni a dolgot addig, míg csak részletes és számszerű adatok birtokába nem jutottunk. Ma aztán nyilvánosságra került a társaság 1908. évi mérlege, amelyből kitetszik, hogy nem kevesebb, mint 1.344.312 korona 80 fillér veszteséggel zárta le az 1908. évet. Ez az óriási veszteség, természetesen meglepetésszerű nagysága miatt szenzációként hat az üzleti világban, annál inkább, mert sokan vannak, akik alig bírják elhinni, hogy ez a nagy veszteség tisztára csak a textilipar nehéz helyzete miatt következett be. Feltűnő egyébként a mérlegben az, hogy az árukészlet maga 5.754.650 korona 08 fillérrel szerepel, ami bizony egy kissé nagy összeg. A részvénytársaság egyébként 1906-ban alakult 5 millió korona alaptőkével s átvette Fürst Jakab és fiaj karton és vászonáru nagykereskedését és a Spitzer Gerson és társai óbudai kétfestőgyárát, melyet fejlesztendő 1907-ben 2 millió koronával 7 millióra emelte alaptőkéjét. Így 1907-ben 423.172 korona nyereséget ért el, amiből 13 koronás (6,5 százalékos) osztalékot fizetett. Érthető tehát az a nagy meglepetés, amit az idei veszteség kelt mindenfelé.

A husiparosok szervezkedése. Az Országos Ipari egyesület husipari szakosztálya a fővárosi és a vidéki husiparosok, valamint a rokonszoknak nagyszámú képviselőinek jelenlétében tegnap tartotta alakuló gyűlését. A küldötteket az Országos Ipari egyesület nevében Gelléri Mór, kir. tanácsos, igazgató melegen üdvözölte és biztosította őket az Országos Ipari egyesület hathatós támogatásáról. Utána Bittner János mondott beszédet, amelyben feltárta azokat a súlyos körülményeket, amelyek az ország valamennyi husiparosát halasztást nem tűrő és erőlyes munkára készítik. Beszéde után Komáromi Sándor főtitkár tett az alakulás módjairól és a legközelebbi teendőkről, kapcsolatban az új husivizsgálati rendelettel, az adóreformmal, valamint az ipartörvény tervezetével, előterjesztést, amelyet a gyűlés egyhangulag elfogadott. Ehez képest ügyvezető elnök Bittner János, elnökhelyettes Lindmayer György, társelnökök és alelnökök pedig a fővárosi érdekesítő szövetkezetek, valamint a vidéki szakipartársulatok elnökei lettek. Gelléri Mór indítványára még az ipartörvény-ankét tárgyalásának megkezdése előtt külön szakosztályi ülésen fogják megállapítani azokat a speciális kiváltságokat, amelyek a husipar érdekei szempontjából az ipartörvényben kifejezésre juttatandók. Ugyancsak Gelléri Mór indítványára kimondta a gyűlés, hogy a husipari gyárakat is bevonják a szakosztályba.

A Budapesti Bank R.-T. közgyűlése. A Budapesti Bank Részvénytársaság ma délután tartotta negyedik évi rendes közgyűlését dr. Lukács György v. b. t. t. elnöke alatt. Az igazgatóság jelentette, hogy a Közgazdasági Hitelbank és a Budapesti Magyar Forgalmi Bank-kal való fuzió által az intézet megerősödött és a vele szemben támasztott hiteligenyeket fokozott mértékben képes kielégíteni. Az intézet betétállománya 3.554.373 korona, a váltótársa 4.349.208 korona, előlegek értékpapírokra 1.976.360 korona. A nagyobb leírások után elért 264.923 korona 13 fillér tiszta nyereség felosztására nézve elfogadta a közgyűlés az igazgatóságnak azt a javaslatát, hogy az eddigi 5 százalék helyett 6 százalékos osztalékra 186.000 koronát fordítsanak és a tartalékalapba 44.000 koronát helyezzenek. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a részvénytőkét 900.000 koronával 4 millió koronára felemeli és az alapszabályokat megfelelően módosította. Ezután az igazgatóságra beavastották Kovács Bélát és Neugebauer Sándort, a felügyelőbizottságba az eddigi tagokon kívül Próbald Lajost és Mitzy B. Miksát, az igazgató választmányba pedig új tagul Verner Lászlót. A közgyűlés végül köszönetet szavazott az elnöknek, Gál Károly helyettes elnöknek, az igazgatóságnak és a tisztikarnak.

Nehézségek az új bortörvény körül. Az új bortörvény végrehajtási rendeletében a borkereskedőkre nézve megszabott bornyilvántartási könyvek vezetését a kereskedők magukra nézve túlterhesnek érzvén, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara két sürgős felterjesztéssel fordult a kormányhoz. Az egyikben új beosztású borkönyvet ajánl a földművelésügyi miniszter figyelmébe és

együttal azt is kéri, hogy ezt a könyvet csupán az üzlettelep központjában kelljen vezetni és ne mind azokban a községekben, ahol a borkereskedőknek raktárai vannak s amelyekre nézve teljesen elégséges volna megszabni azt, hogy a kimutatás a tizen-négy nap előtti állapotnak feleljen meg. A másik beadványban arra kéri a kamara a minisztert, hogy a palackborokat árusító detailistákat oldja fel a bornyilvántartási könyv vezetésének kötelezettsége alól.

Új állami szénbánya. A kincstár hova-tova a legnagyobb magyar szénbányatulajdonos lesz azok által a vásárlások által, melyeket a legújabb időkben is eszközölt. Most már Dunántul is van bányája, megszerezvén a Dunántuli Kőszénbánya R.-T. komlói szénbányáit. Ez a bánya a jánosai Engel-család tulajdonát képezte, 1907-ben a Magyar Általános Hitelbank közreműködésével részvénytársasági alapra fektették, olyképpen azonban, hogy a Hitelbank opcióval lekötötte magának ezen szénbányatelepet. Időközben megindultak a tárgyalások a kincstárra annak megvételére végett és az arra vonatkozó szerződés — mint értesülünk — február 9-ikén létre is jött, minek következtében a komlói bányatelep vétel folytán a kincstár tulajdonába ment át.

Csöd. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényessék a mai napon kelt végzésével Herczeg és Horváth VII. ker., Rákóczi-ut 52. sz. alatt női divat- és kézműáru kereskedő ellen a csődöt megnyitotta és kinevezte csődbiztossá dr. Nitzsche Győző kir. törvényszéki bírót, tömeggondnokká dr. Preszler Jenő ügyvédet, tömeggondnokhelyettesé dr. Ötömösy Zenó ügyvédet. A követelések bejelentésének határideje 1909. évi március 20. napja, a felszámolási tárgyalás 1909. április 15-én lesz, a csődválasztmányt pedig április 17. napján választják meg.

A Schlick-gyár mérlege. A Schlick-féle vasöntöde- és gépgyár részvénytársaság ma tette közzé a múlt évről szóló mérlegét. Ez a következő:

Mérleg számla 1908. december 31-én. Vagyon. Gyári telep számla: 2.353.692,83; Gépek számlája: 2.234.118,39; Szerszám számla: 107.243,80; Biztosítási számla: 36.171,62; Iroda- és raktárberendezés számla: 1.—; Minták számlája 1.—; Fuvarozási számla: 1.—; Összesen: 4.731.229,64; Áruk és anyagok számlái: 2.149.479,01; Váltó számla: 222.402,11; Pénztár számla: 44.277,21; Értékpapír számla: 265.094,70; Vasgerendákat árusító r.-t. részvényei: 34.000; Adóssok, betétek pénzügyhatóságnál: 355.999,55; Kinlevőségek állami hivataloknál: 2.001.897,23; Egyéb kinlevőségek: 1.268.699,03; Összesen: 4.192.370,43; Végösszeg: 11.073.079,08. **Teher.** Részvénytöke számla: 4.000.000; Tartalékalap számla: 422.307,90; Gépek értékesítési tartaléka: 1.050.000; Gyári épületek értékesítési tartaléka: 750.000; Összesen: 2.222.307,90; Elfogadvány számla: 2.669.491,36; Osztalék számla: 1631,20; Hitelezők: 1.757.532,77; Üzleteredmény számla: Nyereségáthozat 1907. évről: 29.673,99; Nyereség folyó évben: 392.441,86; Összesen: 11.073.079,08 korona.

Üzleteredmény-számla. Tartozik. Felügyelő bizottsági illetmény számla: 3000; Biztosítási számla: 21.749,07; Tisztifizetések számlája: 345.508,39; Adó-számla: 50.337,51; Költség-számla: 130.581,51; Fuvarozási költség számla: 29.218,60; Gyáriüzem-költség számla: 282.036,83; Nyugdíj-gyárijárulók számla: 11.815,83; Kamatszám: 153.009,30; Összesen: 1.027.257,04. **Gépek értékesítési tartaléka:** 50.000; Gyári épületek értékesítési tartaléka: 50.000; Kétes követelések számlája: 12.336,08; Összesen: 112.336,08; Nyereség: 422.115,85; Végösszeg: 1.561.708,97 korona. **Követel.** Nyereség-áthozat 1907-ről: 29.673,99; Kétes követelések számlája: 7302,53; Adómentes-kamat számla: 25.095,40; Áruk általános számlája; nyers haszon: 1.499.637,05; Végösszeg: 1.561.708,97 korona.

Az új hajózási kartel-tarifa. Ismételten megemlékeztünk már arról a tarifa kartelról, melyet a Dunagőzhajózási társaság, a Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság, a Ferencz-esatorna gőzhajózási r.-t., Weisz Jakab és Mór és Wolfinger és Reich cégek kötöttek s amely nemcsak a hajózási díjak mértékétlen fölemelésével, hanem egyéb szállítási feltételekkel (a sulyszavatolás megtagadása az elevator rakodásnál stb.) is igen sokat ártott a gabonakereskedelemben. Minden ellenzés dacára a kartel a jövő évre is megújult s a napok-

ban állapította meg a tavaszi időnyre szóló fuvar-tételeket, melyek nagyjában a múlt évi nivóján állanak és pedig: A hajózási fuvardíjak 100 kilogrammonként a szállítási adóval s a biztosítási díjjal együtt Budapestre a következők:

Panesováról 59—62 fillér; Ujvidékről 54—56 fillér; Bezdánról 45—48 fillér; Kalocsáról 38—40 fillér; Dunaföldvárról 38—40 fillér; Szentosról 73—76 fillér; Szegedről 59—62 fillér; Zentáról 57—60 fillér; Titról 55—58 fillér; Mitroviczáról 73—76 fillér; Temesvárról 84—90 fillér; Nagybecskerekéről 59—62 fillér. Györbe a fuvardíjtétel 22 fillérrel, Wienbe 60 fillérrel magasabb.

Nem kell a magyar liszt. Évtizedeken keresztül egyik fő-főbüszkeségünk volt a — lisztünk. Az első volt a világon s a londoni finom sitemény, csakugy megkivánta a magyar lisztet, mint akár a bécsi. Hanem aztán lassanként visszatorontunk. A külföldi malomipar erősen fejlődött, a miénk pedig örökös bajokkal küzd. A szállítási tarifák föl-emelése, a hajózási kartel, az örleli forgalom stb. mind hozzájárultak malomiparunk gyengítéséhez, mely lassanként visszatoront régi piacairól. Elszomorító adatokat közöl erről a statisztikai hivatal kimutatása. Azt bizonyítja ez a statisztika, hogy lisztkivitelünk tavaly az 1907. év adataihoz képest lényegesen csökkent. Kivitelünk összehasonlítható adatai ugyanis a következők:

	1908.	1907.	Csökkenés
Ausztriába	5,539.920	6,460.971	921.051
Bosznia	319.122	379.294	60.172
A vámkülföldre	315.199	530.614	215.415
Ebből:			
Németországba	64.984	84.927	19.943
Francoiaországba	28.929	55.001	26.072
Hollandiába	12.438	40.426	27.988
Angliába	111.800	222.053	110.253
Keletindia	5.592	6.687	1.095
Braziliába	70.091	89.240	19.149

Összes liszt 6.174.241 7.370.879 1.196.638
Takarmányliszt 592.836 682.407 90.071
Korpa 431.838 1.150.469 718.631

A százalékos csökkenés tehát 1908-ban az összes vámkülföldi kivitelnél 40 százalék, a holland exportnál 70 százalék, Angliánál és Francoiaországnál 50%, Braziliánál és Ausztriánál 15%. Veszteségünk csak a vámkülföldi kivitelnél körülbelül 8 millió korona, az osztrák kivitel csökkenés 15 millió koronára tehető, nem is szólva a korpa és a takarmányliszt kivitelének csökkenéséről, amely mintegy tíz millióra rughat. Kerek összegben tehát 35 millió volt a tavalyi örlemény-kivitel csökkenése.

Munkásházák Borsodban. Borsod vármegye törvényhatósága most tartott évnegyedes ülésén tárgyalta az alispán jelentésében foglalt amaz indítványt, hogy azon megyebeli községekben, ahol a gazdasági munkásnép saját ingatlant alig szerzhet és így saját otthona megszerzésében meg van akadályozva a községek és maga a törvényhatóság jöjjön segítségére s mondja ki a közgyűlés, hogy egyelőre a vármegye négyeszd családjának épít házat. Jelentette az alispán, hogy a földművelésügyi miniszteriumban már tárgyalta a létesítendő munkásházák állami segélyezése iránt, ahol a legmesszebbmenő készséget tapasztalta. Darányi földművelésügyi miniszter Borsodvármegyében létesítendő munkásházák évi kamatterheinek enyhítésére, valameddig a házak kölcsönei fennállanak, két százalékkal járul. A vármegye 750.000 koronát vesz fel a munkásházák költségeire.

Az Első Magyar biztosító forgalma. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál 1909. év január havában 8.357.241 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 7.501.141 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 376.790 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. 1907. év december 31-dikével 417.298.409 korona biztosított tőkéről és 1.437.974 korona életjáradékáról szóló 19.692 drb. életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 111.471.258 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1907. évben 4.140.193 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 473.589.398 kor na összeg fizetett ki.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szöri próbával. prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért
Smoking-öltönyt 35 „
Frakk-öltönyt . 45 „
Prima öltönyt . 30 „
IV. kerület, Belváros
Magyar-u. 3.
I. emelet. Telefon 116-59.
Kossuth Lajos-u. mellett

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, február 13.

A készáruipiaczon barátságos volt ma a hangulat. Csokoly kínálattal szemben a malmok kezdetben kissé tartózkodók voltak ugyan, később azonban jobb vételkedvet mutattak; ekkor azonban az árubirtokosok magasabb árakat követeltek, amiért aztán csak korlátozott forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 11.000 q buza kelt el, eleinte tartott, később a tegnapiéknál 10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 27.10 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25.40 korona 76.8 kilós szerémségi buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs és zab változatlan, árpa szilárd, tengeri 5 fillérrel drágább. Forgatombba eupán rozsából került 300 q 19.75-19.80 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet kedvtelenül, de mégis a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán jó vételkedvet mutatkozott, amely folyvást fokozódott is, így aztán erősen szilárdult az irányzat és jelentékenyen emelkedtek az árfolyamok. A szilárduláshoz nagy mértékben hozzájárultak a szerbiai háborús hírek, ami legjobban meglátszott abból, hogy a már régóta teljesen elhanyagolt zab és a tengeri is sürgősen volt keresve. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 16 fillérrel, az októberi buza 12 fillérrel, az áprilisi rozs 20 fillérrel, az októberi rozs 14 fillérrel, az áprilisi zab 10 fillérrel, a májusi tengeri 8 fillérrel emelkedett.

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 1200 q 80.5 k 27.10 K, 100 q 80 k 26.90 K, 100 q 79.5 k 26.80 K, 300 q 79 k 27 K, 200 q 79 k 26.80 K felső, 1000 q 79 k 26.70 K felső, 100 q 78.7 k 27 K Budára, 300 q 78.5 k 26.90 K, 300 q 78 k 26.70 K felső, 100 q 78 k 26.50 K. Pestvidéki: 300 q 80 k 26.80 K, 500 q 79 k 27 K Budára, 200 q 79 k 26.80 K Budára, 100

q 78.5 k 26.50 K, 300 q 78.2 k 26.40 K, 300 q 78 k 26.70 K, 100 q 77.8 k 26.50 K, 100 q 77 k 26.30 K, 200 q 77 k 26 K, 100 q 77 k 26 K, 100 q 76.5 k, 250 q 76.5 k 26.20 K, 100 q 76.5 k, 100 q 76 k, 50 q 76 k, 100 q 76 k 25.80 K. Felsőmagyarországi: 100 q 79 k 26.05 K Budára, 200 q 77 k 26 K, 100 q 76 k 25.80 K. Fehérmegyei: 200 q 77.5 k 26.40 K, 300 q 76 k 26 K, 100 q 76 k 26 K. Erdélyi: 300 q 78 k 26.50 K, 500 q 76.5 k 26.15 K, 300 q 76 k 26 K. Szerémségi: 100 q 76.8 k 25.40 K. Rozs: 200 q 19.80 K, 100 q 19.75 K kpf par. Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki uj, Fejérmegyei uj, Pestvidéki, Bácskai uj, Rozs I-rendü uj, Árpá takarmány I. rendü, Köles, Zab I-rendü, Tengeri belföldi uj, Repce. Columns include Kilós, Ara 100 kg., and prices.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. február 10-től 1909. február 11-ig.

Table showing arrivals (Érkezett) and shipments (Elszállított) in terms of quantity and price for various goods like Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Elforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re: Buza áprilisra 12.79-12.81-12.85-12.81-12.84- Buza októberre 10.93-10.96-10.99-11.01-10.97- Rozs áprilisra 10.13-10.15-10.17-10.24-10.22- Rozs októberre 9.18-9.21-9.22-9.28- Zab áprilisra 8.63-8.64-8.66- Tengeri májusra 7.31-7.30-7.34-7.32-

1 óra 30 perckor zárulnak:

1909. áprilisi buza 12.88-12.89 1909. októbert buza 10.99-11.-

Table with exchange rates for 1909. Columns: 1909. áprilisi rozs, 1909. októberi rozs, 1909. áprilisi zab, 1909. májusi tengeri. Values range from 7.33 to 10.24.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén folytatólagosan kedvtelen hangulat uralkodik. A kedvezőtlen Fülpolitikai helyzetre való tekintettel a spekuláció rendkívül tartózkodó és hallani sem akar az értékek vásárlásáról. Sőt ellenkezőleg, még inkább megkontreminalja azokat, mert azon a nézetben van, hogy még tovább fognak az árfolyamok esőkkenni. Az előtőzsde megszilárdan és a tegnapi zárlatnál valamivel magasabb jegyzésekkel nyílt meg, a forgalom folyamán azonban barátságatlan volt a hangulat, mi mellett mérsékelten visszatorultak az árfolyamek. Különösen a Magyar hitel volt élenkén kinalva. A déli tőzsdén kifejezetten lanya volt az irányzat, alacsonyabb berlini jegyzésekre és bécsi eladásokra meglehetősen sürgős kinalat támadt különösen Magyar hitelben és Magyar koronajáradékban. amelyek közül az előbbi negyedfél koronával, az utóbbi 25 fillérrel csökkent. A tegnapi zárathoz viszonyítva, ma olcsóbbodott: az Osztrák hitel 1.25 koronával, a Magyar hitel 2.50 koronával, az Államvasut 2 koronával, a Magyar koronajáradék 30 fillérrel. Forgatombba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 632.75-633.25-630-630.25 koronán. Magyar hitel 743-738.25 koronán, Államvasut 673 671, Leszámitolóbank 484, Jelzálog 424, Rimamurányi 529.25-527-528, Városi villamos vasut 263.50, Közuti 572-572.50, Hazai bank 276.50-276, Magyar koronajáradék 92.05-91.75, Központi takarékpénztár 1660, Sálgotarjani 580 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 632.75-633.25-632, Magyar hitel 743-741.75-742, Osztrák-magyar államvasut 673, Rimamurányi 529.25-528.50, Magyar koronajáradék 92.05 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 631-630-629.50-630.25, Magyar hitel 741-739-738.25-739, Osztrák-magyar államvasut 671.50-671, Leszámitolóbank 484, Jelzálogbank 424, Rimamurányi 527-528, Városi villamosvasut 263.50, Közuti vaspálya 572-572.50, Magyar koronajáradék 91.90-91.75 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészevnyre: holnapra 4-5, nyolcz napra 8-10, február hónap végére 16-18 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 629.25, Magyar hitel 738.50, Államvasut 670, Jelzálog 422, Leszámitoló 482.75, Rimamurányi 5275.0, Közuti vasut 572.25, Városi vasut 263.

Budapesti értéktőzsde.

Main financial table with columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU). Rows include various financial instruments like Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, február 13. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitözsden az irányzat aránylag jelentéktelen megvilágult, mert a kínálat csekély volt és valamivel több konzum-kereslet mutatkozott. Ennek tulajdonítható, hogy buza 10—15 fillérrel drágult a múlt szombati árakhoz képest. Tiszavidéki buza 200 mm. 80 kilogrammos és 600 mm. 77.5 kg-os Kötegyánról, 1200 mm. 80.5 kg. és 700 mm. 81 kg. 12.63 K köttetett, 500 mm. 79 kg. 12.53 K Füzesgyarmatról kelt el. Ezeket a tételeket itteni malmok vásárolták. Rozs 10 fillérrel drágult és marchfeldi meg győri 10.25 K köttetett Bécsből. Árpa jobb minőségekben szilárd áron volt elhelyezhető, tengeri 5—10, zab 10 fillérrel javult.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 13.70—14.05, bécsvidéki 13.40—13.65, mosoni 12.85—12.15, tótfelvidéki 12.75—13.25, déliavasuti 12.85—12.15, marchfeldi 12.50—12.85.

Rozs: Tótfelvidéki 10.30—10.50, csepeli 10.25—10.40, különféle magyar 10.25—10.45, osztrák 10.10—10.30.

Árpa: Morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.20—9, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, déliavasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.60—7.75, cinquantin 8.85—9.40, magyar zab 9.10—9.50, válogatott 9.50—9.90 cseh, morvaországi és alsóausztriai 9.10—9.20.

Liszthen a forgalom nagyon csekély és noha a terménypiacz irányzata kedvező, az árak nem javultak. Takarmányliszt iránt érdeklődés mutatkozott, korpát is kerestek és e két cikk ára tartott.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, február 13. A törökországi események a mai előtözsden a spekulációt nagy tartózkodásra indították, dacára annak, hogy Szerbiából ma kevésbé háborús hírek érkeztek és a belpolitikai helyzetet is barátságosabban ítélik meg. Az irányzat csak kis mértékben szilárdult. Földhitelintézeti részvények az intézet kedvező mérlegére való tekintettel javultak. Laenderbank-részvényekben eladásokat eszközöltek. Államvasuti részvények tegnapi árfolyamukat megtartották. Járadékokban az üzlet kissé megcsappant. A déli tőzsde kezdetén a vezető értékek helyi eladások folytán újból gyengültek. Járadékok sem tarthatták meg árfolyamukat. Később az irányzat általánosan gyengült. Berlinből a bányaeértékek gyengülését jelentik.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 632.75, Laenderbank 434, Földhitelintézet 1069, Államvasut 673, Déli vasut 102.50, Alpési 629.50, Rimamurányi 529.50, Nyugatcsehországi 403.50, Magyar koronajáradék 91.95, Török sorsjegy 183.50 K.

1 órakor jegyzetelt:

Osztrák hitel 630.25, Magyar hitel 740, Anglió 254.50, Bankjegyek 520.50, Laenderbank 432.50, Union 535, Magyar Jelzálog 424, Államvasut 670.50, Déli vasut 102.50, Dunagózhajózási 924, Alpési 628, Rimamurányi 528.50, Orosz járadék 97.10, Török sorsjegy 183.50, Magyar koronajáradék 91.75.

Bécs, február 13. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 111.55, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 144.75, Magyar hitelbank részvény 735.50, Magyar leszámloló és váltó részvény —, Rimamurányi 526.—, Magyar ezukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 403.—, Magyar koronajáradék 91.65, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. —, Magyar nyer.k. sorsjegy 192.25, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank —, Magyar keresk. bank —.

Bécs, február 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjárdék 94.40, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 114.85, 1860-as sorsjegy 156.—, Osztrák hitel-sorsjegy 470.—, Angol-osztrák bankrészvény 293.20, Bécsi Bankverein 519.50, Osztrák-magyar bank 1746, Déli vasut 102.40, Dunagózhajózási társ. 927.—, Dohány részv. 344.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.01, Osztr. Lloyd 413.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.10—97.95, Osztr. koronajáradék 94.05, 1864-es sorsj. 268.—, Osztrák hitelintézeti részvény 629.50, Union-Bank 535.50, Osztrák Landerbank 432.25, Osztrák-magyar államvasut 670.50, Elbevölgyi vasut 444.50, Alpes részvény 627.50, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.90, Lipótkohó 408.—, Törökorsorsjegy 183.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, február 13. A tőzsde a hét végeztével túlnyomórészt gyenge irányzatú volt. Kedvezőtlen befolyással voltak a bécsi tőzsdéről érkezett bágyadt helyzetjelentések, amelyeket a balkáni eseményekkel hoztak összefüggésbe és a német ipar kétségbeesztő helyzetéről szóló jelentések. Az árfolyamcsökkenések azonban többnyire szűk hatáskörű között mozogtak, miután csak a spekuláció

által az utóbbi időben előnyben részesített papírokat realizálták erősebben. Egyébként meglehetősen tartózkodás nyilvánult az üzletek kötésében, az árfolyamok azonban nem voltak jelentékeny változásnak eláveve. A készpénzpiacz ipari értékei szintén túlnyomórészt realizációk hatása alatt szenvedtek. Magánleszámlolási kamatláb 2 1/4 százalék, napi pénz 1 1/2 százalék.

Zárlatok jegyzeteltik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.40, osztrák hitelrészvény 199.20, Déli vasut 17.90, orosz bankjegyek 215.85, 4 százalékos új orosz kölesön 77.—, Disconto Commandit 188.20, Dinamittruszt 160.80, Harpeni 191.50, Unifikált török járadék 94.20, 4.2 százalékos ezüstjárdék 94.50, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.70, Magyar koronajárdék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —, Alt. villamosság Edison 225.10, Gelsonkircheni 225.10, Laurakohó 201.50, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat) február 13. 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, Osztrák hitelintézeti részvény 199.50, Osztrák-magyar államvasut 144.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.03, Bécsi Bankverein 132.90, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.30, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 94.90, Magyar koronajárdék 92.70, Osztrák-magyar bank 126.10, Déli vasut részvény 17.80, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.4.—, Párisi váltóár 813.50, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) február 13. 4.2 százalékos ezüstjárdék 98.10, 1860, sorsjegy 158.75, Déli vasut 17.90, 4 százalékos aranyjárdék 97.60, Osztrák hitelrészvény 199.20, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.—, Nyugodt.

London, február 13. Angol consol 85 1/4.

Páris, (Zárlat) február 13. 3 százalékos Francia járadék 97.60, Osztr. aranyjárdék —, Magyar aranyjárdék 94.85, 3 százalékos Olasz járadék 103.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 287.—, 5 százalékos marokkói járadék 521.—, 4 százalékos spanyol járadék 971.02, 4 százalékos unifikált török jár. 94.95, Török sorsjegy 176.50, Török dohányrészvény 373.—, Osztrák földhitelintézet 1142.—, Osztr. Landerbank 478.—, Magyar jelzálogbank 460.—, Banque de Paris 1576, Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 109.—, Hartmann gépgyár 514.—, Urikányi község — Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piaczokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Kőbányai sertéspiacz.

Február 12. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 135—137 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 135—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 135—137 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 131—133 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgr.) 131—133 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszlovákiai állatvásár és községvidéki igazgatósága.) Február 12-én. Előző napi eladatlán maradvány 957 drb sertés, 44 drb süldő. Mai felhajtás 584 drb sertés, 71 drb süldő, összesen 1441 drb sertés, 115 drb süldő. Eladatott 468 drb sertés, 13 drb süldő. Mai maradvány 1073 drb sertés, 102 drb süldő. Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 106—110 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlyonással 130—139 fillérig, fiatal közép 220—300 kgr.ig 128—140 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig 136—142 fillérig. Hus-sertés, belföldi süldő 102—112 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Odol
Fogak legjobb szere.

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Legajánlhatóbb beszerzési források
Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legfontosabban eszközöli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusára gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Szállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triestini ált. biztosító-társaság) A múlt 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, befőrésos lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapítatott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölesős Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrásy-ut 5. Kézi zalogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalm. **kassakiverd** (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a legköltelesebben kiélezi. Munkája gyors, egyenes, a kaszát kiméli a kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: **Reichmann Sándor** Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pisurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, építélművelés műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fűrdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját tüzelővel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

villamossági részvénytársaság Budapest, V., Lipótkörút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratozím: Siemenschuckert. **Készít:** Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékekanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolóeszközöket, biztosítókat, wattóraszámolókat (Schuckert-rendszer), vezetékerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Vilámpaszemeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos banya fűtőgépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari ezélokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. es. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruhá.

Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruhása IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Minlákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú, Szenágy cég van, tisztelttel kérjük, selyemruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kiírását. Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruház kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 13. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Hóman Bálint budapesti tudományegyetemi kiegészítő könyvtáristát, a IX. fizetési osztályának megfelelő szabályszerű illetményekkel, könyvtáristát, dr. Mariay Ödön honvédelmi miniszteri fizetéstelen segédfogalmazót a vezetése alatti minisztériumhoz fizetéstelen segédfogalmazóvá, Sebestyén Ilona okleveles tanítónőt a székesfehérvári közönségi jellegű külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolához rendes tanítónővé, Blénessy Károly és Fodor Anna okleveles tanítót illetve tanítónőt a csikszentdomokosi állami elemi népiskolához rendes tanítót, illetve tanítónővé, Oswald Lajos okleveles tanítót a vágvecsei állami elemi népiskolához rendes tanítót, Kovács Irén okleveles tanítónőt a hagyadfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, br. Bedeus Zelma aradszentmártoni állami elemi iskolai tanítónőt a mikalakai állami elemi iskolához, Gajotto Orsolya okleveles tanítónőt pedig az aradszentmártoni állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Veress Ilona okleveles tanítónőt a székesfehérvári állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Jakob Gizella okleveles tanítónőt az aradmácsi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Brujman Károly okleveles tanítót a mátyusi új állami elemi népiskolához rendes tanítót, Csöregi Ferenc okleveles tanítót a mehaloronácsi állami elemi népiskolához rendes tanítót, Simon László okleveles tanítót a krasznahorvati állami elemi népiskolához rendes tanítót, Mangu Jenő okleveles tanítót az alsóvereczei állami elemi népiskolához rendes tanítót, Szentpály István temesgyarmati r. kath. jelek. iskolai okleveles tanítót a zebelyei állami elemi népiskolához rendes tanítót, Sárközi Ilona szőlősgárdói lakos, okleveles tanítót a velétei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, ifj. Sztár János okleveles tanítót a gorondi új állami elemi népiskolához rendes tanítót, Tomory Piroska okleveles tanítónőt a páczini állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Mayforth Kornélia okleveles tanítónőt a zemplénekesényi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Weisz Anna okleveles tanítónőt a resiczabányai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Klein Ferenc, Tóth József és Jankó Károly okleveles tanítókat a szelevényi külterületi új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Joó György okleveles tanítót a sebeséri állami elemi népiskolához rendes tanítót, Lyahovits Anna nyiradonyi állami állandó menházvezetőnőt a nyiradonyi állami kisdévodához kisdévodónővé, Kübecher Maira nyiracsádi állami állandó menházvezetőnőt a nyiracsádi állami kisdévodához kisdévodónővé, Halász Gizella ok-

leveles kisdévodónőt az alsójúrai állami kisdévodához kisdévodónővé, Vátyi Irma okleveles kisdévodónőt a nagydobrócei állami kisdévodához kisdévodónővé; a kolozsvári pénzügyigazgatóság Csiky Vidor kolozsvári díjtalan vámgyakornokot a kolozsvári fővámmivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pavlety Balázs makói külterületi állami elemi iskolai tanítót a hohldorfmariaeschnéi állami elemi iskolához eddigi minőségében, Szokola Gabriella nagydobrócei állami óvónőt az izsnyétei állami óvodához eddigi minőségében, Hrabár Jenő alsóvereczei állami elemi iskolai tanítót a munkácsváraljai állami elemi iskolához, Neubauer Elemér szatmárnémeti belterületi állami elemi iskolai tanítót a fogarasi állami elemi iskolához, Klein János leibiczi állami gazdasági szaktanítót a mosoni külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolához eddigi minőségében, Czeglédi István torontalmegyei és Aradi Árpád krassó-szörénymegyei segédtanügyelőköt eddigi minőségükben kölesönösen áthelyezte.

VIZÁLLÁS.

febr. 13 febr. 12 febr. 13 febr. 12

m é t e r		m é t e r	
Inn	Sohárding 0.22 0.58	Tisza	M.-Sziget 0.10 0.17
Duna	Passau 1.60 5.16		Tekeháza 0.25 0.30
	Linz 1.10 1.77		V.-Namény 0.78 0.72
	Bécs 0.80 1.64		Tolaj 0.36 0.42
	Pozsony 1.24 3.88		Tiszafüred 0.46 0.50
	Komárom 2.83 4.79		Szolnok 0.78 0.88
	Budapest 2.94 3.93		Csongrád 1.29 1.49
	Paks 6.69 2.97		Szeged 0.44 0.72
	Mohács 5.93 1.68		T.-Becse 0.24 0.80
	Gombos 4.35 1.69		Titel 1.55 0.15
	Ujvidék 1.72 0.88	Óndova	Hoór 0.85 0.85
	Pancsova 1.95 0.54	Tapoly	Bartfa 0.20 0.20
	Orsova 0.58 0.59	Bodrog	Ladmező 0.31 0.30
Morva	Morvafalu 3.48 2.25	Sajó	Zsoltza 1.29 1.26
Vág	Zsolna 0.06 0.14	Hernád	H.-Németi 0.30 0.25
	Trensen 0.00 0.03	Berettyó	Margitta 0.14 0.49
	Szered 0.46 0.84	B.-Ujfalu	0.08 0.26
Rába	Szt.-Gottárd 0.84 0.24	Csuzsa	0.42 0.32
	Sárvár 0.07 0.28	Körös	N.-Várd 0.07 0.00
	Győr 2.57 3.85		Belényes 0.23 0.28
Dráva	Varsád 0.82 0.92		Tenke 0.08 0.51
	Zákány 1.24 0.29		Gurabony 0.38 0.60
	Baros 0.60 0.72		Borosjenő 0.10 0.70
	Eszék 1.22 0.36		Békés 0.43 1.56
Mura	M.-Szerdah. 0.16 0.60		Gyoma 0.40 0.65
Száva	Zágráb 0.12 0.12	Maros	Gy.-Fehérvár 0.00 0.08
	Sziszek 0.58 0.30		Branyoska 0.42 0.00
	Mitrovicza 1.94 1.88		Soborsin 0.00 0.00
Szamos	Deés 0.00 0.08		Arad 1.06 1.06
	Szatmár 0.32 0.34		Makó 0.19 0.02
Kraszna	N.-Majtény 0.84 0.00	Temes	K.-Kostély 0.26 1.06
Latorczalunkács	0.20 0.24	Béga	Kiszeto 0.78 1.20
Labercz	Homonna 0.00 0.06		Temesvár 0.98 0.28
Ung	Perecseny 0.06 0.00		Becskerék 0.02 0.14

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

Ez az erős képzelődés később megingathatatlan hitté vált bennem és lelkembe mélyen belevésődött az elkerülhetetlenbe való megadás.

Mialatt ezeket a sorokat írom, egész biztosan tudom, hogy az Ő keze fog lesújtani. Minden életfontos különös módon kötötték meg az égi hatalmak és különös módon oldódik fel; nálam ez lesz a megoldás.

Amint az első ijedtségtől magamhoz tértem, megfordultam. Ott állt közvetlen mögöttem, hatalmas testével elzárva a szűk bejáratot Rama Ragobah volt a vetélytársam, arcát a csuf diadalérvés egészen eltorzította. Megfogtak, még pedig az az ember fogott meg, akivel szerettem volna a pokol minden kínját végigéreztetni. Nem kétkeltem már abban, hogy utolsó óráim elérkezett, de azt az elégtételt nem szereztem meg az ellenségemnek, hogy félénknem lássam. A félelem legkisebb jeleit nem mutattam és tényleg az első ijedtség leküzdése után, közömbösen néztem látszólag megpecsételt sorsom elé. Nem foglalkoztam-e magam is komolyan már többször is azzal a gondolattal, hogy öngyilkosságot követtek el? Nem nyilvánvaló-e, hogy Lóna a saját kezeirésével esett ide, hogy aztán férjének kiszolgáltasson. Ha előzőleg önkézzem akartam véget vetni az életemnek, akkor most más keze által meghalni sem lehet olyan borzalmas! Csak tudtam volna azt

a másikat is magammal rántani a kárhöz, igazán boldog lettem volna.

Rágobah törte meg a csendet.

— Most az egyszer elfeledte, hogy botját is elhozza — szólt, mialatt a hosszú kést kihuzta pengéjéből és figyelmesen vizsgálgatta élet. — Az utolsó alkalommal nagyon sietett Sahib, különben nem örvendhetnék annak a szerencsének, hogy most újból találkozunk. Legyen meggyőződve róla, hogy ez alkalommal alaposabban fogom elvégezni a munkámat. A mögöttem lévő lukban víz van. Ha egy követ bele dob, néhány pillanatig tart, amíg meghalja a loccsanást. Az emberek pedig azt mondják, hogy a víz feneketlen.

Nagyon szeretném tudni, vajjon igaz-e ez s ön ezt tapasztalni fogja. Természetes, hogy ha a dolog igaz, nem kívánhatom öntől, hogy visszatérjen és engemet erről értesítsen; ez esztelen lenne Sahib!

Oly maró gunynyal mondta, ami szinte megörjített s amint befejezte, lassan felém kezdett közeledni. De olyan erős az önfentartás ösztöne bennünk, hogy még egy öngyilkos is küzdene az életéért, ha egy másik akarná a hurokat a nyakára tenni. Annyi bizonyos, hogy ebben a pillanatban nem éreztem hajlandóságot a másvilághoz. Azzal a czélzattal, hogy időt nyerek s valahogy kikicklom a kezei közül, így szóltam hozzá:

— Miért üldöz engem? Nem látja be, hogy csak önvédelemből tettem azt, amit tettem? Ön kereste a veszélyt és én az egyetlen módot használtam fel, amely rendelkezésemre állt, hogy az életemet megmentsem. Hiszen nagyon jól tudja, nem akartam megölni, amit könnyen megtehettem volna, de megelégedtem azzal, hogy sértetlenül menekülhettem. Én...

— Ehh — szólt hevesen félbeszakítva

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő borúsra változott és kisebb mennyiségű csapadék helyenkint a déli megyékben fordult elő. A hőmérséklet nappal többnyire a fagyponthoz ingadozott, az éjjeli lehülés pedig intenzitásából veszített, a maximum Cirkvenicán 11 C. fok és a minimum Árvaváralján — 15 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hőszüljedés, helyenkint élénk szelek és délen havazás várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátna	59.3	4.6	E	2	4	4	8
Ungvár	—	3.8	E	—	—	1	14
Késmárk	65.8	14.0	N	2	2	1	0
Oszonez	—	3.0	N	—	—	1	3
Ogyalla	58.5	3.1	N	0	4	1	3
Budapest	58.0	1.2	N	4	4	2	1
Herény	59.5	4.0	N	3	4	1	4
Keszthely	58.9	3.6	N	4	4	2	4
Pécs	57.0	0.4	N	4	4	1	1
Zágráb	58.4	0.5	NE	0	4	2	1
Fiume	54.8	3.7	N	0	4	10	3
Szeged	57.9	3.6	NE	4	4	1	4
Temesvár	57.5	1.7	N	—	—	1	2
Nagyvárad	57.5	3.2	N	0	4	1	8
Kolozsvár	59.7	6.7	N	—	—	3	9
Nagyszombat	57.1	4.8	NW	0	4	1	6
Szatmár	—	6.0	N	0	4	1	1
Eger	—	0.0	NW	0	4	3	1
Árvaváralja	—	14.0	NW	0	2	0	4
Selmeczbánya	—	4.0	NW	0	4	0	6
Komárom	—	3.2	NW	0	4	0	1
Magyar-Ovár	—	7.8	NW	0	3	0	4
Sopron	—	6.4	NW	0	4	0	1
Eszék	—	2.2	N	—	—	6	0
Cirkvenica	—	4.6	E	0	4	0	11
Dobozon	—	7.1	E	0	4	0	2
Kecskemét	—	3.4	E	0	4	0	4
Oroszlána	—	4.0	E	0	0	0	0
Arad	—	0.0	NE	1	0	0	0
Zsombolya	—	0.0	N	0	0	0	0
Verscez	—	1.5	E	0	4	4	3
Orsova	—	3.3	E	0	7	0	4

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása

Tartós fogtömések,

Foghúzások (altatásban is.)

Jótállás mellett mérsékelt sabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Szájpadlás nélküli műfogak

aranyhidak, koronák,

Jól használható fogsorok el-

készítése és behelyezése.

(Folyt. köv.)

Az okszerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidiesért értéktelen és többnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva olimpiert szer a mi gumónk, melynek

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amilyent Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egyszer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhova 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrnek ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pörpörések, szepők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pörusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

a bőr ápolására!

Ajánljuk továbbá hírneves specialitásainkat:

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimítja fiatalosan üdév és vakító fehérré teszi. Eredeti csomag K 5.—. Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetet kölcsönöz. Teljesen fölismerhetetlen. Nem kendőző-szer! 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA“-crème, előállítva Virginából (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsíradék, sem semmiféle festőanyag s reggel és este használandó, előzetesen „OJA“-szappannal való mosás után. „OJA“-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuhaságúra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA“-puder az „OJA“-crème vagy az „OJA“-szappannal való mosás után használatik. Az „OJA“-pudernek előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémanyagoktól. A bőr az „OJA“-puder használata után nagyon gyöngéd és üde lesz. Ily meglőpő hatású pudert Európában eddigé még nem ismerték! Kaliforniai „OJA“-puder 1 eredeti doboz K 5.—. Kaliforniai „OJA“-puder 1 mintadoboz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA“-körömfény a körömeknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölcsönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11. PRÁGA, OBSTGASSE 9. 7555

Budapesten kapható a cégeknél: Thalmyer és Saiz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerész, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

Saját gyártmányú fűthető fűdőkád körmelegítő-kályhával kádat 14 koronától föl ebb. Elvállalok; mindenféle kutszivatnyuk és házi vízvezeték-be rendezéseket legolcsóbb áron. Lefkovicz Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-16. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

PENZ

kölesön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 650 K. József sorsjegyre 750 K. Magyar v. t. 23.— K. Bazilika 16.— K. Olasz v. t. 30.— K. Osztr. v. t. 40.— K. Hazai 30.— K. Konvertált Jelz. 105.— K. stb. stb.

A kölcsön 2 koronától kezdődő apró részletekben törlesztendő. — Hasorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy befűldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük azonnali intézés és legolcsóbb kamattal

JELZÁLOG kölcsönök minden nemet a legszolidabb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előleg nélkül. BEIFELD BANKHÁZ Bpest, Károly-körút 1 Alapított 1871-ben

VARROGÉPEK

családi és ipari célokra jótállással 12 fűttől jobban min dig kaphatók

Habán Alajos

műegypésznel Budapest, Izabella-tér 3. Kérjen árjegyzéket

A Franklin-Társulat kiadásában most jelen meg:

Filozófiai Irók Tára a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Eötvös József. VIII. kötet.

KANT prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni.

Ford. és bevezetéssel ellátta Alexander Bernát. Második javított és bővített kiadás. Ára 2 kor. 80 fillér. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer, F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Az „Egyetértés Vasárnapjában“ megjelent clichék mérsékelt áron kaphatók az Egyetértés kiadóhivatalában Bpest, VI., Eötvös-u. 32.

Minden háztulajdonos, ki meggyőződni óhajt, vajjon általyán szerint, vagy vizmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlo a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába **KUNZ-féle vizmérő-órát.** Felvilágosítást készséggel nyújt a „Budapesti Vizmérő Befűti Társaság“ **KUNZ F. cég** Központi iroda: I., Bors-utca 14. sz. — Gyár és őstóde: I., Maros-utca 19. sz. Telefon II—06. Saját gyártelep. Telefon II—06.

Magyar Styria Kötőgépgyár BUDAPEST. A legjobb és leghíresebb **kötőgépek** szahadalmazott árákkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve. Ford József Lajos cégvezető, Iroda és elárulási hely: Osengery u. 54 e

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900. **KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID** mosóviz lovak számára. **Egy üveg ára K. 2.50.** Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák elűti és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képe-tti a lovat a legnagyobb munkabírási trainingban. **A Kwizda-féle Restitutionsfluid** csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, osimkep és gőngyölés törvényesen védve. **Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. február 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárral.

A vasygáros.

Színház 5. v. Irta: Ohnét György Fordította: Pál J. Bela.

Személyek:

Beaulieu margusúó	Szacsavayné
Claire, leánya	Törör I.
Octave	Mészáros
Bligny herceg	Dezso
Préfot báró	Horváth
Sophie, neje	Nagy I.
Dablay	Mihályfi
Suzanne, négy	Váradi A.
Moulinet, gyáros	Kovacs
Athenais, leánya	Lánkey H.

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárrakkal.

Antonius és Cleopatra.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:

Marcus Antonius	Somlay
Octavius Caesar	Gál
Aemilius Lepidus	Molnár
Sextus Pompejus	Dezso
Philo	Pálfi
Demetrius	Mihályfi
Enobarbus	Szacsavay
Eros	Mészáros
Maccenas	Horsvát
Menecrates	Rónis
Monas	Bako
Alexas	Rozsachgyi
Selencus	Barthos
Jos	Hajdu
Paraszt	Gabányi
Hírnök	Pethos
Cleopatra	Márkus E.
Charmián	Molnár R.
Irast	Várady A.
Octavia	György I.

Kezdeté 1/3 órákor.

APOLLÓ-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Az idei sportélet Tátra-lomlcon, az Apolló által készített fülvétel szerdán először került bemutatásra. — Amerikai csikók I. sorozat. — Amerikai csikók II. sorozat. Little tick. — Burmah típusok és szokások. — Képek a korcsolyacgyleti légi pályáról. Szedán előző került bemutatásra. — Merkel imitator. — Frankfurtallakert. — Republiquo léghajó felszállása. — A nagy király: Ermani operából. (Eneklő kép.)

Kezdeté 5 órákor, vasár- és ünneppokon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Mendelssohn-Bartholdy Félix születésének századik évfordulója alkalmából.

Ünnepi előadás.

I.

A szentvénéji álom zenéje.

II.

Himnusz a művészekhez.

Vöröcs férfiak magán szőlőmökkel. Előadják: Pichler, Várady, Deri, Venczell és a teljes férfi kar.

III.

Mendelssohn hegedűversenye.

Zenekezesekkel és adja: Baré Emil.

Szűnet után:

IV.

Loreley.

Dramai regkep. Csizmszerelő: Medek Anna.

V.

Hazatérés.

Enekes játék egy felvonásban. Szövegét ford.: Várady Sándor. Előadják: M. Szeyer I., Fodoróé, Arányi, Ney B., Várady S. és Juhász.

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután rendez helyárrakkal.

Tánczos huszárok.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárrakkal.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irta: Hanna Ferencz. Zenéjét Szépe Ernő versette szerlette: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Gábor
Von Flüggen	Szirmai
Von Saarburg	Császár
Von Deunenwitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Heilbrück	Simai
Canisius Wolf	Papir
Herna, neje	Erdei B.
Thea, leánya	Petrásé S.
Proksch Libor	Németh
Ede, a fia	Ötvös G.
Dürenstein	Sátrány
Erna, a felesége	Nyarádóé
Hortna, leányuk	T. Harmath
Dr. Froelcker	Raskó

Kezdeté 1/3 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma vasárnap

két nagy előadás,

— a Budapesti jótekonysági egyesület javára. — Kezdetük d. u. 1/4 és esti 8 órákor.

Mindkét előadásban fellépnek a februári műsor szenzációs fő-attractiói.

Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10—1 és 3—6-ig. Telefon 93—36.

Kedden, február 23-án — Royal-terem

Kussewitzky

Sergei orosz gondonka-művész egyetlen hangversenye.

Közreműködők: Casadesus (viola d'amour) és Lindemann Frigyes (zongora).

Jegyek 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

Hétfőn, február 22-én — Royal-terem

YSAYE Eugene

hegedűművész egyetlen szólóhangversenye.

Jegyek 10, 8, 6, 4 és 3 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

Pénteken, március 5-én a Royal-teremben, YVONNE

DUBEL

a párisi Opera primadonnájának első dalestélye Budapesten.

Jegyek: 12, 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Vasárnap, március 7-én, Royalterem

Brüsszeli

vonósnyegyes 2-ik és utolsó kamaraestélye. (Béret 4. sz.)

Közreműködő: Dr. ADB MIHÁLYNÉ zongoraművész.

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Pénteken, március 12-én, Royal-terem

BUSONI

Ferruccio zongoraművész egyetlen hangversenye.

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintákkal megismer a Szabadalmakat Ertekesítő Vállalat PASZTOR (oe) oeg

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24—20.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRTSÖR

CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-tér I.	Wagner V., VI. Andrassy-ut 44.
Wehrmann B., I. Fehérvári-ut.	Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
Borovszky L., II. Pálffy-tér.	Hiatky S., VII. Aréna-ut 19.
Kubancz V., II. Budai vigadó.	Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
Derer J., III. Zsigmond-ut.	Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
(Lukács-fürdő mellett).	Mertl I., IX. Üllői-ut 111.
Göttler L., IV. Veres Pálné-u. 2.	
Nemosák M., V. Lipót-körút 11.	
Schneider L., V. Lipót-körút 2.	

EDISON

Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.

Előző előadás hétköznap d. u. 5 órákor. Vasár- és ünneppokon d. u. 3 órákor. Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan határu énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárrak: Páholy I. K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek felár.

Mozgófényképvállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncsiakra ingyen és bérmentve. Telefon 64—20.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletzetőre is legmesszebbmennyre jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, citrarok, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kitértve elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyára Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58—20.

FOGAK

és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

mű fog szpecialista Budapest, VII., Baross-tér 22. I. em. Jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Érkezőskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159—63.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis: Epest, Károly-körút 6. Árjegyzék titoktartással legyen.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54—39.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindannap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.

Böhözat, Irta: Lucian. Ezt követi:

SZERELMI FÉSZEK.

Böhözat 1 fely. Irta: Glinzer és Tanssig. Ford. Steinhardt Geza. Továbbá: Steinhardt György, Medve Matia, Sándor, Géry István és Pépny teljesen új magánszámokban, valamint: Snowball and Della, amerikai ének- és táncz kettős, Bella Mara de Toróé, korom és nomok festőné, Hona Előret, labujnygy tánczosné és Flóra, hölgy-quartett fellépte.

Jegyek: 9—12-ig és 3—6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. Kontiné donánykülönlegességi áradájában. Andrassy-ut 29. A temek télikertben reggelig táncz és zene. Előrendeli attrakciók. Kitértve zenekari Belépőjé nincs. — Vasár- és ünneppon mérsékelt helyárral előadás. Kezdeté 12 órákor.

ROYALORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap, február 14-én

két előadás

Délután fél 4 órákor mérsékelt helyárrakkal, este 8 órákor rendez helyárrakkal.

Mindkét előadásban a szenzációs februári műsor.

Obrenovics Krisztics Milán

magyar, francia és szerb dalok. — czéllövés.

3 kicsi nő. Operett.

Az öngyilkosok klubja. Dráma.

Uj bohözat! A HÁLÓSZOBALÁNY. Uj bohözat!

Tréfák, aktuális kaplék, mókák, magánszámok.

Jegyek előveteli díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt áron.

A télikert téli kertében Royal-Cabaret és tánczatrakciók reggeli 3 óráig.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszt.

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzatküldési hely Budapest, VIII., József-körút 80. Gara Géza és Tsa dronéria — Tessék árjegyzéket kérni.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. február 1-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

Személyek:
László Szaróczy
János Varsányi I.
Az ördög Herold
Elza Fenyvesi
Seym Cinka Komlósy
András Heroldné
Christenné Gyö. S.
Pálné Makrózy
Mary Kúrti S.
Lang Varga A.
Kassay Kassay

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A kivándorló.

Színmű 2 felvonásban. Irta: Herczer Ferenc.

Személyek:
Haffaludy herceg Lenyvesi
Palfalvi M. k. s. Góth
Bárány Szentgróthy Tóth
Jeszi Harmat H.
Legyi Tadóczy
Kovácsy Vendrei
Mihály Szerényi
A feleség R. asszony
Adél, leányok Hegedűs
Klára Hegedűs
Bora Ba assa
Város Karaliczky
Kriszta Hádi
Henrik Sarkadi
Bani Gyö. S.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A szirének hazája.

Kezdeté 4 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A sasfók.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Edmond Rostand. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
Reichstadi herceg Törzs
Meiternich Rátkay
Gentz Thuruczky
Olemaus Czobor
Altás Vándory
Dietrichstein Dobi
Flambeau Kormendy
A szabo Z. Monár
Bombelles Fenyvesi
Ormeester Sárossy
Az orvos Boross
Tibucco Papp
Mária Lujza Forrai R.
Teréz T. Halmy M.
Fischerzegnő Meszaros G.
Camera gróf Polgar I.
Eissler Fanny Somló

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A szerencse fia.

Komédia 4 felvonásban. Irta: Gregor Gábor.

Személyek:
Varva Kormendy
ren, a leánya Bathory G.
Szontagh Dobi
Kormos Csontos
Gakulyi Reiney
Sárosi Czobor
Reiner Váro
Stefania, a feleség Forray R.
Emma, a leányok Meszaros G.
Zsuzsanna Z. Molnár
Tarnó Vándory
David Rátkay
Lili P. Makay G.
Sebes Papp
Almoday Eera P.
Almoday Fenyvesi

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Ma az előadás kezdete 1/2 9 órakor.

9/4 órakor! Ma 9/4 órakor!

Az első stáció.

Bohózat. Irta: SATYR. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órakor! Végül 11 órakor!

„BADE ZU HAUSE“

Jelenet a gőzfürdőben. Irta: Satyr. Rendező: Rott S.

Nappali pénztár délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. — Kezdeté 1/2 2 órakor. Telefon 14-22.

PARISIANA-MULATÓ

Márvány-palota. Igazgató: Friedmann A.

Szerecsen-utca (a magy. kir. Operával szemben)

Ma és minden este:

A ragyogó, előkelő világvárosi műsor gyöngyei:

A NÉGY FARABONIS

világszenzáció.

Constance de Linden francia társulata. Gypsy Wulf amerikai társulata. Sisters Nil angol társulata. Matta-ich-Keglevich a Milánói Scala tagja. Colie-Vonia Trio oláh csoport. Little T te a csoda táncos. Fivocetti olaszok. Felin pasa hárem török társulat. Fieurs Polonaise lengyel társulat. Weeks néger társulat. Elsa de Sylvia francia kabaret diva. Nil testvérek angolok. Sisters Deyo angolok. Polly et Day amerikaiak.

Amerika legszebb nője, a new-yorki Viktoria színház sztárjának rövid vendégszereplése.

Neddes Natalia, Nógrádi Gigi, Ujvári Karoly stb. A Parisiana társulata 76 elsőrangú művészből áll.

Előadás után 1 órától reggeli 5 óráig fényes bál a márványteremben és a téli kertben. Bachó honvéd zenekar, new-yorki néger zenekara, a nagy házi zenekar és Balog Karoly cigányzenekara felváltva játszanak. Elegans buffet. Kifűző italok, ügyelmes kiszolgálás. Ejjél után 1 órától az országzserte híres Bálóné izléses levelei. — Jegy-k már a Parisiana reggeli pénztáránál kaphatók.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapestről KIRÁLY-UTCZA 58. Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivétel a legújabb stílusokban.

10 év! kezesség! OLCSÓ ÁRAK.

Szabadalmi-védjegy

és mintaoltalom

kisziklölése az összes kulturálamban.

ADLER MIKSA okl. gép-számológépes hites szab. ügyv. fő

Budapest, VI., Andrássy-út 51. szám.

Csütörtökön. 1909. február hó 18-án, este

1/2 8 orakor a Roya-teremben

May-Münster

Cornélla, opera- és dalénekesnő hangversenye

Kuliffay Izabella

főhercegi tanárno

zongoraművészno közreműködésével.

Jegyek: 2-10 koronáig Molitor Oszkár „Euterpe“ zeneműkereskedésében, (IV. ker., Kos-uth Lajos-utca 15. szám, a Semmelweis-utczával szemben) kaphatók.

Telefonszám: 6-41.

DELI

Étterem és kávéház.

a dunaparti korszón (Wurm-utca sarkán), az újonnan átalakított

FIVE O'CLOCK.

étteremben naponta

Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez.

A fényesen berendezett emeleti díszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.

A meleg és hid g ételeknek házhoz szállítása, alkalmi ebédok és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.

DELY étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol RENDSZERŰ FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkáitai jóságát részleltetési kedvezménynyel is biztositja.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-8.

Még csak néhány napig!

ORVOSI KONZILIUM. (Szatira).

Zsuzsanna Manó lapot alapít. (Tréfa). Orleum a Kabarában (új beállítás) és az új fényes műsor

1909. február hó 18-tól:

Marya Delvard, M. Henry, Carl Hollitzer, Heinz Lebrun, Arcus Troil, Oscar Leu, a müncheni „Scharf-rienter“ cabaret alapítóinak vendégjátéka.

Kezdeté 9/4 órakor. Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért.

Szőnyeg-ajándék!

300-300 nagyságban nyíró! laquerd szőnyeg, tartós minőségben 5 trt 80 kr-ért

Rosenberg és Q. I.

női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy áruház

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

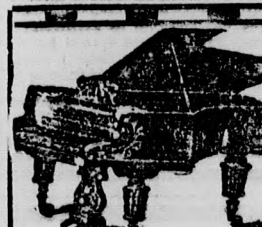
Alapítványok 1898.

BUTOR

BUDAPEST, VI., RÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SÁRKÁN) KÉNY, ANDRÁSSY-ÚT 11. NYEREN — TELEFON 62-2

EHRENTREU TESTVÉREKTEL

BUDAPEST, VI., RÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SÁRKÁN) KÉNY, ANDRÁSSY-ÚT 11. NYEREN — TELEFON 62-2

Kovács Gyula

zongoratermei

Budapest,

(Gresham-palota)

V., Ferenc József-tér 5-6.

Telefon 110-66.

Kred-iti francia gyar-menyi

para, selyemgummi és hálóanyagok

száma kor 1, 2, 3, 4, 5, 0 kor-ért

Egy kor-ért bekiold se után franko és bérmentve köldök 8 drb. leginomabb minta-ajándék: dis réte molett

NEUMAYER LIPÓT Budapest, szm-árú ktlőnyeg-sétek

VI. Váci kör t 3 sz., Anortényház

Heti műsor:

1909. február hó	III. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Hangversenyek
15 Hétfő	—	A makrancos hölgy	—	A kivándorló	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Vigadó: Filharmonikusok
16 Kedd	II. Rákóczi Ferenc	A falusi verobek	—	A király	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	—
17 Szerda	Zsidóné	A vadkacsa	Országgyűlési szialas	A kivándorló	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: A VI. ker. főreál-iskola esőlye
18 Csütörtök	Sámson és Delilla	Annuska	Lady Windermere legyezője	Izrael	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: May-Münster Cornélla Vigadó: Postás hangverseny
19 Péntek	A walkür	A naszindó	—	A kivándorló	A meztelen nő	Tánczos huszárok	A francia forradalom	—
20 Szombat	—	Antonius és Cleopatra	—	A király	A meztelen nő	Tánczos huszárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
21 Vasárnap	(d.u. este)	Az emor tra. csúaja	—	Tatarjárás	A szerencse fia	A hollandi lány	A francia forradalom	Zenepalota: Szimfonikus-est

ÉVŐESZKÖZÖK

**EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBEN**

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.**

Renard Marie Joseph Paul Theodre Páris-ban

a **31474** számú

„Berendezés kocsik továbbítására“

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba-
vétele céljából belső gyárosokkal összekötést keres; szabada-
lmat esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb fel-
világosítással szívesen szolgálnak

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly
hítes szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Váci-körút 78.

LAUSER L.-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer
tyukszem, szemölcs és a talp,
valamint a sarok bőrké-
nyedéséi, továbbá
mindennemű bőrel-
szarusodás ellen
A hatását jól
állás vál-
latta-
tik

E tapasz csak egy nagydobozban létezik és pedig árábanokint 1.20 kor.
Minden háztartásban LAUSER-féle turista-tapasz kérendő.

Központi szék, raktár:
SCHWENK L.
gyógysz. Melding-Bécs
Csak akkor valódi, ha minden hasz-
nálati utasítás és minden tapasz a
mellettes véltárggyel és aláírással
el van látva, azért is erre ügyelni kell.
Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor.
65 fill. előzetes bakludása mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer, Budapest, Király-utca 12. és
Andrássy-ut 26.

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm utca 3.

Mindenemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33. Telefon 95-33.

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK és LOKOMÓ- BILOK.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

= EGYED-
ÁRUSÍTÓ **ABELES EMIL** BUDAPEST
V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSÉL

Meghívó.

A Magyar Villamossági Részvénytársulat

t. részvényeseit az 1909. márczius 7-én délelőtt 11 órakor a Budapest
V., Váci-ut 72. sz. központi telep igazgatósági épületében megtartandó

tizenötödik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései a lefolyt év
fízletérodményeiről.
2. Az igazgatóság által megállapított mérleg előterjesztése, határozat
a nyereség felosztásáról és az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak
való felmentvény megadásáról.
3. Három igazgatósági tag megválasztása.
Budapest, 1909. évi február havában.

Az igazgatóság.

A társulat alapszabályainak értelmében husz részvénynek birtoka egy szavazatra
jogosít. A részvényesek, akik sz. v. v. jogukat gyakorolni óhajtják, részvényeiket legalább
s nappal a közgyűlés előtt elismervény elismervényben letelekényezni tartoznak. E letelekényezés
a társulat pénztárára vagy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Banknál Budapestben,
az Union-Banknál Bécsben és a Deutsche Effecten & Wechsel-Banknál Frankfurt a/M-ban
történhetik meg. A szavazó jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható.
Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületet, int zetek és kereskedelmi cégek,
valamint nők és kiskorúak a közgyűlésen jogi képviselőik útján vehetnek részt, ha az utó-
biak nem is részvényesek.

(Utányomást nem díjazunk.)

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló, ebédő, szalon, uri
szoba és irodai teljes be-
rendezések. — Dus raktár
szőnyegek, függönyök, ter-
ritők, esillárok, vas- és
rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. szám, ezelőtt Gyár utca.
Telefon 14-09.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségve-
téssel készeégesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

BUDAPESTEN.

forduljon minden
érdeklődő, ki sulyt fektet
I. fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re

Alsófehér m.

Nagybani termelésre
legalkalmasabb gyümölcs a

Szilva.

Szállítunk erőteljes fejlődésű szép koronájú fákat
1000 drbként 700.— kor.-ért.
Többi szakmabeli cikkekrol arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőültvénytelepek

Különleges vállalat

keményítő, glucose, szágó- és dextrin-gyárak
berendezésére és átalakítására

W. H. UHLAND, G. m. b. H.

LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Az étkező-, háló- és közvetlen kocsik forgalma Bu-
dapest Déli vasut pályaudvarról. Az 1908-9. évi
téli menetrendben. (Étkező kocsik.)

Budapest Déli vasut—Pragerhof között. Bu-
dapest d. v. indul reggel 8 órakor, Pragerhof érk.
2.07 órakor. Menettartam: 6 óra. — Pragerhof
indul délután 3.10 perc. Budapest d. v. érkezik
este 9.42 perc. Menettartam: 6 és fél óra.

I., II. oszt. hálókocsi Budapest Déli vasut—
Velenze (Venezia) között Pragerhof—Nabresina
— Cormonson át. Budapest déli vasut indul este
8 órakor, Velenze érkezik 2.15 perc. Menet-
tartam: 18¼ óra. — Menettartam: 20 óra.

I., II. oszt. közv. kocs Budapest d. v.—Meran
között, négy I. oszt. hálóllyel május hó végéig,
Pragerhof—Marburgon át. Budapest d. v. indul
5 órakor, Merán érkezik 1.19 perc. Menettar-
tam: 20¼ óra. Merán indul délután 3.30 perc. Bu-
dapest d. v. érkezik 10.12 perc. Menettar-
tam 18¼ óra.

I. és II. oszt. közvetlen kocs Budapest d. v.
—Franzsfeste között, (Pragerhof—Marburgon
át.) Budapest déli vasut indul este 8 órakor. Fran-
zsfestbe érkezik délután 2.30 perc. Menet-
tartam 18 és fél óra. — Franzsfestbe inul 10.45
perc. Budapest déli vasut érkezik 9.22 perc.
Menettartam: 22 és fél óra.

I. és II. oszt. közvetlen kocs Budapest d. v.
—Udine között, Pragerhof—Cormonson át. (Feb-
ruár 1-től május 15-ig.) Budapest d. v. ind. reggel
8 órakor, Udine érk. este 10.58 perc. — Udine
indul reggel 5.45 perc. Budapest d. v. érkezik
este 9.42 perc. Menettartam: 16 óra.

I., II. oszt. közvetlen kocs Budapest d. v.—
Velenze (Venezia) között. (Pragerhof—Nabresi-
na—Cormonson át.) Budapest d. v. indul este 8
órákor, Velenze érkezik délután 2.15 perc. Menet-
tartam: 18¼ óra. — Velenze indul d. u.
2.10 perc. Budapest d. v. érk. délelőtt 10.12
perc. Menettartam: 20 óra.

Budapest d. v.—Abbázia—Fiume között.
(Pragerhof—St. Peteren át.) Budapest d. v. indul
este 8 órakor, Fiume érkezés 9.50 perc. Menet-
tartam 13¼ óra. — Fiume indulás este 8.01 perc.
kor, Budapest d. v. érk. 10.12 perc. Menettar-
tam: 14¼ óra.

Budapest d. v.—Trieszt között. (Pragerhofon
át.) Budapest d. v. ind. reggel 8 órakor, Trieszt
érkezik este 9.05 perc. Menettartam: 13 óra.
— Trieszt indul reggel 7.55 perc. Budapest
d. v. érk. 9.42 perc. Menettartam: 13¼ óra.

Budapest d. v.—Pakrácz között. (Nagyka-
nizsa—Barson át.) Budapest indul este 9.50 p-
kor, Pakrácz érk. délután 2.20 perc. Menet-
tartam 15 és fél óra. — Pakrácz indul délután
2.50 perc. Budapest d. v. érk. reggel 6.30 p-
kor. Menettartam: 15¼ óra.

Gramofon Hegedűk Czimbalom
Forgatha és ön-működő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében osekészlk, ha bekerl

IVÁN és VÁRI

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes

főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részlet-törlesztésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.

Lemez műsor jegyzéket azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

Az „Első magyar iparbank”

t. e. részvényesei 1909. évi február hó 28-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz.) tartandó

XLIV. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A mérleg és zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti határozat.
4. Az igazgatóság négy tagjának, valamint a választmány tizenhét tagjának megválasztása.

Azon t. ez. részvényes urak, kik ezen közgyűlésen részvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 121. §-a) értelmében folyó évi február 25-ik napján beazóráig, délelőtt 9—12 óráig az intézet pénztáránál letenni.

Kelt Budapeston, 1909. február hó 12-én.

Az igazgatóság.

121. §. A rendes közgyűlés összehívása annak megtartása előtt két héttel a magyar hivatalos lap útján eszközöltetik. — Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, a közgyűlés előtt három nappal nevére írt részvényeit az igazgatóságnál letenni tartozik.

(Utánnvomas nem díjazatik.)

Márczius 15-iki irodalom!

SAS EDE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben	7.— kor.
SFÉBÖK ZSIGMOND: Kossuth Lajos életrejtze. Kötve	—,60 fill.
RÁKOSI VIKTOR: Korhadat fakereszték. Harmadik új. kiad. Diszköt.	4.— kor.
PÓSA L.: Szól az ének. Szavalni való haz. versek, füze 2 K. diszköt.	4.— kor.
RÁKOSI VIKTOR: Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharczából. Diszkötésben	7.— kor.
PÓSA LAJOS: A szabadság hősei. Képek az 1848—49. szabadságharczából. Képekkel	—,60 fill.
GAUSS VIKTOR: Hazza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költ.	—,60 fill.
GAUSS VIKTOR: A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharczából. Képekkel	—,60 fill.
GAÁL MOZES: A vasember fia. Történeti elbeszélés, képekkel	1.50 fill.
Bem apó. Történeti elbeszélés	—,60 fill.
HÁVAS MIHÁLY: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel	—,60 fill.
KRUDY GYULA: A komáromi fiuk. Történeti elbeszélés	1.— kor.
Elöre. Hazafias elbeszélés, képekkel	—,60 fill.
LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képekkel	1.— kor.
A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel	1.50 fill.
MADARASSY L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés	1.— kor.
PERÉNYI LAJOS: A hazaei. Hazafias elbeszélések, képekkel	—,60 fill.
TABORI ROBERT: Gábor Aron. Történeti elbeszélés	—,60 fill.
FARKAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi és 1 nő	—,30 fill.
ILLYÉS BÁLINT: Hazafias költemények. Ára füze 3 kor., kötve	5.— kor.
ÜNNEPI VERSEK: Szerkeszté. dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2. kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrészt remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ára füze 3 korona, diszkötésben	5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

BRÁZAY SÖSBORSZESZ

A LEGJOBB

NEM LÖZ-
HETE TLEN
RÁZSZER.
—
KAPRATÓ
MINDENYITT.

GYAKORJUNK ÉRTEKTELENUTANZAJOKTÓL

LEGJOBB... LEGJOBB... LEGJOBB...
PAP PAP PAP

Gichner János

ágynemű, réz-, és vasbutorgyáros, szőnyeg, függöny, parkoc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körut 20.

Fióküzlet:
(Kerepesi) Rákóczy-ut 36.
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9. sz.
Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszadom.

Gyermekkoscsik nagy választékban.

Budapest környékén családházakat építő egyesület mint szövetkezet.

Meghívó

Budapest környékén családházakat építő egyesület mint szövetkezetnek **1909. évi február 28-án délelőtt fél 9 órakor** a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkör helyiségében (VII., Almássy-tér 17. sz., I. em.) tartandó

II. évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről, a mérleg bemutatása.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása feletti határozat.
3. Igazgatók választása.
4. Felügyelő-bizottság választása.
5. Választmány választása.
6. „A” sorozatu üzletrészek kibocsátása.
7. Indítványok és pedig: I. Ágyán Kálmán tag indítványa segélyalap létesítése és a segélyalap tiszttikarának megválasztása iránt. (Tervezet mellékelve.) II. Boleška Adolf és tarsainak indítványai a következőkről: a) Az állomási utatjáró, b) Vizmü sürgös létesítése, c) A szövetkezet székhelyének és irodájának áthelyezése Rakoscsabára. d) Utak befájtása. e) Határozat a még eladatlan telkekről.

Az igazgatóság.

Az év folyamán belépett 28 tag 30 üzletrésszel, átruházottat 9 tag részéről 10 üzletrész.

Az évi mérleg következőkép alakult:
Mérleg-számla. Tartozik: Telekszámának K 206,500.—, felszerelési számlának 300.—, pénztár számlának 64,87, folyó számlának 138,683.58. Összesen: K 345,548.45.
Követel: Folyószámlától K 337,758.99, tartalék alap számlától 781,08, árva- és özvegyalap számlától 1,072.50, vízműszámlától 5,685.—, üzletrész számlától 242.25, eredmény-számlától 8,63. Összesen: K 345,548.45.
Eredmény-szám a Tartozik: Felszerelési számlának K 221.60, fizetések 625.72, költségek 21,425.391 nyereség-egyenleg 8,63. Összesen: 22,291.34.
Követel: Telekszámától K 13,718.04, nyomtatvány-számlától 2.90, késedelmi kamatszámától 18.02, beiratási díjszámlától 149.—, kamatszámától 4,147.80, 1907. évi nyereség- és veszteség-számlától 4,254.58. Összesen: K 22,291.34.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

Szőrme-kabátok	30 K-tól	1 lüster berakott alj	10-15 K.
Szőrme-boák	5 >	1 taftt berakott alj	25-30 >
Toll-boák	10 >	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 >
Flanel-pungyolák	5 >	1 gyermek-gallér	6 >
Női costümök	20 >	1 cloth alsó-szoknya	3 >
Női felöltők	12 >	1 mosó pongyola	5 >

Nagyban és kicsinyben, olcsóbban, mint bárhol az országban.

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötények, sifon- és bafiszi alsók, pamutlőrüklők, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, cretonok, delenek, selymek, lüsterok olcsóbban, mint bárhol Budapesten. Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból.

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám. Szabott árak!
Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

Birtokeladás és vétel.
Lelldonfrost László és Bauer Antal
birtokvételek és eladások közvetítésére
Bpsten, VI., Dálnok-u. 26., földszint 2.
alatt közösen irodát nyitottak.
Megbízásokat készséggel vállalnak.

MÜHLE
KERTÉSZETI TELEPE
TEMESVÁR
Árjegyzék ingyen.

Az Ujlaki Téglá és Mészégető
Részvénytársulat virágcserep-osztálya
BUDAPEST
V., Akadémia-utca 9.
Raktár: III., Bécsi-ut 134.
Ajánlja legkötőbb minőségű virágcserepeit minden méretben a leggyorsabb től a legdiszesebb kivitelig. Szintegy kert-diszket és jardinereket.
Árajánlattal és mintával szívesen szolgál.

! Lipcsei elővásár !
árumintákban és mintagyűjteményekben, porcellán és más keramiai árukban, papír, üveg, fém, bőr, fa, kosár, japán- és kínai árukban, babák, játékszerek, hangszerek, ékszerek, szappan, illatszerek és fényűzési cikkekben, mindenféle házi és gazdasági eszközökben és rokonszakmabeli árukban, kezdődik
1909. márczius hó 1-én, hétfőn
és végződik márczius hó 13-án, szombaton. — A fő forgalom azonban csak az első hétre szorítkozik.
Lipese, 1909. január 8.
Lipce város tanácsa.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K Rézagy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Fakeretű 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít!

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

Katzky Lajos
Építelmialakos-mester
Zephyr szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintáktára
Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14.
TELEFON 23-78.

Ox Fibre Brush Company, Frederick-ben,
a 15639. számú
„Készülék a munkadaraboknak kefézőtő vagy más hasonló gépek szerszámához való vezetésére“
ezimű magyar szabadalom tulajdonosai, szabadalmuknak gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek; szabadalmukat esetleg el is adják vagy gyártási engedélyt adnak. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István mérnök, szabadalmi ügyvivő Budapesten, Royal-szálloda B/.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACS
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bajakört (syphilis), borbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, onterozést és annak utóbajait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszeriker.

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle
haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Utolérhetően hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszórvos előidézésére
Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.
Shampon (hajmosó por) a legjobb fejfejlesztő szer.
Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbélyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétkúrdós a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utárvétél, a többi államokba készpénz ellenében.
RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Ox Fibre Brush Company, Frederick-ben,
a 9523. számú
„Kefék előállítására szolgáló gép“
ezimű magyar szabadalom tulajdonosai, szabadalmuknak gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek; szabadalmukat esetleg el is adják, vagy gyártási engedélyt adnak. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István mérnök, szabadalmi ügyvivő Budapesten, Royal-szálloda B/.

KOVÁRIK F. és J. gépgyár
Budapest, V., Szabadság-tér 14.
Biztos üzemért jótállás.

Első díjakkal kitüntetett
gőz- és benzinmotoros cséplők, szivógáztelepek, továbbá kanalas rendszerű páros sorú vetőgépek, arató- és kaszáló gépek.

Ox Fibre Brush Company, Frederick-ben,
a 20658. számú
„Önműködő kefédeszka mozgató berendezés sürte. köteg lyukakat furó és keféstörteket behúzó gépekhez“
ezimű magyar szabadalom tulajdonosai, szabadalmuknak gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek; szabadalmukat esetleg el is adják, vagy gyártási engedélyt adnak. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István mérnök, szabadalmi ügyvivő, Budapesten, Royal-szálloda B/.

The Diamond Match Company cég Chicago-ban,
a 17739. számú
„Gép kéregpapírról letéphető gyújtók előállítására“
ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István mérnök, szabadalmi ügyvivő Budapesten, Royal-szálloda B/.

A sárospataki malomko-gyár egyesület ajánlja:
kitűnő hírnevű sárospataki kovamalom köveit,

Megrendelések elfogadtnak: A sárospataki kovamalomko-gyárban Sárospatakon. (Posta és vasúti állomás.) Ugyanannan árjegyzék ingyen s bérmentve kapható. Mint hogy nagyon sok más csekélyebb értékű malomkö is sárospataki néven kerül forgalomba, ezért a gyár vagy közvetlenül a gyárban, vagy meghívó utazók útján tenni a megrendeléseket, különösen kiemelttérven, hogy malomköveink „Sárospataki kovamalomko-gyár”, illetve sárospataki malomko-gyár egyesületi jezzel vannak ellátva.

Szabadalom-értékesítés.
 Krügl Márton malomtulajdonos Florisdorfi lakos

22968 számú és „Gabonahéjazó és tisztítógép“

című magyar szabadalom tulajdonosa magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Szabadalmakat Értékesítő Társulat” Pásztor czég Bpest, VII. Erzsébet-körút 17.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál
 Budapest, Baross-tér 4.
 Áraim bámulatos olcsók.

Legújabb és az átlék újonc porcellán lámpa, romános edény egész konyhaberendezék, mennyasszonyi kőengre, nagybárándok. Minden vidék megrendeléseknél egyben áll az aral kisomagolni és sem tartás esetén saját költségére visszaküldeni.

Étkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, osak 3.50
Étkészlet 6 személyre, teljesen mo ern íacon, festve és aranyozással beépítve 6.50
Étkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, diszes festés, elsőrendű minőség 7.95
Étkészlet 6 személyre, rendkívül diszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel 10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék-csakis elsőrendű 12 személyes étkező-ké zleekben diszesen festve, dusan aranyozott rokokó-lagou kétázer égeve, finom minőségű porcellán árak:

2 órály levestál	2 mártás alja	25
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál	
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál	
2 nagy tésztátál	2 sórtartó	
2 kis tésztátál	12 mély tányér	
2 főzeléktál	36 lapos tányér	
2 sáttátál	12 kis tányér	
2 mártástál		

25 FORINT.

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
Étkészlet 12 személyre, rokokó-stílus, finom minőségű, 42 drb., diszes festésű s beépítve 12.50
Tea vagy kávékészlet festve és beépített aranyozással rokokó stílus 8.25
Tea vagy kávékészlet, diszes és beépített cus aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel 4.-
6 személyes likórkészlet, festett és beépített aranyozással 7.75
6 személyes bor-s., sörs., vagy vizes készlet festett és beépített aranyozással 1.75
1 tea asztal diszes, nagy, valódi májorka moslókészlet 4.50
Porcellán tányérok, tiszta fehér, mály, lapos 8 és 10 1.50
Vizes vagy boros pohár 8 és 10 1.50
1 asztali lámpa aranyozott, diszes 1.50

6 személyes finom üveggészlet
 véselt, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6.50
6 boros pohár	1 vizes kancsó	
6 likórs pohár	1 boros butyka	
6 sörs pohár	1 háor üveg	

1 soménzorott kávédaráló csak ---.85
 Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás
 ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz
 Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
 Rákóczi-ut végén.

Félelme a beteg ember,

mert hiszen nemcsak munkaejét bénítja meg a betegség, de együtt szenved vele egész környezete és ha beteg a család-fonrtartó, ugyszólván beteg és nyomott hangulatban van egész családja is. Sokan túlik néma megadással az idegyöngeségnek rettentő kínjait a nélkül, hogy észükbe jutna, hogy az idegyöngeségnek leghatásosabb szerét: a villamos gyógymódot megkísérleljék. Pedig egyre hóllit minden vonalon a villamos gyógymód, mert az orvosi tudomány ez a része ma már épp olyan reális ismereteken alapszik, mint a gyógyászatnak akármilyen más ága. A legtökéletesebb vilamszerkezet pedig, mely az idegyöngeségi állapotok leküzdésére alkalmas: az **ELEKTRO-VITALIZER** készülék, a melyet mindenki foglalkozásának megzavarása nélkül kényelmesen, saját otthonában használhat orvosi utmutatásaink értelmében. Büszkén valljuk, hogy ezzel a készülékkel ma már Magyarországon a betegek ezreit gyógyítottuk meg, de még mindig akadnak kételkedők, mindig vannak elfogult emberek, akik bizalmatlansággal viselgetnek ezen kiváló gyógymód iránt, pedig ezt a gyógymódot megismerni minden betegnek kötelessége volna. Mi éppen nem titkolódnunk ezen gyógymód mibenlétével, hanem ellenkezőleg egész nyíltan és őszintén hirdetjük, hogy teljesen inyen adott nyújtunk mindenkinek arra, hogy ismerkedjék meg az **Elektro-Vitalizer**-rel s az azzal elért fényes eredményekkel.

INGYEN és bérmentve adunk a közönség kezébe egy népszerű nyelven megírt, gazdagon illusztrált értekezést, mely külön kötetben férfiak és nők részére tárgyalja gyógymódunkat. Mindenki tehát, aki ezen lapra való hivatkozással kéri, **INGYEN** és zárt borítékban fogja azt megkapni. Az ilyen alkalmat kár volna elmulasztani, mert ilyen érdekes és szép könyvet nem hisszük, hogy akárcik is tudna ingyen a közönségnek nyújtani.

Az **ELEKTRO-VITALIZER** készülék az idegyöngeség általános eseteiben, reuma, neuralgiás banta máknál, fejfájás, álmatlanságnál, bémulásnál nagyon szép sikkerrel alkalmazható és az **ELEKTRO-VITALIZER** előnyeit ma már Európának leghíresebb szaktekintélyei is elismerik, mir is a legszebb bizonylatok tanuskodnak.

„Elektro-Vitalizer“ orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az Elektro-Vitalizer orv. rend.-int.
 Budapest, Károly-körút 2. félem. 10. sz.
 Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt borítékban elküldeni a **Modern Villamos gyógymódról** szóló művet.

ferfiak } részére. A nem kívánt kötet törlendő.
 nők }
 Név: .....
 Cím: .....

Elismerő-leveél.

Blaubaehér Jánosné, Iklad, u. p. Aszód, 1909.
 január 7. Igen tisztelt Doktor ur! Van szerencsém értesíteni, hogy a módra az Elektro-Vitalizer készüléket hasznalom, állapotom, a mely szeptember, október és november hónapokban oly súlyos volt, most már teljesen helyreállott. Nem volt sem étvágyam, sem aludni nem tudtam, sőt mozdulni sem és a fejemet sem voltam képes tartani. Bizony, állapotom annyira szomorú volt, hogy h szamaratózóm teljesen elcsigédtek és lemondtak felépüsemről, sőt forró imákkal kérték a Mindenhatót, váitana meg kínjaimtól a halál által s ma hála a Mindenhatónak, egészen em — e világ legdrágább kincsé — teljesen helyreállott, miért is nem mulasztatom el, hogy Önnek, igen tisztelt doktor ur, hálas köszönetemet kifejezzem.

3462-T sz. 1908.
 Téli üdülő- és gyógyhelyek a Déli vasút mentén.
 Vonatösszeköttetések és menetárák Budapestről a Déli vasút pályaudvaráról.)

Abbázia (Nagykanizsa—Pragerhofon át)
 Budapest d. v. indul gyorsvonat 8.00 reggel, sz. v. 5 óra délután. gy. v. 8 óraker este. Abbázia—Matuglie érk. gy. v. 9.35 este, gy. v. 9.21 d. e., gy. v. 9.21 d. e. Menetjegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 64.50 korona, II. oszt. 46 korona, III. oszt. 29.50 korona

Görz (Nagykanizsa—Pragerhofon át) Budapest déli vasút indul gyorsvonat 8 óraker reggel, személyvonat 5 óraker délután, gyorsvonat 8 este, személyvonat 9.50 este. Görz érkezik gyorsvonat 9.52 este, gyorsvonat 7.16 délelőtti gyorsvonat 10.04 délelőtti, 6.21 este. Menetjegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 69.60 korona, II. oszt. 49.80 kor., III. oszt. 32 korona.

Bozen—Gries. (Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzensfesten át) Budapest déli vasút indul személyvonat 6.50 reggel, gyorsvonat 8 óraker reggel, személyvonat 5 óraker délután, gyorsvonat 8 óraker este, személyvonat 9.50 este. Bozen—Gries érkezik személyvonat 1.03 délután, gyorsvonat 5.55 reggel, gyorsvonat 12.02 délután, gyorsvonat 4.03 délután, személyvonat 12.21 éjjel. Menetjegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 79.80 korona, II. oszt. 57.80 korona, III. oszt. 36.90 korona. továbbá 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakítható oda- és vissza utazásra gyorsvonatokra: I. oszt. 138 korona, II. oszt. 102.80 korona, III. oszt. 66.50 korona.

Merán (Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzensfesten át) Budapest déli vasút indul személyvonat 6.50 reggel, gyorsvonat 8 óraker reggel, személyvonat 5 óraker délután, gyorsvonat 8 óraker este. Merán érkezik személyvonat 3.29 d. u., személyvonat 7.25 d. e., személyvonat 1.19 d. u., személyvonat 5.34 délután. Menetjegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 83.20 korona, II. oszt. 60.90 korona, III. oszt. 39 korona.

Arco (Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzensfesten át) Budapest déli vasút indul személyvonat 6.50 reggel, gyorsvonat 8 óraker reggel, személyvonat 5 óraker délután, gyorsvonat 8 óraker este. Arco érk. személyvonat 3.32 d. u., személyvonat 9.21 d. e., személyvonat 3.32 d. u., személyvonat 7.14 este. Menetjegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 92.60 korona, II. oszt. 67.70 korona, III. oszt. 43.20 korona.

Inhalatorium,
 pneumatikus kamara,
 póstyéni iszapkura,
 villamos szénsavas
 forrólégfürdők

Dr. PAJOR új vizgyógyintézete
 és szanatoriumában
 Budapest, VIII., Vas-utca 17
 Bejárók és benlakóknak.

Biztos gyógyulást keresőknek
 kik bármely
 nemi betegségben szenvednek

mint hgyeső és hólyagbajok, hgyesőszűkületek, vizelesi zavarak, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (epihilis) az onfertőzés utóbjaként fellépő hólyagbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily borkiütések stb. nőknél fehérő yás, méhnyakjok nla os, gyors és gyökös és gyógyítására szigoruan tudományos és lelki-meretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai
 hírneves szakorvosi rendelő-intézetét
 Budapest, VI., Andrásy-ut 24.

Rendelés naponta 10—4-ig és este 7—8-ig. Idült hgyeső és hólyagbajok vizsgálata. Villamos hgyesőtűkór segélyvel. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskóva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C. 28

Fiatál,
legfeljebb 20 éves szép és művelt szöplőtlen multu teljesen megbízható házigazdát keresek. Csakis tényképekkel ellátott ajánlott leveleket kérek. Cím a kiadóhivatalban. 5721

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakományokat, utólagos díjfizetéssel s igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Ármán és Társa, Baross-ér 18. Telefon 97—66.

Csemegeszőlő,
fagymentesen csomagolva postaköszvényes 3.50 K. csemegésalma, papírhegyű dió 3.30, világos kajszinbarozklevár kg. 1.80, mézédés szilvalekvárnak 80 fill., különleges bírsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztat hasábbal postafizetésként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztat,
kosáruvegként 2.20, világos kajszinbarozklevárt kg.-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillérről, különleges bírsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Fajborokat,
lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával, kisüston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Dívatos
női szőrmegallérok K 2-től kezdve feljebb a legjobb kivitelben kaphatók: Erzsébet-körút 5., fidsz. 6. szűcsmesternél.

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermekágy 11, összecsuksító vaságy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rezgarnis 2.50. Összecsuksító tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22—66. 26975

Parlamentl
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a G. Holsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vitgyűzzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépekről s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamokról független. Telefon 64—68. Beírások egész napon át. 22944

Pénzszekrények
és amerikai irrodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Grammofon!
200 koronás, vadonatúj, 16 forintért eladó. Lemezek! Nyár-utca 5., ajtó 5. Ritka alkalom. 5718

Kocsi-árúcsarnok
VII. Rákóczi-út 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Külföldi menedzseri felügyelet
nyílik alkalom a legelődugottabb faluban is, ha a Sächsisch-Orientalische Lebensmittel-Import-Gesellschaft, Mittweida i. Sa. részére vajot, tojást, sajtot, általában bármilyen élelmiszert rendszeresen vásárol és saját hasznának felszámításával postán vagy vasúton megküldi. Kérjen utasítást! Megbízás nélkül feladott esomagokat nem fogadunk el! Magyar levelezés.

CSIZ
a kontinensen a legerősebb Jódium gyógyfürdő. A meglegő gyógy-reményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos elsőrendű bérház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tenisz, tom o-lak, kirándulások. Vasút állomás, posta, tanfolya helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Katonatisztok, állam hivatalnokoknak elő- és utóidejében 50 százalékos kedvezmény. Prospektussal szolgál a furdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelhető használati utasítással a furdőigazgatóságnál és EDESKUTYLA, főelárásitónál Budapestben.

Zálogszedőulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Vadászfegyver
Ritka kezező alkalmivétel, egyenként is potom aron eladó. Közöttük Topleworkules Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zaru. Bücksflinte 40 frt. Schmelles Mannlicher 28 frt. Eljectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélesővekkkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Branning Wlodoghammerles, ugyanint alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más fínom fényképezőgép, perzsa szőnyeg és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnali eladó. IV/E. Egyetem-ter 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

Jogi,
politikai szigorlatokra, állam- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgágra, ugyintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., ill. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 661

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Diszertkezdvelők
kérjenek árjegyzéket az Elso magyar díjnyerő-fiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmend. 120 fajta tüvelvélűfák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók! 5720

Ha meglepő és praktikus alkalmi ajándekre akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6. (volt Granátos-utca) céghez forduljunk. E régi szolid cégnek előnyösen szerezhettünk be arany-, ezüst- és ékszerárut. 29505

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytül kísért háziszert a dr. William Hartley tapár amorkái erőtáppora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 29 kilo gyarapodásért jótallasi. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbaajo-soknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintutvetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „S. enográfia“ Országos Gabelsberger gyorsírás- és gépiró-iskola-ban havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és disz munkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia“ szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 293

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszeret és regiszteret veszek és eladok. Kortárs ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyinteztet

Váczi.
Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskat, kő- és kőcseszt, szerszámokat, emelőgépeket, kettős attétellel tűzfűtőeszközöket, kerti és locomobilfeszítendőket stb. stb.
Állandó nagy raktár.
! Kerjen ajánlatot !

BUTOROK
hálo-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarniturrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok. 261

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csiladi Singer varrógép, zarszekrényhöz 5 évi jótállással csakis **SINGER A.** mügépszénel
Bpest, főútlelet Akaofa-u. 55. Mindennemű varrógépek javítását a legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban állandó nagy raktár **LAUB LIPÓT**
BUDAPEST, 648
Liszt Ferenc-tér 17. sz

INGYEN!
Sérvkötő,
műtábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.
UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK
páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérv is elzárható.
SÉRVKÖTŐK
egyoldalu 4—14, két old. 8—22, gummiból 8—12 korona.
Gummiharisnyak, haskötők
nérték szerint készítettnek.
+ Magyar Orvosi +
Műszeriár +
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)
Pentos círára és a városi keresztra ügyeljünk.

Réthy
név látható a valódi pemetetű ezukorka minden egyes darabkáján. 26796

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok

Rézagy ..... frt 48.—
Vasagy matracozzal 8.50
Gyermekagy 11.50
Sodronnyagy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyártárban.

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz.
TELEFON 57—01.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép
27 forintért
karika-hajost 40 forintért, centrálhobint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállított, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Főútlelet u. 40. fidsz. 5. Vizsonteladókak arengedni

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt

készpenzübeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszerboltban Prospektus és árjegyzék ingyen. 648
Budapest, Király-u. 53.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpenzöléggel beraktároz bármennemű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárába csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 3984

Beszélőgépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részlet-fizetésre is olcsón kaphatók. **MAGY. IPAR ES KERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST,**
VI., Király-utca 76. sz. Kerjen árjegyzéket!

!! Olcsó kölesönök !!
Tisztviselő kölesönt
6—6 1/2 o-ra, 15—35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költségek nincsen! Díjazás utólagos! **Lezálogkölesönt 4-4 1/2 o-ra 4-62—5.0. % annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2 o-ra 6-6 1/2 o-ra az érték 75% o-ig a tóna iszfeleknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshiteit, Váltókölésönt gyorsan és előnyösen foly-sítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adás-vétele. Os tályorsjogyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, V. Lipótkörút 29. II. em. Telefon: 105—34. Válaszbélyeg. 23430**

BENZINMOTOROK
15—25 lóerőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kallai mo. orteleven
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanint használt gőzszéplőkészletek és orlamalmok is kaphatók.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódanál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62—80.

A széküldes megkezdődött
Luxus áráim nincsenek,

darabja
6
FORINT
Valódi hazai kanárik, a legfinomabb anekturákkal, fuvola- és fülmüle-hangsal, mely gyasz-és vben görülő ánekkel. A legújabb készület szerint betanítva, szefter-féle hangolva. Hathó api próbaidő. Kiszérlés meg van engedve. Tény-szónstény 1 forint 60 kr. Kanári-táplálék 6 kg. csak, 1 frt 60 kr.

A. SAUER
Meierhofen bei Karlsbad.

INGYEN
BRÁGEBB, MINT NÁLUNK RENDEL FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
KÉPEK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPEK 5 KORONÁÉRT
DÍZ-ES PASZPARTYVAL
55-68 CCM. NAGYSÁG RAN
CSOMAGOLVA. SZITÉS
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐM MINDENNYIT
PELVÉTESSÉG
STAVATOSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL PÉTERPÁRTYVAL
BUDAPEST, VI. KÖZTÉRBELI U. 46
KÖZTÉRBELI U. 46
REZETTEZŐI KUALITÁSON
DÍZLEVELEK KÉSZÍTTEL
ARANY-ÉREMMEL

KÖZIGAZGATÁS.

A városi üzemekről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Az „Egyetértés“ legutóbbi száma ismeretvéen a városok országgyűlési képviselői által kiküldött háztartási bizottság jelentését, megemlékezett a városi üzemekről is, illetőleg a jelentésnek arról az indítványáról, hogy a városok ezeket az üzemeiket vegyék a saját kezelésükbe, minthogy azok igen jól jövedelmező vállalatoknak bizonyultak.

Ebből a szempontból az „Egyetértés“ is helyeselné látszik az eszmét, de jól esett olvasnunk, hogy nem általánosságban, hanem csak egyik részletében. Vagyis nem jelenti ki, hogy minden városi üzemet házi kezelésbe kell venni, ellenben kiemeli, hogy a városok, részint jövedelmeik emelésére, részint politikai önkormányzati jogaiknak minden megtámadtatás elleni megvédése céljából alakítsanak városi takarékpénztárakat, esetleg hitelzövetkezeteket.

Megörültünk az „Egyetértés“ tartózkodó magatartásának mindazok, kik az érem másik oldalát is meg szeretik nézni, ha értékeléséről van szó, és nem tartózkodom kijelenteni, hogy ugyanebből a szempontból viszont a bizottsági jelentés nagyon is határozott állásfoglalása ugyancsak nagy szöveget ütött a fejünkbe.

Mert olvassuk csak, miképpen indokolja a jelentés ezt az indítványát?

„Régóta feltűnést kelt — szól a jelentés, — hogy míg külföldön a városoknak és községeknek tekintélyes jövedelmet adnak azok az üzemek, amelyek városi kezelésben vannak, addig nálunk ezek az üzemek legtöbb helyen a magán-üzérkedésnek vannak átengedve. A fővárosnak is az állam, igen helyesen, milliókat és milliókat fizet segélyként, sajnos azonban, elnézi azt, hogy a legnagyobb hasznot biztosító vállalkozások, mint a világítás és a helyi közlekedés is, magánvállalkozóknak szolgáltatásnak mérhetetlen jövedelmeket.“

Erre az indokolásra nem tehetem, hogy egy-két megjegyzést ne tegyek.

Mindenekelőtt konstatálni kívánom például, hogy a külföldre való hivatkozásban egy kis időrendbeli tévedés esuzzott be, rövid félszázad esztendőit tudniillik a jelentés szerkesztői nem létezének tekintenek. Mert igaz ugyan, hogy csakugyan a nagyváros van a külföldön (Németországban főképen), ahol a helyi világítás és a közlekedés városi kezelésben van és jövedelmez is, de valahogy azt ne tessék hinni, hogy ez ötven-hatvan év előtt is így volt, amikor tudniillik azokat az üzemeiket a senmiből megcsinálták. Tessék csak utána nézni, vagy aki tudja, emlékezzék rá vissza, hogy a gázvilágítást egész Bajországra, sőt Ausztria legtöbb városában egy igen élelmes magánvállalat, az augsburgi légszuszgyár részvénytársaság honosította meg, Ausztrián át beszármazott hozzáak is, és az ötvenes és hatvanas években számos vidéki városunkban épített gyárat. Valami ötven várost látott így elvilágítással, s azok a gyárak akkor mind neki jövedelmeztek. Mig ellenben ma már, mikor a szabadalmi sorban lejártak, a gyárak a háramlási jognál fogva az illető városok tulajdonába mentek át, s ezek azokat házi kezelésben tartják.

Es e két dolog közt nagy különbség van. Mert egy már kész gyárat, félszázad óta fennálló üzemével, teljesen begyakorolt személyzetével, technikai és kereskedelmi igazgatóival, tehát csupa kipróbált emberekkel átvenni és jövedelmezésben tartani, az gyermekjáték. Erre azonban nem kell tanácsadás, mert ezt a mi városaink a maguk elméjéről is megeselepszik; példa rá a hivatkozott Budapest székesfőváros is, melyet még a most utólag beadott és harminczötmillió korona értékű ajándékkal fölerő társasági ajánlat sem fog megtevesztetni és elriteni attól a szándékától, hogy a légszuszgyárat a maga kezelésébe vegye. A vidéken viszont, Debreczen városáról tudjuk, hogy ugy egy évtized alatt, mikor az augsburgi társaság koncessziója lejárt, átvette a gázgyárat, és pompásan jövedelmezte.

Ellenben ki merné a felelősséget magára venni abban a tekintetben, hogy vidéki városaink derék jogvézgett polgármestereinek és tanácsának azt ajánlja, hogy azok maguk alapítsanak gázgyári vállalatot? Szép kis dolgok nőhetnék ott ki magukat, ahol keres-

kedelmi és mérnöki szakértelem hiányában nekivágnának a város urai, és elkezdenék újra feltalálni a gázvilágítási üzem apró titkait. Egy két évtized alatt mindenestre beletanulnának, de ki fizetné helyettük a tandíjat?

Szóval ez a dolog egy kétélű fegyver, amelylyel jó lesz csinján bánni. És szépen megvárni, amíg a városok által adott koncessziók letelnek, s nemcsak a gyárak, de a kész üzemek, az eleven üzlet, a maga biztosított jövedelmezőségével szerződés szerint ráháramlik a városokra. Ahol, tudniillik, már van ilyen üzem. Ott ellenben, ahol még csak ezután csinálják meg, csak bízzák ezután is üzletemberekre, akiknek szakértelmével, körültekintő óvatosságával és rátermettségével ugy sem bírhat más, csak az, aki ilyen üzemekben nevelkedett. Az egyedüli, amit tenni lehet, az, hogy ha a belügyminisztérium az ilyen üzemek létesítése céljából kötött szerződéseket jogi, műszaki és kereskedelmi szempontból lehetőleg még szigorubb ellenőrzés alá veti, mint eddig vetette. És akkor el lehet érni ugyanazt a célt, amelyet a jelentés elérni óhajti, tudniillik a vállalat jövedelmezőségében mindjárt az első évben részesedni fognak a városok is.

Es ami áll a világítási üzembről, ugyanazt mondhatjuk a helyi közlekedésről is. Könnyű, például, Bécs székesfővárosnak most milliókat beszédni az utcai vasuti forgalomból, mikor egy évtized előtt egyszerűen rátette a kezét a virágzó magánvállalatra. De ugyanaz a zseniális Lueger, honunk kiváló barátja, vajjon hol volt, mikor ezt a vállalatot alapították? Vagy egyáltalában, mióta főpolgármestere Bécsnek, micsoda közművet létesített, mit alapított, mit alkotott? A válasz kétségbeesítően negatív e kérdésekre, és így egész határozottsággal feltételezhetjük, hogy a bécsi vasuthálózatot ő ugyan soha ki nem építette volna, még kevesbbé tette volna jövedelmezővé. Ment ahoz, hogy egy sok milliót vállalat létrejöttön és jövedelmezzen, ahoz éppen olyan istenadta teher kell, mint például az operai tenor szerepköre betöltéséhez. Lehet valaki tehát igen jó polgármester, a városi színházban azonban még sem énekelheti a Tanhausert, és kénytelen énekest fogadni, vagy be kell esukni a színházat.

Magyar festők.

Nines azon mit tünődni, gondolkozni és meditatálni, hogy a magyar művészetek közül melyik vezet tudásban, diadalban és európai mértékben. Kétségtelen, hogy a nemzeti kultúrából legragyogóbban a festőművészet tört elő. A toll, az irodalmi művészet száma még nagyon szerény ösvényen jár a mi határaink között is. Hát még a nyugat szédültesen nagy könyvkultúrájában. Bizony a mi írásunk csak szerzegés. A zenénk? Az heleszorult néhány barnaképu cigány „bonvivant“ szárazfájába. Ez legalább a külföld egész ismerete a magyar muzsikáról. Szobraink előtt álmékkodva áll meg a külföldi szakértő, elgondolkozván, minő kifordított állapotok is vannak minálunk. Mert ime itt a szobrászok faragják az éleket, akiknek pedig a szellemes élezelődés volna a mesterségük, márványnál súlyosabb és komorabb humort ontanak.

Szóval, a magyar muzsa-család hölgyei még meglehetősen csitri közös hajadoak amögött a grand-dame mögött, aki a dicsőséges magyar palette-et viszi előre. A magyar festők tudásban, művészi erőben alkotó tehetőségben a magyar szellem legerősebb harszói, akik előtt Páris, Velence, München szép-művészeti bástyái már akkor meghódoltak, amikor itthon a „műértelem“ még csodálkozva bámult azokra a szivettépően bárgyu reprodukciókra, amelyek a „Vadász halála“ „Zsuzsanna a fürdőkádban“. „A négy évszak“, „Csendélet“ és egyéb megrendítő események naiv színkeverékei voltak. Pedig a fejlődés gyökerei nem is nyulnak igen mélyre. A magyar génusz erejét hosszú keserves történelmi idők önvédelmi harsza kötötte le és tudja van, hogy a fegyverek közt pihennek a muzsák.

De a festőművészet terén oly öserejű tehetéseket termelt a magyar föld, melyek a nemzeti újjászületés nagy evolúziójában a magyar művészet fáját egyszerre megérlették és ma már ennek a fának pompás virágzásában gyönyörködhetünk. Ezek a talentumok a művészet halhatatlanjai között mindvégig hirdetni fogják a magyar név dicsőségét.

A tollunkra túlul ez a kis eszmélkedés, amikor el akarjuk mondani impresszionkat egy pazar gazdagságu műről, amely a magyar szépművészetnek valóságga revelációja. „Magyar festők“ cím alatt, külső díszére, tartalmára és értékére egyaránt pompás, kiváló jelentőségű gyűjtemény jelent meg a magyar festőművészet remekeiből. Ezt a grandiózus munkát lapozgattuk, ebben gyönyörködöttünk, amikor a magyar festők dicsőrete így kikívánczolt a lelkiünkbe. Mert amit ebben a fényes kulturájú munkában összehordva láttunk, az a legerősebb magyar művészet legteljesebb virágása. Negyvenöt magyar festőnek a mesterműveit kaptuk olyan garmadában, amelynél káprázatöbbsz gazdagságot a magyar művészetek egyik ága sem mutathat fel. Dr. Koronghi Lippich a kalauzunk ebben a szépséges magyar panorámában. Ő szerkesztette meg a magyar festőkről ezt a kulturahistóriai jelentőségű művet, amelynek minden lapja egy-egy sugara a magyar génusznak és negyvenöt részfénynyomatú műlapja egy-egy fejezete a magyar festők dicsőségének.

Ezzel a munkával beköltözik a magyar otthonokba a jelenkori magyar festőművészet mindamaz alkotása, amely a magyarság művészeti készségének kifejezője. Ennek a munkának kulturális jelentőségét meg kell figyelniünk, mert évtizedek mulnak el egy nemzet kulturájában, amíg az alkotás, a fej-

lődés és a művészi készség ilyen szüretjét láthatjuk és ilyen kortörténelmi művészeti eseményben gyönyörködhetünk. Rózsák, ibolyák és gyöngyszemü virágok nyílnak mindenha. De évtizedek mulnak el addig, amíg az aloé kitárja megtermékenyült kelyhét, hogy klasszikus virágával elbódítson.

Ilyen ritka aloévirág az a munka is, amelyet dr. Koronghi Lippich Elek a kiváló művészeti író szerkesztett, aki mint a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának vezetője, igazán egy emberöltőt megtisztelő feladatra vállakozott, amikor „A Magyar Festők“ szerkesztésével összeállította a jelenkori festőművészet legkiválóbb alkotásait.

A nagy mű hivatva van belevésni a lelkiünkbe a művelt lélek egyik legtisztább gyönyörűségét, a művészet szeretetét. A „Magyar Festők“ szerkesztőjét nyilvánvalóan az a törekvés vezérelte, hogy e képsorozatban a jelenkor magyar festőművészetének területéről oly alkotásokat mutasson be a közönségnek, amely alkotások a magyar művészet kellő megértésére és jelentőségének kidomborítására alkalmasak. A munkát tanulmány vezet be, amely nagy tudással és szeretettel nyújt érdekes perspektívát a „Magyar Festők“ irányairól és törekvéseiről. Erről különben hangosan beszél a mű tartalma, amelyben egymás mellett vonul föl a festőművészet minden dicső. Hol van ez a magyar művészet, amely hasonló gardát tudna felsorakoztatni a magyar szellem demonstrálására? Ine: Benczur, Bihari, Bosznay, Burger, Deák Ébner, Fényes, Fesztly, Ferenczy, Gatz, Iványi Grünwald, Hegedűs, Innocent, Katona, Kernstock, Knopp, Kézdi-Kovács, Körösfői Kriesch, László, Lotz, Magyar Manheimer, Márk, báró Mednyánszky, Maidlik, Mihalik, Munkácsy, Nádler, Nagy, Nyilasy,

Prózára fordítva ez annyit tesz, hogy a közlekedési üzemeket is tessék egészséges üzleti alapon létesíteni és ne adjunk városainknak arra tanácsot, hogy a polgárok vagyonát kísérletekbe öljék. Az üzletemberek, kik milliókkal, vagy csak százakkal is mennek bele egy ilyen vállalatba, sokkal jobban el fogják találni annak létfeltételeit, mint az idegen pénzzel dolgozó városi hivatalnokok és szakfériak. És ha észreveszik, hogy átlátunk a számadásaikon, akkor attól sem idegenkednek, hogy a jövedelmükből aránylagos részt juttassanak a városoknak.

Az egyedüli feladat tehát az üzemek tekintetében az lenne; megtalálni a módját, miként lehetne a városoknak ezt a jövedelmét mentül magasabbra emelni? Eddig az volt a szokás, hogy a bruttó bevételből kapott a város három vagy négy százalékot. De el lehet képzelni más megoldást is. Például, ha a város az utcai területét csak bizonyos számú törzsrészevényért adja oda használatra, s aztán kiköti, hogy az elsőbbségi részvények (mondjuk) hétszázalékos jövedelmezősége után ami fenmarad, abból a törzsrészvények kamatját kell fizetni. Ha aztán az alaptőke tízennégy százalékot jövedelmez, akkor már a város ugyanannyit keres, mint a vállalat. Számokról lévén szó, természetesen ezek rugalmas fogalmak és a hétszázalékos példa csak példa, amelynek teteit az alku állapítja meg végérvényesen.

Ne azt ajánljuk tehát a városoknak, hogy kockázatos vállalatokba menjenek bele, hanem hogy szelídteremtéssel készített és átvizsgált szerződéseket kössenek, és így tegyék jövedelmezővé a városi üzemeket.

IRODALOM.

Bálványok.

— Fényes Samu kötet. —

Egy kötet rapszódia! Nem emlékszem, hogy az utóbbi évtizedekben akadt volna író, akinek merevsége lett volna egy vastag kötet élére azt írni: „rapszódia”. Bizonyára rettegett volna attól, hogy könyvét az exaltáció szüleményének tartva, félreteszik, vagy legfeljebb csak vállvonogatva lapozgatják. De Fényes Samu nem az az egyéniség, aki

Olgay, Paál, Poll, Rippl-Rónay, Skuteczky, K. Spányi Béla, Spányik, Székely, Szinnyei-Merse, Thorma, Tornai, Ujváry, Vágó, Vaszary, Zemlényi, Zombory, Zichy.

Ez a névsor a „Magyar Festők” lapjain negyvenöt mesterművet jelent, amelyek előtt elragadtatva kell megállnunk. Ennyi szépség, ennyi tudás, ennyi művészet egy csomóban igazán csak évtizedek produkciója lehet. Az aloévirág, amelynek hasonló nyílása csak a messze jövendők eseménye lehet.

A „Magyar Festők” remekait a Könyves Kálmán műkiadó részvénytársaság adta ki, ez a nagyhivatású műintézet, amely kulturális missziójában a sikerek mértföldjelzőit hagyta el már. A technikai előállítást az iparművészeti múzeum jeles kusztosza dr. Czákó Elemér irányította, aki modern iparművész a legjavából. A műlapok rézfénynyomatok (hellogravure), amelyek oly finomak és oly hűségesen adnak vissza minden árnyalatot, hogy tökéletes művészeti élvezetet nyújtanak. Mindegyik remeke a sokszorosító művészetnek.

A magyar műértő közönség „háziképtára” lehet ez a munka, amely felszítja és megteremti mindenütt a művészet szeretetét. A negyvenöt műlap, amelyet a figyelmébe ajánlunk mindenkinek mindössze kilencvenhat koronába kerül. Kétféle kiadást is rendeztek belőle. Az egyik díszes kötetbe van foglalva, a másik művészi ízlésű dobozban van elhelyezve. A Könyves Kálmán ötkoronás havi részletfizetésre is adja ezt a kulturális hivatású művet és mi azért kívánjuk ráirányítani e nagy szeretettel megalkotott műre a művelt magyar közönség érdeklődését, mert ezzel a magyar kultúra ügyének hasznos szolgálatot teszünk. Erre pedig még mindig erősen rászorul a mi ólomlábon járó kulturánk.

ilyesmire tekintettel van. Bizonyos mértékben a tömeg fölött állónak tartja magát és bizonyos mértékben fölötté el némely rendkívüliségnek. Írásában nem retteg vissza semmitől; sem attól, hogy ellenkezésbe jut azokkal a hagyományokkal, amelyek a tömeg oly előszeretettel nevez szenteknek, de attól sem, hogy formában, külsőségekben, sőt lényegben más utra tér, amelyen eddig a rendkívüliségek is haladnak.

Kemény akaratu és kemény öklü ember. Belevág öklével éppen azokba a hagyományokba, amelyekhez azért ragaszkodnak oly sokan, mert szenteknek és érintetleneknek tartják. A földi bálványok ellen fordul. Nem törődik vele, hogy ezt a bálványt akár „istennek” is nevezik. Az isteni fogalmat emberek által alkotott fogalomnak mondja és éppen ezért mindakkoráig a haladás kerékkötőjének, amíg vakon borul le az emberiség előtte s az üdvöt felülről várja, nem a világosságától, amelyet az igaznak a megismerése teremt.

A bálványdöntő hatalom szerepét veszi át, amikor az emberiség történetének főbb mozzanatait fűrészelve, végig száguld az emberiségnek, a népeknek multján és jelenén. Roppant látószögletekből indul ki; oly magas szempontból figyeli a multat és jelent, hogy ez a perspektiva majdnem elérhetetlen a tömegnek. A sötétség és maradiság fészkeit és forrásait keresi föl. A bálvány minden alakja és formája korlátja az értelem kifejlődésének. Ezért kell összedönteni minden bálványt, a bálványimádatot, a bálványkultust. Mindenekelőtt pedig a papok által alkotott bálványkultusz eltörlését sürgeti s helyébe a felvilágosodás kultuszát akarja tenni. A vallásokat a bálványkultusz legnagyobb védőbástyáinak tartja. Védte, őrizte — így fejt ki — a testi, a szellemi, a lelki és gazdasági rabságot. Megszabadulni ettől minél korábban; ez az ő hő óhajta.

Van, volt és lesz. Erre a három részre van felosztva kötet. Az első részben a mult időkön rohan át, kiragadva a mult időkől mindazt, ami megmaradt eddig is és ami az elme megszabadításának gátja gyanánt szolgál. A választott népek szerepét és misszióját is vizsgálja ebben a részben, sárgafoltos népek nevezvén azt s kifejtve, hogy az a nép a forradalom népe. Talán soha ennél magasabb perspektívából nem bíralták el ezt a népet. A kereszt missziójára és hatására is rámutat. A nazareti szépséges arczának a középkorban történt eltorzítását is kimutatja s végig kíséri azt a folyamatot, amely az ige áldásából átkot csinált.

Leszámol a vallásérkölcösel, a vakbuzgósággal, a bünbeseés meséjével, a tulvilág dajkaméséjével, sőt a jótékonyssággal is. Ne tegyünk jót, de adjuk meg az embernek, ami az emberé. Ez pedig abból áll, hogy ne tegyünk különbséget ember és ember közt és segítsük, hogy a világosság forrásához eljuthasson. Az alamizna megszegyeníti azt, aki kapja; azt még jobban, aki adja. A jótékonyosság és hála bálványfogalmak, emberhez méltatlanok és azonkívül forrása a képmutatásnak.

Ugyaníly bálványfogalom az abstrakció is. Itt válik legmélyebb Fényes szemlélete, amikor a tudomány eltévelyedéseiről elmélkedik. Az abstrakció-isten megint csak kerékkötője az igaz megismerésnek és élteti a bálványkultust.

A jövő megváltását a gazdasági felszabadulásban és elmék felszabadulásában látja. Amíg bálványok nyüögnek, az a megváltás be nem következhetik.

Mérszelebb, szókimondóbb könyv alig hagyta még el a sajtót. A forma is különös, nem a rendes mintákat utánozó. Emlékeztet Carlyle és Nietzsche írásmódjára. Individualis, szubjektív írásmód ez, mely indulatrohamokra enged következtetni, amelyekben az egész könyv íródott. Ezekből a nagyszerű indulatkitörésekről, szenvedélyes kirohanásokból, látszólag türelmetlen, heves kifakadásokból azonban egy dolog világosan kiderül: az írónak végzetlenül, határt nem ismerő emberszeretete. Mintha látnók, hogy vérbe mártja a tollat, a saját vérbe, hogy kifejezze fékezhetetlen emberszeretetét. Hihetetlen hevületben nekirent mindenek, amit alkalmasnak lát, hogy az emberiség szellemi, erkölcsi és gazdasági kifejlődésének, megsza-

badulásának, megváltásának akadályá.

És mégis ez az a könyv, amelyért a középkorban máglyán megégették volna.

És mégis ez az a könyv, amelyért még ma is máglyára vinnék a bálványimádás fanatikusai, ha a kor szelleme ki nem vette volna kezükből az eszközöket.

De akármilyen ádáz módon üldözik majd érte Fényest, könyve mégis a korszak dokumentuma és érdemes arra, hogy haladó és maradi elolvassa. A haladó azért, hogy megerősödjék, a maradi azért, hogy tanuljon.

T. Sz.

* **Világosság.** Ez a címe annak az allegorikus drámai költeménynek, melyet Szávay Gyula írt Géczy Istvánval együtt, s melyet a két szerző mesejátéknak keresztelt el. De nem mese és nem játék ez a darab, hanem az örök multból az örök jövőbe harsogó félelmes zugás. Morajlása annak a könnyű lázongásnak, mely milliók lelkében forrong ösidőktől fogva. A munka örök harcza a hatalom joga ellen. A nagy embertömegek lassu ébredése és mozgása, mely ebben a keserű jajszóban kezdődik: Milliók egyért! S végződik abban, hogy a milliók talpra állnak és velük szemben az Egy tehetlenné lesz, mert fölragogy a *Világosság* napja, az emberek egyetértésének napja, s a titkos, sötét varázs, melylyel az Egy kezében tartotta és egymás leigázására használta a milliókat, széjjelfoszlik, mint a domboldalak szállongó köde. Súlyos probléma az, ami a *Világosság* című darabban előnkbe tárul. Gyönyörű versekben, szimpompás allegóriák, melyek a szerzők hatalmas költői talentumát, fantáziáját, művészi ízlését és kifejező erejét egyképpen magasztalják, valink együtt. Korszemünk lázongó tépelődését allegorizálja ez a gyönyörű darab. Mikor jön el az idő, mikor a világon a Munka uralkodik? Mikor dönti meg az a születés mindenható jogát? S a felelettel nem maradnak a szerzők adósok. Majd, ha a *Munka* megismeri a maga erejét. Csaknem ugyanaz, amit Kiss József így mond el: Majd ha a közzön öntudatra jut. Szóval: ha majd a *Világosság* napja fölragogy és tüzetől áthévíve, a népek óriás lelke egyetértően összeforr. A darab nemesak korszerű, nemesak mint költői alkotás gyönyörű, de szimpadi látványosságának is elsőrangú volna. Megjósolhatjuk azonban, hogy mikor fogják magyar színpadon előadni. Akkor, ha a *Világosság* csakugyan elérkezik. De miután ezt nagyon hosszú terminusnak tartjuk, inkább ajánljuk a nemes, a nagy eszmékkel foglalkozó embernek, hogy olvassák el *Szávay és Géczy* pompás művét. Megérdemli. S ezért jól tették a szerzők, hogy könyvből kiadták; Debreczenben jelent ugyan meg, de nagyon szép kiállításban, stilszerű címlappal, s az ára két korona és bármely könyvkereskedésben megrendelhető.

* **„Vigabbnál vigabb históriák.”** Irta dr. Vrabély Ármánd Budapest, 1909. Az ismert nevű humorista fenti címen adta ki vígjárgyu elbeszéléseinek második kötetét. A „Kacagató történetek” után újabb művével is bizonyosságát adja szerző elbeszélő talentumának, mely az élet kómikus jeleneteinek tréfás, megkapó rajzaival nem csupán jól-éső kacaját kelt, hanem egy mélyenjáró elme szatirikus ítéletalkotó erejéről is bizonyosságot szolgáltat. (A kötet ára diszkótésben 5 kor. Megrendelhető szerzőnél Budapest, VII., Alsóerdősor 3.)

* **Uj Idők.** Magas irodalmi színvonalu tartalommal jelent meg e héten is az „Uj Idők” a magyar családok kedvelt lapja. A lép élén Herczeg Ferenc gyönyörű regényének A királyné futárjának folytatását találjuk, melyhez Innocent készített illusztrációt. Novellát Ambrus Zoltán és Szász Aladár, cikket Lyka Károly, Tábori Kornél, Farkas Pál, Faignac és Zsoldos Benő, verset Mészáros Gyula és Kosztolányi Dezső írtak. Apróbb cikkek, könyvbírálatok, aktuális képek a budapesti tulzsfölt lakásokról és a legutóbbi razzifórl, melyen főurak vettek részt, Tull Ödön rajza, Mühlbeck fejlezei egészítik ki a lap változatos tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 kor. Kiadóhivatal VI., Andrásy-ut 10.

* **A „Vasárnapi Ujság”** február 14-iki száma első helyén sok tekintetben eredeti jellemű hazai renaissance műemlékeinket mutatja be szép képekben; a további képsorozatokat Izabella főhercegnőnek a háziipari szövetség közgyűlésén való szereplésére, a tátralomniczi téli életre vonatkoznak; egy esomó kép pedig azt mutatja be, hogy készül a bronzszobor. Egy külön közlemény egy bokrétára való budapesti béli szépséget ad az idői fasansgról. Szépirodalmi olvasmányok: Koronghi Lippich Elek és Lampérth Géza versei, Karizsai Ferencz novellája, Gineverné Györy Ilona londoni tárcacikkek és Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: színházi cikkek, tárcacikkek a határo s a reides heti rovatok: Irodalom és művészet.

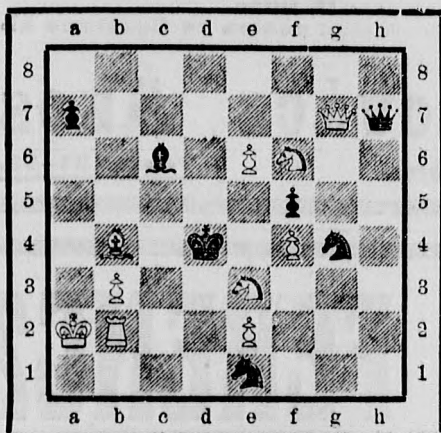
Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“ val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatkozásban (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanott megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

5. számú feladvány.

Schuster Zsigmond, Budapest.

Matt a második lépésre.

A 4-ik számú feladvány megfejtés.

- 1. Fb1-c2, bxa3 2. Fb6, Fxb6† 3. Bd4† stb.
- 1. . . . b3 2. Be3†, Kxd5 3. Hf6† „
- 1. . . . Kxd5 2. Fb3†, Ke4 3. Be3† „
- 1. . . . c5 2. Fe5, Fa4 3. Hg3† „
- 1. . . . gxh5 2. Ff2, Fxh5 3. Bd4† „
- 1. . . . gxh5 2. Fe5, Kxf5 3. Bg3† „

241. számú játszma.

Játszották Varsóban 1908. október 26-án.
A match II. játszma.

Vezeresek.

Világos: Marshall. Sötét: Rubinstein

- 1. d2-d4 d7-d5
- 2. c2-c4 e7-e6
- 3. Hb1-c3 c7-c5
- 4. c4xd5 e6xd5
- 5. Hg1-f3 Hg8-f6

Rubinstein a lodzi hármasszereplésen is következetesen ezt a védelmet választotta. Mi jobbnak tartjuk 5. . . . Hb8-c6 folytatását, mert a királybuzár lépésre 6. Fc1-g5 után világosnak könnyebb játéka van.

- 6. Fc1-g5 Ff8-e7
- 7. d4xc5 Fc8-e6
- 8. e2-e3 . . . .

A legszokásosabb. A lodzi versenyen Marshall többször kísérelte ezt 8. e2-e4, S. Ba1-c1 és 8. Vd1-a4† folytatással is.

- 8. . . . 0-0
- 9. Ff1-d3 Fe7xc5
- 10. Ba1-c1 Hb8-c6
- 11. 0-0 Fc5-e7
- 12. Fd3-b1 Ba8-c8
- 13. a2-a3 Vd8-a5
- 14. Vd1-d3 g7-g6
- 15. Fb1-a2 . . . .

Hogy esetleges Fe6-f5 után sötét ne cserélhesse a futárt.

- 15. . . . Hf6-e4
- Fölületes számítás, mely gyalogcsztással jár.
- 16. Fg5xe7 Hc6xe7

Nem 16. . . . He4xc3 17. Fe7xf8, Hc3xa2, mert 18. Bc1-c5 után világosnak minőségelőnye marad.

- 17. Hc3xe4† d5xe4
- 18. Vd3xe4 Fe6xa2
- 19. Ve4xe7 Fa2-d5
- 20. Bc1xc8 Bf8xc8
- 21. Ve7-e5! . . . .

Világos kiereszkolja a vezéresert.

- 21. . . . Va5-c5
- Nincs más; 21. . . . Va5-d8-ra következnek
- 22. Bf1-d1, kapcsolatban e3-e4-el.

- 22. e3-e4 Fd5-e6
- 23. Ve5xc5 Bc8xc5
- 24. Hf3-d4 a7-a5
- 25. f2-f4 b7-b5
- 26. Bf1-d1 . . . .

Világosnak most már a gyalog előnyével nyerni kell, csak nem szabad cserélnie huszártját a futárral; a bástya becserelése azonban előnyére válik, ha sikerül keresztülvinni.

- 26. . . . Kg8-f8
- 27. Kg1-f2 Kf8-e7
- 28. Bd1-d2 h7-h5
- 29. Kf2-c3 a5-a4
- 29. . . . b5-b4-re 30. Bd2-c2 után sötét már nem kerülhetné el a bástyacserét.
- 30. Bd2-c2 Fe6-c4
- 31. Hd4-f5 Bc5-c8
- Fenyegetett Hf3-c5 (d2) után c4-en a csere.
- 32. Hf3-e5 Fc4-e6
- Nincs más.
- 33. Bc2xc5 Fe6xc8
- 34. Ke3-d4 Fc8-b7
- 35. h2-h3 f7-f5
- Még egy utolsó kísérlet; sötét azonban már nem mentheti a játszmát.
- 36. Hc5xg6† Ke7-f6
- 37. Hg6-e5 f5xe4
- 38. g2-g4 h5-h4
- 39. He5-d7† Kf6-e7
- 40. Hd7-e5 Ke7-f6
- 41. Kd4-e3 Kf6-e6
- Futárlépésre következnek 42. He5-d7† e utána Hd7-c5 az e4-gyalog megnyerésével.
- 42. He5-g6 Ke6-d5
- 43. f4-f5 Kd5-c4
- 44. Hg6-e7 feladja.

Sakk-hírek.

A Budapesti Sakk-Kör február hó 21-étől kezdődőleg háziversenyt rendez, amelyen csakis köntagok vehetnek részt. A verseny egyfordulós. Jelentkezni lehet e hó 20-ig Abonyi István titkáránál. Eddig a következő játékosok jelentkeztek: Donegan Alfréd, Fekete Oszkár, dr. Fluss György, Kostics Boriszláv, Kovács Gábor, Lovas Gyula, Müller Jenő, Steiner Benjámin, Sterk Károly, Wettin Jenő.

München. Az Altmüncheneri sakk-körben január 27. és február 6. között négy résztvevővel kétfordulós verseny folyt le, melynek eredménye a következő: Teichmann Richárd 4½, Alapin Simon 3½, Spielmann Rudolf 2½, Przepiorka Dávid 1½. A Wiener Schachzeitung, Marco György bécsi mester kitünően szerkesztett sakkújsága, folyó évi január óta havonként kétszer jelenik meg, 16-24 oldalnyi terjedelemben.

Szerkesztői üzenetek.

Boriska. Tizenöt éves korában az a legfőbb vágya, hogy apáca legyen, mert érzi, hogy sohasem lesz szerelmes. Jó, jó! Az ön korában minden fiatal lány vonzódik a zárda misztikus levegője, az apácák önfeláldozó hivatásához és mindannyian azt vallják — olykor megszakított időközökben — hogy hideg szíve nem képes fölmelegedni. Mi nem szállunk perbe az ön „szilárd“ elhatározásával. Annak megengedését rábizzuk az időre. Csak éppen az a propos kedvéért említenék meg az e napokban elhunyt Catulle Mendès bájos meséjét. A szellemes francia író elmondja, hogy ő tizenhat éves korában találkozott egy érdekes fiatalemberrel, aki Cupido hercegnek mondta magát és sötára hitte meg. Aíig tettek néhány lépést, egy züllött alak vetődött az útjukba. Rongyos volt a ruhája, palinkagöz áradt a szájából, tántorogva bandukolt előre.

— Mi juttatott ideig? — kérdezte a herceg.
— A szerelem! — felelt a csavargó és boldog mosoly ragyogta be szurkos arcát.

Folytatták utjukat. Nemsokára nyomorék jött velük szembe. Feje kopasz volt, arcát ezer ráncz barázdálta, szeméből kialudt a fény, fogatlan szája vaczogott és olyan rogyva járt, mint valami aggyastán, holott még fiatal volt.

— Mi tett így tönkre? — kérdezte a herceg.
— A szerelem! — felelt a nyomorék és beesett szemé pillanatra felriángolt.

Amint tovább mentek, erdőhöz értek. A legelső fán, — borzadva látták, — akasztott ember lógott. Gyorsan oda siettek, levágták a kötelet s a szerencsétlen a puha fűbe pottyant. Még élt.

— Mi készítette öngyilkosságára? — kérdezte a herceg.

— A szerelem! — suttogta az öngyilkos és egy édes mosolylyal ajkai körül, kilehelte lelkét.

Kupido herceg ezek után a fiatal utitársához fordulva, kérdezte:

— Nos, barátom, mit gondolsz, mi a legnagyobb boldogság?

A kérdézet elábrándozva nézett maga elé és meggyőződéssel mondta:

— A szerelem.
8234. előfizető. Csakis a nemesekkel szemben használták ezt a kifejezést. Csakis ők voltak nemzetségek és vezérlők is.

Kétkedő. Annak a közmondásnak — már bocsnánál — nincs se füle, se farka. Éppoly kevéssé alapul a népek azon a sokat felhánytorgatott mély megfigyelésén, mint a hasonló szörfi közmondások legnagyobb része. A házasságban nem kell feltétlenül meghalni a szerelmenek és ha ez megtörténik, akkor annak bizonyosan egyéb oka van, mint az, hogy a kedves felesége a szóhasználatnak akar érvényt szerezni. Ellenben a házasságban nagyon sokszor a férj maga öli meg az asszonya szerelmét. Mielőtt megesküszik férjra azt a bizonyos „örök“ hűséget, csak frakkban mutatkozik a menyasszonya előtt. Mindent elkövet, hogy a jövődöbéli felesége elől elfüdjön a rossz tulajdonságait a frakkjának kemény plasztikonja. Erőt vesz magán, uralkodik a szenvedélyein, megláncsolja a hibáit, szoval: hódítani akar. Mikor aztán befejezte a hódítási manővereket, akkor a hódító ur leveti a frakkot, előbujtatja az összes elképzelhető és elképzelhetetlen rossz tulajdonságait és a bájos, kellemes völgyéből — ne haragudjunk — nagyon sokszor kiállhatatlan házizsarnok lesz. Ez pedig és nem a házasság, igenis megölheti a szerelmet.

M. Béla. A beküldött két költeménye a leggyöngyösbek közé tartozik.

Érdelklődő. A Magántisztviselők Országos Nyugdíjintézete V., Báthory-utca 5. sz. alatt van.

N. K. Theoretikus elmélkedés az egész, melynek gyakorlati értéke nincs.

D. Z. A kérvényt ez esetben a belügyminiszterhez kell beadni, mert az engedélyt ő adhatja meg.

A. J. ref. lelkész. Amint már meg is győződhetett, ezikkét hoztuk.

Élőfűző fia. A dolog teljesen rendben van. Ön úgy járt el, ahogy kellett és ha a kisasszony emiatt panaszkodik vagy duzzog, az csak azt bizonyítja, hogy ő is azok közé a hölgyek közé tartozik, akik külön jogot vindikálnak maguknak.

Márta. Ilyen nevű főrendiházi tag nincsen.

Téka. A budapesti lak- és címjegyzékben az illetőnek a nevét nem találtuk.

A csunya asszonyokhoz. Lehet, hogy a csunya asszonyok nagyon megöregülnek az éket rehabilitáló versnek, de ha az önt olvassák el, bizony még „csunyasabbá“ válnának.

Utban visszafelé. Figyelmes lehet továbbra is, ilyen apró figyelem csak növelni fogják az erőszakosan elnyomott érzéseket.

Bakfis. Ha önt ez meglepte, akkor ugyancsak sok minden meglepetése lesz az életben.

S. J. A közigazgatási bizottság tagjai közül valamelyik esetleg kijárhatna.

A. B. C. Mindenesetre, ha olyan kényelmetlen helyzetbe került, mint ahogy írja, legokosabban eszelezkedik, ha minden további magyarázat nélkül látogatásait beszünteti. Nem képzelhető el, hogy egy művelt urileány egy intelligens fiatalemberrel ilyen csekélységet érezteszen, ha csak nem akarja ezáltal elérni azt, hogy a köztük fennálló barátságunk véget szakítson. Látogatásait szüntesse be s legyen következetes, — későbbben se ujtassa meg a barátságot se a szülők, se a lány öhajására. Valószínűleg neki időközben kedvesebb kilátásai nyíltak a férjhezmenetelre s most ön utjában van; ennek tulajdonítható a gyors elhidegülés is.

K. L. Kondoros. Tévedni emberjé dolog.

Aradi olvasó. Igen szíves képpen rajzolja maga elé a jövőt: ne gondolja, hogy semmittevéssel lehet ott érvényesülni. A színészi pálya ma éppen oly nagy előtanulmányt kíván, mint bármely más pálya s ha tehetsége nincs, sohasem érvényesülhet. Miskolcban próbálja meg s jelentkezzen szeptemberben valamelyik jobb iskolafelvételi vizsgára, ott majd eldöntik, hogy alkalmas-e.

Álmok B. P. Nagyon sablonos. Ön előtt legalább tizen dolgozták föl ezt a tárgyat. Nem közölhetjük.

Műkedvelő. A darab a zsidóság és a kereszténység közötti küzdelmet akarja feltüntetni.

Sulyos beteg. Forduljon bármely komoly orvoshoz, az majd tud segíteni.

Fiatal óriás. Elég sikerült, de hiányzik a dolog pontja. Próbálja átdolgozni s küldje be újra. Talán sikerülni fog.

Szelem. K. P. Nem közölhető.

Állami hivatal. Hogy oda bejuthasson, legalább politikai doktorátus kell, hogy legyen. Még így is nehéz bejutnia a tulzsfeltség miatt.

Utazó. Okvetlenül szükséges van passusra, melyet megszerezhet a városi előjáróságnál. Predeálon a határrendőrségnek bemutatandó.

Zs. R. tanító. Ha üresedés van a részvénytársaságnál, úgy is pályázatot hirdet: tehát fülösleges most kérvényt benyújtania, üresedés hiányában elutasítják.

Csak egy szó. Nem. Tudomásunk szerint nem úgy történt.

L. Sári. Szülői bejegyzés nélkül lehetetlen keresztül vinni, tekintettel arra, hogy nem nagykorú. Nem is tanácsoljuk, hogy ily eszközökhöz folyamodjon.

Katona. Jól fontolja meg a dolgot, mielőtt belekezdene, mert, mint maga is jól látja előre, nagyon kellemetlen helyzetbe kerülhet.

Sorsjegyekről.

A következő t. előfizetőink sorsjegyei nyertek: T. G. Mohács. A magyar vörös-kereszt sorsszám 1259. szám 9. kihúzták 14 koronával. A többi nem sorsolták. — G. D. Debreczen. Az olasz vörös-kereszt sorsjegyet 1898. aug. 1-én 28.95 lir. sorsolták. — K. P. Mohács. 500 koronát nyert. — L. S. Kaposvár. Az első kihúzták 100 koronával. A többi nem sorsolták. — Földesgazda. Mindössze 4-4 koronát.

A következő t. előfizetőink sorsjegyei nem nyertek: T. H. Bodófalva. — L. K. Puskás. — I. J. Belincez. — Cz. A. Piski. — V. Károly. Rimarászó. — B. K. Pension Abbazia. — W. J. Budapest. — T. Ágost. Eger. — D. A. jegyző. Alsódabas. — M. J. postamester. Hajós. — Egy régi előfizető. Kalocsa. — T. F. ref. tan. Celaj. — S. Gy. tanító. Nagycsepény.

Rendkívül fontos tudnivaló a petróleumfogyasztó közönségnek!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy **Budapest, VI., Király-utca 54. szám alatt**

„HUNGARIA PETRÓLEUM-ÁRUHÁZ”

KOVÁCS ÁKOS petróleum-különlegességi üzletet nyitottam!!
törvényszéki bejegyzett cégem alatt

Áruházamban kizárólag csakis legfinomabb minőségű, viztisza, teljesen robbanásmentes, kétszerduonított „HUNGARIA” biztonsági petróleumot árusítok, ezidőszent a következő árban: 1 liter „HUNGARIA” petróleum üzlethelyiségemben kimérve 22 fillér, 3 liter „HUNGARIA” petróleum kényelmesen kezelhető, ólomzárrel ellátott, kölcsönkannákban (kannákért betét nem fizetendő) bérmentesen hazhoz szállítva 70 fillér.

Méltóztatások vállalatom iránt teljes bizalommal lenni, viszont magam is azon leszek, hogy ama bizalmat pontos és figyelmes kiszolgálás által kiérdemeljem. — Teljes tisztelettel

Hungaria Petróleum-Áruház Kovács Ákos

Telefon 115-90.

Budapest, VI. kerület, Király-utca 54. szám.

Telefon 115-90.

BERLINI VIKTORIA

Általános biztosító részvénytársaság.

Alapítva 1853-ban.

Alapítva 1853-ban.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én: K. 1.776.134.314'—

Összes vagyon 1907. december 31-én: K. 776.631.373'—

Bevétel az 1907. évben: K. 155.704.550'—

Nyereség az 1907. évben: K. 33.272.370'—

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Párhaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltételével pedig az egész biztosítási összeg fizetett ki halál esetében.

Világ kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háború biztosítás teljesen költségmentes.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatolatiak.

Az 1907. évtől 30.346.381 korona utaltatott át a biztosítottaknak, mint nyereségrészesedés.

Már 1878. óta az összes díjbevételek 3%-val emelkedő osztalék fizetett ki.

Példa: 10.000 korona elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 80 éves egyének csupán 5000 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek fentartások nélkül.

Ügyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyarményeket tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerzem nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. **Havirészlet 4 Kor.**

12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levegőgond és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt.....korona árban, fizetendő.....kor. havi részletekben.....tól kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

STAHL FERENCZ

zongoraterme

Budapest, IV., Sütő-utca 6. szám.

Stingl Testvérek

világhírű bécsi cs.

és kir. udvari zongora-gyárának

dus raktára.

UJDONSÁG!

„Planophon” önműködő zongora. A világ legrövidebb zongorája. 136 cm. hosszú, 7 oktávval, szárnyhanggal.

Hangolások és javítások szakszerűleg végeztetnek.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntöde Részvénytársulat

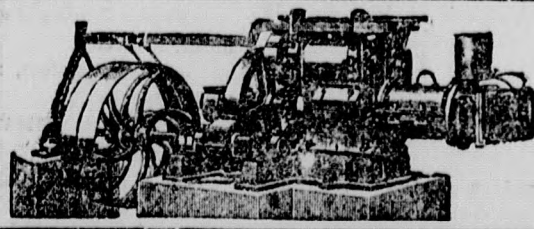
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 128. SZÁM.

Külön osztály:

téglagyári gépek

GYÁRT:

Falléglá és cserépsajtókat, téglagyártó és anyagmegmunkáló öpeket legújabb és legjobbban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes

téglagyári telepek

létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul!

ELSŐRANGU

REFERENCIÁK.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A hazug.

Írta: MAUR CE LEVEL.

A végtelen tenger szunnyadni látszott a szürkület csöndjében. A nap még egy-két pillanatig ott lebegett a látóhatár szélén, azután lehullt. Hallgatag, egyenletes szárnycsapással négy madarak siklottak el a tenger színe fölött s hullámok el-elöntötték a fővényes partot, mely kéjesen nyújtózott a lágy ölelés alatt.

A part magaslatán, éppen mögöttem egy törődött öreg asszony állt mozdulatlanul. A szél, mely a gyér fűszálakat földre hajlította, vadul tépdeste ruháját és homlokára lelógó ősz haját. A törődött, reszkető ajku anyóka végtenül szomorú látványt nyújtott.

És a nap, melyet mindeddig derültnek és mosolygónak láttam, a szenvedő és gondok terhe alatt meggörcsült nő látára nyomban borusra vált, mintha ő lett volna az, aki a nap letűntével elhozta az éj sötétségét. A napnak már visszénye is letűnt az égbolt széléről, a part hosszában kigvulladtak az őrüzek, fényük vetélkedett a csillagokéval, a parton morajlott a hullámverés s a levegőn átremegett az esti harangszó.

A Bretagne harangjainak különös, varázslatos hangjuk van. Lassu szárnycsapással, egyenletes hullámokban átrepül tetőkön, fákön, a síkságon, azután gyengül, elerőtlenedik s elhal a távolban, miután előbb végigcsókolta a csillogó parti tüzeket.

Az öreg asszony egy lépést tett előre s közvetlen a szakadozott part szélén megállt. Néhány göröngy levált s hangos loccsanással a vízbe zuhant. Karjaimmal felfogtam a nőt:

— Vigyázat, néném! Beleesik a tengerbe!

Az asszony mormogott:

— Ah! . . . igen . . .

— Jó lesz visszatérni. Fagyos szél kerekedik. Hideg éjszaka lesz ma.

Lehajtotta fejét és kétszer ismételte szavaimat:

— Hideg éjszaka lesz . . . nagyon hideg . . .

De nem fordult vissza. Szemében két könnyesepp villogott. Ugy véltem, hogy eltaláltam gondolatát és kérdeztem:

— Ön egy bárkát vár?

— Nem. Én nem várok semmit. Csak szemléldöm . . .

A lepihent nap visszfényének végső sugaraiban megvillant egy vitorlášhajó. A fény lassankint elhalt s az égen feltűnt a hold halvány korongja. Az éjszaka fiatal fénye szeliden előmlött a tengeren. Ujra kérdeztem:

— Ön szereti a tengert? Nem csoda, hisz' oly szép . . .

Felém fordította hamuszínű arcát, ráncos homlokát és rámszegezte szuró tekintetét. Azután durván így szólt:

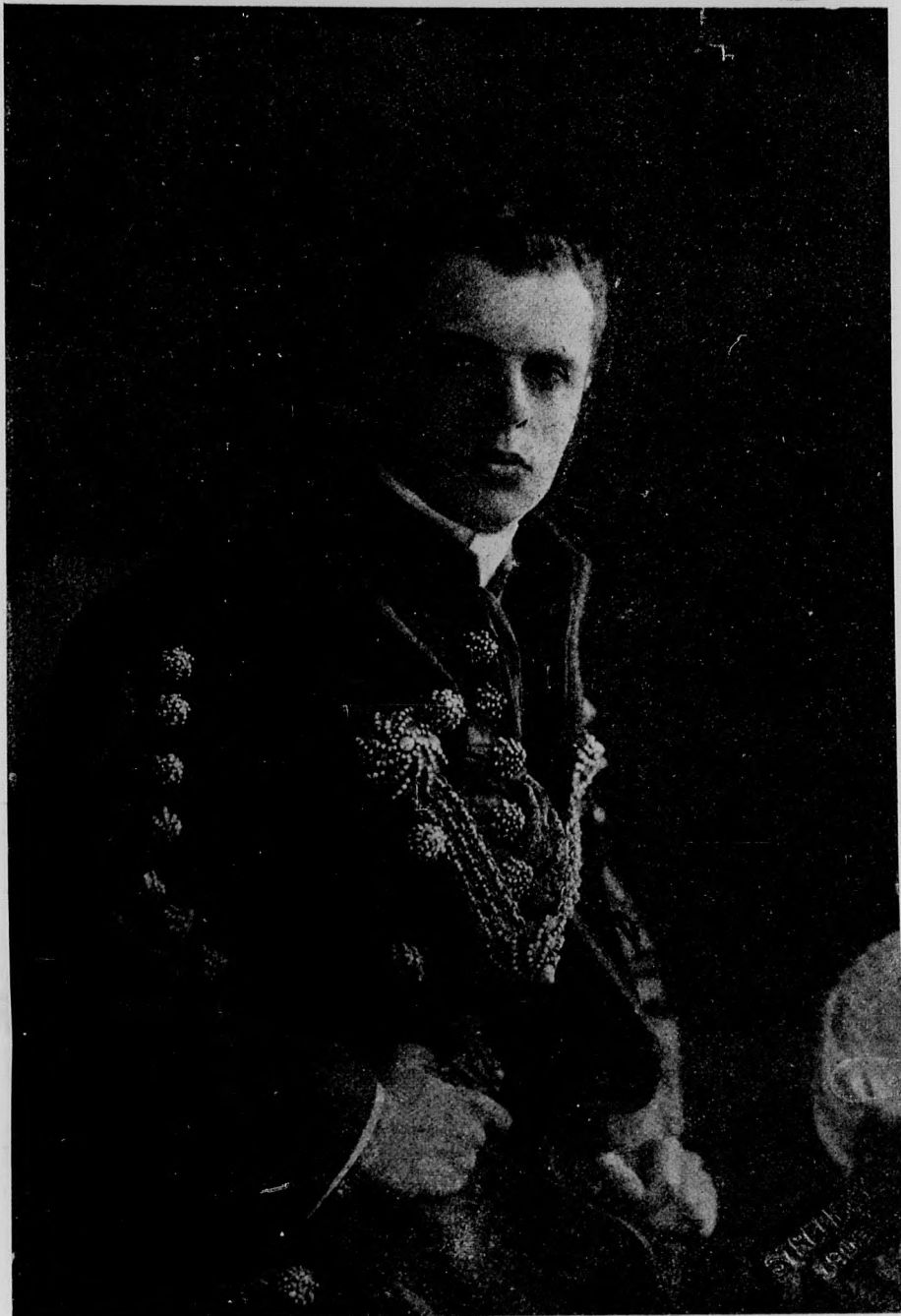
— Nem! Nem szép! Nem szeretem . . . a gázt, az alávalót, a hitványt! . . .

Azután heves taglejtéssel folytatta:

— Ti többiek ott a városokban a rossz leányoktól féltitek gyermekeiteket, mert ők azok, akik elragadják, elrabolják fiaitokat . . . Minálunk ő a rossz leány! . . . Ezzel az arccal ejti meg fiainkat . . . Az ember világraszűli fölneveli őket . . . aztán ellejtenek bennünket s a csalta hullámokra szállnak, hogy többé vissza se térjenek . . . itt mindenki halászsza lesz . . . ez már a vérükben van . . .

Én itt születtem, ezen a tájon, ebben a faluban, s mióta eszemet tudom, csak bajt és veszedelmet láttam.

Az első az édesapánk volt. Egy szép, derült estén látkára szállott. Éjjel vihar jött . . . sohasem láttuk többé, sem őt, sem társait . . . Azután sorra jöttek a fítestvéreim . . . Évről-évre kisebb lett a család, évről-évre keveseb-

Pallavicini György ögróf, orszgy. kepv., aki a Nemzeti Casino Széchenyi-lakomáján a Széchenyi-serleggel kezében felköszöntőt mondott.

ben ültünk az asztalhoz. Megjött a nyomor is. Mi leányok a partokat jártuk rákokért és tengeri pókokért, hogy életünket tengethessük.

Izabella főhercegnő, aki az Országos magyar háziipari szövetség rendkívüli közgyűlésén mint védnökő megjelent és nagy hatású magyar nyelvű beszédet mondott.

Azután felnőtünk. Én felesége lettem egy matróznak, mint itt a többiek valamennyien . . .

Négy fiam született egymás után, izmos, szép fiúk és baj nélkül fölneveltem őket. Már-már azt hittem, hogy a sors megfordult s a szerencse állandó lesz . . . hű sóvárgás! Egy vihar alkalmával elpusztult mind a négy fiam, s nekem csak az uram maradt meg! Igazi tengerész volt, erős, szilárd, viharedzett. Ugy látszott, hogy a tenger fél tőle . . .

Egyszer elment a többi halászsza az Uj-Föld szigetére. Hónapokig volt távol, s engem sötét sejtelmek gyötörtek. Az uram a Jean-Marie fedélzetén volt s egy szép júniusi délután híre járt, hogy a hajó közeleg. Izgatottan kimentem a partra. A hajó kikötött. Miért nem az uram az, aki elsőnek lép a szárazföldre, mikor tudja, hogy várom? Egymásután szálltak partra a halászok. Odakiáltottam nekik:

— Az uram! Hol van az uram?

— Jön, — telettek sötéten. — Csak legyen egy kis türelemmel.

A szívem összeszorult, Végre megláttam a hidon. Két társára támaszkodva jött. Mikor már közel volt hozzám, nevéen szólítottam. Nyugtalanul tordította arcát jobbra-balra.

— Te vagy, feleségem? Hol vagy?

Ah! Hangja még most is itt cseng a fülemben. De mily rettenetesre változott a külseje. Szakálla, haja hófehér volt, sápadt arcáról

Michalovits Géza huszárszászados főhadnagy korában. A százados tudvaleg József főherceg gyermekeinek volt a nevelője, a főhercegi udvarból azonban hirtelen eltávolították.

Schmedes Erik, a bécsi udvari opera tagja és felesége, Pulszky Tessza utban Amerikából visszatérőben a hajó fedélzetén.

hiányzott a szemöldök és szempilla, s egykor oly élénk szemei helyén két űr tátongott . . . Midőn átölelve tartottam, reszkető kezével meg-simogatta arcomat és keservesen sirni kezdett.

— Vak vagyok, szegény öregem!

Uram, látott ön már életében vakot sirni? Nem hiszem, hogy ennél szomorubb látvány lehetne a világon!

Azt hittem, hogy a gondos ápolás talán visszaadhatja a szemevilágát. Am napok, hetek, hónapok multak el minden változás nélkül. Az uram nem hagyta el többé a házat. Nap-nap után ott űlt a küszöb előtt és önfeladten hallgatta a tenger morajlását. Éjjelenként néha fölébresztett s így szólt hozzám:

— Azt álmodtam, hogy látok . . .

Általában szófukar vak, de ha szóra nyitotta ajkát, mindig csak szemeiről, szegény, kialudt szemeiről beszélt. Mással nem törődött s a megélhetés cseppet sem aggasztotta. Az a kevés pénz, amit újaról hozott, csakhamar elfogyott s midőn beköszö tőtt a tél, semmink sem volt.

És én, nehogy fájdalmat okozzak neki, nem mertem megmondani a valóságot. De miután élni kellett, kezdtem eladogatni a butorainkat. Eleinte a könnyen nélkülözhetőkre került a sor, majd azokra, melyek nagyszülők-től, szülők-től maradtak ránk s melyekhez annyi édes emlék fűződött. Elkótyavetyéltem a fehérneműt, a bárkát, mely oly vígan táncolt házunk irányában, a part sekély vizén, a fali órát, melynek hangját már gyermekkoromban hallottam.

Egy izben éjjel, midőn nem tudott aludni, így szólt hozzám az uram:

— Nem tudom . . . talán meg is sikerült, hogy nem hallok ketyegni az órát . . .

— Először, — feleltem én, — és elvittem az óráshoz megjavítani.

— Jól van, — szólt az uram és újra szemeiről kezdett beszélni: — Majd, ha egy szép napon újra látok, milyen öröm lesz az! Még jól emlékezem és jól tudom a helyét mindennek . . . Itt áll a szekrény, itt az asztal, amott függ az óra, s a kikötőben ott áll az én szép hajóm, az Antoinette.

Retegve hallgattam s nem volt erőm mondani: Szegény öregem, mindebből már semmi sincs meg — Hazug lettem, nyomorult hazug

és folytatnom kell a hazudozást, míg egyszer csak kiderül minden . . .

Az asszony keservesen sirt.

— Lássuk csak, — szóltam én, — talán nincs ok a kétségbeesésre. Adja meg nekem a címét, s majd gondom lesz rá, hogy sorsuk elviselhető legyen. Egyelőre fogadja el ezt . . .

Az asszony visszatolta kezemet.

— Ön jó, uram, de bármennyi pénzt adna is, hol szedhetem össze mindazt, ami már szét van szórva a világ négy tája felé s amihez az én szegény öregem szíve és lelke minden erejével ragaszkodott? . . . Tegnap nálunk volt az orvos, megvizsgálta szemeit s mikor távozott, így szólt hozzám:

— Tudja-e, hogy az ura talán még visszanyeri a szemevilágát?

Már most mi lesz velem, ha kiderül az én retentő hazugságom?

Ujra kezébe hajtotta fejét és sirt.

Menelik, Abesszinia négusa, akiről tévesen jelentették, hogy halálán van.

— Nyugodjék meg. Ne felejtse el, hogy ön az ura egyedüli támasza. Majd én beszélek vele. Jöjjön velem.

Letörölte könnyeit és így szólt:

— Az isten áldja meg érte! Menjünk hozzá együtt . . .

Az éj időközben koromsötétre vált. Felkuszunk a part szikláin s az ösvény itt oly keskeny volt, hogy egyenkint kellett mennünk. En haladtam elül s a süvítő szélben hangos vigasztaló szavakat mondtam a mögöttem haladó asszonynak. Lábaik alatt haragosan morajlott a tenger s a hullámok zaján át hallottam néha a szerencsétlen halk válaszat, elhaló sóhajait.

Az ut itt nem volt minden veszély nélkül s egy helyen meg kellett kapnom a sziklát, hogy a tengerbe ne essem. Önkéntelenül sikítottam, de visszanyerve az egyensúlyt, nevetve így szóltam:

— Ezt a sétát sem lesz jó máskor látni nélkü megtenni! Előre, derék asszony, jöjjön ide mellém . . .

Szavamra senki sem felelt. Hátrafordultam: egyedül voltam. Kiáltottam, visszamentem jó darab uton: hiába, az éji sötétségben csak a koromfekete sziklák meredtek a sötétbarna égnek.

Lábaiknál haragosan morajlott a tenger s a habok gunyos csaholással nyaldosták a szirteket.

Az esernyő.

Irta: HENRI BACHELIN.

— Ah, vajon mi történhetett? — szólt kezeit tördeltve Gáconne anyó.

Nem szokott kapni leveleket, csak egyetlen fiától, aki öt év óta élt távol. Ő maga nem tudott olvasni, de azért látta, hogy a címzés nem a fia írása. És alig távozott el a levélhordó, már átsietett szomszédaihoz, Bernardékhoz.

Henriette, egy nyolc éves kis leánya, aki örökös betegsége miatt a legtöbbször otthon maradt az iskolából, a küszöbön játszadozott.

— Te, egész egyedül vagy? — kérdezte az öreg asszony.

Eibenschütz Riza, a drezdai udvari opera, magyar születésű, kiváló énekesnője, aki e héten óriási sikerrel vendégszerepelt a budapesti Operában.

Székely Ferencz, a Belvárosi Takarékpénztár eddig vezérigazgatója, akit a legutolsó közgyűlésen elnökké választottak meg.

— Igen. Anyám elment a mézszárszékbe.
— Nem tesz semmit. Te tudós vagy. Majd elolvasod nekem ezt!

S átnyújtotta neki a levelet. A kis leány kezébe vette és tagolva olvasni kezdte:

— Asszonyom . . .

— Ugyan ki írhat nekem így? Na de mitsem tesz. Folytasd . . .

— Az ön . . . fia . . . átadta . . . nekünk . . . az ön . . . lakása . . . címét . . . Azért . . . irunk . . . mert . . . az ön fia . . . meghalt . . .

Az öreg asszony, aki a leányka fölé hajolt, hogy jobban hallhasson, megrettenve kiegyenesedett.

— Meghalt! Meghalt! Az én szegény fiam! — kiáltotta, végigsietve az utcán. — Az én fiam! Az én kicsikém meghalt!

És görcsös zokogásban tört ki. A kis leány nyomon követte, kezében tartva a levelet. A szomszédos házak asszonyai kisérték az utcára.

— Mi az? Mi baj van? — kérdezték minden oldalról.

— Egy levél, amelyben az áll: az ön fia meghalt! — szólt megdöbbenve Henriette. Gácogne anyó ezalatt folyton panaszkodott:

— Már régen emlegette, hogy baja van. Azt írta, haza kellene jönnie, hogy meggyógyuljon . . . De legutóbb azt írta, hogy jól van és én ne aggódjam . . . S most, ime, meghalt!

A szomszédok elolvasták a levél befejezését:

— Kérem, írjon azonnal, vagy ami még jobb lesz, jöjjön el és intézkedjék a temetés iránt.

A levél alá ez volt írva:

— Jandeau asszony, kapusné, rue des Moines, 52.

Azután meghányták-vetették egymás között az ügyet:

— El kell mennie Párizsba . . . az ő korában . . . s még hozzá, sohasem mozdult ki eddig a faluból . . . ez keserves, tudom, de nem lehet másképp!

Bernard asszony, aki a csoporthoz lépett, így szólt:

— Gácogne anyó, készüljön! El kell utaznia Párizsba . . .

— Párizsba? Nagy Isten, én menjek Párizsba?

És ijedten, mozdulatlanul állt a többiek között. Ám ezek sürögtek-forogtak körülötte. Mepolvastatták vele pénztét. Kerek száz frank volt, sou-nként összekuporgatva. Az öreg nem akart megvalni esernyőjétől; hiába mondogatták neki, hogy arra nem lesz szüksége. Nagyon régi esernyő volt s már több nemzedéket szolgált. Izmos csontszerkezete nagy kék vásznat tartott, mely a sarkokban látszó néhány lyuk ellenére is bizvást védelmet nyújtott volna a vízzön ellen.

Bernard szomszéd befogta lovát és kivitte az öreget a szomszéd városka vasuti állomására. Itt jegyet váltott neki Párizsba és vissza s mikor átadta, így szólt:

— Kitesz huszonnégy frankot és hét sout.

Lehetséges volt ez! Ám a kicsike meghalt . . . a pénz már nem számít!

— Bátorság, Gácogne anyó! Ön tizenegy órakor fog megérkezni a gare de Lyon-ba.

Azt sem tudta, hogy miképp került a kocsiba. Leült és ijedten körültekintett.

Az esernyőjét a térdei között szorongatta. Fájdalmába belevegült a félelem. Mikor is fog megérkezni? Hány óra van most? Odakünn a szeptemberi éjszakában rohantak a fekete fák és a kivilágított pályaudvarok. A vonat eddig háromszor állt meg. Vajon mikor kell majd kiszállnia?

Az egyik állomáson nagy mozgalom keletkezett. Mindenki fogta podgyászát és kiszállt. Az öreg asszony követte a többit. Kilépett az óriási pályaudvarra.

— A jegyet! — szólt egy ellenőr. Remegve átadta neki. A férfi visszahívta:

— Itt van, anyóka, ez vissza is érvényes. Gácogne anyó visszatette a jegyet erszényébe és kilépett az utcára. De merre forduljon most?

— Üljön egy kocsiba, — mondta neki Bernard szomszéd. Igen, [de melyikbe? Mire?]

A bérkocsisok tréfálni kezdtek vele.

— Haló, anyóka! Adja nekem az ernyőjét. Jó lesz nekem, meg a lovamnak!

Az öreg megkísérelte mosolyogni. Milyen barátságos nép lakik Párizsban! Ugy beszélnek velem, mintha régi ismerősök volnánk.

Azután megszólított egy elegáns urat: — Bocsánat, uram! De a fiam miatt jöttem . . . hol van a rue des Moines?

Az ur barátságosan felelt: — Messze van, derék asszony. Majdnem egy óra járásnyira.

— Köszönöm, jó uram. És merre kell menni?

— Menjen erre, jobbra, ezen az utcán végig, azután kérdezősködjék újra.

— Igen! Majd kérdezősködni fog. Egy órai ut nem is oly sok. Tett ő már ennél nagyobb utat is.

És azután órákon át bolyongott a sarkokon kapott utmutatások után. Minduntalan felhangzott kérdése:

— Bocsánat! Messze vagyok még a rue des Moines-től?

Az emberek megnézték fekete fejkendőjét, fehér haját és nagy kék esernyőjét. Sokan gúnyosan nevettek, mások, akik kitalálták mély gyászát, sajnálkoztak felette.

Keresztül-kasul bolyongott Párizson. A kocsik és automobílok, szédületes sebességgel elrobogtak mellette. Ő nem hallotta sem a kocsisok kiabálását, sem a tülkök hangját. Ezer csoda, hogy egyetlen jármű sem tiporta el.

Közel reggeli egy óra volt, mikor holtra fáradtan, kimerülve az éhségtől, megállt a csaknem teljesen néptelen avenue de Clichyben. Befordult egy mellékutcába, honnan egy kis vendéglő villamlámpája világított feléje.

A vendéglős az ajtóban állt Gácogne anyó megszólította:

— Bocsánat, uram! A fiam ügyében . . . Messze van még a rue des Moines?

Két csavargó férfi és egy gyanus külsejű leány ült közel az ajtóhoz, egy kis asztal mellett. Bort ittak.

A vendéglős épen válaszolni akart, mikor az egyik fickó intett neki:

Edvárd, angol király, aki jelenleg Berlinben időzik mint a német császár vendége.

— A fia, asszonyom? Ép az imént ment el innen.

— Hogyan? Mit mond? Ön ismeri a fiamat? Hisz azt irták nekem, hogy meghalt... A temetésére jöttem...

A másik nem jött zavarba.

— Rossz tréfa, asszonyom. Még nincs öt perce, hogy itt volt.

— A fiam? Jean Cécogne?

— Persze, hogy ő. Hisz itt mindenki ismeri. De ön táradt lehet és éhes. Egyék valamit, azután majd elvezetjük a fiához.

— Messze van ide? A rue de Moinesben lakik, az 52. szám alatt.

Az öreg asszonynak kávézt hoztak. Mikor fizetett, erszényében megcsillantak az aranyak. A csavargók szemei felragyogtak.

Azután nekiindultak négyen az elhagyott, sötét utcának. Az öreg asszony kezében szorongatta ernyőjét.

Az egyik férfi kinyitott egy ajtót. Mindnyájan beléptek a sötét folyosóra. Az öreg asszony tompa ütést érzett a fején, azután fojtogatni kezdték. Még érezte, hogy erszényét elveszik, azután elvesztette eszméletét.

— Az ernyőt hagyd nála! — szólt a leány. — Semmit sem ér, legfőleg árulónk lehetne.

És kinyitva, a holttest mellé állították, azután eltávoztak és maguk után behúzták az ajtót.

Mikor hajnalban a kapus kinyitotta a kaput, a hirtelen támadt légvonat a levegőbe kapta az ernyőt.

Az angol királyi pár Berlinben. — Edvárd király bevonulása a német császár oldalán.

A nagy, kék kördíj megfordult a levegőben, azután nagy, sötét madárhoz hasonlóan, kiterjesztett szárnyaival leszállt Gácogne asszony holttestére.

A csipkerózsák.

Írta: LEO LARGUIER.

Herminie Castel kisasszony igen korán kelt egy júliusi reggelen. A táj fölött lebegő kékes ködök forró napot jósoltak.

Herminie sohasem érezte magát ily zavartodottnak.

Rövid mellénykében, meztelen karokkal ifjan a vén leányok kissé tulérett, kissé elvirágozott ifjúságában — mert Herminie Castel kisasszony közel járt a harmincnégy évhez — a toillete-tükör elé állt.

Három öltözet közt ingadozott s végre egy fehér vászonruha és egy nagy szalmakalap mellett döntött, mely körül virágos fátyol lebegett.

Herminie gyermekes, tüde mosolylyal bele-nevetett a tükörbe, mely két sor apró gyöngyfogat mutatott neki. Valóban, még nagyon csinos volt.

Édesanyja belépett a szobába.

A két nő együtt élt, elég szép vagyonból, melyet a családapa hagyott rájuk, aki életében cukorgyáros volt.

Hajlata után eladták a nagy házat, mely felítve volt mandula- és vanília illattal, a rózsaszínű és fehér keverék miatt, mely a különféle cukorkák előállítására szolgált.

— Elkészültél-e már? — kérdezte az anya. — Rajta! Siess! Különben el fogsz késni.

A leány a küszöbön kinyitotta napernyőjét, mely egy nagy, világoskék hajnalokhoz volt hasonló, s bájos és kecses alakja eltűnt a társorban, melynek lombozata ellődte.

* * *

Herminie Castel kisasszony az arany-csipkerózsáért ment, melyet a toulousei virágjátékokon nyert — mert Herminie Castel kisasszony költőnő volt.

Igaz, nem volt hírneves költőnő s néhány jóbaráon és a család tagjain kívül alig ismerie valaki. De minden szerénysége mellett büszke volt a kitüntetésre, amely érte, és elég naiv és bölcs ahhoz, hogy az elnyert poétikus virágnak örüljön, melyből broche-ot készíthetett magának anélkül, hogy ünneplését vagy reklámra gondolt volna.

Egy gondolat azonban nyugtalanította.

Levelet kapott egy költőtől, aki vele a pályázat első díján osztozott. A levél néhány banális szerencsekívánatot tartalmazott, s annak a reménynek adott kifejezést, hogy írója a díj

Alexandra, angol királyné, aki az angol királyt elkísérte berlini útjára.

kiosztása alkalmával meg fog ismerkedni a Viharos éj, a pályakoszoruzott költemény szerzőjével. A levél alatt ez a név állt: Raymond d'Estoc.

Herminie kisasszony még sohasem kapott levelet férfiutól. A bókók jól estek neki; a levelet megmutatta édesanyjának.

Raymond d'Estoc! Találkozni fog-e vele? Vajon milyen koru férfi lehet?

Költeményei, amelyeket ismert, alig szóltak másról, mint nyitó hajnalokáról, a csónakban elhangzó eskükről, fázós reggelekről és harmatos cseresznyeszemekről.

A Capitolum udvarában egy szőke, hosszuszűrtű fiatalember álldogált és várni látszott valakire. Talán ez Raymond d'Estoc.

Am egy fiatal hölgy közeledett a férfihoz és nevéve térvonultak. Mikor azt hitték, hogy egyedül vannak, megcsókolták egymást. A fiatalember karja fekete övet képezett a leány fehér derekán, összegyűrve selyemblouseát, mely alatt nem volt fűző.

Herminie kisasszony kissé elpirult.

Végigment a hosszú folyosón és csakhamar a terembe ért, melyben pont tíz órakor át kellett venni a díjat és a pergament-oklevelet.

Vagy husz ember volt a teremben. Herminie leült a hátsó széksorba s a feléje irányuló kíváncsi tekintetek láthatólag zavarba hozták.

Női ruhák suhogása hallatszott, egy zseb-kendő parfümjének illata széterjedt a teremben s Herminie kisasszony térdéi közé fogta napernyőjét, mely még egészen meleg volt a júliusi nap sugaraitól.

A díjak kiosztása megkezdődött.

Egy ur odaállt az asztal mellé, melyen néhány ékszerdoboz hevert, rövid beszédet tartott, melyben Clemence Isaure-ról volt szó, azután minden ámenet nélkül, ugyanazon a monoton hangon kijelentette: „Első díj, arany-csipkerózsák, Herminie Castel kisasszony, a Viharos éj szerzője.

Megismételte a nevet és tekintetét körüljáratta a jelenlevőkön.

Herminie kisasszony felemelkedett és megindult az asztal felé.

Alig haladt két métert, mikor ugyanaz a hang folytatta: „Ugancsak első díj, Raymond d'Estoc ur, a Vén tenyőlára felkuszó hajnalok szerzője.”

Az első széksorból felemelkedett Raymond d'Estoc ur. Hosszu vékony és fényes diák volt s fülei ép oly vörösen égtek, mint Herminie kisasszonyéi.

A jelenlevők diszkrét tapsai között megkapták csipkerózsáikat, azután egy ur, aki az első széksorban ült, atengedte székét a koszorus költőnek, hogy ne kelljen neki újra keresztülmennie a termen.

Eppen a fiatal költő mellé került. Nem szóltak egymáshoz. A nagy diák bizonyára szavakat keresett, amelyeket azután nem mert kimondani. Herminie kisasszony nem képzelte ily fiatalnak a költőt s szíveben egy be nem vallott álom dőlt romba.

Catulle Mendés, híres francia író február 8-án rejtélyes körülmények közt meghalt. Rettenetes módon megcsontított holttestét St Germain en Laye mellett a vasúti sínek mentén találták meg. Valószínű, hogy öngyilkos lett.

Eközben a dicsőség hírnöke befejezte a nevek és jutalmak felsorolását.

Herminie kisasszony fölemelkedett. A diák szintén. A hallgatóságból többen velük együtt elhagyták a termet.

A leány az udvarban megállt és úgy tett, mintha nem tudná kinyitni napernyőjét.

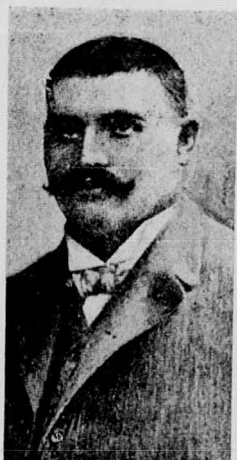
A fiatalember a küszöbről nézte öröklődését.

A leány megindult a fasorban. A diák a fák mögött követte, kezében tartva ékszerdobozát.

A dolog rosszra fordult csaknem sirva fakasztotta Herminie kisasszonyt. Ugy érezte, mintha egy golyó akadt volna meg a torkán.

Meg volt róla győződve, hogy Raymond d'Estoc ur azért mert neki írni, mert azt hitte, hogy fiatal, s most, hogy látta, hogy nem az, nem szólította meg.

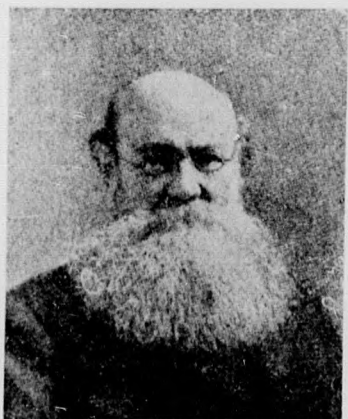
Az, hogy az ifju elképzelhetetlenül gyáva és ügyetlen, nem jutott eszébe . . .

Azev, az áforradalmár, aki az orosz forradalmárok minden mozdulatát besugta a rendőrségnek. Most leleplezték a kémet és a forradalmi bíróság halálra ítélte.

Bourtzev W. L.

Kropotkine Péter

Figner Vera

Lopatine Hermann

A forradalmi bíróság, amely az áruló Azevet halálra ítélte.

Felsietett a lépcsőkön.

Edesanyja, aki jönni látta, ajtót nyitott neki.

Herminie kisasszony sirva edesanyja karjaiba vetette magát, s mint egy boldogtalan kis leány, az öreg asszony ráncos arcához simult úde arcával. A megrettent öreg asszony nem is gyanította leánya kétségbeesésének okát.

A szalonban a családnak néhány meghitt barátja ült együtt, kiket az ünnepélyes alkalmából reggelire hívtak meg. De a zokogást egyikük sem hallotta, mert az ablak előtt a nagy platánon a kabocák kórusa hangos lármával dicsérte a napot és a nyár hevét.

A mellszobor.

Írta: GASTON RAGEOT.

Valóságos remekmű volt. Műkritikusaink szótáráról kifogyott a szó a magasröptű felfogás, a pompás anyag és a ragyogó kivitel jellemzésére. A palotának, mely muzeumhoz volt hasonló, legfőbb díszje volt s ha az ember belépett a kis szalonba, meglepetve állt meg a felséges márvány előtt, ahogy bizonyos utkanyarulatoknál az előttünk felbukkanó táj váratlan szépsége is megállítani képes utunkban.

Ez a csoda volt egykor legelső sikere Alexandre Dalauriernek a híres szobrásznak, s az istennő, akit megörökített, Julienne Langelise volt, a tőzsdeügynökök szindikusának felesége, akinek szépségét, ifjúságát és párizsias kellemét gloriifikálta.

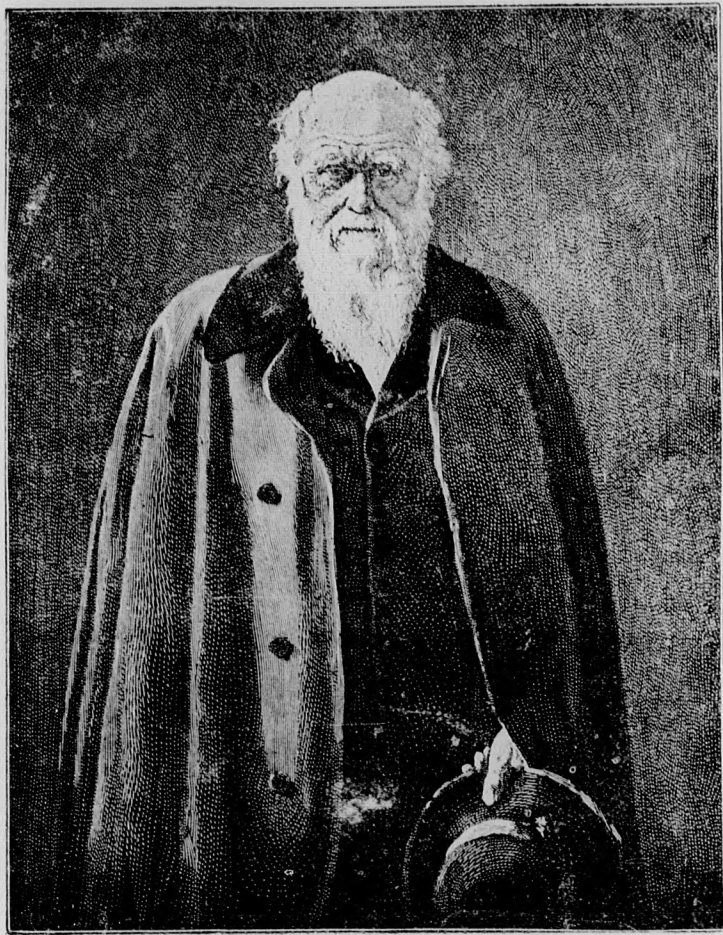
Am az, aminek e mellszobor egyuttal jelképe és élő alakja volt, az egy csodálatosan mély és tartós szerelmem.

Mint Maupassant festője, a szobrász is halálosan szerelmes volt modeljébe, akinek hírnevét, gazdagságát, dicsőségét is köszönhette, ami szerelmét, ha az egyáltalán lehetséges, még fokozta. Julienne kétségtelenül az volt kedvesének, amik a nagy olasz testőknek azok az arisztokrata hölgyek voltak, kiknek arcát megörökítették. Alexandre Dalauriert elhalmozták a tisztelet és csudálat jeleivel, a versenybírók, akadémiák és szépművészeti társaságok siettek őt beválasztani tagjaik sorába. Dívatba jött s az előkelő világ hölgyei csak vele készítették el a mellszobrukat. Minden újabb alkotása újabb hízélgés volt Landelise asszonynak, mert technikai kivitelben elsőrangú munka volt valamennyi, de a lélek, a szív melege immár mindegyikből hiányzott. Dalaurier maga is érezte, hogy első alkotásába belehelte teremő erejének és szerelmének csodálatos varázsát s hogy többé alkotása számára abból vajmi kevés maradt.

És a legboldogabb csakugyan akkor volt, midőn a kis szalonban karjaiban tartván kedvesét, annak egyuttal márványba vésett csudaszép mását szemlélhetie.

Am az évek gyorsan tündek.

Valamikor a kis szalonban Landelise asszony tulragyogta a szobrot. Hanyagul odaöntve causeusébe, elragadó mosolylyal fogadta

Charles Darwin, a híres tudós, a származási teoria megteremtőjének századik születésnapjára. (1909. február 12.)

K. Spányi Bela.

A Könyves Kálmán jogostásával.

Topolyafák hiddal.

a bókokat és bámuló tekinteteket, melyek szépségtől sugárzó arcáitól a szoborra siklottak. Ma már majdnem az a látszata, hogy fordítva áll a dolog . . . A bókok gyérülnek s a látogatók tekintete szívesebben pihen a szép szobron, melynek mozdulatlan szépsége, változatlan nemes vonásai megmaradtak s az ajkak körül nem mutatják a negyven éves nők jellegzetes ráncait . . .

Kétségtelen, hogy Julienne az a biztos felépésű, nagyvilági hölgy maradt, kinek szépségét és vonzó kellemét az évek csak nagyon kis mértékben tudták csökkenteni. Mindazonáltal tudatával birt lassu öregedésének s tekintete gyakran tévedt fájdalmas rettegéssel kép-mására, mely a legjobb uton volt, hogy veszedelmes vetélytársává legyen.

Egy délután ismét együtt volt kedvesével a kis szalonban. A szobrász szemei a szerelem

ittasságával pihentek a szép nő alakján és bájos arcán, azután egyszerre, véletlenül a szoborra tévedtek.

Alexandre Dulaurier elhallgatott. A szobóra ráült a melancholikus csend.

— Mire gondol, barátom? — kérdezte Julienne egy nemével a rettegésnek.

— Nem tudom . . . semmire! . . . De ezt a semmit, ezt a kimondhatatlant, mely nem mert ajkaira tolni, ezt lelkének sejtelmes, finom érzékével kitalálta a nő.

— Öregszem, ugyebár? — kérdezte egészen elhalványodva.

— Ugyan, hova gondol, drágám? . . .

És mindkettejük arca elborult, mintha mindegyiküknek titka volna a másik előtt, titka, melyet mindketten ismertek, de melyet kimondani, megvallani gyávák voltak.

Ezen az estén, vacsora után a tőzsdeügynök így szólott feleségéhez:

— Nem jól teszi, barátnőm, ha ma este fenmarad. Gyengélkedőnek látszik.

Azután önkénytelenül a szoborra pillantva, hozzátette:

— Az imént vettem észre, mikor megkínált feketével.

Julienne mégis fenmaradt. Kezében egy kicsiny veleneci tükörrel, odaállt a szobor mellé s annak minden egyes vonását, minden ráncát, minden pontját összehasonlította önmagával. És mindaz, amit eddig nem vett, vagy nem akart észrevenni, kérélyhetetlen bizonyossággal világossá lett előtte.

— Már semmi sincs benne belőlem — kiáltott fel zokogva.

S ez időtől kezdve valami mondhatatlan szomorúság vett rajta erőt. Még szerelmében is megváltozott: tartózkodó, félénk lett s nem merete viszonzni Dulaurier csókjait. Ah, van-e szomorubb, mint fiatalága képmásának színe előtt vénülni, öregedni folyton s nem tudni gátat vetni a fokozatos pusztulásnak.

Egy délután, a megszokott órában, a szobrász belépett a kis szalonba.

A szőnyeget márványdarabok borították, töredékei egy női karnak, egy hatyunyaknak, egy arcnak. A szobor eltűnt talapzatáról.

Julienne elragadó tolettben ott állt a szoba közepén.

— Ah, barátom — hebegte — képzelje csak! Ép e pillanatban . . . véletlenül hozzáértem . . .

Szavait nem tudta befejezni. Halványan, reszkető tagokkal, felindulástól remegve causeuba hullott, míg a szobrász szeretettel, szeliden összeszedte remekműve romjait.

— Julienne! — szólott busan — ön kész akarva tette ezt!

Az asszony nem felelt.

— Szegény barátnőm! — szólott végre a férfi.

Ez volt a bucsuja. Többé nem jött el, s Julienne egymagában gyakran sir most az üres talapzat előtt.

Érdekes keresztződése emberi és állati szervezetnek. A bécsi panoptikumban egy félig leány, félig medve látható. Virchow orvostanár megvizsgálta és kijelentette, hogy a testet fődő bunda, továbbá a végtagok alakulása teljesen azonos a medvével.

Szerelmi zsákmány.

Irtá: J. H. ROSNY.

— Vajon hova való ez a gyönyörű terem-
tés? — kérdezte Norvant, midőn Jean Barrois
elhaladt mellettük, karján vezetve egy bájos,
nagy és boldogságtól sugárzó leányt.

— Ez Rosarita, — felelt Grésyl. — Car-
thagenába való és a Jean zsákmánya.

A négy férfi némán megfordult a pár
után. A leány alakja élesen lerajzolódott a ten-
ger zöld síkján s úgy ragyogott, mint egy
pünkösdi rózsza. Csaknem világító lángszinű
ruha fedte testét és éj hajára rózsás fényt
lővelt az alkonyuló nap. Szurokfekete szeméi-
ben villámok cikaztak s tekintetük kegyetlen,
vad és ellenállhatatlan volt. Hófehér arca, a
rózsaszín legcekélyebb árnyalata nélkül, a
forró égőv asszonyainak fenséges egészségét
tükrözte vissza. Az ajka ellenben vérpiros volt
a ha lehetséges, még kegyetlenebb, még vadabb
és érzékibb, mint tekintete. Az egész leány
megtestesülése volt a fényvel táplálkozó em-
beri állatnak, mely viharokon edzve, képes a
leghallatlanabb nélkülözésekre és gyilkos szen-
vedélyekre, mely az ellenséggel szemben en-
gesztelhetetlen, de viszont hű rabszolgája gaz-
dájának, legyőzőjének és mesterének.

— Istenemre mondom, — mormogta Nor-
vant, — ha ezer aranyat kérne egy velem töl-
tött napért én megadnám neki!

— Kiki a maga módja szerint! — felelt
bölcsekedően Grésyl. — Én, a vagyontalan
katona, a szegény ördög, kéthavi zsoldomat
adnám érte. De hát mit érne, öregem, ha te
egy milliót adnál, vagy Vanderbit feljárná
neki egész keresményét? Ez csak annyi volna,
mintha gyémántot üvepporral akarnánk csi-
szolni! Ez már egyszer a Barrois zsákmánya,
s mint a mészárosok dogjai, csak a gazdája
korbácsának engedelmeskedik...

— És mikép jutott hozzá Barrois?

— Furfanggal és erőszakkal. A történet
nem egészen ismeretlen, mert Jean épen nem
csinál belőle titkot. Hisz' tudjátok, hogy Bar-
rois mintegy két évvel ezelőt követve tett Spa-
nyolországban. Őszintén szólva, a dolog un-
tatta. A konyha kétségbeejtette, a benszülöttek
hazudozásai idegessé tették, az izzó, kopár és
vígasztalan pusztaságok kifárasztották. Mind-
azonáltal örömet talált az emberekben s ér-
tékük szerint mérlegelte a spanyol nők járását,
hamis szemeiket s piros ajkaikat, melyek közül
kivillogtak a hófehér fogak.

Rosaritával Carthagenában találkozott. A
leány felváltva virágot, narancsot, dinnyét és
szőlőt árulgatott Jean nem láthatta anélkül,
hogy szive ne dobogott volna hangosabban.

Naponkint többször fölkereste, mindannyiszor
gyümölcsöt vásárolt tőle és bókákat mondott
neki, miket az minden álszenteskedés nélkül
meghallgatott. Mint te és én, Norvant, ő sem
riadt vissza az áldozattól. A hét vége felé cé-
lozgatni kezdett aranyakra és bankókra. A
leány vadul nevetett, miközben sakálfogait mu-
togatta. Azután ezt kérdezte:

— Ön tehát nagyon gazdag, caballero?

— Igen, gazdag vagyok, — felelt amaz.

— Es sok pénzt szokott magával hor-
dani?

Ez a kérdés gondolkodóba ejtett volna
engem. Ám Barrois természetesen találta s
hanyagul odavetette:

— Tömve vagyok aranyakkal és bank-
jegyekkel.

Végre, mikor már huszadizben találkát
kért a leánytól, ez rájaszegezte éles tekin-
tetét:

— Ám jó! Ha el mer hozzám jönni ma
este... ott lenn lakom a város végén.

Jean vérmes természetű ember s minden
meggondolás nélkül mindig a dolog jó végében
bizik. De bizott ezáltal ökleiben is, melyeket
Londonban gyakorolt be, valamint súlyos
ébenfa-botjában, melylyel mesterileg tudott
bánni.

— Önért végigmennék akár egy izzó szén-
nel kikövezett utcán...

— Quien sabe? — kérdezte hanyagul a
leány.

Azután megmagyarázta, hogy hol lakik és
megadta utasításait.

* * *

A szürkület beálltával Jean már ott botor-
kált a féreg, a szembetegségek és a nyomor
városrészében. Egy faházikó előtt, mely pusztá
társág közepén néhány satnya yucca és száraz
kóró szomszédságában feküdt, a fiatal ember
megállt. A szuette ajtó megnyilt és Jean ala-
acsony szoba közepén a padlón ülve meglátta
Rosaritát. Nem volt rajta egyéb, mint egy na-
rancsszinű gandoura, mely a szurokfáklya
nyugtalan fényénél időközönként szinte villogni
látszott.

— Ah! — szólt bámulva a leány, — ön
mégis bátor férfi... Utálom a gyávákat!

Jean megragadta kezeit és szenvedélyes
szavakat sugott neki, miket amaz mosolyogva
hallgatott. De azután erőteljesen védekezett a
férfi ölelése ellen. Végre kezei lehanyatlottak és
Jean megölelte. A leány gyenge sikolyt hallat-
ott mely a fecske sipogásához volt hasonló,
azután hevesen és erőteljesen magához ölelte a
férfi. E percben a szoba mélyén ajtó nyilott,
megjelent egy bizonytalan árnyalak és meg-
villant egy kés pengéje:

Szekeres Márton, az újpesti gyilkos, aki megölte
kedvesét, Nagy Jolánt.

— Gyorsan... gyorsan... — kiáltott
a leány.

Jean pillanat alatt megértette a helyzetet.
Itt a pénzt sóvárogják s meg fogják őt ölni,
mint egy malacot. Egy ökölcspáccal földre-
terítette a leányt, azután rávetette magát a ban-
dítára. Hirtelen kezébe ragadott ébenfa-botja
abban a pillanatban érte a rabló öklét, midőn
az a kés szívébe akarta szurni. A kés a földre
hullott s néhány jól kiszámított ökölcspáccal
melléje juttatta a merénylőt is.

Jean kilépett a konyhából, miután előbb
egy marék aranyat szórt a padlóra az alétsá-
gából éledező leány mellé.

Mikor már közel járt szállójához, halk
kiáltást hallott maga mögött. Rosarita volt. Hal-
kan így szólott:

— A rabszolgád leszek... a cseléded...
a kutyád...

Jean nem felelt, hanem szóltanul bement
a szállóba, hova a leány követte. A férfi eltá-
volítottatta. Hasztalan: minden reggel újra meg-
jelent a leány s követte mindenüvé, mint az
árnyék. Jean szive mégis meglágyult s azóta
együtt élnek. Soha alázatosabb, soha hivebb,
soha gyengédebb lény nem volt mellette Való-
jában a hűséges kutyája lett

Rózsák a siron.

Irtá: SCHEFFER RÓBERT.

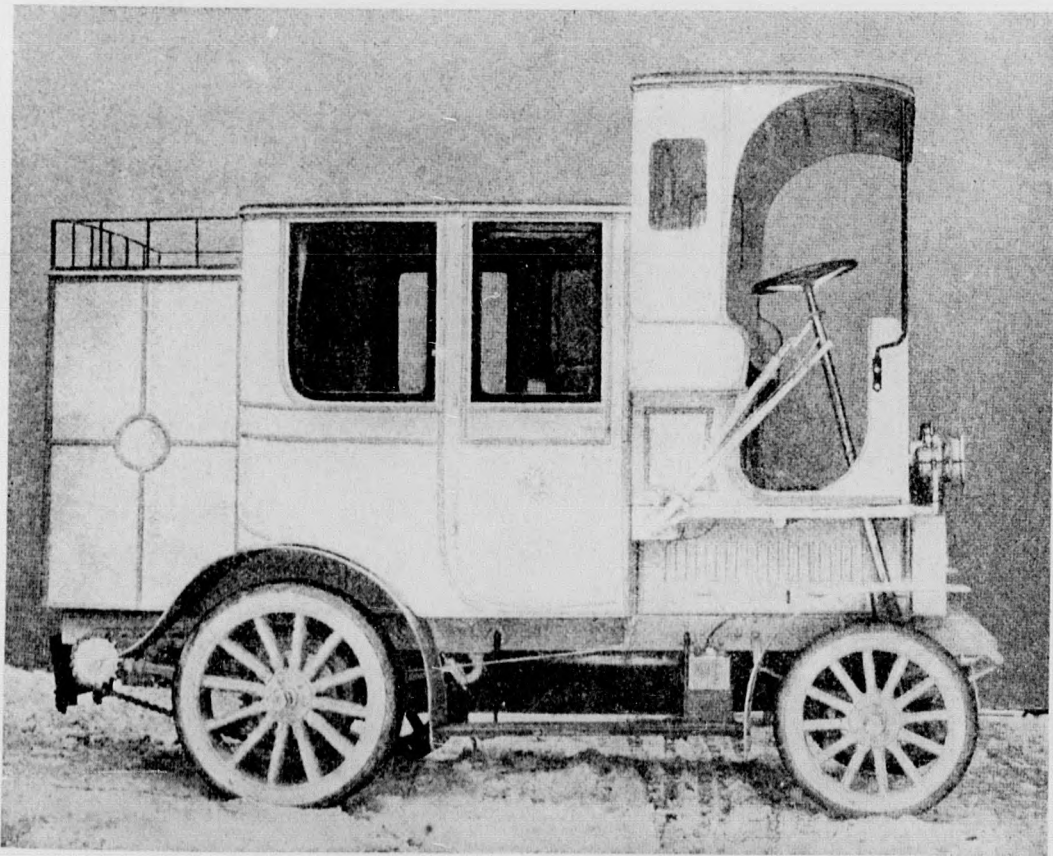
Pierre Liteux megjelent a parkban, ahova,
mint az inas jelentette neki. Rubelles asszony
kérte. A hely ismerős volt előtte, s így vissza-
utasította az inas ajánlatát, aki oda akarta ve-
zetni. Kimért léptekkel a víz felé tartott, ahol,
amint tudta, Rubelles asszony merengeni szerel-
teit.

Ő maga is szerelte valaha ezt a sima,
nyugodt, fodortalan vizitükröt, amely tisztán
visszaverte a bodros, fehér lelhöket és az ég-
bolt azurját. Bájos és mégis tenséges tükrő
volt ez, melyben maga a természet szemlélte
önmagát, tudomást vevén ilykép a maga léte-
zéséről.

Végigment a hosszú fasonon, melynek ta-
laját már zörgő levél borította. A levegőben
most is tépett leveleket hordott az őszi szél.
Mikor a víz széléhez ért, odatámaszkodott a

Kallós János, aki Müller Vilmos kereskedelmi tanácsos
ellen rablógyilkosságot tervezett, de társa elárulta, mire
idejekorán elfogták.

Uj posta-automobil, amely Cattaro és Cetinje közt fogja szállítani a postát.

Tolnay Ákos.

Tessa.

A Könyves Kálmán jogostásával.

márványmellvérthez és nézte a parti jávorfákat, melyeknek ritkuló lombja remegve tükröződött vissza a bodros habokban. A víz színén méltóságos lassúsággal usztak a hattyúk, s a szél felborzolta szárnyaik tollát. Egy-egy szélroham megrázta a jávorfák koronáját s a levelek tömegesen és lassan, fekete lepkékhez hasonlóan ereszkedtek le a földre. Kissé távolabb a kastély büszke homlokzata emelkedett s számtalan ablaka csillogott a napfényben.

A férfi sóhajtott. A környék szépsége megmarad a réginek, ám hova tűntek el az évek? Itt tanulta megismerni a szerelem édes örülését és itt cserellte az első csókot. Vajon miért rendelte ide és mit akar neki épen e helyen mondani Rubelles asszony, akit mint fiatal leányt ismert, s aki most, mint özvegy, kétszeresen kívánatosnak tűnt fel előtte? Lehetséges volna-e, hogy folytatni akarja a rég megszakított viszonyt?

Álmodásába bizonytalan, gyönyörtelies remény vegyült. Nyugtalanul a víz tükre fölé hajolt és szemlélni kezdte a maga képmását. És ime, közvetlenül a képmás mellett hirtelen felmerült egy karcsu női alak, dus, szőke hajkoronával.

Liteux hevesen hátrafordult.

— Nem hallottam a lépteit, Heléne. Önnek oly légies a járása... Azután ábrándoztam...

Meghajolt és kezét csókolta a nőnek.

— Azt álmodtam, hogy húz éves vagyok és kormányozom a ladikot, mely elvisz bennünket az Apolló-szigetre, a mi szigetünkre... Emlékszik-e még?

— Kerítse elő a ladikot és vigyen engem oda — szólt Rubelles asszony.

— Oh, mily jó ön! — kiáltott fel elragadtatva a férfi.

Ám Rubelles asszony arca komoly volt, hogy Liteux szíve önkéntelenül elszorult. És szívében mélységes nehezteléssel elhallgatott.

A csatorna szűk partjai közt, a fekete vizeken fénylett a csónak. Körülötte büszke tesitartással hattyúk lebegtek a vizen. Liteux odaavezett Rubelles asszonyhoz, s a szép hölgy beszállt a csónakba.

A part gyóisan elmaradt mögöttük s a ladik besiklott a nagy tóba. A tó közepén, fákkal és bokrokkal elborítva állt a sziget.

Kikötöttek és beléptek a sűrű bozóthoz. Elül haladt a férfi és két kezével félrehajtotta a gallyakat.

— Egy kissé vadabb és elhagyottabb, mint valamikor volt — szólt Liteux.

— Ugyebár? — felelt a nő. — Nem csoda, mert kívülünk nem igen járt ide más.

Csakhamar egy tisztásra értek. A tisztás végén arnyas, lombos ut integetett hívólag. Ám a bejáratát nyíló rózsabokrok zárták el. Liteux felkiáltott:

— Nézze csak, mire váltak a mi csókjaink? Nyíló rózsákra, melyek visszatérőnket ünneplik!

— Nem — szólt Rubelles asszony — ezek nem ünneplik a mi visszatérőnket, de én akartam, hogy lássa őket, mert valamelyes köze önnek is van hozzájuk...

Pierre csodálkozva tekintett a szép asszonyra. Letűntek. A férfi kezdte a beszédet:

— Ha nem szeretet többé, akkor minek hívott ide?

— Mert közölnöm kell önnek valamit, amit eddig nem tudott.

Azután kis vártatva így folytatta:

— Nagyon szerettem egymást és én drágán megfizettem boldogságomért. Mikor ön eltávozott, hogy nem tudom, hol és miféle iskolában folytassa a tanulmányait, s azután évek hosszú során át műsem hallottam magáról, én kétségbeesve itt maradtam. Rettenetes hónapok, borzasztó évek voltak azok! Később sem mondtam meg önnek soha, hogy asszony és an. a lettem...

A férfi hebegve szavaiba vágott:

— Egy gyermek! Nagy Isten, hol van? Mit tett vele?

Az asszony hidegen folytatta:

— Az anyaságnak csak kinjait és szégvenét éreztem. Anyám csaknem halálra gyötört, de titokban tartotta az esetet — már a saját érdekében is. Sokáig ki sem mozdultam a kastélyból. Nem is tudta meg soha senki. Egy évvel később, hófehér ruhában odaálltam Rubelles urial az oltár elé.

— De a gyerek? — kérdezte türelmetlenül Liteux.

— Hallva jött a világra. Holtteste ott fekszik a rózsák alatt. Az én anyaságom virágai azok. Azért nem örülhetek annak, hogy visszatérünk. Én nem szeretem már önt, mi egymáséi nem lehetünk, de ezt meg kellett mondanom...

Aztán felemelkedett

— A nap már lenyugszik. Menjünk. Nem szakít le magának egy rózsát?

Rubelles asszony nevetett, de Liteux jól látta, hogy szemében könny ragyog.

A férfi szomorúan követte a nőt.

A holt vizeken felhangzott egy hattyú diszonáns éneke.

Szenes Fülöp

Női arckép.

A Könyves Kálmán jogostásával.